

Vai valsts ieguldījumi interneta pieejamībā sasniedz iedzīvotāju?

Rīga, 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

2020. gada 27. martā

Lietderības revīzija “Vai ieguldījumi elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošanā ir veikti lietderīgi?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 2018. gada 13. jūnija revīzijas uzdevumu Nr. 2.4.1-21/2018.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes *Depositphotos* (<https://depositphotos.com/stock-photos/broadband-network.html?filter=all&qview=6617054>).

Saturs

Kopsavilkums	6
Motivācija.....	6
Galvenie secinājumi	6
Būtiskākie ieteikumi.....	14
Ziņojuma struktūra	14
Kas ir platjosla, un kāds ir tās mērķis?	15
Platjoslas attīstība politikas plānošanas dokumentos	18
Vai politikas plānošanas dokumenti aptver elektronisko sakaru tīklus un sekmē to saskaņotu attīstību? 21	
Vai elektronisko sakaru nozares politika sekmē platjoslas pakalpojumu pieejamību dažādām mērķa grupām?	23
Vai politikas plānošanas dokumenti ietver ES izvirzītos mērķus?.....	27
Vai politikas plānošanas dokumenti ir balstīti uz esošās situācijas apzināšanu un analīzi?	31
<i>IETEIKUMI POLITIKAS PLĀNOŠANAS JOMĀ</i>	<i>36</i>
Vai Ārkārtas elektronisko sakaru tīkls tiek mērķtiecīgi attīstīts kā daļa no kopējās tīklu attīstības politikas?	37
Valsts ieguldījumi “vidējās jūdzes” tīklu attīstībā	39
Vai, nosakot atbalstāmās teritorijas, ir ņemtas vērā EK rekomendācijas?	44
Vai piekļuves punkti tiek izbūvēti teritorijās, kurās tāda nepieciešamība ir apzināta?	48
Vai piekļuves punktu izbūve ir veikta atbilstoši apstiprinātajam sarakstam?	51
Vai ir izvēlēta optimāla piekļuves punktu atrašanās vieta?	54
Vai, īstenojot Platjoslas projektu, tiek ievēroti valsts atbalsta programmas nosacījumi?	61
<i>IETEIKUMI PLATJOSLAS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UZLABOŠANAI</i>	<i>66</i>
Ieguvumi, īstenojot Platjoslas projektu	68

<i>IETEIKUMI IEGULDĪJUMU PLATJOSLAS ATTĪSTĪBĀ ATDEVES NOVĒRTĒŠANAI</i>	83
Vai tiek veicināta tīklu infrastruktūras koplietošana?	84
<i>IETEIKUMI ELEKTRONISKO SAKARU INFRASTRUKTŪRAS KOPLIETOŠANAI</i>	87
Tarifu politika un Platjoslas projektā izveidoto pamatlīdzekļu uzskaitē	87
Vai tarifu aprēķins ir izsekojams?	87
Vai tiek uzraudzīta nepieciešamība aktualizēt tarifus?	92
<i>IETEIKUMS TARIFU NOTEIKŠANAS UZLABOŠANAI</i>	94
Vai Platjoslas projektā izbūvētā infrastruktūra ir identificējama grāmatvedības uzskaitē?	94
<i>IETEIKUMS GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES PILNVEIDOŠANAI</i>	98
Satiksmes ministrijas viedoklis	99
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	102
Revīzijas metodes	103
Vērtēšanas kritēriji	105
Termini un skaidrojumi	116
1. pielikums. ES labās prakses un Latvijas salīdzinājums kartēšanas jomā	119
2. pielikums. SM pētījumos sagatavotais kartogrāfiskais materiāls	122
3. pielikums. Platjoslas projekta ietekmes aplēse	124
Atsauces	130

Cienījamais lasītāj!

Esam pabeiguši lietderības revīziju, kurā pētījām, vai investīcijas daudzu gadu garumā, izbūvējot “vidējās jūdzes” elektronisko sakaru tīklus t.s. Platjoslas projekta ietvaros, ir devušas paredzētos ieguvumus.

Projekta mērķis bija nodrošināt kvalitatīvāku un ātrāku internetu gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem. Tāpat ieguvējam būtu jābūt arī valsts pārvaldei, kas kļūtu sabiedrībai arvien vieglāk un ērtāk sasniedzama caur e-pakalpojumiem.

Diemžēl, par spīti vairāk nekā 3000 izbūvētajiem optiskā kabeļa kilometriem, mērķi par sasniegtu uzskatīt nevaram, jo “vidējās jūdzes” infrastruktūra ir tikai vidus posms starp maģistrālo tīklu un galalietotāju – bez “pēdējās jūdzes” nodrošināšanas ne iedzīvotājs, ne uzņēmums, ne iestāde pie ātrā interneta netiek.

Satiksmes ministrija (turpmāk - SM) kā vadošā nozares iestāde Platjoslas projekta pieeju veidojusi, piesaistot ES finansējumu “vidējās jūdzes” izbūvei. Šādi tikusi nodrošināta valsts interence, lai izveidotu “vidējās jūdzes” tīklu vietās, kur elektronisko sakaru komersanti nav ieinteresēti to attīstīt, kā arī lai radītu pievilcīgāku vidi komersantiem “pēdējās jūdzes” izveidei.

Tomēr praksē “pēdējās jūdzes” infrastruktūras izbūve līdz pašam galalietotājam jau ilgstoši nenotiek. Izveidotos piekļuves punktus komersanti izmanto reti, turklāt biežāk “vidējās jūdzes” tīkla noma tiek izmantota, attīstot savu jau piedāvājumā esošo interneta vai datu pārraides pakalpojumu kvalitāti. Tas ir skaidri redzams signāls, ka pieeja nav pilnīga un pietiekama.

Fakts, ka Latvija urbanizējas, turklāt zemo iedzīvotāju blīvumu ārpus pilsētām papildina arī zema maksātspēja, saprotams, padara Satiksmes ministrijai uzdevumu nodrošināt veikto investīciju atdevi daudz sarežģītāku. Tomēr, ņemot vērā, ka platjoslas tīkla izveidē līdz šim brīdim ir ieguldīti jau 62 miljoni, plānots ieguldīt vēl 10 miljonus euro šajā ES fondu plānošanas periodā un 25 miljonus euro 2021.-2027. gadā, ir jādara viss

iespējams, lai šie būtiskie ieguldījumi nestu praktisku atdevi sabiedrībai.

Bažas rada fakts, ka SM vērtējumā projekts mērķi tomēr sasniedz. Revidenti problēmu saskata pieejā, ar kādu SM mēra projekta rezultātus, t.i., nevis vērtējot, cik mājsaimniecību reāli tiks pie ātra interneta, bet gan saskaitot, cik mājsaimniecību atrodas izbūvētās “vidējās jūdzes” galā, neņemot vērā “pēdējā jūdzes” esamību un nevērtējot, kāda ir komersantu interese attīstīt elektroniskos pakalpojumus katrā konkrētajā apdzīvotajā vietā. Satiksmes ministrijai aprēķini, salīdzinot ar revidentu aprēķiniem, ir, maigi sakot, ļoti optimistiski. Ne ministrija pati, ne Platjoslas projekta attīstītājs VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk - LVRTC) neiegūst un neuztur informāciju par projektā izbūvēto piekļuves punktu reālo izmantošanu interneta piekļuves nodrošināšanai. Turklāt revīzijā tā arī neizdevās noskaidrot, vai kāds vispār ir aplēsis, cik piekļuves punktu būtu jāizbūvē vienā apdzīvotā vietā un kur tieši katram no šiem punktiem būtu jāatrodas.

LVRTC nav vienīgā valstij piederošā kapitālsabiedrība, kas investē elektronisko sakaru tīklu izveidē, paralēli to dara arī vairākas citas. Revīzijā konstatējām, ka šie dažādu uzņēmumu veidotie tīkli savstarpēji daļēji pārklājas. Ja tīklu turētāju darbības būtu bijušas vairāk saskaņotas, izbūvi būtu bijis iespējams plānot efektīvāk. Lai turpmāk novērstu šādas nekoordinētas investīcijas, kā arī optimizētu jau izbūvēto tīklu uzturēšanas izmaksas, Satiksmes ministrijai jānosaka kopīga, valsts kapitālsabiedrību tīklus aptveroša elektronisko sakaru nozares politika un aktīvi jāveicina to koplietošana.

Pateicamies par sadarbību SM un LVRTC ekspertiem, kas veicināja revidentu izpratni par tehniski sarežģīto elektronisko sakaru jomu.

Ar cieņu
departamenta direktore

Zita Zariņa

Kopsavilkums

Motivācija

Valsts un pašvaldību ļoti būtisks uzdevums ir sniegt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus, turklāt pēc iespējas pieejamākā veidā. Attīstoties informācijas tehnoloģiju iespējām, būtiski valsts pārvaldes resursi tiek ieguldīti e-pārvaldes principu ieviešanā un pakalpojumu elektronizēšanā. Lai pakalpojumu izmantotu, tam nepieciešams pastāvīgs, ātrs internets abās pusēs – gan iestādei, lai pakalpojumu sniegtu, gan iedzīvotājam – lai to saņemtu.

Latvija ir pazīstama ar ātru internetu, bet nedrīkst aizmirst, ka tā nodrošināšanai ir nepieciešama infrastruktūra, kuras izveide un uzturēšana ir resursu ietilpīga. Investīcijas, attīstot infrastruktūru visos trijos tīkla līmeņos – maģistrālajā tīklā, “vidējā jūdzē” un “pēdējā jūdzē”, veic gan valsts, gan lielākie elektronisko sakaru komersanti. Tā kā ne visos posmos vai teritorijās infrastruktūras attīstīšana ir komersantam vienlīdz ekonomiski izdevīga, lai nodrošinātu visu teritoriju iedzīvotāju vienlīdzīgu piekļuvi ātram internetam, valsts iegulda publiskos līdzekļus šādu komerciāli neizdevīgo posmu izveidē (skatīt 1. attēlu). Interneta pieejamības uzlabošanai valsts jau kopš 2012. gada piesaista Eiropas Savienības (turpmāk – ES) finansējumu. Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzekļi 72 miljonu *euro* apmērā ir piešķirti “vidējās jūdzēs” tīklu izbūvei tā sauktā Platjoslas projekta ietvaros, lai nodrošinātu pieejamību pastāvīgam, no lietotāju skaita neatkarīgam interneta ātrumam virs 30 Mbit/s.

1. attēls. Platjoslas interneta ceļš līdz mājāsaimniecībai.

Lai pārliecinātos, ka līdz šim veiktās investīcijas Platjoslas projektā 62 miljonu *euro* apjomā, ko veido jau izlietotie 45 miljoni *euro* un noslēgtās līgumsaistības 17 miljonu *euro* apmērā, bijušas lietderīgas, veicām revīziju SM, kas veido elektronisko sakaru nozares politiku, un LVRTC, kas īsteno Platjoslas projektu, izbūvējot tīklu un nodrošinot tā darbību.

Galvenie secinājumi

Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) dati par 2019. gadu liecina, ka Latvijā 85 % mājāsaimniecību pilsētās un 78 % laukos lieto platjoslas internetu. Salīdzinoši šis rādītājs 2011. gadā, kad tika saskaņota valsts atbalsta programma nākamās paaudzes tīkla izveidei, bija 59 %, līdz ar to rādītāja pieaugums 8 gadu laikā ir nozīmīgs. Šajā laikā ne tikai LVRTC attīstījis platjoslas tīklu, savus tīklus aktīvi attīstīja arī elektronisko sakaru komersanti, tostarp mobilo sakaru operatori. Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apkopoto informāciju pieslēgumu skaits ar piekļuvi internetam mobilajā tīklā ir 2,5 miljoni pieslēgumu un fiksētajā tīklā - 526 tūkstoši

pieslēgumu, neatkarīgi no pieslēguma veida 68 % pieslēgumu ir pieejams internets ar ātrumu virs 30 Mbit/s. Neskatoties uz apjomīgo valsts intervenci platjoslas projektā 62 miljonu euro apmērā, nav nosakāma šo ieguldījumu ietekme uz kopumā labajiem interneta pieejamības rādītājiem Latvijā. Tieši otrādi – revīzijā secinātais liecina, ka atdeve no Platjoslas projektā ieguldītā šobrīd ir maza, jo izbūvētais tīkls ir tikai daļa no posma, kas nepieciešams interneta pieejamībai mājāsaimniecībā. Arī vispozitīvākajā situācijā pieslēgumu skaita pieaugums iespējams ne vairāk kā 45 % apjomā no sākotnēji plānotā; šobrīd iznomāti tikai 7 % no izveidotajiem pieslēguma punktiem, bet nomas līgumi noslēgti tikai par 33 % no izbūvētā tīkla kopgaruma.

Vienlaikus revidenti neapšaubā valsts intervences tīkla infrastruktūras izveidē nepieciešamību. Lai gan pieslēgumu skaits mobilo sakaru operatoru tīklam nodrošina daudzkārt lielāku lietotāju skaita piekļuvi internetam, tomēr saskaņā ar pētījumu¹ sakaru kvalitāte mobilajā tīklā ir nepastāvīga un mainīga atkarībā no noslodzes, tādējādi nenodrošinot Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) izvirzīto mērķi - ne tikai ātra, bet arī pastāvīga interneta pieslēgums. Līdz ar to investīcijas platjoslas tīklā bija nepieciešamas, tomēr Valsts kontroles vērtējumā – ar sabalansētu politiku “vidējās jūdzes” un “pēdējās jūdzes” tīklu izveidei. Gan iedzīvotāju zemās maksātspējas dēļ, gan elektronisko sakaru komersantu neieinteresētības ieguldīt līdzekļus pakalpojumu nodrošināšanā apdzīvotās vietās, kur tas nav rentabli, dēļ, “pēdējās jūdzes” tīkla attīstība nav notikusi, tomēr SM ilgstoši nav meklējusi un piedāvājusi atbilstošus risinājumus. Tagad valdības institūcijām steidzami jāveic papildu pasākumi, lai gūtu lielāku atdevi no jau veiktajām investīcijām tīkla izbūvē, kā arī jāizdara secinājumi un jāpārskata turpmākā pieeja elektronisko sakaru attīstības plānošanā.

Tajā pašā laikā, domājot par līdz šim novārtā atstātās “pēdējās jūdzes” tīkla turpmāko attīstību, Valsts kontroles ieskatā, pašmērķis nav katras mājāsaimniecības pieslēgšana internetam. Līdz ar to, SM kā vadošajai iestādei elektronisko sakaru jomā ir jāapzina situācija ne tikai valstī kopumā, bet arī katrā apdzīvotajā vietā, kurā veiktas investīcijas, izbūvējot piekļuves punktu, un no tā tīkls tālāk nav attīstīts līdz mājāsaimniecībai. SM jāpieņem lēmums par konkrētai apdzīvotajai vietai piemērotāko risinājuma veidu, atbalstot vai nu elektronisko sakaru komersantu, pašvaldību, vai pašu mājāsaimniecību, vai jāakceptē, ka konkrētā teritorijā “pēdējā jūdze” attīstīta netiks, līdz ar ko mājāsaimniecībai interneta piekļuve netiks nodrošināta vispār. Līdz ar to netiktu sasniegts arī ERAF līdzfinansētā Platjoslas projekta mērķis. Atbilstoša rīcība šādos gadījumos būtu izmaiņu veikšana projektā, tās saskaņojot ar EK, pamatojot sasniedzamo rādītāju samazinājumu.

Skatoties nākotnē, SM būs nepieciešama stratēģija saskaņotai elektronisko sakaru tīklu attīstībai un alternatīvu analīze “pēdējās jūdzes” attīstībai, jo jau patlaban Nacionālajā attīstības plānā² līdz 2027. gadam SM ir iezīmējusi vairākas savstarpēji saistošas un mijiedarbīgas aktivitātes elektronisko sakaru jomā:

- nākamās paaudzes tīkla izveidei lauku teritorijās un “pēdējās jūdzes” pieslēgumu izveidei plānots ieguldīt 25 miljonus *euro*;
- *RailBaltica* elektronisko sakaru infrastruktūras izveidei un *Via Baltica* 5G pieejamībai gar visiem galvenajiem sauszemes transporta ceļiem – 14,5 miljoni *euro*;
- datu pārraides pamattīkla atjaunošanai un funkciju paplašināšanai, nodrošinot vilcienu kustības vadību un citus dzelzceļa tehnoloģiskos procesus dzelzceļa stacijās, parkos, posmos un citos objektos, kā arī vienotas vilcienu kustības plānošanas un vadības informācijas sistēmas ieviešanai – 7,4 miljoni *euro*.

Turpinot investīcijas elektronisko sakaru jomā dažādu nozaru mērķiem (mājāsaimniecībā, dzelzceļam, sauszemes transporta ceļam), vēl jo būtiskāk ir ņemt vērā Valsts kontroles secināto attiecībā uz koordinētu elektronisko sakaru tīklu attīstību un koplietošanas plānošanu, kas vienlaikus veicinātu Platjoslas projektā jau izveidotā tīkla pilnvērtīgu izmantošanu.

Atgriežoties pie revīzijā secinātā, Platjoslas projektā izbūvētais tīkls tiek izmantots maz un ir vāji veicinājis interneta pieejamības mājsaimniecībās uzlabojumus. Meklējot tam iemeslus, konstatējām trīs būtiskus trūkumus:

- SM koncentrējas uz ERAF finansēto “vidējās jūdzes” tīkla izbūvi, lai gan “vidējā jūdze” ir tikai daļa no visas infrastruktūras, kas nepieciešama interneta pieejas nodrošināšanai galalietotājam. Bez “pēdējās jūdzes” izbūves internets iedzīvotāju nesasnies, tomēr konkrētas aktivitātes šīs tīkla daļas attīstīšanai SM līdz šim nav plānojuši;
- elektronisko sakaru komersanti Platjoslas projektā izbūvēto tīklu nomā maz un vēl mazāk to izmanto “pēdējās jūdzes” attīstīšanai un interneta pakalpojumu sniegšanai galalietotājam;
- Platjoslas projekta galvenais mērķis ir palielināt galalietotāju skaitu lauku teritorijās, kuriem ir pieejams internets ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s, un tam noteikti konkrēti sasniedzamie rezultāti. Tomēr veids, kādā tiek mērīti sasniegtie rezultāti, neļauj spriest par mērķa sasniegšanu pēc būtības, t.i., konkrētiem projekta rezultātā panāktiem uzlabojumiem mājsaimniecību piekļuvē ātram internetam.

Ar “vidējās jūdzes” tīklu ir par maz, lai mājsaimniecība piekļūtu ātrākam internetam

Turklāt revīzijā tika konstatēts, ka Platjoslas projekta izmaksas varēja optimizēt, ja SM būtu apzinājusi, kādi elektronisko sakaru tīkli jau ir izbūvēti valstī, un tai būtu redzējums, kā tos efektīvāk attīstīt valstī kopumā, nebūvējot savstarpēji dublējošus tīklus. Revīzijā secināts, ka SM trūkst arī redzējuma Ārkārtas situāciju valsts elektronisko sakaru tīkla (turpmāk – ĀSVEST) attīstībai, kuru veido LVRTC valsts pārvaldes īpašām vajadzībām.

Revīzijā konstatēts, ka valstī vienkopus netiek uzkrāta aktuāla informācija par elektronisko sakaru komersantu izveidoto elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru, galalietotājiem pieejamo interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāti un galalietotāju pieprasījumu pēc uzlabotiem interneta piekļuves pakalpojumiem. Tas savukārt liedz plānot valsts politiku elektronisko sakaru tīklu attīstībā mērķtiecīgi un atbilstoši faktiskajai vajadzībai, kā arī reaģēt uz izmaiņām elektronisko sakaru tirgū un sociālekonomiskajos faktoros.

Revīzijā, konstatējot mazo elektronisko sakaru komersantu interesi attīstīt “pēdējo jūdzi”, tika novērtēti LVRTC noteiktie tarifi, saskaņā ar kuriem Platjoslas projektā izbūvētā infrastruktūra tiek iznomāta. Tas, ka nomas tarifu aprēķins nav izsekojams, neļauj spriest, vai tas ir noteikts optimāli, lai gan revīzijā netika arī konstatēts, ka tarifi ir noteikti nesamērīgi augsti salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm.

Revīzijā arī secināts, ka LVRTC grāmatvedības uzskaitē neveido patiesu priekšstatu par visu Platjoslas projektā izbūvēto infrastruktūru. Turklāt LVRTC ir samazinājis pamatlīdzekļu vērtību, kas samazina pārskata gadā aprēķināto peļņu un attiecīgi arī potenciāli izmaksājamo dividenžu apjomu un peļņas daļu attīstībai.

PLATJOSLAS PROJEKTĀ IZBŪVĒTAIS TĪKLS TIEK IZMANTOTS MAZ

Stratēģija “Eiropa 2020” nosaka mērķi līdz 2020. gadam dalībvalstīs:

- nodrošināta piekļuve internetam ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s;
- vismaz 50 % mājsaimniecību var abonēt internetu ar ātrumu vismaz 100 Mbit/s.

Mērķu sasniegšanai SM ir izstrādājusi politikas plānošanas dokumentus, kā arī 2011. gadā iniciējusi valsts atbalsta programmu, paredzot valsts intervenci “vidējās jūdzes” tīkla izbūvē. Sākotnēji tika plānots atbalsts arī “pēdējās jūdzes” tīkla attīstībai, tomēr koalīcijas padomē tika pieņemts lēmums

palielināt finansējumu Platjoslas projektā uzsāktajai “vidējās jūdzes” tīkla izbūvei, atstājot “pēdējās jūdzes” tīkla attīstīšanas jautājumu elektronisko sakaru komersantu pārziņā.

Valsts atbalsta programmas mērķis ir izbūvēt “vidējās jūdzes” tīklu teritorijās, kur elektronisko sakaru komersants nepiedāvā internetu ar ātrumu virs 30 Mbit/s vai tuvāko triju gadu laikā neplāno attīstīt infrastruktūru, kas šādu ātrumu nodrošinātu. Bija plānots, ka valsts intervence palīdzēs motivēt komersantus izvērst “pēdējās jūdzes” tīklu līdz gala lietotājam. Tomēr SM nepietiekami novērtēja riskus, ka zema iedzīvotāju blīvuma un nepietiekamas maksāspējas ārpus pilsētām dēļ komersants nebūs ieinteresēts attīstīt “pēdējās jūdzes” tīklu pat no tuvāk izbūvētās tīkla infrastruktūras. Tā rezultātā tikai par 33 % izbūvētā tīkla ir noslēgti nomas līgumi, un no 358 piekļuves punktiem - iznomāti tikai 7 %. Bez papildu investīcijām “pēdējās jūdzes” attīstībā Platjoslas projekta mērķis sasniegts netiks, līdz ar to kļūs apšaubāma arī projekta finansējuma izlietojuma efektivitāte. Turklāt praksē tas, ka elektronisko sakaru komersants nomā tīklu, ne vienmēr nozīmē, ka komersants veidos “pēdējo jūdzi” līdz jauniem gala lietotājiem konkrētā apdzīvotajā vietā; tā vietā komersants nomāto tīklu var lietot citu savu pakalpojumu uzlabošanai, piemēram, kvalitatīvākai datu pārraidei un esošās abonentlīnijas uzlabošanai.

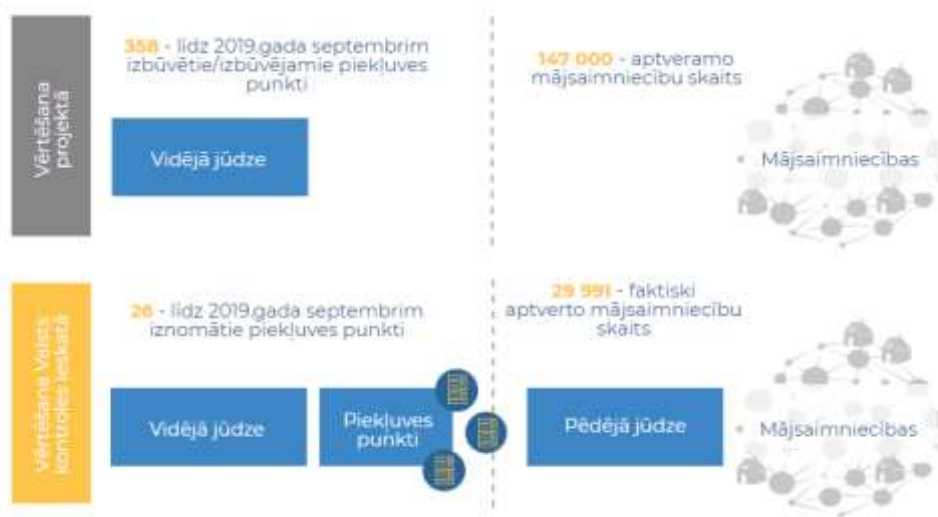
No 358 piekļuves punktiem
iznomāti tikai 7%

Jāatzīmē, ka, lai arī SM apzinās problēmas, ka saistītas ar “pēdējās jūdzes” attīstīšanu, tās netiek aktīvi risinātas.

Platjoslas projektā sasniedzamie rādītāji paredz, ka līdz 2023. gada beigām:

- 206 000 mājsaimniecību lauku teritorijās pieejami platjoslas piekļuves pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s, paredzot pieaugumu no 59 000, kas tika noteikta kā bāzes vērtība, par 147 000 mājsaimniecību;
- 75 % no kopējā pieslēgumu skaita ir pieslēgumi ar vismaz 30 Mbit/s.

SM un LVRTC ieskatā šo rādītāju sasniegšana mērāma ar mājsaimniecību skaitu noteiktā apdzīvotā vietā, kurā izbūvēts “vidējās jūdzes” tīkls, neņemot vērā, vai elektronisko sakaru komersants šajā vietā ir attīstījis “pēdējo jūdzi” (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Platjoslas projektā sasniedzamo rādītāju vērtēšana

Tomēr Valsts kontroles ieskatā visu mājsaimniecību skaits apdzīvotā vietā, kurā izbūvēts “vidējās jūdzes” tīkls, nebūt neatspoguļo projekta rezultātā panāktos uzlabojumus, t.i., cik mājsaimniecību, kurām pirms projekta ieviešanas nebija pieejas ātrgaitas internetam, projekta rezultātā to ieguva. Turklāt, nosakot šādu vienkāršotu statistiku rādītāju, nav ņemts vērā, ka piekļuve internetam ir iespējama tikai tad, ja un kad elektronisko sakaru komersants no piekļuves punkta attīstījis arī “pēdējās jūdzes” tīklu. Tāpat, nosakot rādītāju, nav ņemts vērā, ka to ietekmēs arī iedzīvotāju brīvā izvēle abonēt vai neabonēt interneta pakalpojumus.

Turklāt par nepietiekamu un nekvalitatīvu esošās situācijas analīzi projekta plānošanā liecina arī sākotnējie projekta sasniedzamie rādītāji, kuru vērtības tika noteiktas nepamatoti optimistiski. Projekts paredzēja, ka līdz 2023. gada beigām mājsaimniecību skaits ar piekļuvi ātrgaitas internetam palielināsies par 147 000 mājsaimniecībām. Savukārt revidentu aplēses liecina, ka pat pie labākajām prognozēm maksimālais mājsaimniecību skaits ar nosacījumu, ka tiek izmantoti visi izbūvētie piekļuves punkti “pēdējās jūdzes” tīkla izveidošanai, varētu sasniegt tikai 66 444, nevis 147 000 mājsaimniecības.

Valsts kontrole saskatīja trūkumus ne tikai Platjoslas projekta plānošanā, bet arī elektronisko sakaru politikas plānošanas procesā kopumā. Tika konstatēts, ka elektronisko sakaru jomas politikas plānošanas dokumenti neaptver visu valsts elektronisko sakaru tīklu attīstību, bet koncentrējas tikai uz platjoslas tīklu, kura izbūvei ir piesaistīts ERAF līdzfinansējums. Nav politikas plānošanas dokumenta, kurā vienuviet būtu identificēti, analizēti un noteikti attīstības mērķi visiem valsts elektronisko sakaru tīkliem, kurus ir izveidojušas kapitālsabiedrības un kurās valsts ir kapitāldaļu turētāja, piemēram, VAS “Latvijas Dzelzceļš”, AS “Latvenergo”, SIA “Tet”.

Neeksistē vienots valsts elektronisko sakaru tīkla attīstības plāns, un valsts ir izbūvējusi savstarpēji dublējošas tīkla trases

Neesot vienotam valstiskam redzējumam par valsts elektronisko sakaru tīklu attīstību, valsts elektronisko sakaru tīklu turētāji tos attīsta, ņemot vērā tikai savas kapitālsabiedrības intereses, nevis valsts intereses kopumā, kā rezultātā ir tikusi izveidota un attīstīta dublējoša valsts sakaru tīklu infrastruktūra. Revīzijā analizējot datus par LVRTC, AS “Latvenergo” un VAS “Latvijas Dzelzceļš” maģistrālo tīklu novietojumu, tika konstatēts, ka tīkla trases, kas savieno republikas lielākās pilsētas, iet paralēli viena otrai. Laikus apzinot un koordinējot valsts vajadzības, varēja izvairīties no ieguldījumu veikšanas paralēli izbūvētos tīklos.

Ieguldījumu plānošanai un valsts politikas kvalitatīvai veidošanai un uzraudzībai EK jau 10 gadus aicina valstis apzināt elektronisko sakaru infrastruktūru, šim nolūkam veidojot datubāzes un kartogrāfisko materiālu, nodrošinot šādas informācijas pieejamību vienkopus gan elektronisko sakaru tīklu komersantiem, gan valsts pārvaldes iestādēm. Tas līdz šim Latvijā nav izdarīts un visaptveroša informācija par elektronisko sakaru tīkliem pieejama nav. Tas, savukārt, būtiski traucē veidot kvalitatīvu, uz datiem balstītu politiku un lietderīgu gan publisko, gan privāto investīciju veikšanu, kā arī tīklu koplietošanu.

“VIDĒJĀS JŪDZES” TĪKLA IZBŪVĒ RESURSUS VAR OPTIMIZĒT

Platjoslas projektā tiek būvēts “vidējās jūdzes” tīkls un piekļuves punkti, kurus elektronisko sakaru komersants var nomāt no LVRTC, lai attīstītu “pēdējās jūdzes” tīklu līdz gala lietotājam. ES nosaka metodiku atbalstāmās teritorijas identificēšanā, bet neregulē optimālo piekļuves punktu skaitu un izvietojumu atbalstāmajā teritorijā. Tas nav noteikts arī Platjoslas projekta dokumentācijā.

Nav kritēriju, kā novērtēt optimālo piekļuves punktu atrašanās vietu un skaitu

Rezultātā izveidojusies situācija, ka uz veselu pagastu ir tikai viens piekļuves punkts, kamēr ciemā, kas ir mazāka administratīvā vienība, to ir vairāki. Valsts kontroles ieskatā administratīvajā teritorijā piekļuves punkta adrese nosakāma, ņemot vērā visu galveno skarto pušu (pašvaldības, komersantu, iedzīvotāju) kopējās intereses, nevis izbūvējot piekļuves punktus katrā no atsevišķi ierosinātajām adresēm. Šādā veidā tiktu ekonomēti līdzekļi punktu izbūvei, kā arī pilnvērtīgāk tiktu izmantota viena piekļuves punkta kapacitāte.

Revīzijā konstatētas vairākas atkāpes no projekta nosacījumiem, kas liecina, ka projekta īstenošanā trūkst atbilstoša uzraudzības mehānisma:

- izbūvēti vai plānoti tīkla pagarinājumi līdz 18 piekļuves punktiem teritorijās, kurās izbūve nebija paredzēta Optiskā tīkla uzraudzības komitejas (turpmāk – OTUK) apstiprinātajā atbalstāmo teritoriju sarakstā un par kurām nav organizētas publiskās aptaujas;
- izbūvēts vai plānots tīkls un piekļuves punkti astoņās vietās, kuras ir noteiktas kā LVRTC objekti. Bez Platjoslas projekta īstenošanas LVRTC ir deleģētas vairākas citas funkcijas, kas ir saistītas ar elektronisko sakaru nodrošināšanu, piemēram, ĀSVEST izveide un darbība. Attīstot tīklu uz LVRTC objektiem, izlietotais finansējums nesasniedz mājsaimniecību, kas ir Platjoslas projekta mērķis, jo pašam LVRTC ir noteikts aizliegums sniegt “pēdējās jūdzes” pakalpojumus mājsaimniecībām;
- izbūvēta vai plānota tīkla infrastruktūra līdz elektronisko sakaru komersantu sešiem objektiem, kas atrodas neatbalstāmajās teritorijās, un LVRTC apņēmas neatbilstības risku novērst, šādus gadījumus finansējot no saviem līdzekļiem;
- pretēji ar EK saskaņotajiem nosacījumiem, ka “vidējās jūdzes” tīkls savienos pamattīklu ar “pēdējās jūdzes” tīklu, LVRTC, neveidojot jaunus piekļuves punktus, ir izbūvējis tīklu vismaz 170 km kopgarumā, savienojot “vidējās jūdzes” posmus dažādās trasēs.

TARIFU PAMATOTĪBA

Elektronisko sakaru komersantu interesi nomāt Platjoslas projektā izbūvēto “vidējās jūdzes” tīklu un piekļuves punktus ietekmē pieprasījums un cena, kuru gala lietotājs ir gatavs maksāt par piekļuvi internetam vai par uzlabotu interneta ātrumu. Savukārt komersanta noteikto abonēšanas maksu gala lietotājam ietekmē arī LVRTC noteiktais tarifs, par kuru komersants var izmantot izbūvēto platjoslas tīklu un piekļuves punktu. Revīzijā konstatēts, ka tarifi ietver ne tikai faktiskās izmaksas, kas saistītas ar piekļuves nodrošināšanu Platjoslas projektā izbūvētajam tīklam.

LVRTC tarifi nomniekiem iekļauj ar pakalpojuma sniegšanu nesaistītas izmaksas

Vērtējot LVRTC tarifu politiku, Valsts kontrole secināja, ka nav iespējams izsekot nomas tarifu aprēķinam un pārliecināties par aprēķina pareizību, jo tarifu aprēķināšanas metodika nenosaka tarifu aprēķināšanas kārtību un matemātisko aprēķinu, bet gan vispārīgi apraksta tarifi ietveramās izmaksas. Revīzijā netika gūta pārliecība, ka LVRTC noteiktie abonēšanas tarifi ir optimāli, pamatoti un balstīti uz pakalpojumu sniegšanas izmaksām. Tas atspoguļojas tarifu dažādībā, jo pēc LVRTC aplēsēm abonēšanas tarifs var būt no

0,15 līdz pat 35 euro/km. Turklāt uz tarifu tiek attiecinātas izmaksas, kas saistītas ne tikai ar “vidējās jūdzes” tīkla nomas pakalpojumu nodrošināšanu, bet arī citu LVRTC biznesa virzienu nodrošināšanu (piemēram, datu pārraide un mākoņpakalpojumi), tā rezultātā paaugstinot tarifu.

Izmaiņas tarifiņos līdz šim veiktas tikai vienu reizi, ar mērķi izveidot ekonomiski izdevīgāku risinājumu elektronisko sakaru komersantiem pieslēgumu veidošanai pie optiskā tīkla infrastruktūras. Tomēr izvirzītais mērķis nav rezultējies ar panākumiem, par ko liecina statistika par iznomāto jauno posmu apjomu - 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu ir samazinājies no 355,5 km uz 46,4 km.

Arī pēdējā klientu aptauja, kas veikta 2017. gadā, liecina, ka komersantiem tieši tarifi šķiet pārāk augsti.

UZSKAITE GRĀMATVEDĪBĀ

Lai gan Platjoslas projekta rezultātā ir paredzēts izbūvēt “vidējās jūdzes” tīklu un piekļuves punktus, LVRTC aktīvos uzskaitīti tikai optikas kabeļu tīkli, pēc kuriem identificēt izbūvētos piekļuves punktus bez papildu informācijas nav iespējams. Piekļuves punkta infrastruktūra ir daļēji demontējama un pārvietojama uz citu vietu, līdz ar to Valsts kontroles ieskatā vēl jo būtiskāk ir nodrošināt piekļuves punktu uzskaiti grāmatvedībā, lai nodrošinātu to atbilstošu inventarizēšanu un pamatlīdzekļa saglabāšanu.

Izbūvētās infrastruktūras
uzskaites vērtība tiek
samazināta pirms vēl izbūve
tiek pabeigta

Platjoslas projektā izveidotajiem pamatlīdzekļiem kopš 2018. gada LVRTC ir noteicis sākotnējo vērtību par 15 % mazāku nekā faktiskās izveides izmaksas. Šādu kārtību neparedz LVRTC grāmatvedības uzskaites politika, kā arī tā neatbilst normatīvā akta prasībām³, jo tiek samazināta vēl nepabeigta pamatlīdzekļa vērtība rēķina uzskaites brīdī. Tādējādi, piemēram, 2018. gadā LVRTC ir nepamatoti samazinājis pamatlīdzekļu vērtību par 1 246 197 *euro*. Turklāt tā rezultātā pēc revidenta aplēses LVRTC pēdējā gada pārskata peļņa ir samazināta par 21 %, un attiecīgi samazināts kapitālsabiedrības potenciāli izmaksājamo dividendžu apjoms un peļņas daļu attīstībai.

ĀRKĀRTAS SITUĀCIJU VALSTS ELEKTRONISKO SAKARU TĪKLS

Lai gan valstī ir pieņemts politisks lēmums par droša datu pārraides tīkla izveidi ārkārtas situācijām, tā ieviešanā saskatāmi atsevišķi trūkumi un riski.

[IP]

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz revīzijas secinājumiem, revīzijā tika sniegti 11 ieteikumi kopējās elektronisko sakaru pārvaldības pilnveidošanai un pakalpojumu pieejamības galalietotājiem veicināšanai, tai skaitā, lai:

- uzlabotu elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas procesu, veidotu to visaptverošu un uz datiem balstītu;
- nodrošinātu informācijas pieejamību par elektronisko sakaru nozarē izbūvēto infrastruktūru un veicinātu tās koplietošanu;
- pilnveidotu platjoslas tīklu attīstības projektu uzraudzību un atbilstību gan nacionālajiem tiesību aktiem, gan saistībām ar ES, kā arī lai veicinātu projekta caurskatāmību;
- lai uzlabotu valsts ieguldījumu atdeves novērtēšanas procesu.

Galvenokārt ieteikumi sniegti SM un LVRTC, daži ieteikumi sniegti SM kā OTUK priekšsēdētājam.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

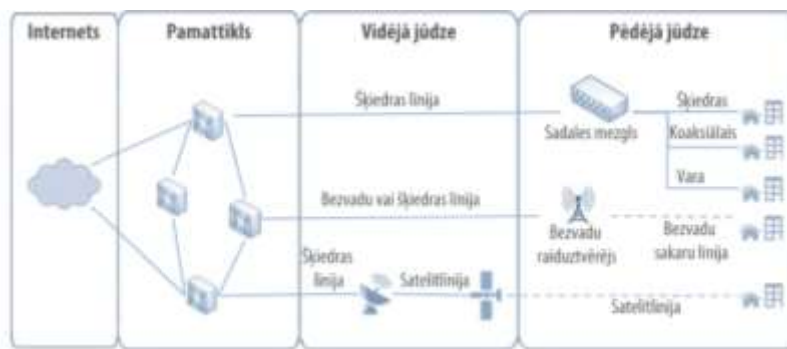
- revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi par revīzijas apjomā ietvertajām jomām – ES elektronisko sakaru nozares politikas plānošanu, ES nostādnēm un izvirzītajiem nacionālajiem mērķiem, atbalstāmo teritoriju noteikšanu platjoslas infrastruktūras izbūvei un Platjoslas projekta īstenošanu, sasniegtajiem rezultātiem un to ietekmi uz galalietotāju;
- revidējamās vienības sniegtais viedoklis par veikto revīziju;
- revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes (mērķis, juridiskais pamatojums, atbildība, apjoms, ierobežojumi).

Kas ir platjosla, un kāds ir tās mērķis?

EK terminu “platjosla” lieto attiecībā uz telekomunikāciju sistēmām, kas vienlaicīgi var pārraidīt vairākus datu signālus un atbalsta dažādu informācijas formātu pārraidi (piemēram, audio, video u.c.)⁴. Savukārt interneta piekļuves kontekstā ar terminu “platjosla” tiek apzīmēta infrastruktūra, ko izmanto piekļuvei ātrdarbīgam internetam⁵.

Platjoslas minimālais datu pārraides ātrums pasaulē nav standartizēts⁶. EK interneta piekļuves pakalpojumus pēc lejupielādes ātruma iedala trijās kategorijās - “pamata platjosla” (ātrums no 144 Kbit/s līdz 30 Mbit/s), “ātra platjosla” (ātrums no 30 līdz 100 Mbit/s) un “īpaši ātra platjosla” (ātrums virs 100 Mbit/s⁷). Latvijā par platjoslu tiek uzskatīts internets ar ātrumu, sākot no 256 Kbit/s⁸.

Platjoslas tīkls sastāv no pamattīkla jeb maģistrālā tīkla, “vidējās jūdzes” tīkla un “pēdējās jūdzes” tīkla jeb “abonentlīnijas” (skatīt 3. attēlu). Jānorāda, ka, lai galalietotāji (iedzīvotāji, iestādes, uzņēmēji) varētu piekļūt platjoslas pakalpojumiem, būtiska ir “pēdējā jūdze”.

3. attēls. Platjoslas tīkla segmenti⁹

Platjoslas internets nodrošina ātru un efektīvu informācijas apmaiņu, un ir būtisks priekšnoteikums valsts ekonomiskai izaugsmei un attīstībai, un tam ir izšķiroša nozīme informācijas sabiedrības īstenošanā: e-pārvaldē, e-izglītībā, e-veselībā, dažādu elektronisko sakaru pakalpojumu (balss, datu pārraides, e-pasts u.c.) un interaktīvo pakalpojumu sniegšanā un izmantošanā. Kā tiek norādīts *Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam*, platjoslas interneta pakalpojumu pieslēgumu skaita pieaugums var radīt netiešu ietekmi uz iekšzemes kopproduktu un nodarbinātības rādītāju pieaugumu – 1000 pieslēgumu izveide platjoslas tīkliem rada vismaz 80 darbavietu un 10 % pieaugums platjoslas pakalpojumu pieslēgumu īpatsvarā pret iedzīvotājiem rada 1 % iekšzemes pieaugumu. Arī Starptautiskā Telesakaru savienība norāda uz platjoslas interneta pieslēgumu pieauguma ietekmi uz iekšzemes kopproduktu – pēc savienības vērtējuma, fiksētās platjoslas pieslēgumu pieaugums par 10 % var radīt iekšzemes kopprodukta pieaugumu par 0,8 %, bet mobilās platjoslas pieslēgumu pieaugums par 10 % var radīt iekšzemes kopprodukta pieaugumu par 1,5 %¹⁰.

Latvijā kopš 2006. gada ar ES fondu finansējumu tiek veikti ieguldījumi platjoslas tīklu attīstībā. Līdz šim brīdim divu projektu īstenošana ir pabeigta, bet viens projekts turpinās (skatīt 4. attēlu):

- 2006. gadā SM ar EK saskaņoja valsts atbalsta programmu¹¹ (tās darbības termiņš bija līdz 2008. gada beigām), lai ES fondu plānošanas periodā no 2004. līdz 2006. gadam īstenotu projektu

“Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos”. Projekta kopējais finansējums bija 21 875 488 *euro*, to īstenoja AS “Telekom Baltija” no 2007. līdz 2008. gadam¹². Projekta ietvaros tika izveidota infrastruktūra, kas atbalsta “pamata” platjoslas piekļuvi ar ātrumu līdz 2 Mbit/s. Projektā izveidotā infrastruktūra palika projekta īstenošanas ietvaros.

- 2011. gadā SM ar EK saskaņoja nākamo valsts atbalsta programmu¹³ (turpmāk – valsts atbalsta programma 2011.–2020. gadam) ar darbības termiņu līdz 2020. gada beigām, lai attīstītu “vidējās jūdzes” infrastruktūru, kas atbalsta piekļuvi ātrdarbīgam platjoslas internetam, tā sauktā Platjoslas projekta ietvaros. No 2011. gada valsts atbalsta programmā paredzētā maksimālā finansējuma programmas īstenošanai tika piesaistīti 61,5 % no nepieciešamā finansējuma, t.i., 73,1 milj. *euro* (t.sk. ERAF finansējums – 62,7 milj. *euro*, nacionālais finansējums – 10,4 milj. *euro*).

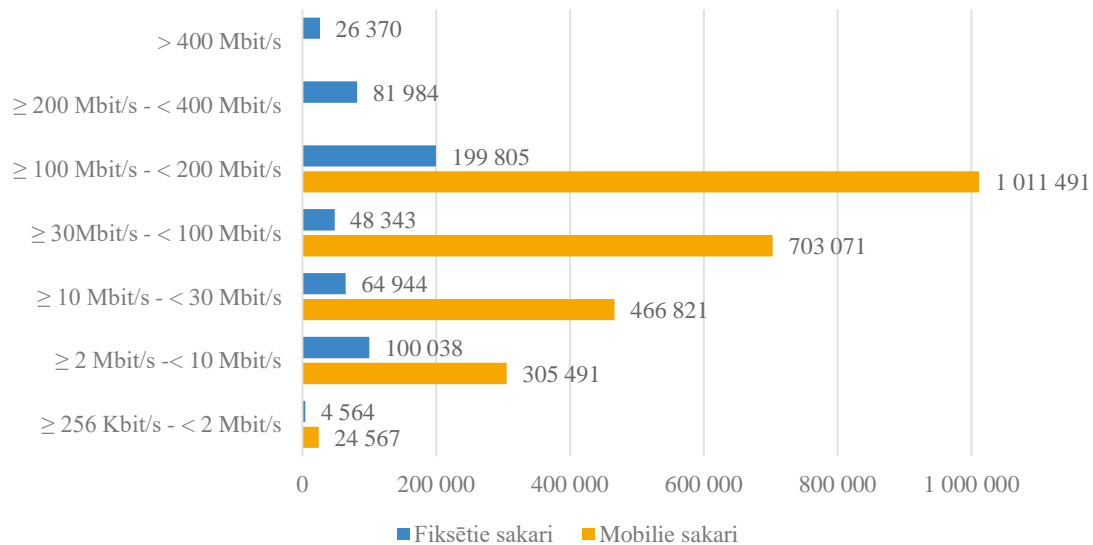
Platjoslas projekts tika īstenots divās kārtās:

- ES fondu plānošanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam ar projektu “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos” (turpmāk – Platjoslas projekta 1. kārtā). Projekta kopējais finansējums bija 26 404 952,32 *euro*, to īstenoja LVRTC¹⁴ no 2012. līdz 2015. gada vidum.
- ES fondu plānošanas periodā no 2014.-2020. gadam ar projektu “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (turpmāk – Platjoslas projekta 2. kārtā). Projektu kopējais finansējums paredzēts 46 734 253 *euro*, to īsteno LVRTC no 2016. līdz 2021. gada beigām¹⁵. Platjoslas projektos izveidotā infrastruktūra paliks valsts īpašumā.

ES fondu plānošanas periods no 2004. līdz 2006. gadam	ES fondu plānošanas periods no 2007. līdz 2013. gadam	ES fondu plānošanas periods no 2014. līdz 2020. gadam
1.3.3. aktivitāte “Informācijas un sakaru tīklu attīstība ģeogrāfiski attālinātajās teritorijās, paplašinot augstas kvalitātes platjoslas tīklus”	3.2.2.3. aktivitāte “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”	2.1.1. specifiskā atbalsta mērķis “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās”
<p>Valsts atbalsta programma Nr. 118/2006</p> <p>Mērķis – stiprināt teritoriālo kohēziju, novēršot “digitālās šķirtnes” izveidošanu starp tām apdzīvotām vietām un tiem uzņēmumiem, kuriem ir iespējams piekļūt platjoslas pakalpojumiem par konkurētspējīgām tirgus cenām, un tiem, kam šādu iespēju nav.</p> <p>Darbības periods no 07.06.2006. – 31.12.2008.</p> <p>Finansējums – valsts ieguldījumi līdz 8,1 milj. <i>euro</i> (t.sk. ERAF finansējums – 6,1 milj. <i>euro</i>, nacionālais finansējums – 2 milj. <i>euro</i>).</p>	<p>Valsts atbalsta programma Nr. SA.33324 (2011/N)</p> <p>Mērķis – atbalsta “vidējās jūdzes” optiskā tīkla infrastruktūras attīstīšanai un izveidei vairumtirdzniecības platjoslas pakalpojumiem lauku teritorijās, kuras līdz šim netiek apkalpotas un kurās tuvākajā laikā nav plānots izveidot nākamās paaudzes tīklu</p> <p>Darbības periods no 01.01.2012. – 31.12.2020.</p> <p>Finansējums – 119 milj. <i>euro</i> (ERAF finansējums – 101,71 milj. <i>euro</i>, nacionālais finansējums – 17,29 milj. <i>euro</i>), t.sk.:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. kārtā – kopā 26,4 milj. <i>euro</i>, no tā – ERAF finansējums – 23 milj. <i>euro</i> un nacionālais finansējums – 3,4 milj. <i>euro</i>; 2. kārtā – kopā 92,6 milj. <i>euro</i>, no tā ERAF finansējums – 78,71 milj. <i>euro</i> un nacionālais finansējums – 13,89 milj. <i>euro</i> 	<p>Projekts “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (Platjoslas projekta 2. kārtā)</p> <p>Īstenošanas periods no 06.07.2016. – 31.12.2021.</p> <p>Finansējums – 46,7 milj. <i>euro</i> (t.sk. ERAF finansējums – 39,7 milj. <i>euro</i>, nacionālais finansējums – 7 milj. <i>euro</i>)</p>
<p>Projekts “Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos”</p> <p>Īstenošanas periods no 09.03.2007. – 15.07.2008.</p> <p>Finansējums – 21,8 milj. <i>euro</i> (t.sk. ERAF finansējums – 4,2 milj. <i>euro</i>, nacionālais finansējums – 2,4 milj. <i>euro</i>, privātais finansējums – 15,2 milj. <i>euro</i>)</p>	<p>Projekts “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos” (Platjoslas projekta 1. kārtā)</p> <p>Īstenošanas periods no 28.05.2012. – 31.08.2015.</p> <p>Finansējums – 26,4 milj. <i>euro</i> (t.sk. ERAF finansējums – 23 milj. <i>euro</i>, nacionālais finansējums – 3,4 milj. <i>euro</i>)</p>	

4. attēls. Ar ES fondu finansējumu īstenotie platjoslas tīkla attīstības projekti

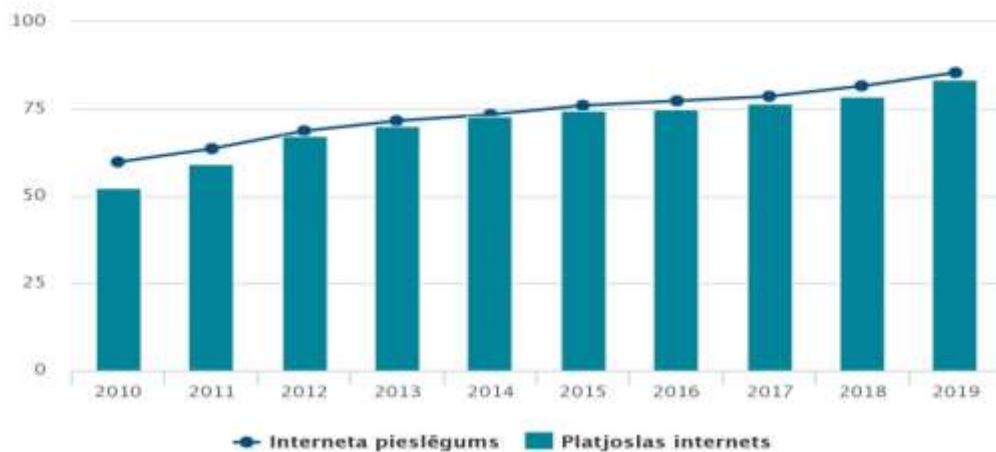
Elektronisko sakaru nozarē Latvijā 2019. gadā darbojas 259 reģistrēti elektronisko sakaru komersanti, un vairāk nekā puse (67 %) no tiem nodrošina interneta piekļuves pakalpojumu¹⁶. Atbilstoši komersantu sniegtajai informācijai¹⁷ mobilajā tīklā ar piekļuvi internetam ir 2 511 441 pieslēgums, no tiem ātrums virs 30 Mbit/s pieejams 68 % lietotāju, savukārt ātrums virs 100 Mbit/s – 40 % lietotāju. Savukārt fiksētajā tīklā interneta pieslēgumu skaits ir 526 048, no tiem ātrums virs 30 Mbit/s nodrošināts 68% lietotāju, savukārt pieslēguma ātrums virs 100 Mbit/s pieejams ap 60 % lietotāju (skatīt 5. attēlu).

5. attēls. Interneta pieslēgumu skaits 2018.gada beigās, sadalījumā pēc lejupielādes ātruma un “pēdējās jūdzes” tehnoloģijas

Informācijas avots: “Elektronisko sakaru nozares rādītāji faktos un skaitļos. 2018. gads”

Saskaņā ar CSP apkopoto informāciju¹⁸ 2019. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 4,5 % pieaudzis mājsaimniecību īpatsvars, kuras lieto platjoslas internetu. Ja 2018. gadā platjoslas internetu lietoja 78,8 % mājsaimniecību, tad 2019. gadā – jau 83,3 %. Visvairāk platjoslas internetu izmanto Rīgas reģionā (87,2 %), bet vismazāk Latgalē – 76 %. Platjoslas internetu biežāk izmanto pilsētās, kur to lieto 85,5 % mājsaimniecību, bet laukos šis rādītājs ir 77,9 % (skatīt 6. attēlu).

6. attēls. Interneta pieejamība mājsaimniecībās (procentos no visām mājsaimniecībām)

Informācijas avots: CSP preses relīze "Turpina pieaugt interneta izmantošana mājsaimniecībās"

Latvijā 2019. gadā 14 % mājsaimniecību internets netika izmantots. No tām 63 % norādīja, ka internets tām nav nepieciešams, 36 % – interneta neizmantošanas iemesls bija iemaņu trūkums, 25 % – pārāk augstās iekārtu un 19 % – pārāk augstās piekļuves izmaksas. Tikai 2 % mājsaimniecību internets netiek lietots, jo vietā, kur atrodas mājsaimniecība, nav pieejams platjoslas internets. Tāpat CSP apkopotā informācija liecina, ka 32 % lauku mājsaimniecību internets mājsaimniecībā nav pieejams, jo pārāk augstas ir iekārtu izmaksas un 24 % – pārāk augstas ir piekļuves izmaksas, kamēr pilsētās šie rādītāji attiecīgi ir 20 % un 16 %.

Platjoslas attīstība politikas plānošanas dokumentos

Platjoslas tīklu attīstība izriet no elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentiem, kas savukārt ir pakārtoti Nacionālajam attīstības plānam. Lai gan SM kopumā ir nodrošinājusi valsts politikas izstrādi elektronisko sakaru nozarē ar dažu gadu pārtraukumiem, tomēr Valsts kontrole saskata vairākus trūkumus politikas plānošanā.

Sakaru nozares politikas plānošanas dokumenti neaptver visu valsts elektronisko sakaru tīklu attīstību, bet koncentrējas tikai uz platjoslas tīklu, kura izbūvei ir piesaistīts ERAF līdzfinansējums. Nav politikas plānošanas dokumenta, kurā vienuviet būtu identificēti, analizēti un noteikti attīstības mērķi visiem valsts elektronisko sakaru tīkliem. Latvijā ir vēl vismaz trīs nozīmīgi elektronisko sakaru tīkli (VAS "Latvijas Dzelzceļš", AS "Latvenergo", SIA "Tet"), kurus ir izveidojušas kapitālsabiedrības un kurās valsts ir kapitāldaļu turētāja.

Neesot vienotam valstiskam redzējumam par valsts elektronisko sakaru tīklu attīstību, valsts elektronisko sakaru tīklu turētāji tos attīsta, ņemot vērā tikai savas kapitālsabiedrības intereses, nevis valsts intereses kopumā, kā rezultātā izveidota dublējoša valsts sakaru tīklu infrastruktūra, kas ir jāuztur.

Elektronisko sakaru nozare tiek attīstīta ES kopējās politikas ietvaros, un to ietekmē gan pastāvīgi pieaugošās tehnoloģiskās iespējas nodrošināt augstākas kvalitātes elektroniskos sakarus, gan dažādu mērķa grupu vajadzības. Elektronisko sakaru nozare aptver sakaru tīklus radio un TV apraidei, mobilo un fiksēto interneta un datu pārraides pakalpojumu sniegšanai, satelītpakalpojumu un telefonijas pakalpojumu sniegšanai un elektronisko sakaru pakalpojumus (izņemot to saturu)¹⁹. Ņemot vērā, ka būtiskas valsts investīcijas tiek veiktas platjoslas tīkla attīstībā, kas atbalsta piekļuvi ātrdarbīgam internetam, revīzijā tiek vērtēta ar platjoslas tīklu attīstību saistītā elektronisko sakaru joma.

Kopumā SM, kas atbildīga²⁰ par sakaru nozares politikas izstrādi, ir nodrošinājusi elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentu izstrādi (skatīt 7. attēlu).

7. attēls. Elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumenti

Politikas izstrādei un nacionālo problēmu identificēšanai SM, pieaicinot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju (turpmāk – Regulators), Transporta un sakaru institūtu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, LVRTC, Latvijas Raidorganizāciju asociāciju, Latvijas Elektronisko komunikāciju asociāciju, Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūtu, Rīgas tehniskās universitātes Telekomunikāciju institūtu, Latvijas Interneta asociāciju, Latvijas Telekomunikāciju asociāciju, Nacionālo radio un televīzijas padomi un VAS “Elektronisko sakaru direkcija”, ir izveidojusi:

- Elektronisko sakaru nozares padomi²¹;
- Elektronisko sakaru nozares padomes ekspertu darba grupu²².

Elektronisko sakaru nozares padome kopš tās izveides 2014. gadā ir sanākusi tikai vienu reizi. Aktīvāk ir strādājusi Elektronisko sakaru nozares ekspertu darba grupa, kurā kopš tās izveides 2010. gadā notikušas 14 sēdes, no tām septiņās ir skatīti politikas plānošanas jautājumi.

PLATJOSLAS ATTĪSTĪBA POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS

Platjoslas jēdziens ir ietverts nozares politikā kopš 2004. gada²³, kopš 2005. gada SM noteikts²⁴ pienākums izstrādāt valdības politiku platjoslas piekļuves nodrošināšanā un nodrošināt platjoslas tīklu izvietošanu attālinātajos reģionos. Arī *Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2007.–2013. gadam*²⁵ bija noteikts izveidot platjoslas tīklu visā valsts teritorijā un nodrošināt piekļuvi tam.

Uzdevuma izpildei SM izstrādāja *Platjoslu tīklu attīstības stratēģiju 2006.–2012. gadam*²⁶ ar galveno mērķi – līdz 2012. gadam nodrošināt lietotājiem piekļuves iespēju platjoslas pakalpojumiem par pieņemamu cenu, aptverot 80–95% no valsts teritorijas. SM īstenoja projektu “Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos”, kura ietvaros par 21 875 488 euro, no tiem 4 299 918 euro ERAF līdzekļi un 2 465 286 euro valsts budžeta dotācija, AS “Telekom Baltija”²⁷ uzlaboja elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru 71 bāzes stacijā un izbūvēja 62 jaunas bāzes stacijas. Saskaņā ar informatīvo ziņojumu²⁸ stratēģijā noteiktie mērķi tika sasniegti daļēji, t.i., tika izveidota infrastruktūra, bet netika nodrošināta piekļuves iespēja platjoslas pakalpojumiem par cenu, kas būtu pieņemama iedzīvotājiem – platjoslas pieslēgumu cenas attālinātajās teritorijās bija ievērojami augstākas nekā blīvi apdzīvotās teritorijās.

Sākot ar 2010. gadu, politikas plānošanas dokumentos arvien vairāk tiek uzsvērta ātrgaitas interneta piekļuves nozīmība gan valsts ekonomiskajā izaugsmē, gan izglītībā, gan valsts pārvaldes komunikācijā ar iedzīvotājiem. Arī *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam*²⁹ uzsver platjoslas interneta piekļuves ietekmi uz izglītību un nodarbinātību, *Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013. gadam*³⁰ paredz interneta pieejamības nodrošināšanu visiem valsts iedzīvotājiem līdz 2013. gadam, savukārt *Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam* norāda uz nepieciešamību nodrošināt pakalpojumu pieejamību atbilstoši demogrāfijas tendencēm un apdzīvojuma izmaiņām, tajā skaitā līdz 2020. gadam nodrošināt, ka iedzīvotājiem jebkurā Latvijas vietā ir pieejami valsts un pašvaldību pakalpojumi elektroniskā veidā, paredzot, ka 2020. gadā 80 % un 2030. gadā 95% mājsaimniecību būs pieejams internets.

*Elektronisko sakaru nozares pamatnostādnes 2011.–2016. gadam*³¹ paredzēja, ka jaunā platjoslas tīklu attīstības koncepcija jāsaista ar stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem, kā arī pamatnostādnes paredzēja, ka SM turpinās attīstīt platjoslas infrastruktūru, kas atbalsta stratēģijā “Eiropa 2020” noteiktos platjoslas interneta ātrumus.

2012. gadā tika apstiprināta³² *Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013.–2020. gadam*, paredzot ar ES fondu līdzekļiem attīstīt maģistrālos tīklus, īstenojot valsts atbalsta programmu 2011.–2020. gadam “vidējās jūdzes” tīkla izvēršanai un veicināt elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos esošo iekārtu pieslēgšanu optisko kabeļu tīklam. Tāpat šī koncepcija nosaka pienākumu SM informēt iedzīvotājus par nākamās paaudzes tīkliem, izstrādāt jaunu valsts atbalsta programmu “pēdējās jūdzes” izveidei un izveidot optisko tīklu infrastruktūras datubāzi un kartogrāfisko materiālu.

2015. gadā tika apstiprināti³³ grozījumi koncepcijā, nosakot izvērstāku detalizāciju uzdevumiem un pagarinot to īstenošanas termiņus līdz 2020. gada beigām, savukārt 2016. gadā tika pieņemts lēmums³⁴ neveidot optisko tīklu infrastruktūras datu bāzi, tā vietā informāciju par elektronisko sakaru tīkliem un tehnoloģiju pieejamību apkopot pētījumos³⁵.

Papildus šim SM izstrādāja konceptuālo ziņojumu “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai”³⁶ ar mērķi pieņemt lēmumu par direktīvā “Par pasākumiem

ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai”³⁷ noteikto minimālo prasību attiecībā uz inženiertehniskajiem darbiem un fiziskās infrastruktūras koplietošanu nākamās paaudzes interneta tīklu attīstības projektos pārņemšanu, t.sk. par vienota tīkla operatoru fiziskās infrastruktūras informācijas punkta izveidi. Šis konceptuālais ziņojums rezultējās *Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likumā*.

Vai politikas plānošanas dokumenti aptver elektronisko sakaru tīklus un sekmē to saskaņotu attīstību?

Politikas plānošanas dokumentos³⁸ izvirzīts mērķis, attīstot platjoslas infrastruktūras izbūvi, palielināt interneta pakalpojumu pieejamību mājsaimniecībām. Esošās situācijas raksturojumā galvenokārt tika analizēta interneta pakalpojumu pieejamība mājsaimniecībām un nozares attīstības tendences ES.

Vērtējot politikas plānošanas dokumentus, konstatēts, ka bez Platjoslas projekta un valsts privātā elektronisko sakaru tīkla, kas vēlāk tika aizstāts ar ĀSVEST attīstību (detalizēti skatīt ziņojuma sadaļu “Ārkārtas situāciju valsts elektronisko sakaru tīkls”), citus elektronisko sakaru tīklus SM nebija apzinājusi un analizējusi. SM 2011. gadā pirms Platjoslas projekta uzsākšanas, lai pamatotu valsts intervenci, pētījuma ietvaros veica mazumtirdzniecības interneta pakalpojumu elektronisko sakaru komersantu aptauju, kā arī pētījuma veicējs konstatēja, ka pastāv trīs maģistrālie tīkli, un vispārīgi raksturoja pieslēgšanos tiem, tomēr politikas plānošanas dokumentos tie vairs pieminēti netiek, piemēram, kā būtiski infrastruktūras nodrošinātāji koplietošanai. Kā revīzijā skaidroja SM, politikas plānošanas procesā tika secināts, ka attiecībā uz maģistrālo tīklu attīstību valstī problēmas nepastāv un investīcijas nav jāplāno, līdz ar to pētījumā apzinātie maģistrālie tīkli nav ietverti politikas plānošanas dokumentos.

Revīzijā ar mērķi apzināt valsts elektroniskos sakaru tīklus un to turētājus tika aptaujātas valsts iestādes, to padomības iestādes un kapitālsabiedrības un tika konstatēts, ka bez LVRTC uzturētā platjoslas tīkla un ĀSVEST:

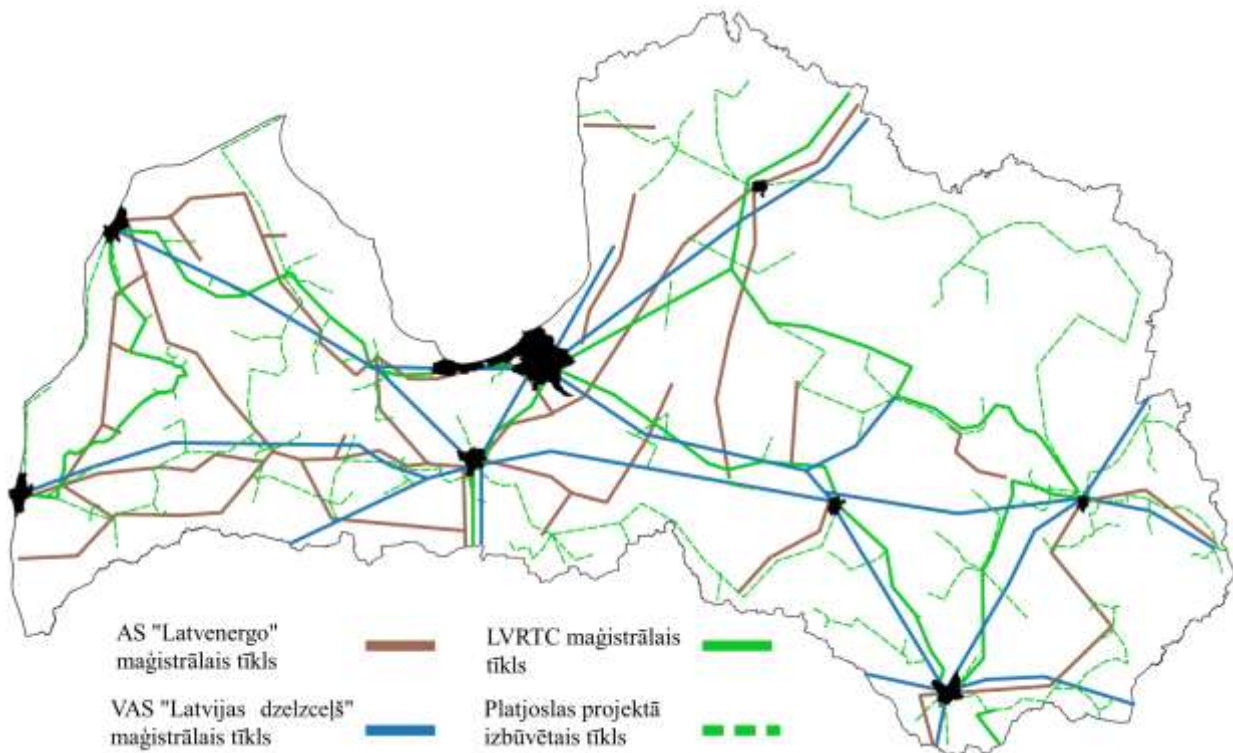
- AS “Latvenergo” un VAS “Latvijas dzelzceļš” ir attīstījušas savus maģistrālos tīklus³⁹ un nodrošina elektronisko pakalpojumu sniegšanu elektronisko sakaru tirgū.
- lai nodrošinātu energosistēmas vadību, AS “Latvenergo” kopš 1996. gada ir pakāpeniski veidojusi savu neatkarīgu elektronisko sakaru tīklu un pēdējo 10 gadu laikā ir veikusi investīcijas tā attīstībā 52 milj. *euro* apmērā. AS “Latvenergo”, kā reģistrēts elektronisko sakaru komersants, tīkla brīvās kapacitātes piedāvā interneta piekļuvei, līniju nomai un datu pārraidei. Līdzīgi arī VAS “Latvijas dzelzceļš” dzelzceļa infrastruktūras darbības nodrošināšanai visā valsts teritorijā kopš 2000. gada ir attīstījusi savu elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru, kopumā ieguldot 44,5 milj. *euro*. Arī VAS “Latvijas dzelzceļš” tīkla brīvās kapacitātes piedāvā elektronisko sakaru tirgū.
- Iekšlietu ministrija un Labklājības ministrija⁴⁰ ir izveidojušas elektroniskos sakaru tīklus to pamatfunkciju nodrošināšanai;
- vairākas izglītības iestādes⁴¹ ir izveidojušas “pēdējās jūdzes” tīklus, kas savieno to struktūrvienības vienas administratīvās teritorijas ietvaros.

Arī LVRTC, kopš 2013. gada investējot 20 milj. *euro*, ir attīstījis savu maģistrālo tīklu, kas veido starpvalstu un starppilsētu savienojumus, un to piedāvā noma elektronisko sakaru komersantiem un

iestādēm. Un, lai gan, līdzīgi kā VAS “Latvijas dzelzceļš”, arī LVRTC ir SM kapitālsabiedrība, tomēr tās maģistrālā tīkla attīstības koncepts un perspektīvas nav tikušas apzinātas un iekļautas elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos.

Tāpat valsts ir kapitāldaļu turētāja SIA “Tet”, kam līdz 2003. gadam⁴² bija piešķirtas ekskluzīvas tiesības pārvaldīt, attīstīt un ekspluatēt telekomunikāciju tīklu un veikt uzņēmējdarbību, sniedzot lietotājiem Latvijā visu veidu telekomunikāciju pamatpakalpojumus. Atbilstoši Regulatora veiktajai elektronisko sakaru tirgus analīzei SIA “Tet” ir vislielākā elektronisko sakaru infrastruktūras (pamattīkla un piekļuves tīkla) īpašniece⁴³. SIA “Tet” kā reģistrēta elektronisko sakaru komersante sniedz pakalpojumus gan galalietotājiem, gan citiem elektronisko sakaru komersantiem. Tomēr, ņemot vērā, ka SIA “Tet” 49% kapitāldaļu pieder privātam investoram⁴⁴, revīzijā informācija par SIA “Tet” tīkla novietojumu tika analizēta tikai vispārīgā līmenī.

Revīzijā analizējot datus par LVRTC, AS “Latvenergo” un VAS “Latvijas dzelzceļš” maģistrālo tīklu novietojumu, tika konstatēts, ka galvenās tīkla infrastruktūras līnijas iet paralēli viena otrai, tādējādi savienojot republikas lielākās pilsētas ar vismaz diviem valsts elektroniskajiem tīkliem. Lai gan kopumā ir atbalstāmi veidot infrastruktūru, kas nodrošina alternatīvas datu pārraides iespējas avārijas gadījumā, tomēr politikas plānošanas dokumenti šādu uzdevumu neparedz, kā rezultātā tā ir vairāk katra konkrētā tīkla turētāja iniciatīva – veidot savu dublējošos tīklu vai sadarboties ar citu tīkla operatoru (skatīt 8. attēlu).

8. attēls. Galvenie valsts elektronisko sakaru tīkli

Revīzijā tiekoties ar valsts elektronisko sakaru tīklu turētājiem, viņi apstiprināja, ka kopēja politika nozarē nepastāv. Tika saņemta informācija, ka:

- pamata apsvērumus elektronisko sakaru tīklu attīstībai ir katra turētāja intereses un mērķi;

- ne šobrīd, ne arī iepriekš SM nav iesaistījusies šo elektronisko sakaru tīklu attīstībā;
- esošā sadarbība savstarpējai pakalpojumu izmantošanai, ja tāda notiek starp elektronisko sakaru turētājiem, notiek atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām.

Līdz ar to secināms, ka politikas plānošanas dokumenti aptver tikai daļu no valstī izveidotās, publiski finansētās infrastruktūras, neveidojot kopīgu elektronisko sakaru tīklu attīstības plānu.

Vai elektronisko sakaru nozares politika sekmē platjoslas pakalpojumu pieejamību dažādām mērķa grupām?

Izstrādājot *Elektronisko sakaru nozares politikas plānu 2018.–2020. gadam*, SM apzināja elektronisko sakaru nozares tirgus dalībnieku, nozares nevalstisko organizāciju un nozares politikas īstenošanā iesaistīto valsts pārvaldes institūciju viedokli. Tika analizēta esošā situācija ar interneta pieslēgumiem mājsaimniecībās, pieslēguma veidi un ātrums, tika analizētas nozares attīstības tendences ES. To apkopojot, tika noteikti divi virzieni, kas attīstāmi līdz 2020. gadam:

- sekmēt kvalitatīvu un uz galalietotāju vajadzībām orientētu pakalpojumu sniegšanu un nodrošināt stabilu investīciju vidi;
- radīt priekšnosacījumus inovatīvu tehnoloģiju izmantošanai⁴⁵.

Vērtējot *Elektronisko sakaru nozares politikas plānu 2018.–2020. gadam*, revīzijā tika konstatēts, ka tajā vairs netiek ietverts uzdevums, kas bija izvirzīts iepriekšējā periodā, – attīstīt un stiprināt valsts privāto elektronisko sakaru tīklu nepārtrauktai un efektīvai valsts pārvaldes darbībai. Līdz ar to revīzijā tika izvirzīts uzdevums apzināt elektronisko sakaru pieejamību valsts pārvaldē, lai pārliecinātos, ka valsts pārvaldē tie tiek nodrošināti pietiekami, un jautājums politikas plānošanas dokumentos nav jāietver.

ELEKTRONISKO SAKARU PIEEJAMĪBA UN KVALITĀTE VALSTS PĀRVALDĒ

Eiropas līmenī kopš 2000. gada⁴⁶, nosakot attīstības stratēģiju platjoslas interneta piekļuves veicināšanai, bija ietverti arī sasniedzamie rādītāji attiecībā uz iestādēm – līdz 2010. gadam, ES dalībvalstīm bija jānodrošina visām augstskolām interneta piekļuve⁴⁷ un jātiecas nodrošināt platjoslas piekļuve izglītības iestādēm un valsts pārvaldes iestādēm⁴⁸. Arī raugoties uz nākotnes izaicinājumiem, EK paredz⁴⁹ dalībvalstīm līdz 2025. gadam nodrošināt interneta piekļuves pakalpojumus ar ātrumu vismaz 1 Gbit/s vietās, kas virza sociālekonomiskās norises, piemēram, skolās, bibliotēkās, pētniecības centros, dzelzeļa stacijās, ostās, lidostās, ārstu praksēs, slimnīcās, valsts pārvaldes un pašvaldību ēkās, galvenajiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, kā arī uzņēmumiem, kas intensīvi izmanto digitālos resursus.

Lai gan nacionālie politikas plānošanas dokumenti ietver platjoslas attīstības mērķus (*piemēram, Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2007.–2013. gadam*⁵⁰ tiek norādīts, ka ir jāizveido platjoslas tīkls visā valsts teritorijā un jānodrošina tam piekļuve, *Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013. gadam*⁵¹ paredz interneta pieejamības nodrošināšanu visiem valsts iedzīvotājiem līdz 2013. gadam un *Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam* paredz līdz 2020. gadam nodrošināt, ka iedzīvotājiem jebkurā Latvijas vietā ir pieejami valsts un pašvaldību pakalpojumi elektroniskā veidā), tomēr tie neietver konkrētus mērķus attiecībā uz platjoslas

pakalpojumu pieejamību, piemēram, valsts iestādēs. Līdzīga situācija vērojama arī elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos – tie paredz mērķus un uzdevumus attiecībā uz iedzīvotāju piekļuves platjoslas pakalpojumiem veicināšanu, tomēr neietver uzdevumus un mērķus attiecībā uz platjoslas pakalpojumu pieejamību valsts iestādēm.

Neskatoties uz vienotu mērķu neesamību, valstī ir īstenoti projekti, kuru ietvaros valsts iestādēm tiek uzlabota tām pieejamo interneta pakalpojumu kvalitāte, tā, piemēram:

- Kultūras informācijas sistēmu centrs ir īstenojis publisko bibliotēku attīstības projektu “Trešais tēva dēls”⁵², kura ietvaros tika izveidots vienots virtuāls bibliotēku tīkls, veicot 17 bibliotēku pirmreizēju pieslēgšanu internetam un 853 bibliotēkās uzlabojot interneta piekļuves ātrumu;
- Izglītības un zinātnes ministrija ir īstenojusi:
 - projektu “Latvijas vispārīglītojošo skolu informatizācija”⁵³, kura ietvaros tika ierīkoti jauni vai uzlaboti esošie interneta pieslēgumi 60 Latvijas skolās;
 - projektu “Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai izveide”⁵⁴, kura ietvaros tika piegādātas un uzstādītas maģistrālā tīkla iekārtas un izveidots akadēmiskais tīkls, kas savieno maģistrālā tīkla piekļuves mezglus Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Salaspilī, Valmierā, Jelgavā, Liepājā un Ventspilī;
- Iekšlietu ministrija īstenoja projektu “Iekšlietu ministrijas radiosakaru sistēmas modernizācija”, kura ietvaros veikta esošās radiosakaru sistēmas infrastruktūras un abonētu radiostaciju iekārtu digitalizācija.

Tāpat jāpiemin mēģinājumi izveidot vienotu valsts datu pārraides tīklu⁵⁵, kas pārklātu visu valsti un aptvertu visas apdzīvotās vietas, ostas, robežpunktus utt. un kuru lietotu visas valsts un pašvaldību iestādes⁵⁶, kas vēlāk rezultējās droša elektronisko sakaru tīkla izveidē ierobežotam valsts iestāžu skaitam⁵⁷.

Revīzijā, ar mērķi noskaidrot valsts iestāžu saņemto interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāti un apmierinātību ar tiem, tika aptaujātas valsts iestādes un kapitālsabiedrības⁵⁸. Aptaujā piedalījās 255 iestādes, aptverot informāciju par iestāžu saņemto interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāti 1580 ģeogrāfiskās vietās. Papildus tam Kultūras informācijas sistēmu centrs sniedza informāciju⁵⁹ par 789 pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Kopumā revīzijā apzināta interneta pieejamība 2369 adresēs.

Aptaujā iestādes norādīja, ka 2030 to atrašanās vietās tās saņem “pamata” platjoslas interneta piekļuves pakalpojumus (no 256 Kbit/s līdz 30 Mbit/s) un 535 vietās – ātrdarbīgas platjoslas interneta piekļuves pakalpojumus (virs 30 Mbit/s) (skatīt 1. tabulu).

1. tabula. Interneta piekļuves pakalpojumu ātrumi iestādēs un bibliotēkās*

	Interneta piekļuve līdz 256 Kbit/s	Interneta piekļuve no 256 Kbit/s līdz 30 Mbit/s	Interneta piekļuve virs 30 Mbit/s
Visa valsts teritorija	31 (1 %)	2030 (78 %)	535 (21 %)
t. sk. iestādēs	31 (2 %)	1271 (70 %)	505 (28 %)
Pilsētās	26 (2 %)	857 (64 %)	464 (34 %)

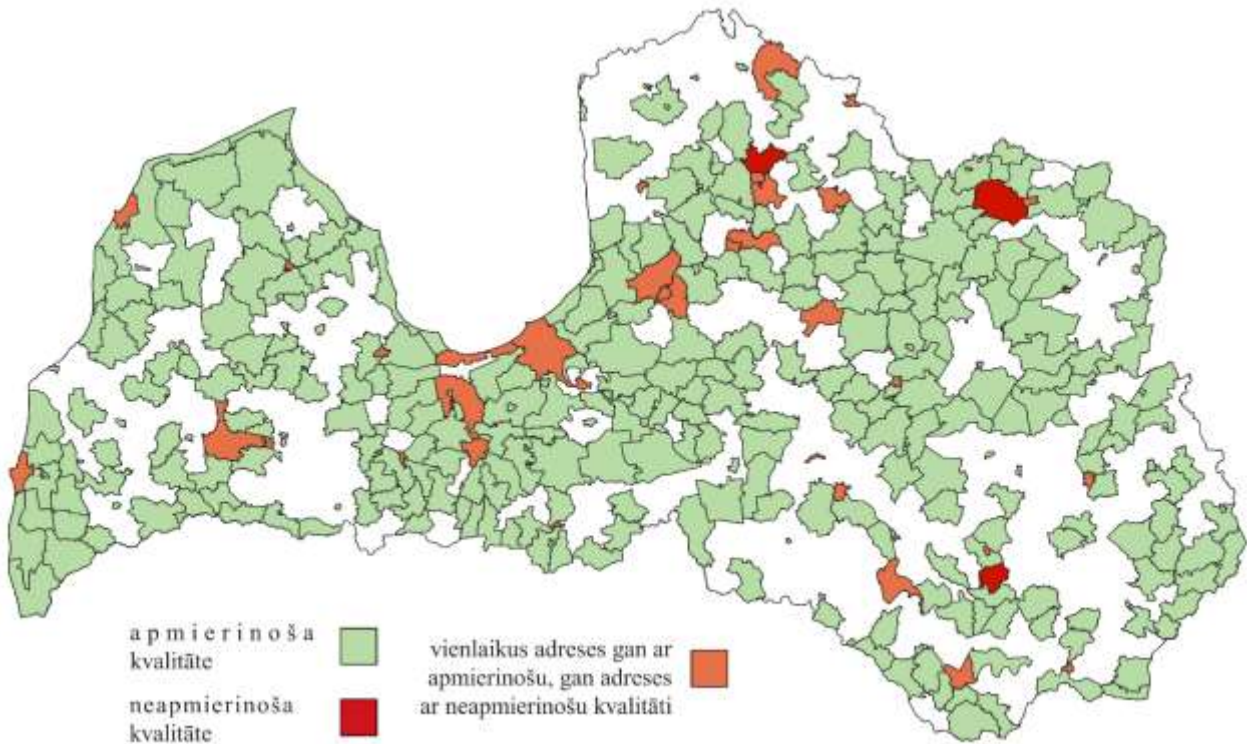
Ārpus pilsētām	5 (1 %)	414 (90 %)	41 (9 %)
t.sk. bibliotēkās	-	759 (96 %)	30 (4 %)
Pilsētās	-	115 (80 %)	28 (20 %)
Ārpus pilsētām	-	644 (100 %)	2 (< 1 %)

* Vienā adresē pakalpojums var tik saņemts no vairākiem komersantiem, līdz ar to iestāžu vērtējumu skaits var būt lielāks nekā faktisko adrešu skaits.

Aptaujā iestādes norādīja, ka ir apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem 95 % adrešu, 5 % gadījumu iestādes ir daļēji apmierinātas vai neapmierinātas ar saņemtajiem interneta piekļuves pakalpojumiem (skatīt 2. tabulu). Turklāt pretēji pieņemtajam uzskatam, ka interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāte ir nepietiekama teritorijās ārpus pilsētām, no iestāžu atbildēm izriet, ka neapmierinātība ar pakalpojumu kvalitāti galvenokārt vērojama tieši pilsētās, piemēram, Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Daugavpilī, Rēzeknē (skatīt 9. attēlu).

2. tabula. Vai iestādes konkrētās adresēs ir apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem?

Administratīvā vienība	Iestādes ir apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem (adrešu skaits)	Iestādes nav apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem (adrešu skaits)	Iestādes ir daļēji apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem (adrešu skaits)
Visa valsts teritorija	1780 (95 %)	18 (1 %)	78 (4 %)
Pilsētās	1355 (94 %)	16 (1 %)	64 (4 %)
t.sk., Platjoslas projektā ietvertās pilsētas (Aknīste, Ape)	5 (100 %)	-	-
t.sk. pilsētās, kuras neietver Platjoslas projekts	1350 (94 %)	16 (1 %)	64 (4 %)
Teritorijas ārpus pilsētām	425 (96 %)	2 (0 %)	14 (4 %)
t.sk. Platjoslas projektā ietvertās teritorijas	195 (98 %)	1 (<1 %)	4 (2 %)
t.sk. teritorijas, kuras neietver Platjoslas projekts	230 (95 %)	1 (<1 %)	10 (4 %)

9. attēls. Vai iestādes ir apmierinātas ar saņemtajiem pakalpojumiem?

Lai sekmīgi ieviestu e-pārvaldes risinājumus, valsts pārvaldei jābūt sasniedzamai atbilstoši nepieciešamajam pakalpojuma līmenim. Politikas plānošanas dokumenti un tajos ierosinātā platjoslas tīklu izbūve nerisina pakalpojumu pieejamību iestādēs, kurās tas nav pieejams vai kuras nav apmierinātas ar piedāvāto pakalpojumu kvalitāti, un, ņemot vērā, ka daļa no iestādēm atrodas teritorijās, kuras nevar tikt iekļautas platjoslas izbūvei atbalstāmajās teritorijās, piemēram, pilsētās, arī turpmāk elektronisko sakaru kvalitāte neuzlabosies un situācija nemainīsies. Līdz ar to, Valsts kontroles ieskatā, SM nepieciešams šo jautājumu aktualizēt, apzinoties elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamību un kvalitāti valsts pārvaldē, un kontekstā ar SM uzdevumiem plānot elektronisko sakaru un valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centru attīstību⁶⁰.

SM revīzijā skaidroja⁶¹, ka:

Elektronisko sakaru komersanti konkurences apstākļos veic investīcijas tīklos, lai nodrošinātu galalietotāju pieprasījumam atbilstošus pakalpojumus, līdz ar to jāvērtē, kas ir iestāžu neapmierinātības ar elektronisko sakaru pakalpojumiem iemesls, kā arī jāvērtē, kāpēc šīs iestādes neizvēlas citu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēju, ja esošais nenodrošina elektronisko sakaru līgumam atbilstošu pakalpojumu kvalitāti.

SM 2020. gadā ir plānojuši organizēt pētījumu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda ieguldījumu priekšnosacījumu izpildei. Pētījumā paredzēts noteikt elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamību līdz katrai adresei, t.sk. līdz valsts pārvaldes iestādēm.

Valsts kontrole, piekrīt, ka SM jāvērtē sakaru pieejamība un kvalitāte, tostarp tas, ar ko iestādes ir neapmierinātas, un jāplāno nepieciešamā rīcība.

Vai politikas plānošanas dokumenti ietver ES izvirzītos mērķus?

Lai veicinātu ES stratēģijā “Eiropa 2020” noteikto platjoslas mērķu sasniegšanu, tika apstiprināta *Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepcija 2013.–2020. gadam*, kas aptver visas trīs elektronisko sakaru tīkla daļas – maģistrālo tīklu, “vidējās jūdzes” tīklu un “pēdējās jūdzes” tīklu. Katrai no tām ir plānotas īstenošanas aktivitātes un izvirzīti sasniedzamie rādītāji, tomēr nav izsekojams, pamatojoties uz ko ir izvirzīts sasniedzamais rezultāts. Līdz ar to arī nav nosakāma katras aktivitātes īstenošanas ietekme uz ES noteikto mērķu sasniegšanu. Piemēram, attīstot maģistrālos tīklus, plānots izbūvēt maģistrālo tīklu kopgarumā 1000 km, bet nav izsekojams esošā maģistrālā tīkla kopgarums un tas, kāpēc plānots izbūvēt tieši 1000 km. Nenorādot sākotnējo vērtību šim rādītājam un nepamatojot nepieciešamo pieaugumu, nevar novērtēt nedz ieguldījumu atdevi, nedz to, kādā mērā rādītāja sasniegšana ietekmēs valstī kopējo maģistrālo tīklu kapacitāti.

Koncepcijā ietvertu aktivitāšu sasniedzamie rādītāji tikai daļēji atbilst abiem ES noteiktajiem platjoslas mērķiem, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam:

- koncepcijā nav noteiktas aktivitātes, kas veicinātu mērķa “vismaz 50 % no ES mājsaimniecībām abonē interneta piekļuves pakalpojumu ar lejupielādes ātrumu vismaz 100 Mbit/s” sasniegšanu;
- koncepcijā ir noteiktas aktivitātes, kas var veicināt, bet ne nodrošināt mērķa “jebkurai ES iedzīvotājam ir iespēja saņemt interneta piekļuves pakalpojumu ar lejupielādes ātrumu vismaz 30 Mbit/s” sasniegšanu.

ES noteikto mērķu sasniegšana ir tieši atkarīga no elektronisko sakaru komersantu ieinteresētības uzlabot elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitāti valsts teritorijā, jo patlaban veiktās aktivitātes – Platjoslas projekta īstenošana un “ciparu dividendes” izsole neparedz komersantam nodrošināt atbilstošu interneta piekļuves pakalpojumus.

ES 2010. gadā izvirzīja trīs prioritātes līdz 2020. gadam⁶²:

- gudra izaugsme, kas nozīmē uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas attīstību;
- ilgtspējīga izaugsme – resursu ziņā efektīvākas, videi nekaitīgākas un konkurētspējīgākas ekonomikas veicināšana;
- integrējoša izaugsme – tādas ekonomikas veicināšana, kurā ir augsts nodarbinātības līmenis un kura nodrošina sociālo un teritoriālo kohēziju.

Prioritāšu īstenošanai tika noteiktas septiņas pamatiniciatīvas, no kurām viena ir “Digitālā programma Eiropai”⁶³, kas paredz ES dalībvalstīm:

- līdz 2013. gadam nodrošināt visiem plašjoslas piekļuvi;
- līdz 2020. gadam nodrošināt piekļuvi daudz lielākam interneta ātrumam (30 Mbit/s un lielākam) un nodrošināt, lai 50 % vai vairāk Eiropas mājsaimniecību abonē interneta pieslēgumu ar ātrumu virs 100 Mbit/s.

Lai veicinātu šo mērķu sasniegšanu, SM izstrādāja *Nākamās paaudzes plašjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.–2020. gadam*⁶⁴, kurā noteica rīcības virzienus nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstībai. Koncepcijā tiek apskatītas trīs vienotā elektronisko sakaru tīkla sastāvdaļas – maģistrālais tīkls, “vidējās jūdzes” tīkls un “pēdējās jūdzes” tīkls – un to attīstības perspektīvas.

Sākotnēji koncepcija ietvēra deviņas aktivitātes, no kurām piecas tika paredzēts īstenot, izmantojot ERAF finansējumu. Laika posmā no koncepcijas pieņemšanas līdz 2019. gada sākumam Ministru kabinets pieņēma lēmumu par triju aktivitāšu neīstenošanu sākotnēji paredzētajā apjomā (skatīt 3. tabulu).

3. tabula. Nākamās paaudzes plašjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam noteiktās aktivitātes, to sasniedzamie rādītāji un finansējums

Aktivitāte	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamais rādītājs	Finansējums			Ir aktuāla 2019. gada sākumā
			Avots	Apmērs (euro)	Ir atbalstīts?	
Attīstīt maģistrālos tīklus	Izbūvēto vai atjaunoto maģistrālo tīklu garums, km	1000 km (2020. gads) 1400 km (2022. gads)	ERAF un privātais finansējums	ERAF – 15,65 milj. euro Privātais finansējums – 15,65 milj. euro	Nē	Nē ⁶⁵
Īstenot optiskā tīkla Valsts atbalsta programmas otro kārtu	Teritoriālo vienību īpatsvars, kurās ir optiskais savienojums ar maģistrālo tīklu	54.9% (2016. gads) 100% (2020. gads)	ERAF un privātais finansējums	ERAF – 78,7 milj. euro Privātais finansējums – 13,8 milj. euro	Daļēji (ERAF finansējums 39,7 milj. euro Privātais – 7 milj. euro)	Jā, aktivitāte turpinās
Veicināt optiskajam tīklam nepieslēgto elektronisko sakaru komersantu mobilo sakaru bāzes staciju un fiksētās piekļuves mezglos esošo iekārtu pieslēgšanu optiskajam tīklam	Pieslēgto bāzes staciju vai sakaru mezglu skaits	20 (2016. gads) 1200 (2020. gads) 1700 (2022. gads)	ERAF un privātais finansējums	ERAF – 34,9 milj. euro Privātais finansējums – 64,7 milj. euro	Nē	Nē ⁶⁶
Izstrādāt valsts atbalsta programmu abonentiņiju (“pēdējās jūdzes”)	Nodrošināto interneta piekļuves pakalpojumu skaits	40 000 (2020. gads)	ERAF un privātais finansējums	Privātais finansējums – 12,8 milj. euro	Nē	Jā, aktivitāte

izveidei	ar lejupeļādes ātrumu vismaz 30 Mbit/s	jums.	ERAF – 72,6 milj. euro	turpinās		
Izsolīt “ciparu dividendi” trīs līdzvērtīgās radiofrekvenču spektra joslu lotēs ar pienākumu 3 gadu periodā izveidot tīkla pārklājumu visā Latvijā	Izveidoto mobilo tīklu, kas nodrošina “ciparu dividendes” frekvencēs NGA pakalpojumu sniegšanu, skaits	vismaz 2 (2020. gads)	Iestādes budžeta ietvaros	Nav norādīts	Neattiecas	Aktivitāte ir izpildīta
Informēt iedzīvotājus par nākamās paaudzes tīklu sniegtajām iespējām	Iedzīvotāju īpatsvars, kas nekad nav lietojuši internetu	16 % (2016. gads) 8 % (2020. gads)	Papildus valsts budžeta finansējums	498 tūkst. euro	Nē	Jā, aktivitāte turpinās
SM izveidot esošās optisko tīklu infrastruktūras datubāzi un kartogrāfisko materiālu	Teritorijas daļa, kurā pieejama kartogrāfiskā informācija par nākamās paaudzes tīklu izvietojumu un apjomu	100 % (2020. gads)	ERAF	3,4 milj. euro	Nē	Nē ⁶⁷
Izstrādāt valsts stratēģisko multiservisa NGN tīkla attīstības sistēmprojektu	Nav	Nav	Iestādes budžeta ietvaros	Nav norādīts	Neattiecas	Nē ⁶⁸
Sagatavot iesniegšanai Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par pasākumiem administratīvā sloga samazināšanai platjoslas elektronisko sakaru tīkla attīstībai	Nav	Nav	Iestādes budžeta ietvaros	Nav norādīts	Neattiecas	Aktivitāte ir izpildīta

Lai gan septiņām no deviņām aktivitātēm ir noteikti sasniedzamie rādītāji, tomēr tikai četrām no tām ir izsekojams sasniedzamā rādītāja lieluma pamatojums, pārējām šāds pamatojums nav noteikts, līdz ar to nav izsekojams, kā šo aktivitāšu īstenošana ietekmēs kopējo ES mērķu sasniegšanu. Piemēram,

- īstenojot aktivitāti “Attīstīt maģistrālos tīklus”, izbūvēto vai atjaunoto maģistrālo tīklu kopgarums 2020. gadā būs 1000 km. Tomēr koncepcijā nav norādīta sākotnējā vērtība šim rādītājam, un no koncepcijas neizriet, kā šāda rādītāja sasniegšana ietekmēs valstī kopējo maģistrālo tīklu kapacitāti;
- īstenojot aktivitāti “Veicināt optiskajam tīklam nepieslēgto elektronisko sakaru komersantu mobilo sakaru bāzes staciju un fiksētās piekļuves mezglos esošo iekārtu pieslēgšanu optiskajam tīklam”, pieslēgto sakaru mezglu skaits 2020. gadā sasniegs 1200 vienību. Tomēr koncepcijā nav norādīta sākotnējā vērtība šim rādītājam, t.i., cik ir tādu sakaru mezglu, kas nav pieslēgti optiskajam tīklam, un koncepcija neapraksta, kā rādītāja sasniegšana ietekmēs kopējo situāciju valstī;

- Īstenojot aktivitāti “Izstrādāt valsts atbalsta programmu abonentlīniju (“pēdējās jūdzes”) izveidei”, papildus izveidoto abonentlīniju skaits 2020. gadā sasniegs 40 000 vienību, tomēr koncepcijā nav norādīta sākotnējā vērtība un tas, kāda ir tirgus nepietiekamība, un kā rādītāja sasniegšana ietekmēs kopējo situāciju valstī.

Vērtējot koncepcijā noteikto rādītāju atbilstību ES stratēģiskajiem platjoslas mērķiem līdz 2020. gadam, tika konstatēts, ka:

- mērķim “līdz 2020. gadam nodrošināt, ka 50 % mājsaimniecību abonē internetu ar ātrumu vismaz 100 Mbit/s”, koncepcijā nav noteikta atbilstoša aktivitāte, kas nodrošinātu šī mērķa sasniegšanu.
- Lai gan, īstenojot aktivitāti “Izstrādāt valsts atbalsta programmu abonentlīniju (“pēdējās jūdzes”) izveidei” ir plānots palielināt abonentu skaitu, kas lieto interneta piekļuves pakalpojumus ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s, tomēr noteiktais interneta piekļuves ātrums ir krietni zemāks par ES stratēģisko mērķi.
- Tāpat jānorāda, ka sākotnēji ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periodā Latvijā bija paredzēts īstenot gan Platjoslas projektu, gan projektu “pēdējās jūdzes” attīstībai, tomēr 2013. gadā Koalīcijas partneru darba grupa pieņēma lēmumu par projektam “Platjoslas infrastruktūras attīstība – “pēdējās jūdzes” pieslēguma izveide” plānoto ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda finansējumu 15,6 milj. euro apmērā novirzīt projektam “Nākamās paaudzes tīkla izveide lauku teritorijām”⁶⁹. Attiecībā uz “pēdējās jūdzes” attīstību, Ministru kabinets noteica⁷⁰, ka šādas ES fondu aktivitātes nepieciešamība tiks vērtēta, balstoties uz Platjoslas projekta 1. kārtas ieviešanas izvērtējumu un projekta 2. kārtas vidus posma, kā arī “pēdējās jūdzes” pakalpojuma pieejamības par saprātīgu un tirgum atbilstošu cenu izvērtējumu.
- Tā rezultātā patlaban šīs aktivitātes īstenošana ir atlikta vismaz līdz 2020. gada beigām⁷¹, to pamatojot ar nepieciešamību izvērtēt šīs aktivitātes nepieciešamību, balstoties uz Finanšu ministrijas 2018. gadā veikto pētījumu⁷².
- mērķa “līdz 2020. gadam nodrošināt piekļuvi ātrdarbīgam internetam (vismaz 30 Mbit/s)” sasniegšanu var veicināt vairākas koncepcijā noteiktās aktivitātes, tomēr tā sasniegšana ir atkarīga no elektronisko sakaru komersantu intereses veikt pietiekamus ieguldījumus datu pārraides tehnoloģijās.
- Koncepcijā bija paredzēts, ka, īstenojot aktivitāti “Izolēt “ciparu dividendi” trīs līdzvērtīgās radiofrekvenču spektra joslu lotēs ar pienākumu 3 gadu periodā izveidot tīkla pārklājumu visā Latvijas Republikas teritorijā” valsts teritorijā, tiks izveidoti vismaz divi mobilo elektronisko sakaru tīkli, kas nodrošinās piekļuvi internetam ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s. Izsoles nolikums⁷³ tās uzvarētājiem neparedzēja pienākumu nodrošināt patstāvīgu, noteiktas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumus.
- Tāpat arī aktivitātes “Īstenot optiskā tīkla Valsts atbalsta programmas otro kārtu” īstenošana var veicināt šī ES stratēģiskā mērķa sasniegšanu, ja vien elektronisko sakaru komersanti būs ieinteresēti nomāt Platjoslas projektā izbūvēto “vidējās jūdzes” infrastruktūru un sniegt pakalpojumu galalietotājam, ņemot vērā, ka atbilstoši 2011. gadā valsts atbalsta programmai LVRTC nedrīkst nodrošināt pakalpojumus galalietotājiem⁷⁴.

Lēmumi tika pieņemti koalīcijas padomes sastāvā, necaurskatāmi un neparedzot stimulus attīstīt “pēdējo jūdzi”, tādējādi negatīvi ietekmējot nodokļu maksātājus

Lai gan EK paredz⁷⁵, ka ES stratēģisko mērķu sasniegšanai ES dalībvalstis var izmantot gan ERAF, gan Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk – ELFLA) finansējumu, tomēr Latvijā šo mērķu sasniegšanai izmanto tikai ERAF finansējumu. Salīdzinoši – Lietuvā šim mērķim tika piesaistīts arī ELFLA finansējums.

Kā skaidro Zemkopības ministrija:

Pēc ekonomiskās krīzes 2009. un 2010. gadā no Eiropas Ekonomikas atveseļošanās plāna Latvijai tika piešķirts finansējums (jaunie izaicinājumi), kuru bija iespēja izvēlēties novirzīt kādā no EK piedāvātām jomām un pasākumiem, lai veicinātu lauksaimniecības attīstību noteiktajās prioritārajās jomās, ko noteikusi katra dalībvalsts. Kā viena no iespējām tika piedāvāta piešķirto finansējumu novirzīt platjoslas internetam lauku teritorijās.

Sadarbojoties ar nozares sociālajiem, ekonomiskajiem partneriem, kā arī citām institūcijām, vadošā iestāde veica vispārējo ekonomiskās situācijas analīzi un esošo Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam pasākumu ieviešanas rezultātu izvērtējumu. Tika nolemts atbalstu nevirzīt platjoslu interneta attīstībai lauku teritorijā, lai nodrošinātu demarkāciju ar ERAF finansējumu, ņemot vērā, ka ERAF finansējumu bija plānots novirzīt interneta pieejamības nodrošināšanai tieši uz teritorijām, kur privātajam sektoram nav motivācijas bez papildu atbalsta attīstīt platjoslas internetu, un visbiežāk šādas teritorijas ir laukos.

Plānošanas periodam no 2014. līdz 2020. gadam stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums liecināja, ka būtisks ieguldījums ir nepieciešams lielai daļai pašvaldību autoceļu ar grants segumu sakārtošanai, kas arī ietekmē lauksaimniecības uzņēmējdarbības konkurētspēju. Līdz ar to pasākumā “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” atbalsts tiek novirzīts lauku pašvaldību grants ceļu izbūvei un pārbūvei, kas saistīti ar uzņēmējdarbības aktivitāšu veicināšanu teritorijā.

Līdz ar to, izvērtējot prioritātes lauksaimniecības attīstības jomā, tika pieņemts politisks lēmums neatbalstīt ELFLA finansējuma izmantošanu platjoslas piekļuves nodrošināšanai.

Vai politikas plānošanas dokumenti ir balstīti uz esošās situācijas apzināšanu un analīzi?

Ieguldījumu plānošanai un valsts politikas kvalitatīvai veidošanai un uzraudzībai EK jau 10 gadus aicina valstis apzināt elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru, šim nolūkam veidojot datubāzes un kartogrāfisko materiālu, nodrošinot šādas informācijas pieejamību vienkopus gan elektronisko sakaru komersantiem, gan valsts pārvaldes iestādēm.

Arī Latvijā dažādos politikas plānošanas dokumentos un informatīvajos ziņojumos⁷⁶ vairāku gadu garumā tiek runāts par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras datubāzes veidošanu un kartēšanu, tomēr viedokļi vairākkārt tiek mainīti – sākotnēji tika plānots apkopot šādu informāciju un veidot datubāzi (2012. gadā), tad tā vietā SM ierosināja veikt tikai atsevišķus pētījumus (2015. gadā), bet pēc trim gadiem tika pieprasīts

finansējums šādas datubāzes izveidei (2018. gadā), neaktualizējot vairs pašus politikas plānošanas dokumentus.

Šādas darbības neliecina par vienotas, pārskatāmas politikas esamību valstī un mērķtiecīgu rīcību tās īstenošanai. Turklāt revīzijā konstatēts, ka nepieciešamā informācija gan par izbūvētās tīklu infrastruktūras ģeogrāfisko izvietojumu, gan sniegto elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumiem ir pieejama dažādos citos reģistros, līdz ar to jauns kartēšanas rīks, iespējams, nemaz nav nepieciešams.

Līdz tam, kamēr valstī nav pieejama visaptveroša informācija par elektronisko sakaru tīkliem, ir ierobežota kvalitatīvas politikas veidošana un uz datiem balstītu lēmumu pieņemšana gan valsts atbalsta sniegšanā, gan ieguldījumu veikšanā, kas var novest gan pie valstī kopumā izvirzīto mērķu nesasniegšanas, gan nelietderīgu investīciju veikšanas.

EK rekomendēja ES dalībvalstīm veikt esošās elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras kartēšanu⁷⁷ un izveidot optisko tīklu infrastruktūras datubāzi⁷⁸, kas ietvertu informāciju par visas inženiertehniskās infrastruktūras atrašanās vietām, pieejamo jaudu un citiem fiziskiem parametriem. Šai datubāzei jābūt pieejamai visiem elektronisko sakaru operatoriem, kā arī valsts pārvaldes iestādēm.

2014. gadā, lai apzinātu dalībvalstīs virzību kartēšanas jomā, EK sagatavoja pētījumu⁷⁹ par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras un pakalpojumu kartēšanu ES dalībvalstīs. Pētījumā tika identificēti četri kartēšanas veidi (skatīt 4. tabulu).

4. tabula. EK vispārīgi ieteikumi platjoslas kartēšanas kategorijām

Pakalpojumu kartēšana		Infrastrukturā kartēšana	
Nacionālā līmenī		Nacionālā līmenī	
Pieprasījuma kartēšana		Investīciju kartēšana	
Pieprasījuma kartēšana	Piedāvāto pakalpojumu kartēšana	Veikto investīciju kartēšana	Plānoto investīciju kartēšana
Reģionālā līmenī	Nacionālā līmenī	Nacionālā līmenī	Reģionālā līmenī

Infrastrukturā datubāzes un kartogrāfiskā materiāla izveide sekmētu pamatotus lēmumus ieguldījumiem optiskā tīkla izveidē un to attīstības plānošanā.

Informācijas avots: EK 2014. gada pētījums "Mapping of Broadband and Infrastructure"

Pētījumā konstatēts, ka vairums ES dalībvalstu, izņemot Latviju, Bulgāriju, Luksemburgu, Maltu, Portugāli un Rumāniju, veic vismaz viena veida platjoslas kartēšanu. Kartēšanas rīku izveidi galvenokārt organizējušas par nozari atbildīgās ministrijas vai iestādes, un kopumā rīka izveides un uzturēšanas izmaksas pirmajos trijos gados nepārsniedz 400 000 euro.

Revīzijas laikā arī SM norādīja⁸⁰, ka kartogrāfiskais materiāls ir svarīgs elements politikas kvalitatīvai plānošanai.

Latvijā par iespējamo elektronisko sakaru tīklu kartēšanas risinājumu tiek domāts kopš 2013. gada⁸¹. *Nākamās paaudzes tīklu koncepcijā 2013.–2020. gadam* līdz ar plāniem attīstīt elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru tika vērtēta informācijas pieejamība par nākamās paaudzes platjoslas tīklu izvērsumu, secinot, ka šāda informācija valstī vienuviet nav pieejama ne komersantiem, ne valsts pārvaldes iestādēm. Informācija ir iegūstama, tikai to pieprasot no katra elektronisko sakaru tīklu operatora⁸². Līdz ar to SM tika uzdots⁸³ līdz 2016. gada 1. martam iesniegt grozījumus normatīvajos aktos, lai noteiktu optisko tīklu infrastruktūras datubāzes un kartogrāfijas izveidi līdz 2020. gadam un tās turpmāku uzturēšanu.

2014. gadā informatīvajā ziņojumā⁸⁴ SM norādīja, ka par 3,41 milj. *euro* tiks izstrādāts risinājums, kas aptvers elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras, elektronisko sakaru pakalpojumu un to pieprasījuma kartēšanu. Pamatinformāciju (augstas detalizācijas topogrāfisko informāciju par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru) bija plānots iegūt no Valsts zemes dienesta, to papildinot ar informāciju no elektronisko sakaru komersantiem, piemēram, par tīkla piekļuves mezglu punktiem, sakaru tīklu kanalizāciju, optisko kabeļu aprakstu, tīkla kapacitāti un kabeļu līniju darbības statusu. SM paredzēja, ka papildus datiem par infrastruktūru varētu uzkrāt informāciju par pakalpojumu pieejamību un pieprasījumu.

Ziņojumā tika paredzēts līdz 2016. gadam veikt nepieciešamos grozījumus normatīvajos aktos un izstrādāt programmatūru kartēšanas uzsākšanai. Tomēr jau 2015. gadā šie plāni tika atsaukti un sākotnējie uzdevumi tika dzēsti arī no politikas plānošanas dokumentiem⁸⁵, kā alternatīvu esošās situācijas konstatēšanai apstiprinot⁸⁶ pētījumu veikšanu. Kā revīzijā norādīja⁸⁷ SM, informatīvais ziņojums tika atsaukts galvenokārt nozares iebildumu dēļ, lai nozares dalībniekiem nebūtu pieejama komercinformācija par citu komersantu tīkliem, kā arī finansējuma trūkuma dēļ.

Revīzijā, jautājot Regulatora viedokli par kartēšanas risinājuma izveidi, tika saņemta informācija⁸⁸:

Kartēšanas risinājuma ieviešana vērtējama pozitīvi, un Regulators atbalstītu iespēju līdzdarboties risinājuma izveidē. Infrastruktūras kartēšanas ieviešana varētu veicināt infrastruktūras koplietošanas attīstību gadījumā, ja tā būtu precīza un regulāri atjaunota, tādējādi, elektronisko sakaru komersantiem tiktu dota iespēja piekļūt informācijai par iespējamiem alternatīviem risinājumiem infrastruktūras izveidei. Kartēšanas ieviešana būtu kā papildu rīks Regulatora funkciju tirgus uzraudzībā un analizē veikšanai.

Neskatoties uz veiktajām izmaiņām politikas plānošanas dokumentos un atcelto iniciatīvu kartēšanas risinājuma izveidei, SM gan 2018. gadā, gan 2019. gadā pieprasīja papildu 3,41 milj. *euro* no valsts budžeta⁸⁹, lai līdz 2021. gadam izveidotu elektronisko sakaru tīklu datubāzi un kartogrāfisko materiālu, tomēr šie finansējuma pieprasījumi netika atbalstīti. Savukārt 2019. gadā SM tika apstiprināts budžeta pieprasījums⁹⁰ priekšizpētes veikšanai, lai apzinātu jau pieejamos datu avotus elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras un pakalpojumu identificēšanai un kartēšanas rīka specifikāciju izstrādei, uz kuru pamata veidot tehnisko risinājumu.

Ņemot vērā, ka SM jau plāno izlietot papildus piešķirto finansējumu kartēšanas rīka specifikāciju izstrādei, Valsts kontrole vērs uzmanību, ka kopš 2015. gada, kad SM veica izpēti par iespējām elektronisko sakaru tīklu datubāzes un kartēšanas sistēmas izveidei, situācija ir mainījusies un valsts pārvaldē ir izstrādātas un ieviestas jaunas informācijas sistēmas, kuras daļēji satur kartogrāfiskos

datu par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru un tās turētājiem (skatīt 1. pielikumu). Valsts zemes dienests ir ieviesis Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmu, kurā paredzēts uzkrāt informāciju gan par elektronisko sakaru tīkliem, gan citu veidu tīkliem⁹¹. Savukārt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir ieviesusi Nacionālo ģeoportālu, kas var arī atvieglot atsevišķus sākotnēji identificētos riskus attiecībā uz sarežģīto vektordatu formāta informācijas pārveidi un publicēšanu internetā. Revīzijā netika konstatēts, ka SM ir komunicējusi ar šīm iestādēm, lai apzinātu šo gadu laikā izstrādātās informācijas sistēmas un notikušās izmaiņas valsts kartogrāfisko risinājumu attīstībā⁹². Valsts kontroles ieskatā SM būtu jāņem vērā kopš 2015. gada notikušās izmaiņas valsts ģeosistēmu attīstībā, gan vērtējot alternatīvus kartēšanas risinājumus, gan izstrādājot pieeju kartēšanas organizēšanai un kartēšanas risinājuma izstrādei, lai veicinātu optimāla lēmuma pieņemšanu situācijā, kad kartēšanas risinājumi valsts pārvaldē jau ir ieviesti.

SM revīzijā skaidroja⁹³, ka:

“Laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam nav veikts aktīvs darbs ar kartēšanas jautājumu, jo ar 22.12.2015. MK rīkojumu Nr. 806 “Par konceptuālo ziņojumu “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai”, tika apstiprināts optisko tīklu infrastruktūras kartēšanas risinājuma variants, kas paredz pētījumu veikšanu ar mērķi apkopot noteiktu informāciju par elektronisko sakaru tīkliem. Ievērojot minēto, ar MK 16.08.2016. rīkojumu Nr. 454 “Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 7. decembra rīkojumā Nr. 589 “Par Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.-2020. gadam” no koncepcijas tika izslēgts 3.1. uzdevums - SM sagatavot un līdz 01.03.2016. iesniegt izskatīšanai MK likumprojektu par grozījumiem Elektronisko sakaru likumā un normatīvo aktu projektus, kas paredz optisko tīklu infrastruktūras datubāzes un kartogrāfijas izveidi un uzturēšanu.”

EK 2018. gadā, pieņemot Eiropas elektronisko sakaru kodeksu⁹⁴, ietvēra tajā prasību ES dalībvalstīm līdz 2023. gada decembrim veikt platjoslas tīklu atrašanās vietu apzināšanu. Dalībvalstīm jāiegūst detalizēta informācija, ne tikai lai noteiktu šo tīklu ģeogrāfisko atrašanās vietu, bet arī lai pamatotu valsts intervenci nākamajā ES fondu plānošanas periodā, iegūstot informāciju par platjoslas pakalpojumu pieejamību un kvalitāti un komersantu nākotnes plāniem izvērst tīklus.

SM revīzijā skaidroja⁹⁵, ka kartēšanas pienākumu SM plāno pildīt atkarībā no pieejamā finansējuma un sadarbībā ar citām institūcijām, piemēram, ar Regulatoru, kas jau uzkrāj informāciju par komersantu pakalpojumu kvalitāti, kā arī ievāc un apkopo elektronisko sakaru komersantu sniegto informāciju par galalietotājam pieejamo interneta ātrumu. SM arī norādīja, ka, lai izpildītu nākamā ES fondu plānošanas perioda nosacījumus valsts intervences pamatojumam⁹⁶ un ņemot vērā, ka kartēšanas risinājums nav izveidots, 2020. gadā SM līdzīgi kā iepriekš veiks pētījumu par esošās elektronisko sakaru infrastruktūras un elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes atbilstību ES paziņojuma⁹⁷ mērķiem un par piemērotāko investīciju modeļu analīzi. Savukārt lai ieviestu Elektronisko sakaru kodeksa prasības par kartēšanu, SM 2020. gadā plāno izstrādāt kartēšanas rīka tehnisko specifikāciju, kas būs balstīta uz analīzi par pieejamajiem datu avotiem (informācijas sistēmām) par elektronisko sakaru infrastruktūru⁹⁸.

LABĀ PRAKSE KARTĒŠANAS JOMĀ CITĀS VALSTĪS

Salīdzinājumam – arī Igaunijā un Lietuvā tiek attīstīta platjoslas tīklu infrastruktūra, izmantojot ES fondu atbalstu. Platjoslas projektu īstenotāji savās tīmekļa vietnēs⁹⁹ publicē gan dažādās kārtās jau izbūvēto infrastruktūru, gan arī plānoto infrastruktūru (skatīt 5. tabulu).

Igaunijā ir izveidota arī publiski pieejama elektronisko sakaru pakalpojumu karte¹⁰⁰, ko uztur Igaunijas regulators. Minētajā kartē tiek attēlotas ēkas un operatoru ik ceturksni sniegtā informācija par noteiktās ēkās pieejamo pakalpojumu klāstu (tehnoloģiju, fiksēto līniju un mobilo sakaru lejupeļādes un augšupeļādes ātrumu standarta līgumu ietvaros). Šo informāciju izmanto, lai aprēķinātu ēku un māsaimniecību īpatsvaru, kurām noteiktā 1x1 km šūnu režģī nav pieejami platjoslas pakalpojumi. Tāpat komersantu sniegto informāciju var izmantot gan pakalpojumu saņēmēji, lai noskaidrotu iespējamās pakalpojumu sniedzējus un pieteiktos šiem pakalpojumiem, gan platjoslas infrastruktūras attīstītāji un politikas veidotāji, lai identificētu valsts intervences teritorijas.

Savukārt Lietuvā ir izveidots portāls¹⁰¹ elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas informācijas sniegšanai. Šo portālu, līdzīgi kā Igaunijā, uztur regulators. Minētajā portālā tiek apkopotas saites uz pašvaldību nodrošinātajām informācijas sistēmām, kas satur topogrāfisko informāciju par inženierbūvēm (t.sk. par komunikācijas kabeļu līnijām). Minētajā portālā gan nav vēl pieejama informācija par visām pašvaldībām, kā arī katras pašvaldības informācija tiek atspoguļota nedaudz atšķirīgā veidā un ar atšķirīgu piekļuves organizēšanas pakāpi (publiski vai autorizējoties). Lietuvas regulators ir izveidojis arī portālu elektronisko sakaru pakalpojumu kartēšanai (izmantotā tehnoloģija, lejupeļādes ātrums, sakaru operators, cena u.c.), kam informāciju brīvprātīgi sniedz elektronisko sakaru komersanti¹⁰².

5. tabula. Kartēšanas risinājumu pieejamība Baltijā

Pieejamie kartēšanas risinājumi un informācijas iegūšanas veidi	Latvija	Igaunija	Lietuva
▪ Platjoslas projektos izbūvētās infrastruktūras kartēšana	☑	☑	☑
▪ Platjoslas pakalpojumu pieejamības kartēšana		☑	☑
▪ Sakaru infrastruktūras centralizēta kartēšana		☑	☑
▪ Detalizēta koplietošanas veicināšanas informācija vienkopus vienotā informācija punktā		☑	☑

Gan Igaunijas, gan Lietuvas uzsāktās aktivitātes zināmā mērā saskan ar EK rekomendācijām attiecībā uz labo praksi kartēšanas jomā. Ierobežotu resursu apstākļos EK pētījumā par infrastruktūras un pakalpojumu kartēšanu tiek rekomendēts¹⁰³ sākt nevis ar jaunas centralizētas sistēmas izveidi, bet gan vismaz ar statistiskas informācijas apkopošanu pašvaldību līmenī par teritorijā esošajiem elektronisko sakaru infrastruktūras veidiem, to īpašniekiem un kontaktinformāciju, kur platjoslas tīklu attīstītājiem intereses gadījumā vērsties pēc papildu informācijas.

Paplašinātas infrastruktūras kartēšanas sistēmas gadījumā tiek rekomendēts fokusēties uz infrastruktūras atrašanās vietu un maršrutu, infrastruktūras veidu, pašreizējo izmantošanu un kontaktinformāciju (sākotnēji par elektronisko sakaru komersantiem, pēc tam paplašinot par plašāku infrastruktūru), to atspoguļojot statistisku karšu vai sarakstu veidā. Tajā pašā laikā tiek rekomendēts arī pārvaldīt piekļuvi šiem datiem. Elektronisko sakaru komersantu informācijas sniegšanas nepieciešamība būtu arī jāparedz normatīvajos aktos. Savukārt pakalpojumu kartēšanas gadījumā tiek rekomendēts sākt ar brīvprātīgu informācijas sniegšanu, fokusējoties pamatā uz pakalpojuma

sniedzēja nosaukumu, izmantoto tehnoloģijas veidu un lejupielādes ātrumu (papildus var apsvērt tādu informāciju kā augšupielādes ātrums, pakalpojumu kvalitātes rādītāji u.c.), informāciju atspoguļot interaktīvas kartes (piemēram, apkopojot informāciju konkrētu adresu vai režģu veidā) un ziņojumu vai pārskatu veidā.

IETEIKUMI POLITIKAS PLĀNOŠANAS JOMĀ

Lai nodrošinātu saskaņotu valsts elektronisko sakaru tīklu attīstību, veicinātu valsts līdzekļu efektīvāku izmantošanu un novērtētu īstenotās politikas rezultātu, SM:

- iesaistot citas institūcijas, t.sk. kapitālsabiedrības, kas attīsta un uztur valsts elektronisko sakaru tīklus, veidot kopīgu valsts elektronisko sakaru tīklu politiku, nodrošinot informācijas par visu valsts elektronisko sakaru tīklu attīstības perspektīvām analīzi, mērķu un uzdevumu noteikšanu, kā arī attīstības koordinēšanu, paredzot aktivitātes koplietošanai;
- noteikt politikas ieviešanas rādītājus saskaņā ar politikas mērķiem;
- apzināt elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamību valsts pārvaldes iestādēs un veikt darbības, lai nodrošinātu iestādēm nepieciešamās kvalitātes pakalpojumus.

Lai efektīvāk izmantotu budžeta līdzekļus un mazinātu risku, ka tiek veidota jauna informācijas sistēma, kas dublē valsts iestāžu informācijas sistēmās jau uzkrātu informāciju, pirms lēmuma par kartēšanas risinājuma ieviešanu SM izvērtēt alternatīvus risinājumus nepieciešamās informācijas iegūšanai par tīklu atrašanos un citiem tīklu raksturlielumiem no jau izveidotajām un uzturētajām valsts informācijas sistēmām, kā arī apzināt iespēju SM pārņemt izmantošanai valstī jau izstrādātu risinājumu šādas informācijas atspoguļošanai.

Vai Ārkārtas elektronisko sakaru tīkls tiek mērķtiecīgi attīstīts kā daļa no kopējās tīklu attīstības politikas?

Lai gan valstī ir pieņemts politisks lēmums par droša datu pārraides tīkla izveidi ārkārtas situācijām, tā ieviešanā saskatāmi atsevišķi trūkumi un riski.

[IP]

[IP]

DROŠI DATU PĀRRAIDES TĪKLI SOMIJĀ, LIETUVĀ UN IGAUNIJĀ

ĀSVETS līdzīgs datu pārraides tīkls tiek veidots, piemēram, arī Somijā. Somijā 2015.gadā tika pieņemts¹⁰⁴ likums par valdības drošo tīklu, tā mērķis ir normālos un ārkārtējos apstākļos nodrošināt nepārtrauktu un no ārējiem traucējumiem aizsargātu komunikāciju starp valsts vadību un galvenajām drošības iestādēm, kā arī citiem dalībniekiem, kā arī lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanai un vadībai nepieciešamās informācijas pieejamību, integritāti un konfidencialitāti. Drošības tīklā ietilpst gan sakaru tīkls, gan ar to saistītais aprīkojums un sniegtie pakalpojumi (t.sk. datu centri). Šis drošais valsts tīkls pieder valstij, un valsts kontrolē tā darbību. Par tīkla darbību Somijā atbild Finanšu ministrija, kas uzrauga un vada ar tīklu saistītās aktivitātes, t.sk. nodrošinot stratēģiju un finansējumu. Tīklu uztur un tā darbību nodrošina valstij pilnībā piederošs uzņēmums. Ar tīkla darbību saistītajā likumā¹⁰⁵ ir norādītas vairākas jomas vai iestādes, ar kuru saistīto uzdevumu izpildē tīkls tiek izmantots, piemēram, prezidenta birojs un ministrijas, bruņotie spēki, policija, robežsardze, muita, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests un citas medicīnas iestādes, par glābšanas darbiem jūrā normatīvajos aktos minētās iestādes, ārvalstnieku likumā minētās iestādes u.c.

Arī Lietuvā darbojas¹⁰⁶ drošais valsts datu sakaru tīkls, ko tāpat kā Latvijā nodrošina valsts uzņēmums, kurš ir bijis gan SM, gan Iekšlietu ministrijas, gan tagad Aizsardzības ministrijas pārraudzībā. Šī uzņēmuma galvenais mērķis ir attīstīt drošu tīklu un IKT pakalpojumus valsts pārvaldes iestāžu savstarpējai sadarbībai, kā arī to sadarbībai ar ES partneriem. Minētais valsts uzņēmums piedāvā gan iestāžu privāto tīklu pakalpojumus (droša un nošķirta informācijas apmaiņa iestāžu un to struktūrvienību ietvaros), gan valsts pārvaldes iestāžu slēgtā tīkla pakalpojumus (droša apmaiņa starp iestādēm), gan nacionālo pieslēgumu Eiropas TESTA drošajam tīklam (EK no interneta atsevišķi nodalīts augstas drošības un pieejamības tīkls starpiestāžu sadarbībai gan ar klasificētu, gan neklasificētu informāciju), gan dažādus tīkla drošības pakalpojumus (darbojas sava CERT komanda) un datu centru pakalpojumus (fizisko un virtuālo serveru izmantošana, pieslēgumi tīklam u.c.). Drošais valsts datu sakaru tīkls ir nošķirts no interneta un nodrošina drošus valsts mēroga sakaru pakalpojumus valsts pārvaldes iestādēm. Šis tīkls nodrošina drošu, šifrētu saziņu gan valsts pārvaldē, gan ārpus tās, piemēram, ar uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Tas būvēts uz vecā valsts institūciju sakaru tīkla pamata (izbūvēts 1994.–1998. gadā) un aptver visu Lietuvu, savienojot aptuveni 100 iestādes. Ir aplēsts, ka šī tīkla pakalpojumus izmanto vairāk nekā 60 % valsts iestāžu¹⁰⁷. Atšķirībā no Latvijas par tīkla izmantošanu maksā pašas iestādes (pakalpojumus sniedošajam uzņēmumam ir apstiprināts cenrādis, bet iestādēm, iepērkot šos pakalpojumus, nav jāpiemēro Publisko iepirkumu likuma prasības; Latvijā līdzīgas normas ir paredzētas attiecībā uz valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra pakalpojumu izmantošanu, ko arī nodrošina LVRTC).

Igaunijā valsts iestādēm datu pārraides un interneta pakalpojumus piedāvā¹⁰⁸ Informācijas sistēmu aģentūra. Šāds Igaunijas platjoslas tīkls valsts iestāžu vajadzībām izveidots, balstoties uz kādreizējo mugurkaula tīklu ASONet, kas tika veidots 1993. gadā robežsardzes, muitas un policijas vajadzībām (līdzīgi kā Lietuvā un Latvijā). Šis tīkls nodrošina liela ātruma datu pārraidi starp informācijas sistēmām valsts un pašvaldību iestādēs. Tīkla stratēģiskais mērķis ir nodrošināt pietiekamas kapacitātes mugurkaula tīkla kanālus labai informācijas sistēmu darbībai, turklāt vismaz 30 % no šiem tīkla resursiem rezervējot un turot brīvus. Šajā tīklā tiek garantēta augsta tīkla pieejamība, nodrošinot galveno komunikācijas tīklu un rezerves tīklus no dažādiem pakalpojumu sniedzējiem, kā arī veidojot dublējošus kanālus uz katru pilsētu. Šajā tīklā tiek piedāvāta arī piekļuve Eiropas TESTA drošajam tīklam. Tīkls savieno¹⁰⁹ vairāk nekā 20 000 datoru dažādās valsts pārvaldes iestādēs visā valstī, kā arī to centralizēti finansē no valsts budžeta (iestādēm ikdienā par to nav jāmaksā).

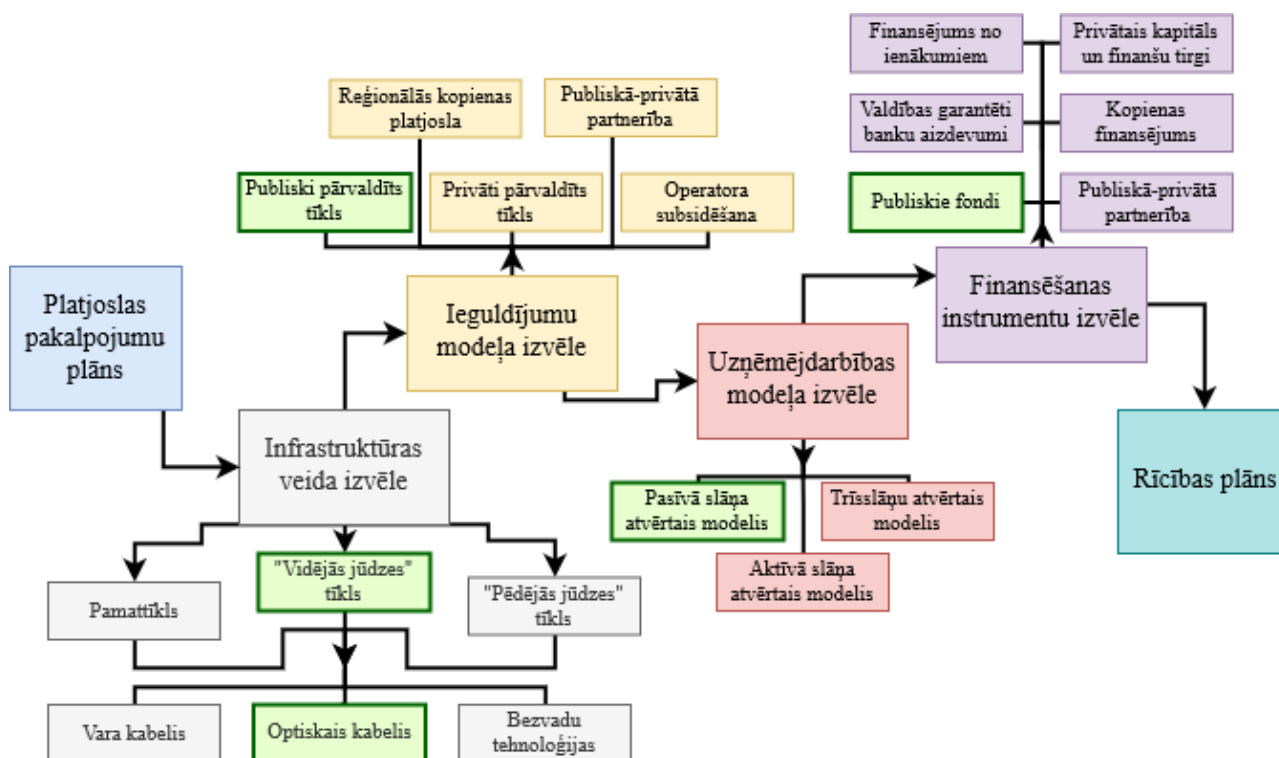
Valsts ieguldījumi “vidējās jūdzes” tīklu attīstībā

VALSTS INVESTĪCIJU MODELIS “VIDĒJĀS JŪDZES” TĪKLU ATTĪSTĪBĀ

EK 2009. gadā apstiprināja pamatnostādnes¹¹⁰ (aktualizētas 2013. gadā¹¹¹), kas paredz rīcības soļus ES dalībvalstīm, lai noteiktu valsts intervences nepieciešamību, identificētu atbalstāmās teritorijas un noteiktu pasākumus konkurences kropļošanas mazināšanā. Lai gan pamatnostādnes pieļauj ES dalībvalstīm brīvi izvēlēties veidu, kādā tiks veicināta nākamās paaudzes tīklu attīstība, tomēr tās paredz¹¹², ka attiecībā uz ikvienu valsts iejaukšanos, kuras mērķis ir atbalstīt nākamās paaudzes piekļuves tīklu izvēršanu vai tās paātrināšanu, ir jānodrošina saderība ar valsts atbalsta noteikumiem.

Lai ES dalībvalstīm atvieglotu tīklu attīstības rīcības plānu izstrādi, EK 2011. gadā publicēja rokasgrāmatu¹¹³ (aktualizēta 2014. gadā¹¹⁴), kurā ietvēra ieteikumus un labās prakses principus valsts atbalsta veida izvēlei (attīstāmā infrastruktūra, finansējums, īstenošanas modelis) un rīcības plāna izstrādei, tostarp – kā veicināt attīstītās infrastruktūras izmantošanu.

SM izvēlējās vienu no EK piedāvātajiem modeļiem (skatīt 10. attēlu), kas ietvēra publisko fondu finansētu un publiski pārvaldītu “vidējās jūdzes” tīkla izveidi, izmantojot optisko kabeli.

10. attēls. EK definētie soļi platjoslas investīciju plānošanai un Latvijas izvēlētais modelis (iekrāsots zaļā krāsā)

Informācijas avots: EK 2011. gada rokasgrāmata “Guide to broadband investment” un 2014. gada rokasgrāmata “Broadband Investment Guide”

Lai īstenotu platjoslas tīklu attīstību un veicinātu interneta piekļuves pakalpojumu pieejamību, SM ar EK 2011. gadā saskaņoja valsts atbalsta programmu¹¹⁵. Šīs programmas mērķis¹¹⁶ ir nodrošināt ātrgaitas platjoslas tīkla ieviešanu teritorijās, kurās komersanti tuvākajā laikā šādus pakalpojumus nodrošināt neplāno. Programma paredz atbalstīt “vidējās jūdzes” infrastruktūras izveidi un attīstīšanu vairumtirdzniecības platjoslas pakalpojumiem lauku teritorijās, nedublējot esošo operatoru infrastruktūru.

Šo programmu plānoja attīstīt divās kārtās, paredzot kopējās tīkla izveidošanas izmaksas 119 milj. *euro*, no kurām ERAF atbalsts - 101,71 milj. *euro* (1. kārtā – 23 milj. *euro*, 2. kārtā – 78,71 milj. *euro*) un nacionālais finansējums – 17,29 milj. *euro* (1. kārtā – 3,4 milj. *euro*, 2. kārtā – 13,89 milj. *euro*):

- 1. kārtā līdz 2015. gadam tika paredzēts izbūvēt aptuveni 165 piekļuves punktus un 1900–2000 km optisko tīklu;
- 2. kārtā līdz 2020. gadam paredzēts izbūvēt aptuveni 500 piekļuves punktu un 7000 km optisko tīklu.

Tomēr no 2011. gada valsts atbalsta programmā paredzētā maksimālā finansējuma programmas īstenošanai tika piesaistīti 61,5 % no nepieciešamā finansējuma, t.i., 73,1 milj. *euro* (t.sk. ERAF finansējums – 62,7 milj. *euro*, nacionālais finansējums – 10,4 milj. *euro*).

OPTISKĀS TĪKLA UZRAUDZĪBAS KOMITEJA

Valsts atbalsta nosacījumu izpildes uzraudzībai ir izveidota OTUK¹¹⁷, kas Platjoslas projekta īstenošanas laikā un vismaz 20 gadus pēc projekta ietvaros izveidotā optiskā tīkla un piekļuves punktu pieņemšanas ekspluatācijā nodrošina valsts atbalsta nosacījumu uzraudzību (skatīt 6. tabulu).

6. tabula. OTUK funkcijas Platjoslas projekta abās kārtās.

OTUK uzdevumi Platjoslas projekta 1.kārtas uzraudzībai	OTUK uzdevumi Platjoslas projekta 2.kārtas uzraudzībai
<p>OTUK <u>sniedz ierosinājumus</u> SM par izmaiņām “balto” teritoriju kartē.</p> <p>OTUK <u>apstiprina</u> plānoto piekļuves punktu sarakstu un ievieto to SM mājaslapā internetā.</p> <p>OTUK vismaz reizi pusgadā <u>izvērtē</u> publiskās aptaujas rezultātus un rekomendē SM svītrot plānoto piekļuves punktu no piekļuves punktu saraksta vai to papildināt ar papildu piekļuves punktu.</p>	<p>OTUK <u>sniedz priekšlikumus</u> “balto” teritoriju kartes precizēšanai.</p> <p>OTUK <u>apstiprina</u> plānoto piekļuves punktu sarakstu un ievieto to SM mājaslapā internetā.</p> <p>OTUK <u>uzrauga</u> optiskā tīkla piekļuves punktu izveides prioritāšu secības noteikšanu.</p>
<p>OTUK <u>sniedz ierosinājumus</u> SM piekļuves tarifu noteikšanai un par piekļuves tarifu aprēķināšanas metodiku.</p>	<p>OTUK <u>apstiprina</u> piekļuves tarifus un to noteikšanas metodiku.</p>

OTUK sniedz ierosinājumus SM piekļuves nosacījumu noteikšanai projektā izveidotajai infrastruktūrai. OTUK apstiprina optiskā tīkla piekļuves nosacījumus.

OTUK uzrauga elektronisko sakaru komersantu iespēju izmantot infrastruktūru ar vienlīdzīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem.

Platjoslas projekta 2.kārtā daļa SM uzdevumu tika uzdoti OTUK: ja Platjoslas projekta 1. kārtā vairākos jautājumos OTUK sniedza priekšlikumus un ierosinājumus SM, tad Platjoslas projekta 2. kārtā vairākos jautājumos OTUK ir noteikta arī apstiprināšanas funkcija. Piemēram, sākot ar 2015. gada beigām¹¹⁸, OTUK arī apstiprina LVRTC sagatavotos piekļuves tarifus un to noteikšanas metodiku.

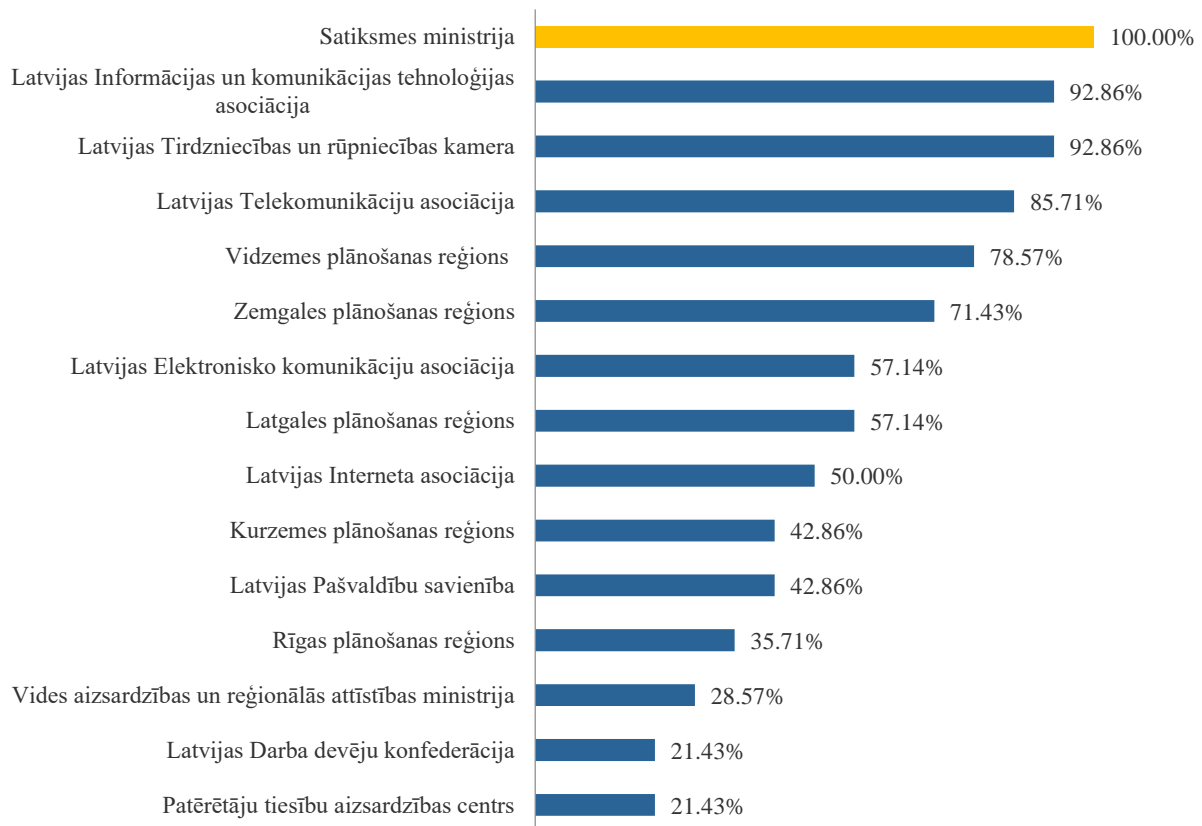
Saskaņā ar normatīvo aktu¹¹⁹:

- ir noteikts OTUK sastāvs. OTUK sastāvā ar balsstiesībām ir SM pārstāvji (komitejas priekšsēdētājs un komitejas priekšsēdētāja vietnieks), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvis, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis, Rīgas, Vidzemes, Latgales, Zemgales, Kurzemes Plānošanas reģiona pārstāvis, Patērētāju tiesību aizsardzības centra pārstāvis, Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvis, kā arī informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares asociāciju pārstāvji.
- OTUK pieņem lēmumu, balsstiesīgajiem komitejas locekļiem (institūcijām) savstarpēji vienojoties. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir komitejas priekšsēdētāja balss.

Lai gan OTUK veic būtiskas funkcijas, nosakot, kurās atbalstāmajās teritorijās primāri tiks attīstīta “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, un regulē piekļuvi, apstiprinot tarifus, revīzijā konstatēts, ka OTUK sēdes bieži vien nenotiek pilnā sastāvā. Izvērtējot 14 OTUK sēžu protokolus no 2012. līdz 2018. gada beigām, tika konstatēts, ka:

- no visām balsstiesīgajām institūcijām pilnīgi visās OTUK sēdēs ir piedalījusies tikai SM. Pārējās balsstiesīgās institūcijas sēdes apmeklē neregulāri (skatīt 11. attēlu);
- divas balsstiesīgās institūcijas (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs) OTUK sēdēs ir piedalījušās ļoti reti – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija tikai četras reizes, savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības centrs - trīs, turklāt pēdējo reizi tikai 2013. gadā;
- divās sēdēs¹²⁰ kā balsstiesīgā institūcija sēdes protokolā norādīts Regulators, kuram normatīvā akta izpratnē¹²¹ ir tikai padomdevēja tiesības.

Kā revīzijā skaidroja SM¹²², Regulatora iekļaušana pie balsstiesīgajiem OTUK locekļiem ir tehniska rakstura kļūme, turklāt abās sēdēs netika pieņemti lēmumi, izmantojot balsošanu.

11. attēls. Vai balsstiesīgās institūcijas piedalās OTUK sēdēs?

OTUK reglamentā¹²³ ir atrunāts, ka komitejas sēdes var tikt organizētas ne tikai klātienē, bet komitejas sēdi var rīkot un pieņemt lēmumu, arī organizējot elektronisko rakstisko procedūru.

Izvērtējot elektronisko rakstisko procedūru rezultātā pieņemtos lēmumus, tika konstatēti gadījumi, kad lēmumi tiek pieņemti nevis pēc balsu vairākuma, bet gan pēc principa “klusēšana – piekrišana”, piemēram, 2016. gada 15. marta OTUK lēmumā¹²⁴ norādīts, ka no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Zemgales plānošanas reģiona, Patērētāju tiesību aizsardzības centra, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Interneta asociācijas un Latvijas Telekomunikāciju asociācijas iebildumi norādītajā termiņā netika saņemti, līdz ar to lēmuma projekts tiek uzskatīts par saskaņotu. Šāda atruna ir ietverta arī OTUK reglamentā¹²⁵ – ja noteiktā termiņā iebildumi par lēmuma projektu nav saņemti, to uzskata par saskaņotu. Šādas atrunas ietveršana ir saprotama no darba organizācijas viedokļa, kā arī tā atbilst lēmumu pieņemšanas kārtībai, kas nostiprināta atbilstošajos normatīvos. Tomēr vienlaikus pie šāda apstākļa nevaram gūt pārliecību, ka iesaistītās puses ir kvalitatīvi piedalījušās viedokļa veidošanā un lēmuma pieņemšanā, sabalansējot gan publiskā sektora, gan nevalstisko organizāciju viedokļus un intereses.

SM skaidro¹²⁶, ka katra iestāde savas kompetences ietvaros patstāvīgi izvērtē saņemtos materiālus, nepieciešamību sniegt viedokli par tiem un piedalīties OTUK sēdē.

Lai sīkāk novērtētu konkrētu lēmumu pieņemšanu, revīzijā tika izvērtēta visu OTUK balsstiesīgo dalībnieku (institūciju) iesaistīšanās 2016. gadā aktualizētās piekļuves tarifu metodikas un tarifu grozījumu apstiprināšanā (skatīt 12. attēlu¹²⁷), konstatējot, ka ir pieņemts pozitīvs lēmums par grozījumu atbalstīšanu metodikā un tarifos, lai gan:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs nav iesaistījušies komentāru/viedokļa sniegšanā, ne arī piedalījušies OTUK sēdē, bet pēc principa “klusēšana – piekrišana”¹²⁸ tika pieņemts, ka institūcijas ir atbalstījušas grozījumus;
- Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Latvijas Darba devēju konfederācija ir sniegušas komentārus, piedalījušās OTUK sēdē un grozījumus nav atbalstījušas, norādot¹²⁹, piemēram, ka nav veiktas konsultācijas ar elektronisko sakaru komersantiem par piedāvāto jauno tarifu izmaiņu ietekmi uz komercdarbību, lai iegūtu aktuālu prognozi par tarifu ietekmi uz Platjoslas projekta mērķu sasniegšanu; nav bijusi pieejama informācija, lai spriestu par piekļuves tarifu pamatotību un to, vai tie balstīti uz pamatojamām izmaksām;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares asociāciju pārstāvji ir piedalījušies OTUK sēdē, snieguši komentārus. Grozījumus ir atbalstījusi Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija, bet nav atbalstījusi Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācija un Latvijas Interneta asociācija, norādot¹³⁰, piemēram, ka piekļuves tarifu projekts paredz kardināli mainīt tarifu struktūru un attiecīgi apjomu, kas liedz veikt ilgtermiņa plānošanu – komersants nevar plānot sava tīkla izveidi un konfigurāciju.

Balsstiesīgā institūcija	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Plānošanas reģioni	Latvijas Pašvaldību savienība	Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	IKT nozares asociāciju pārstāvji*
Ir/nav sniegusi komentārus uz SM 27.09.2016. e-pastu	—	—	—	✓	✓	✓
Ir/nav piedalījusies OTUK 03.11.2016. sēdē	—	—	✓	✓	✓	✓
Ir/nav sniegusi komentārus uz SM 22.11.2016.e-pastu	—	—	—	✓	✓	✓
Grozījumi metodikā un tarifos tiek/netiek atbalstīti ¹³¹	👍	👍	👍	👍	👎	👍 👎

— Institūcija nav sniegusi komentārus vai piedalījusies OTUK sēdē.

✓ Institūcija ir sniegusi komentārus vai piedalījusies OTUK sēdē.

👍 Institūcija atbalsta grozījumus metodikā un tarifos.

👎 Institūcija neatbalsta grozījumus metodikā un tarifos.

* Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija, Latvijas Interneta asociācija, Latvijas Telekomunikāciju asociācija.

12. attēls. OTUK balsstiesīgo institūciju iesaistīšanās metodikā un tarifu veikto grozījumu izvērtēšanā.

SM revīzijā norādīja, ka:

2016.gada 3.novembra OTUK sēdē tika atbalstīts un tarifu noteikšanas metodikā iekļauts LIA un LIKTA izteiktais piedāvājums, ka paralēli izmaiņām piekļuves tarifā tiek iekļauti pārejas noteikumi pārejas periodam attiecībā uz esošiem nomas līgumiem, paredzot, ka līgumā norādītie tarifi paliek spēkā trīs gadus no jauno apstiprināto piekļuves spēkā stāšanās dienas. Minētais izbūvētās infrastruktūras lietotājiem nodrošina ilgtermiņa plānošanu un paļāvību par noslēgtajiem līgumiem.

Vai, nosakot atbalstāmās teritorijas, ir ņemtas vērā EK rekomendācijas?

Lēmumu par teritorijām, kurās veikt valsts intervenci un īstenot Platjoslas projektu, SM pieņēma, pamatojoties uz 2011. un 2014. gada pētījumu rezultātiem. Pētījumos, lai identificētu intervences teritorijas, daļēji tika ņemtas vērā EK prasības¹³² attiecībā uz kartēšanu un pārklājuma analīzi, t.i., tika aptaujāti elektronisko sakaru komersanti un pašvaldības par pieejamiem platjoslas pakalpojumiem, pieejamo platjoslas tīklu infrastruktūru, komersantu nākotnes plāniem un paredzamo platjoslas pakalpojumu pieprasījumu nākotnē. Tomēr netika aptaujātas visas galalietotāju grupas (iedzīvotāji, uzņēmumi, valsts iestādes), to aizstājot ar statistiskas datus vai pašvaldību viedokli. Pašvaldības 2014. gada pētījumā arī sniedza informāciju par iestādēm to administratīvajās teritorijās, kurām būtu jāuzlabo interneta piekļuves pakalpojumi, tomēr revīzijā netika gūti pierādījumi tam, ka šī informācija tiktu izmantota, plānojot un attīstot “vidējās jūdzes” tīklu infrastruktūru.

EK 2014. gadā aktualizēja ieteikumus¹³³ platjoslas attīstības projektu rīcības plānu izstrādei, un, lai gan no ieteikumu sniegšanas līdz faktiskai Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošanas uzsākšanai pagāja aptuveni trīs gadi, tomēr SM neņēma vērā EK ieteikumus intervences teritoriju noteikšanas procesā papildus aptauju datiem vērtēt arī sociālekonomiskās un demogrāfiskās iezīmes konkrētajā administratīvajā teritorijā.

ATBALSTĀMO TERITORIJU NOTEIKŠANA

Lai ES dalībvalstis pamatotu valsts atbalsta nepieciešamību un noteiktu atbalstāmās teritorijas, tām, izmantojot detalizētu kartēšanu un pārklājuma analīzi, jānosaka esošā platjoslas infrastruktūra un pakalpojumu kvalitāte, konkurences apstākļi un plānotie privātā sektora ieguldījumi platjoslas pakalpojumu uzlabošanā¹³⁴.

EK rokasgrāmatas¹³⁵ par ieguldījumiem platjoslas tīklu attīstībā noteica minimāli iegūstamās informācijas apjomu, lai ES dalībvalstis varētu gan pieņemt lēmumu par investīciju modeli, gan apzināt atbalstāmās teritorijas. Rokasgrāmatās rekomendēts veikt platjoslas piekļuves pakalpojumu un pieprasījuma, un esošās un potenciāli koplietojamās infrastruktūras kartēšanu (skatīt 13. attēlu).

13. attēls. EK pamatnostādnes un rokasgrāmatās noteiktais minimālais kartēšanas tvērums

Pamatojoties uz kartēšanas rezultātu, ES dalībvalstīm ir jāklasificē valsts administratīvā teritorija atbalstāmajās (“baltajās”) un neatbalstāmajās teritorijās (“pelēkajās” un “melnajās”), atbilstoši tajās pieejamiem ātrdarbīgas platjoslas pakalpojumiem un elektronisko sakaru komersantu plāniem tuvāko triju gadu laikā tajās izvērst savu tīklu vai uzlabot platjoslas piekļuves pakalpojumus¹³⁶ (skatīt 14. attēlu). Pirms būvniecības uzsākšanas, administratīvo teritoriju zonējums ir jāaktualizē, organizējot publiskās apspriešanās.

14. attēls. Teritoriju klasifikācijas skaidrojums

Lai pamatotu valsts intervenci un noteiktu atbalstāmās teritorijas, SM 2011. gadā pasūtīja pētījumu¹³⁷. Pētījumā tika aptaujāti elektroniskie sakaru komersanti un pašvaldības, lai:

- apzinātu komersantu:
 - sniegto interneta pakalpojumu ātrumu un klientu skaitu;

- plānus sniegt nākamās paaudzes piekļuves pakalpojumus ar ātrumu 30 Mbit/s un vairāk;
- esošās pakalpojumu cenas un plānoto cenu līmeni (salīdzinot ar cenu līmeni lielās pilsētās);
- izmantotos “vidējās jūdzes” tehniskos risinājumus un optiskā tīkla infrastruktūras pieejamību, attīstības plānus un gatavību “vidējās jūdzes” tīklu iznomāt citiem elektronisko sakaru komersantiem kā vairumtirdzniecības pakalpojumu;
- izveidotos “vidējās jūdzes” tīklus un piekļuves punktus;
- vēlmi nomāt “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru un/vai datu pārraides kanālus;
- apzinātu pašvaldību:
 - viedokli par to apmierinātību ar platjoslas interneta pakalpojumu pieejamību un cenu;
 - viedokli par datu pārraides ātruma pietiekamību pašvaldību, uzņēmumu un mājsaimniecību vajadzībām un mērķiem;
 - iespējas nodrošināt telpu (vietu) “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punktu izvietojumam;
 - skatījumu par ietekmi, ko izraisītu nākamās paaudzes piekļuves platjoslas pakalpojumu izvēršana pašvaldību teritorijās.

SM saskaņā ar Ministru kabineta uzdoto¹³⁸ 2014. gadā pirms lēmuma pieņemšanas par Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošanu veica atkārtotu teritoriālo analīzi par platjoslas interneta infrastruktūras pieejamību un pieprasījumu pēc šiem pakalpojumiem. Ministru kabinets arī noteica, ka SM ir jāievēro 2011. gada valsts atbalsta programma un EK 2013. gada pamatnostādnes¹³⁹. Šī pētījuma galvenais mērķis bija aktualizēt atbalstāmo teritoriju sarakstu, ņemot vērā, ka platjoslas tīklus attīsta arī elektronisko sakaru komersanti, ieguldot privātās investīcijas.

Revīzijā konstatēts, ka:

- 2011. un 2014. gadā, nosakot teritorijas, kurās īstenot Platjoslas projektu, tika veikta pašvaldību un elektronisko sakaru komersantu aptauja, bet netika aptaujāti iedzīvotāji un uzņēmēji, lai noskaidrotu to viedokli par esošo un nepieciešamo platjoslas pakalpojumu kvalitāti. Iedzīvotāju viedoklis tika aizstāts ar pašvaldību sniegto informāciju;
- 2014. gadā pētījums tika papildināts ar CSP datu par interneta pieejamību un kvalitāti analīzi, lai atspoguļotu uzņēmēju viedokli par tiem pieejamo platjoslas pakalpojumu kvalitāti. Savukārt par iedzīvotāju viedokli tika uzskatīta pašvaldību sniegtā informācija, lai gan vienlaikus pašvaldības norādīja, ka aptaujai nepieciešamos datus pašvaldības neuztur un tie varētu nebūt atbilstoši;
- pētījumā neņēma vērā, ka CSP dati ir par situāciju valstī kopumā, bet ne tādā detalizācijas pakāpē, kāda nepieciešama atbalstāmo teritoriju noteikšanai Platjoslas projektā;
- 2014. gada pētījumā pašvaldības cita starpā sniedza arī informāciju par pašvaldību objektiem, kuros būtu jāuzlabo interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāte (skatīt 7. tabulu). Tomēr revīzijā netika konstatēts, ka pašvaldību sniegtā informācija, tostarp par objektiem “baltajās” teritorijās, būtu tikusi izmantota, plānojot un īstenojot Platjoslas projektu (piemēram, plānojot piekļuves punkta izveidi attiecīgajā objektā vai tuvu tam).

7. tabula. Pašvaldību sniegtā informācija par nepieciešamajiem interneta piekļuves pakalpojumu kvalitātes uzlabojumiem pašvaldību objektos

Objekta tips	Objekts “baltajā” teritorijā	Objekts “pelēkajā” teritorijā	Objekts “melnajā” teritorijā
pārvaldes institūcija	153	137	1

izglītības iestāde	147	138	1
zemnieku saimniecība, uzņēmums	801	161	1
medicīnas iestāde	62	56	1
kultūras centra iestāde	110	101	1
bibliotēka	174	141	4
atpūtas iestāde	178	78	1
citas iestādes	19	8	0
Kopā	1644	820	10

LVRTC uzskata¹⁴⁰, ka pašvaldību viedokļi tikuši uzklausi pietiekami, par ko liecina fakts, ka Platjoslas projekta 2. kārtā aptuveni 60 % piekļuves punkti izbūvēti pašvaldību objektos. LVRTC nodrošināja pašvaldībām iespēju noteikt piekļuves punktu atrašanās vietu, slēdzot ar pašvaldībām sadarbības līgumus.

2011. gada pētījuma rezultātā Latvijas teritorija pagastu, pilsētu, pilsētu ar lauku teritorijām un republikas pilsētu līmenī tika sadalīta:

- 363 “baltajās” teritorijās (64 % no visām teritoriālajām vienībām, kurās 2011. gadā dzīvoja 415,5 tūkstoši (18,6 %) Latvijas iedzīvotāju);
- 120 “pelēkajās” teritorijās (21 % no visām teritoriālajām vienībām, kurās 2011. gadā dzīvoja 254,8 tūkstoši (11,4 %) Latvijas iedzīvotāju);
- 81 “melnajās” teritorijās (14 % no visām teritoriālajām vienībām, kurās 2011. gadā dzīvoja 70 % Latvijas iedzīvotāju)

2014. gada pētījumā¹⁴¹ detalizācijas līmenis, salīdzinot ar 2011. gada pētījumu, tika palielināts, jo konstatēti gadījumi, kad pagasti tika noteikti par “neatbalstāmu” teritoriju, lai gan platjoslas piekļuves pakalpojums ar garantēto datu pārraides ātrumu 30 Mbit/s uz vienu galalietotāju ir pieejams tikai vienā noteiktā ciemā pagasta ietvaros (vai pagasta teritorijā ārpus ciemu robežām, ja pagasts robežojas ar novadu pilsētu). Pētījuma rezultātā tika veikta divu līmeņu administratīvo teritoriju klasifikācija (skatīt 8. tabulu), kur:

- 1. līmeņa detalizācijas pakāpe ar administratīvām teritorijām līdz republikas pilsētām, novada pilsētām un pagastiem;
- 2. līmeņa detalizācijas pakāpe – līdz ciemiem.

8. tabula. Latvijas administratīvo teritoriju sadalījums, atbilstoši 2014. gada pētījuma rezultātiem

2011. gada pētījums		2014. gada pētījums (1. detalizācijas līmenis)		2014. gada pētījums (2. detalizācijas līmenis)	
Administratīvo teritoriju skaits (pagasti bez novadu)	Novadu pilsētas	Administratīvo teritoriju skaits (pagasti bez novadu)	Novadu pilsētas	Administratīvo teritoriju skaits (ciemi, teritorijas)	Novadu pilsētas

	pilsētām)		pilsētām)		ārpus ciemu robežām bez novadu pilsētām)	
“Baltās” teritorijas	363	1	219	2	6654	2
“Pelēkās” teritorijas	111	17	283	55	488	55
“Melnās” teritorijas	37	49	9	10	14	10

SM 2014. gadā, aktualizējot atbalstāmo teritoriju sarakstu, lai ievērotu valsts atbalsta programmas 2011.–2020. gadam nosacījumus un Platjoslas projekta 2. kārtā neveidotu “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru teritorijās, kurās tā jau ir izbūvēta, neatbalstāmo teritoriju sarakstā iekļāva administratīvās teritorijas, kurās tika attīstīta tīklu infrastruktūra Platjoslas projekta 1. kārtā, un teritorijas, kurās atradās SIA “Tet” (agrāk – SIA “Latt telecom”¹⁴²) “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punkti, pieņemot, ka šajā teritorijā ir pieejami risinājumi, kas spēj nodrošināt interneta piekļuves pakalpojumu ar garantēto datu pārraides ātrumu vismaz 30 Mbit/s.

Revīzijā tika konstatēts, ka, lai gan SM 2014. gadā aktualizēja atbalstāmo teritoriju sarakstu, bet Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošanu LVRTC uzsāka tikai 2017. gadā, netika ņemtas vērā visas EK rekomendācijas¹⁴³ atbalstāmo teritoriju noteikšanai, t.i., vērtēt katras konkrētās administratīvās teritorijas sociālekonomiskās un demogrāfiskās iezīmes (piemēram, ienākumu, izglītības, IKT prasmju līmenis, vecuma sadalījums, uzņēmumu skaits), kas ļautu gūt priekšstatu par pieprasījumu pēc uzlabotiem interneta piekļuves pakalpojumiem¹⁴⁴.

Lai pirms platjoslas projekta īstenošanas uzsākšanas pārliecinātos par pētījumā identificētās administratīvās teritorijas statusa atbilstību “baltās” teritorijas statusam un aktualizētu atbalstāmo teritoriju sarakstu un tajā noteikto teritorijas prioritāti, attiecīgi 2012. un 2014. gadā SM organizēja publiskās aptaujas¹⁴⁵. Aptaujās fiziskas un juridiskas personas, kā arī valsts un pašvaldību iestādes varēja sniegt priekšlikumus un ierosinājumus par to apdzīvoto vietu atbilstību “baltās” teritorijas statusam, kurās tiek plānota piekļuve punkta izbūve. Publiskajās aptaujās iegūto informāciju izskatīja un izmaiņas sarakstā apstiprināja OTUK. Arī EK rekomendē¹⁴⁶ aktualizēt atbalstāmo teritoriju sarakstu pirms projekta īstenošanas uzsākšanas¹⁴⁷.

Vai piekļuves punkti tiek izbūvēti teritorijās, kurās tāda nepieciešamība ir apzināta?

Lai gan OTUK būtu jāuzrauga, lai piekļuves punkti tiek izbūvēti atbalstāmajās teritorijās, kas noteiktas ar augstāku izveides prioritāti, revīzijā konstatēts, ka piekļuves punktu izveidē un “vidējās jūdzes” tīkla izbūvē noteiktie nosacījumi nav ievēroti:

- ir izbūvēts “vidējās jūdzes” tīkls un piekļuves punkti, atbalstāmajās teritorijās, kuras nav iekļautas OTUK apstiprinātajā prioritārajā atbalstāmo teritoriju sarakstā un par kuru izveidi nav organizētas publiskās aptaujas;

- ir izbūvēts “vidējās jūdzes” tīkls un piekļuves punkti vietās ar zemu iedzīvotāju skaitu, primāri, lai atbalstītu LVRTC interesi tam deleģēto uzdevumu izpildē¹⁴⁸, piemēram, ĀSVEST nodrošināšanai, bet neuzlabojot pakalpojumu galalietotājam.

2017. gadā būtiski tika mainīti kritēriji atbalstāmo teritoriju prioritārās secības noteikšanai; no 2012. līdz 2017. gadam būtiskākie kritēriji bija iedzīvotāju skaits un komersanta interese, bet kopš 2017. gada OTUK atbalstīja LVRTC ierosinājumu par primāro kritēriju noteikt elektronisko sakaru komersantu interesi. Lai gan, revidentu ieskatā, nav nepareizi par kritēriju noteikt komersanta interesi, tādējādi veicinot Platjoslas projektā izbūvētās infrastruktūras izmantošanu, tomēr problēma ir saskatāma faktā, ka izbūve ir veikta, to pamatojot tikai un vienīgi ar LVRTC pašu interesi, kas ir pretrunā ar Platjoslas projekta mērķi, kam piešķirts publiskais finansējums.

ATBALSTĀMO TERITORIJU PRIORITĀRĀS KĀRTĪBAS NOTEIKŠANA, APSTIPRINĀŠANA UN IEVĒROŠANA

Ņemot vērā identificēto lielo atbalstāmo teritoriju skaitu un ierobežoto finansējumu, SM, pamatojoties uz abām kārtām veikto pētījumu¹⁴⁹ rezultātiem, sakārtoja atbalstāmās teritorijas prioritārā secībā. Prioritārā secība tika noteikta, izmantojot kritērijus: iedzīvotāju skaits, komersantu interese, pašvaldību apmierinātība un teritoriju līdzsvarotas attīstības princips (skatīt 8. tabulu).

Atbilstoši valsts atbalsta programmai 2011.–2020. gadam¹⁵⁰ vienā pagastā var tikt noteiktas arī vairākas apdzīvotās vietas, kurās būtu jāizveido piekļuves punkti. Platjoslas projekta 1. kārtai SM prioritārajā sarakstā iekļāva 137 pagastus, paredzot izbūvēt 170 piekļuves punktus. Savukārt Platjoslas projekta 2. kārtai prioritārajā sarakstā tika iekļauts 221 pagasts, paredzot izbūvēt 221 piekļuves punktu. Papildus prioritārajam sarakstam pagastu līmenī pirms projekta 2. kārtas īstenošanas tika sagatavots arī prioritārais saraksts ciemu līmenī, tajā iekļaujot kopā 1118 ciemus. Atbalstāmo teritoriju prioritārās kārtības saraksti tika izskatīti un apstiprināti OTUK¹⁵¹ sēdēs.

Pētījumos piekļuves punktiem netika noteiktas konkrētās to izvietojuma adreses, norādot, ka piekļuves punktu adreses tiks saskaņotas ar pašvaldībām, izstrādājot piekļuves punktu būvniecības sīču un tehniskos projektus.

Platjoslas projekta 2. kārtas laikā pēc LVRTC ierosinājuma tika mainīti prioritārās kārtības noteikšanas kritēriji, galveno uzsvaru liekot nevis uz iedzīvotāju skaitu konkrētajā administratīvajā teritorijā, bet gan uz pierādāmu komersantu interesi nomāt “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru. Par pierādāmu komersanta interesi tiek uzskatīts noslēgts “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras nomas priekšlīgums vai arī komersanta apliecinājums to nākotnē nomāt (skatīt 9. tabulu).

9. tabula. Prioritārās kārtības noteikšanas kritēriji

2011. gada pētījums ¹⁵²	2014. gada pētījums ¹⁵³	Pēc 2017. gada ¹⁵⁴
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati par iedzīvotāju skaitu novadu pašvaldību pagastos		Pierādāms elektronisko sakaru komersantu pieprasījums par konkrēto apdzīvoto vietu
Elektronisko sakaru komersantu skaits, kas plāno sniegt elektronisko sakaru pakalpojumus attiecīgajā teritoriālajā vienībā	Elektronisko sakaru komersantu izrādītā interesi par infrastruktūras nomu un/vai datu pārraides pakalpojumu saņemšanu attiecīgajā pagastā	Projekta ietekmes palielināšana, katram piekļuves punktam aprēķinot lietderības koeficientu (dalot izbūvējamās tīkla trases garumu ar iedzīvotāju skaitu teritorijā)
Pašvaldības apmierinātība ar interneta pieslēguma ātrumu, to novērtējums par platjoslas interneta pieslēguma lietošanas pieaugumu nākotnē, kā arī to paustā gatavība nodrošināt telpas piekļuves punktu izbūvei		Piekļuves punkta atrašanās “pa ceļam” uz citu piekļuves punktu (apdzīvotā vieta atrodas tiešā platjoslas tīkla trases tuvumā, kas tiek izbūvēta līdz piekļuves punktiem ar augstāku prioritāti)
Teritoriju līdzsvarotas attīstības princips, t.i., katrā plānošanas reģionā plānotajām investīcijām procentuāli pret plānotajām kopējām Platjoslas projekta investīcijām ir jābūt - Latgales plānošanas reģionā vismaz 20 %; Rīgas plānošanas reģionā vismaz 5 %; Kurzemes plānošanas reģionā vismaz 15 %; Vidzemes plānošanas reģionā vismaz 15 % un Zemgales plānošanas reģionā vismaz 15 %.		

Jānorāda, ka ir pieļaujama atkāpšanās no atbalstāmo teritoriju prioritārā saraksta, iestājoties šādiem apstākļiem¹⁵⁵:

- publiskās aptaujas rezultātā vai pēc OTUK ieteikumiem apdzīvotā vieta tiek svītrotā no saraksta vai tajā tiek iekļauta jauna apdzīvotā vieta;
- projektēšanas, būvniecības dokumentu saskaņošanas vai būvniecības gaitā ārēju apstākļu dēļ tiek mainīta “vidējās jūdzes” tīkla izbūves vai piekļuves punktu atrašanās vieta (piemēram, pašvaldība nesaskaņo būvniecību to administratīvajā teritorijā u.c.);
- apdzīvotā vieta atrodas tiešā “vidējās jūdzes” tīkla tuvumā, kas tiek izbūvēta līdz apdzīvotai vietai ar augstāku prioritāti.

Par 2017. gadā veikto prioritārā saraksta noteikšanas kritēriju maiņu, nosakot par prioritāti komersantu interesi, bažas izteica Latgales plānošanas reģions, norādot, ka:

“Par prioritāti nosakot elektronisko komersantu interesi, tiks ierobežota pašvaldību ietekme uz izbūvējamo piekļuves punktu atrašanās vietām. Vienlaikus rodas situācija, kad piekļuves punktiem, kuriem iepriekš prioritāte tika noteikta, tā faktiski tiks samazināta un līdz ar to var rasties situācija, ka piekļuves punktu rentabilitātes dēļ atsevišķas pašvaldības var tikt diskriminētas.”

Tāpat pēc LVRTC ierosinājuma kopš 2017. gada papildus atbalstāmo teritoriju sarakstam pagastu līmenī OTUK apstiprina arī sarakstu ciemu līmenī. Sarakstā tiek iekļautas apdzīvotās vietas vai teritorijas ārpus tām neatkarīgi no pagasta statusa, t.i., sarakstā var būt arī apdzīvotās vietas, kas atrodas neatbalstāmajās (“pelēkajās”) teritorijās (piemēram, Vērgales pagasts ir noteikts kā neatbalstāmā teritorija, savukārt apdzīvotās vietas tajā – Ziemeļupe un Saraiķi – kā atbalstāmās teritorijas).

Vai piekļuves punktu izbūve ir veikta atbilstoši apstiprinātajam sarakstam?

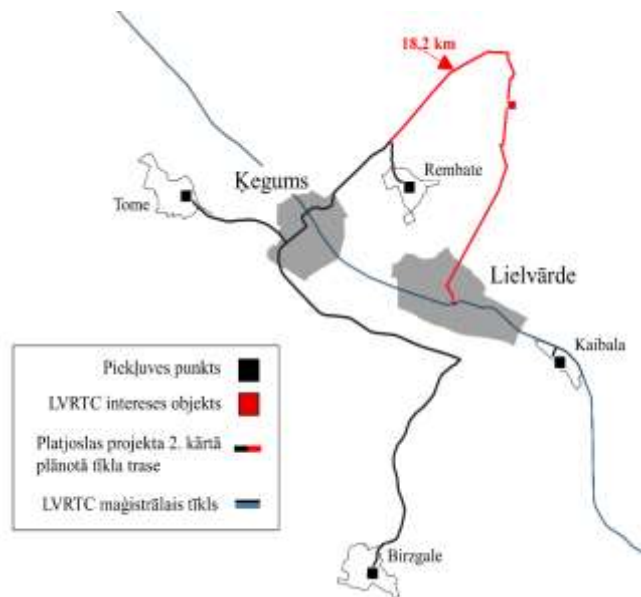
Kopš 2015. gada¹⁵⁶ OTUK uzrauga piekļuves punktu izveides prioritārās kārtības noteikšanu. Sarakstu ar piekļuves punktu izbūves secību atbalstāmajās teritorijās veido LVRTC, uzturot *Excel* tabulas ar nepieciešamo informāciju saskaņā ar OTUK apstiprinātajiem kritērijiem. Revīzijā, izskatot OTUK sēžu protokolus, tika konstatēts, ka OTUK apstiprina precizētos sarakstus piekļuves punktu izbūvei atbalstāmajās teritorijās, bet netika konstatēts, ka OTUK detalizēti vērtētu pamatojumu un atbilstību izvirzītajiem prioritārās secības kritērijiem.

Revīzijā, izvērtējot OTUK noteikto prioritātes kritēriju piemērošanu, konstatēts, ka LVRTC prioritārās secības aprēķinā¹⁵⁷ pie kritērija “pierādāma elektronisko sakaru komersanta interese” norāda arī savu interesi. LVRTC ir ne tikai Platjoslas projekta īstenotājs, bet tai ir deleģētas arī vēl citas valstiski nozīmīgas funkcijas, piemēram, ĀSVEST darbības nodrošināšana¹⁵⁸, Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra nodrošināšana¹⁵⁹, Eiropas kopienas *EuroDomain* tīkla Latvijas lokālā domēna pieslēguma punkta infrastruktūras izvietošana un piekļuves administrēšana un uzraudzība¹⁶⁰.

Lai gan prioritārās secības aprēķinā konkrēti nav norādīts, tieši kāds ir mērķis un kāda ir LVRTC interese piekļuves punkta izveidei attiecībā uz citu LVRTC deleģēto uzdevumu¹⁶¹ izpildi, revīzijā no LVRTC tika saņemta mutiska informācija, ka atsevišķi savienojumi veidoti ĀSVEST izveides vajadzībām un tādēļ, lai uzlabotu sakaru kvalitāti esošajā LVRTC elektronisko sakaru tīklu infrastruktūrā (radio un TV apraides torņos un mastos).

LVRTC ieskatā¹⁶², LVRTC interese ir pielīdzināma elektronisko sakaru komersanta interesei divu iemeslu dēļ: pirmkārt, valsts atbalsta programmas nosacījumi paredz izņēmumu, kas saistīts ar valsts aizsardzības un drošības funkciju, kad LVRTC var nodrošināt pakalpojumu galalietotājam; otrkārt, ja nākotnē radīsies pieprasījums, LVRTC var nodrošināt piekļuves punkta nomu arī citiem elektronisko sakaru komersantiem pakalpojumu attīstīšanai līdz māsaimniecībām. Līdz ar to SM piekrīt, ka LVRTC izbūvi var pamatot ar savu kā elektronisko sakaru komersanta interesi, vienlaikus vēšot izmaiņu, ka ĀSVEST attīstībai ir cits finansējums.

Revīzijā tika konstatētas¹⁶³ vismaz piecas apdzīvotās vietas, kas tika iekļautas prioritārajā sarakstā, pamatojoties uz LVRTC interesi (piekļuves punkts Naudīte, Raņķi, Vībiņi, Ziemeupe un Jūrkalne). Vēlāk¹⁶⁴ par piekļuves punktiem Naudīte, Raņķi, Ziemeupe un Jūrkalne interesi izteicis arī LMT. Veicot “vidējās jūdzes” tīkla maršruta analīzi, tika konstatēts, ka vismaz četros gadījumos (Lielvārdē, Alūksnē, Aizpurvē, Gaugariškos) maršruts ir izvēlēts, veidojot loku, nevis izvēloties “īsāko” ceļu. Piemēram, Lielvārdē papildus pamata “vidējās jūdzes” tīkla trasei izbūvēts 18,2 km garš loks (skatīt 15. attēlu), Alūksnē – 5 km, un tīkla atzari - Aizpurvē – 700 m, Gaugariškos – 1,2 km. LVRTC to pamato ar LVRTC interesi¹⁶⁵.

15. attēls. Platjoslas projekta 2. kārtā izbūvētās “vidējās jūdzes” tīkla posms gar objektu, kur LVRTC pastāv interese

LVRTC revīzijā skaidroja¹⁶⁶, ka pieslēguma punkts Alūksnē tika izveidots kā maģistrālā tīkla piekļuves punkts, nodrošinot elektronisko sakaru komersantiem iespējas izvietot iekārtas un piekļūt maģistrālajai datu pārraidei, tādā veidā atbalstot “vidējās jūdzes” infrastruktūras izveidi un attīstīšanu vairumtirdzniecības platjoslas pakalpojumiem lauku teritorijās, turklāt nedublējot esošo operatoru infrastruktūru. Tomēr Valsts kontroles ieskatā, situācijā, kad Alūksnē jau Platjoslas projekta 1. kārtā tika izveidoti divi maģistrālā tīkla piekļuves punkti¹⁶⁷, kas jau nodrošina komersantiem piekļuvi datu pārraides kapacitātei, trešā šāda punkta izveide bija jāpamato ar izvērtējumu par pieejamās datu pārraides kapacitātes nepietiekamību.

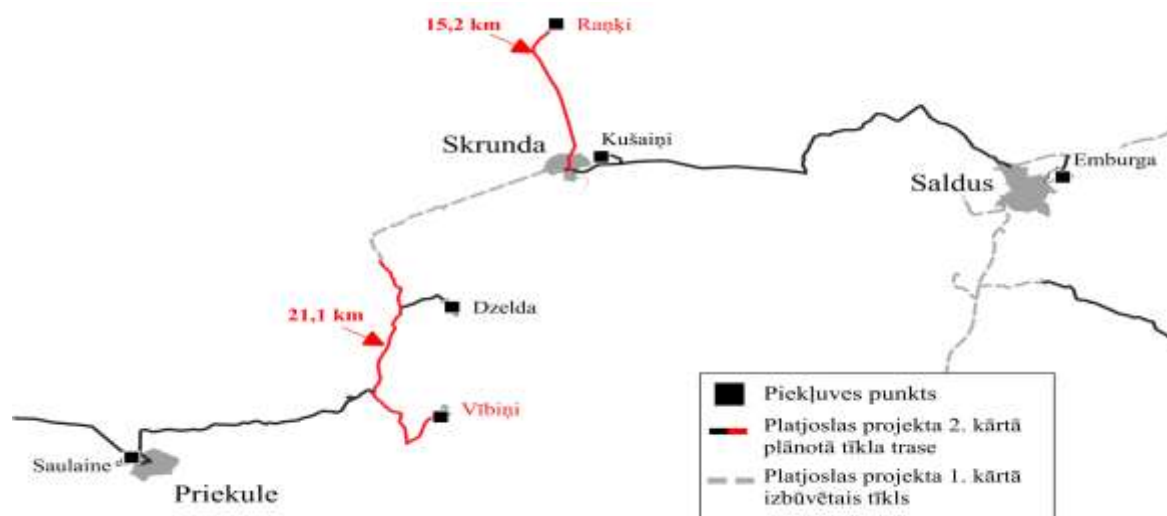
Jānorāda, ka normatīvie akti¹⁶⁸ aizliedz LVRTC sniegt interneta piekļuves, datu pārraides un balss telefonijas pakalpojumus galalietotājiem, ja vien tie nav saistīti ar valsts aizsardzības un drošības funkciju, kā arī valsts suverenitātes nodrošināšanu. Ņemot vērā Platjoslas projekta virsmērķi¹⁶⁹ – veicināt interneta piekļuves pakalpojumu ar garantēto datu pārraides ātrumu 30 Mbit/s uz vienu galalietotāju pieejamību teritorijās, kur šādi pakalpojumi nav pieejami, Valsts kontroles ieskatā, prioritārā saraksta veidošana un piekļuves punktu izbūves plānošana, pamatojot to ar LVRTC kā elektronisko sakaru komersanta interesi, nav akceptējama. Šādā veidā OTUK ir saskaņojusi, ka Platjoslas projekta finansējums tiek izlietots, nevis lai primāri izbūvētu “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru, kas sasniegtu pēc iespējas lielāku skaitu galalietotāju, bet ar to tiek atbalstīta citu LVRTC deleģēto uzdevumu izpilde.

Piemēram, revīzijā konstatēts, ka apdzīvotajās vietās, kuras LVRTC norādījis par prioritārām, pamatojot to ar savu interesi, ir mazs iedzīvotāju skaits. Turklāt šīm apdzīvotajām vietām 2014. gada pētījumā tika noteikta zema izbūves prioritāte (skatīt 10. tabulu), savukārt apdzīvotās vietas – Ziemeupe un Raņķi pētījumā sagatavotajā sarakstā netika vispār ietvertas.

Piemēram, Vībiņos, pamatojot ar LVRTC interesi, tika izbūvēts 21,1 km un Raņķos 15,2 km garš “vidējās jūdzes” tīkla posms, lai gan apdzīvotās vietas prioritāte pētījumā bija zema vai nebija norādīta (skatīt 16. attēlu).

10. tabula. Apdzīvoto vietu – LVRTC intereses teritoriju, prioritārā secība, atbilstoši 2014. gada pētījuma rezultātiem

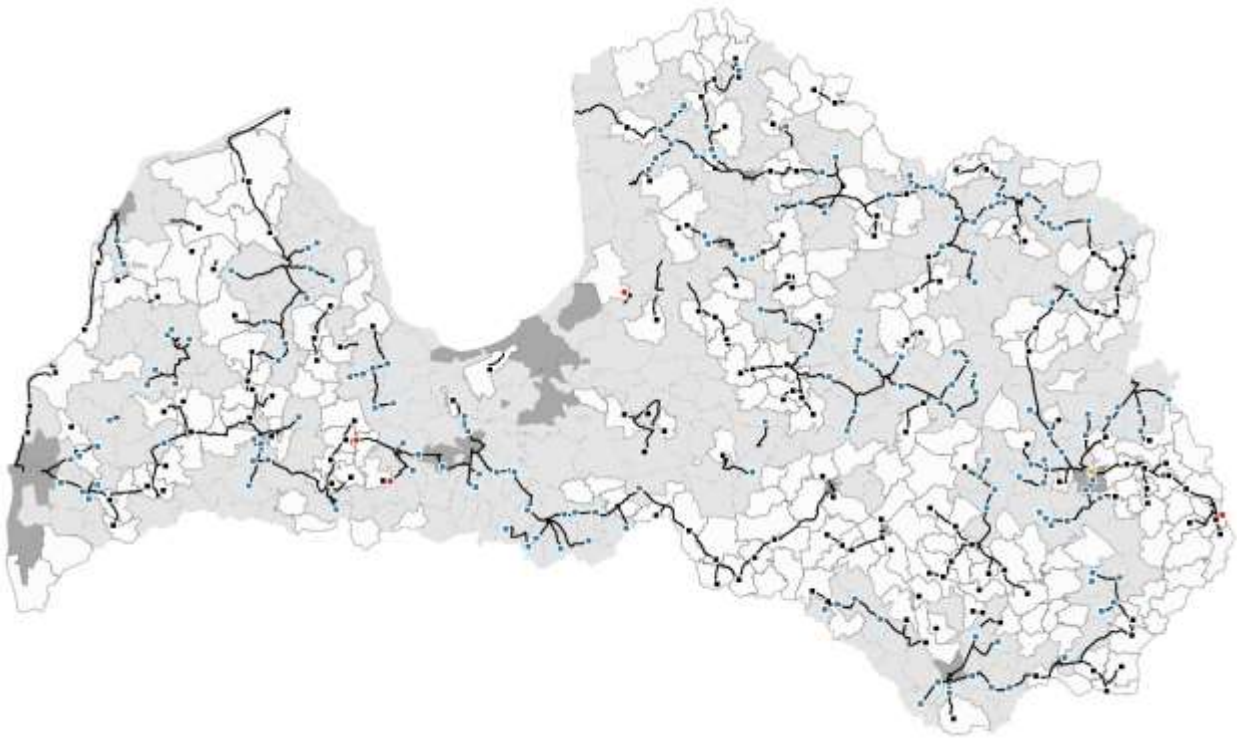
	Iedzīvotāju skaits 2014. gada pētījumā	Apdzīvotās vietas prioritāte 2014. gada pētījumā	Izbūvētie kilometri
Naudīte	770	53	14,7
Vībiņi	271	254	21,1
Jūrkalne	244	278	31,1
Ziemupe	150	-	
Raņķi	160	-	15,2

16. attēls. Piemērs pagarinājuma izbūvei uz Vībiņiem un Raņķiem

Tāpat revīzijā, pārbaudot piekļuves punktu izbūves atbilstību 2011. un 2014. gada pētījumos noteiktajam atbalstāmo teritoriju sarakstam un OTUK apstiprinātajam sarakstam¹⁷⁰, tika konstatētas vairākas neatbilstības: LVRTC 1. kārtā vienu piekļuves punktu (Ignašāni¹⁷¹) un 2. kārtā četrus piekļuves punktus (Loja, Apgulde, Kaķenieki un Terehova) ir izbūvējis vai plāno izbūvi apdzīvotās vietās, kas pētījumos identificētas kā atbalstāmās teritorijas, bet OTUK piekļuves punktu izbūvi šajās apdzīvotajās vietās nav apstiprinājusi (skatīt 17. attēlu).

SM sniedza skaidrojumu¹⁷², ka Birzgales un Rembates neiekļaušana aktuālajā OTUK atbalstāmo teritoriju sarakstā¹⁷³ ir tehniska rakstura kļūda, jo OTUK savā 2016. gada 21. aprīļa sēdē¹⁷⁴ atbalstīja šo apdzīvoto vietu noteikšanu par “baltajām teritorijām”.

17. attēls. Platjoslas projektā izbūvēto un plānoto piekļuves punktu

Attēlā: melnās līnijas - “vidējās jūdzes” tīkls; zilie punkti- projekta 1. kārtā izbūvētie piekļuves punkti; melnie punkti - projekta 2. kārtā izbūvētie piekļuves punkti; oranžie punkti – projekta 1. kārtā izbūvētie piekļuves punkti “baltajās teritorijās”, kas nav OTUK sarakstā; sarkanie punkti – projekta 2.kārtā izbūvētie piekļuves punkti “baltajā teritorijā”, kas nav OTUK sarakstā; fona karte – administratīvo teritoriju zonējums atbilstoši 2014. gada pētījuma rezultātiem

Vai ir izvēlēta optimāla piekļuves punktu atrašanās vieta?

Lai gan sākotnēji Platjoslas projektā nebija paredzēts izbūvēt “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumus līdz elektronisko sakaru komersantu un citu tīkla lietotāju infrastruktūrai, tomēr tīkla pagarinājumu izbūve tika iekļauta projekta 2. kārtas būvniecības līgumos, vēlāk šādu pieeju saskaņojot ar OTUK un gūstot EK apstiprinājumu šādas izbūves atbilstībai Valsts atbalsta programmas 2011.-2020. gadam nosacījumiem.

Ņemot vērā, ka revīzijā nevarējām izsekot, pēc kādiem principiem tiek izvēlēta optimālākā piekļuves punkta atrašanās vieta administratīvajā teritorijā un piekļuves punktu skaits, nav iespējams izvērtēt to izbūves lietderību un gūt pārliecību, ka resursi piekļuves punktu izveidei tiek izlietoti optimāli. Piemēram, revīzijā tika konstatēts, ka vienā pagastā var būt pat vairāk nekā pieci “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punkti, kas ir izbūvēti ar pašvaldību saskaņotās vietās, elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos

un arī blakus citu interesentu objektiem. Turklāt bez 110 ar OTUK saskaņotajiem piekļuves punktiem elektronisko sakaru komersantu objektos vēl 18 ir izbūvēti vai tiek plānota to izbūve bez saskaņošanas ar OTUK, bet četros gadījumos tīkla pagarinājums pārsniedz viena km nosacījumu. Lai gan revīzijā LVRTC sniedza skaidrojumu, ka šo objektu izbūve ar OTUK nav jāaskaņo, jo objekti atrodas “balto teritoriju” sarakstā, Valsts kontroles ieskatā OTUK, nesaņemot pilnīgu informāciju, nevar izsekot izbūves pamatojumam un atbilstībai.

Platjoslas projektā 2. kārtā paredzētā “vidējās jūdzes” tīkla izbūve tika plānota kā aktivitāte, kas īstenojama ES fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” ietvaros¹⁷⁵. Bez Platjoslas projekta 2.kārtas specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai tika paredzēts arī otrs projekts – Platjoslas projekta 1. kārtas ietvaros izveidotā “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūve līdz blīvāk apdzīvotām vietām, līdz elektronisko sakaru komersantu definētajiem objektiem, publiskās infrastruktūras objektiem (piemēram, skolām, bibliotēkām un citām valsts vai pašvaldību publiskajām iestādēm) un elektronisko sakaru komersantu sakaru mezgliem “pelēkajās teritorijās” (neatbalstāmajās teritorijās)¹⁷⁶ (skatīt 18. attēlu).

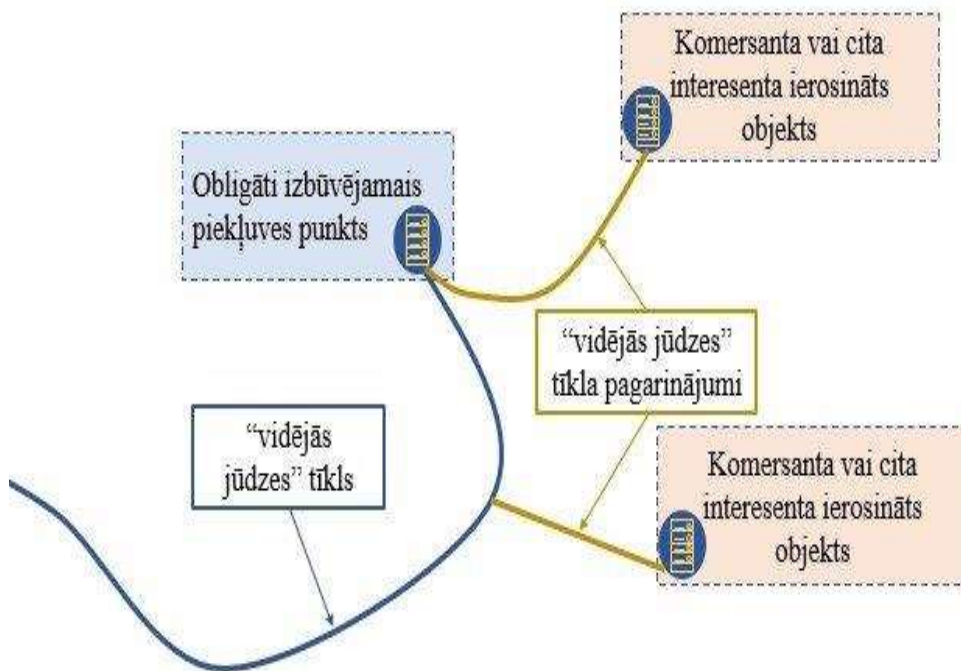
2.1.1. specifiskā atbalsta mērķis “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās”	
Pirmais projekts – “vidējās jūdzes” tīkla izbūve līdz atbalstāmajām teritorijām	Otrais projekts – “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūve
Tiek īstenots - Platjoslas projekta 2. kārtā	Netiek īstenots
Kopējais attiecināmais finansējums - 46,7 milj. euro	Kopējais attiecināmais finansējums - 5 milj. euro

18. attēls. Specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” ietvaros plānotie “vidējās jūdzes” tīklu attīstības projekti

Lai pārliecinātos, ka Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros var veikt “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūvi, SM 2018. gadā lūdza¹⁷⁷ EK apstiprinājumu šādas izbūves atbilstībai Valsts atbalsta programmas 2011.-2020. gadam nosacījumiem. EK¹⁷⁸ sniedza šādu apstiprinājumu, norādot, ka Platjoslas projekta 2. kārtā var veidot “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumus līdz elektronisko sakaru komersantu sakaru mezgliem atbalstāmajās teritorijās. Saskaņojot nosacījumus “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūvei, SM¹⁷⁹ norādīja, ka tie tiks veidoti, ja attālums no “vidējās jūdzes” tīkla līdz elektronisko sakaru komersanta sakaru mezglam nepārsniedz vienu kilometru.

Pēc tam, kad OTUK apstiprināja atbalstāmo teritoriju prioritāro sarakstu, konkrētas piekļuves punkta adreses un tīkla trases noteikšanai un būvniecības saskaņošanai LVRTC noslēdza ārpakalpojuma līgumu¹⁸⁰. Pakalpojuma sniedzējam tika uzdots veikt priekšizpēti par Platjoslas projekta 2. kārtas

realizācijas rezultātā izbūvējamās “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras izmantošanu un noteikt infrastruktūras piekļuves punktus, kur elektronisko sakaru komersanti un citi interesenti plāno to izmantot. Slēdzot būvniecības līgumus¹⁸¹ par “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras izbūvi, tika paredzēta ne tikai tīkla un piekļuves punktu izbūve ar pašvaldību saskaņotā adresē, bet arī tīkla pagarinājumu izbūve līdz priekšizpētē noteiktajiem elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu norādītajiem objektiem. Būvniecības līgumi paredzēja obligāti izbūvējamus piekļuves punktus, kā arī apzinātos papildu punktus elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu ierosinātajos objektos, kurus izbūvē tikai pēc atsevišķa LVRTC pieprasījuma (skatīt 19. attēlu).

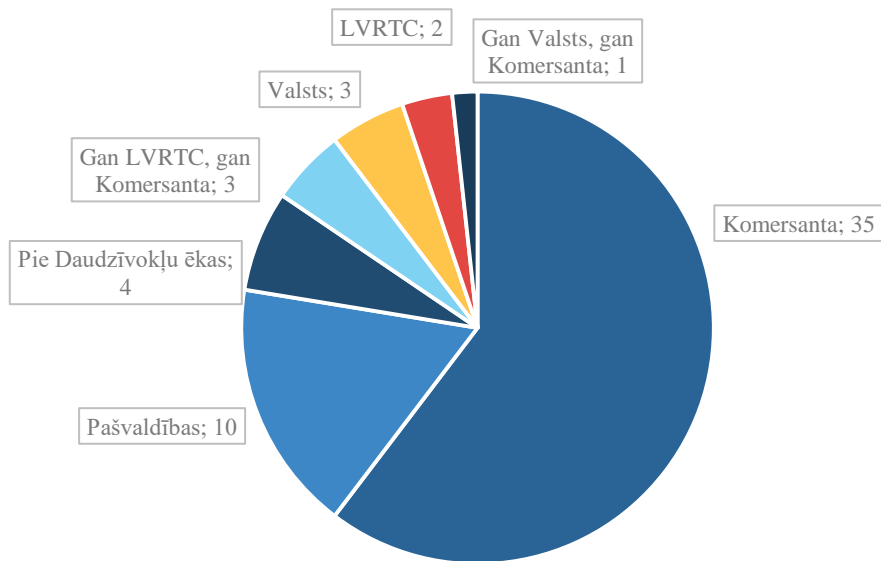

19. attēls. “Vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi līdz elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu ierosinātajiem objektiem

Kā revīzijā skaidroja LVRTC, tad:

izbūvējot piekļuves punktu ar pašvaldību saskaņotā adresē vai elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos, tiek uzstādīts slēdzams skapis ar optikas sadales paneli (ODF), savukārt, izbūvējot piekļuves punktu pie elektronisko sakaru komersanta vai cita interesenta norādītā objekta, šāds skapis netiek uzstādīts un optikas sadales panelis tiek uzstādīts kabeļu kanalizācijas akā.

Revīzijā konstatēts, ka būvniecības līgumos¹⁸² paredzēta “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūve līdz 58 elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu norādītajiem objektiem (skatīt 20.attēlu).

20. attēls. “Vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi līdz elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu ierosinātajiem objektiem sadalījumā pēc objekta īpašnieka

Revīzijā tika vērtēts, vai OTUK ir informēta par gadījumiem, kad tiek veidoti “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi līdz elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu ierosinātajiem objektiem. Tika konstatēts, ka:

- OTUK 2017. gada decembrī sniedza LVRTC atļauju¹⁸³ Valsts atbalsta programmas 2011.–2020.gadam ietvaros izbūvēt piekļuves punktus komersantu sakaru mezglos, un EK 2018. gada 29. augustā¹⁸⁴ apstiprināja šādu darbību atbilstību Valsts atbalsta programmas 2011.–2020.gadam nosacījumiem, tomēr LVRTC vēl pirms šādas izbūves saskaņošanas ar OTUK būvniecības līgumos¹⁸⁵ jau paredzēja piekļuves punktu izveidi noteiktās komersantu sakaru mezglu adresēs;
- līdz šim brīdim OTUK ir apstiprinājusi sarakstu¹⁸⁶ ar 110 apdzīvotām vietām, kurās vai kuru tuvumā LVRTC drīkst izbūvēt tīkla pagarinājumus līdz sakaru mezgliem, kas atrodas elektronisko sakaru komersantu objektos. OTUK nav apstiprinājusi sarakstu tīkla pagarinājumu izbūvei līdz valsts iestādes vai pašvaldības ierosinātiem objektiem. Revīzijā tika konstatēti 6 šādi objekti;
- 12 gadījumos “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi ir izbūvēti (vai plānota to izbūve) līdz elektronisko sakaru komersantu objektiem administratīvajās teritorijās, kuras OTUK nav saskaņojusi sarakstos par piekļuves punktu izbūvi elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos;
- četros gadījumos attālums no “vidējās jūdzes” tīkla līdz piekļuves punktam komersanta sakaru mezglā, lai gan nebūtiski, bet pārsniedz nosacījumu par viena kilometra garumu (Dzērbene ir 1,8 km, Jaunanna – 1,6 km, Zaube – 1,87 km un Ēvele – 1,24 km).

LVRTC, skaidrojot revīzijā konstatēto¹⁸⁷, norādīja, ka:

- 9 gadījumos LVRTC nav pienākums informēt OTUK, kad “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi tiek būvēti “baltajās teritorijās”, izņemot gadījumos, kad pagarinājumus veido līdz mobilo operatoru torņiem;

- četros no 18 gadījuma “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūvi LVRTC neattiecinās uz Platjoslas projektu, bet finansēs no saviem līdzekļiem;
- piecos gadījumos “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājuma izbūve vairs Platjoslas projektā nav paredzēta un līgumus grozīt nav nepieciešams, jo tas tiks saskaņots būvprojekta izstrādes procesā.
- četros gadījumos, kur attālums no “vidējās jūdzes” tīkla līdz piekļuves punktam komersanta sakaru mezglā pārsniedz vienu kilometru, LVRTC sagatavos un iesniegs OTUK pamatojumu un priekšlikumu šī kritērija precizēšanai.

Valsts kontroles vērtējumā LVRTC rīcība, regulāri nesniedzot pilnīgu informāciju, neļauj OTUK izsekot Platjoslas projektā veiktās izbūves pamatojumam un atbilstībai OTUK lēmumiem, jo LVRTC selektīvi iesniedz OTUK apstiprināšanai administratīvās teritorijas, kurās plānota izbūve līdz elektronisko sakaru komersantu objektiem, kā arī neinformē par citām situācijām, kad, piemēram, nepieciešams lielāks tīkla pagarinājums par vienu kilometru.

Normatīvie dokumenti neparedz, cik piekļuves punktu var izveidot vienā administratīvajā teritorijā, lai panāktu optimālu piekļuves punktu skaita un atrašanās vietas izvēli. Revīzijā konstatēts, ka galvenokārt vienā administratīvajā teritorijā ir viens piekļuves punkts, bet atsevišķos gadījumos konstatēti vairāk nekā divi piekļuves punkti (skatīt 12. tabulu).

Revīzijā, vērtējot ciemu platību pret izbūvējamo punktu skaitu, kopsakarības konstatētas netika. Lielāka ciema lielāka platība nenozīmē lielāku izbūvējamo piekļuves punktu skaitu (skatīt 11. tabulu).

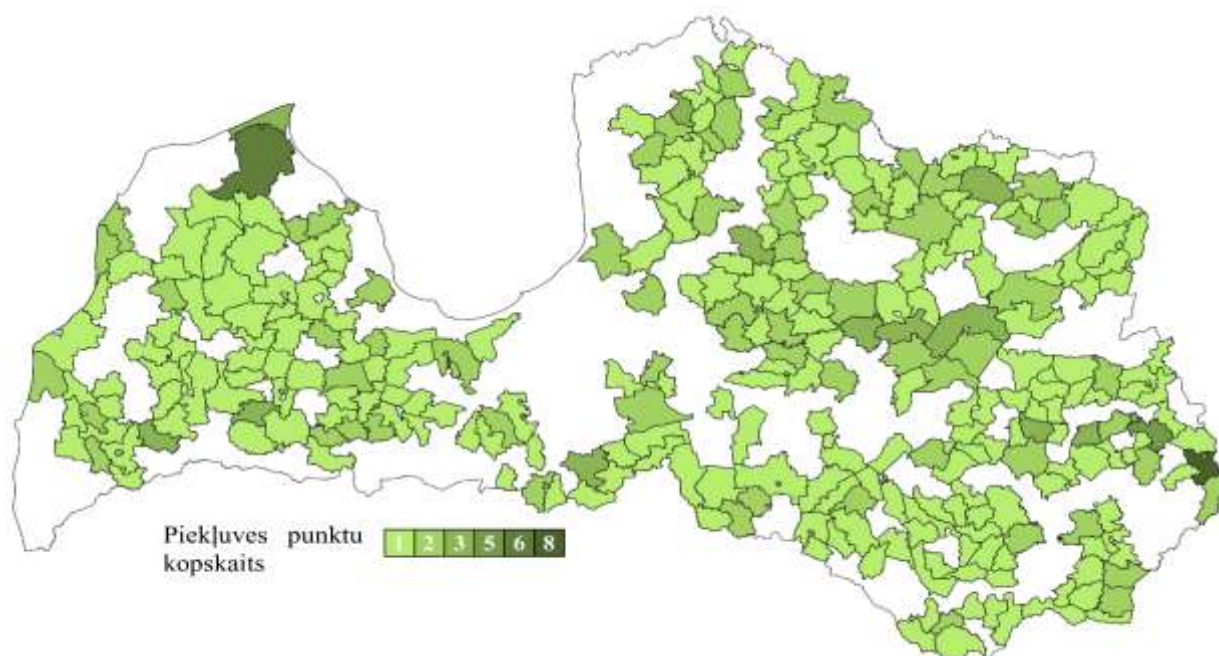
11. tabula. Piekļuves punktu skaits ciemos, sadalījumā pēc to platības

Ciema platība	OTUK apstiprinātais ciemu skaits 2018. gadā	1 piekļuves punkts	2 piekļuves punkti	3 piekļuves punkti	6 piekļuves punkti	Ciemu skaits, kuros nav plānota izbūve
< 1 km ²	262	73	6			183
1–9 km ²	143	47	16	1	1	78
10–49 km ²	2	2				
Kopā:	407	122	22	1	1	261

Arī pagastu līmenī, kas ir lielāka administratīvās teritorijas vienība nekā ciems, galvenokārt ir izveidots viens piekļuves punkts, tomēr atsevišķos gadījumos konstatēti pat vairāk nekā pieci piekļuves punkti vienā pagastā (skatīt 12. tabulu un 21. attēlu).

12. tabula. Administratīvo teritoriju skaits pēc izbūvēto piekļuves punktu kopskaita tajās

Piekļuves punktu skaits	Ciemu skaits	Pagastu skaits	Pilsētas
1	284	217	3
2	24	69	4
3	2	14	2
5		1	
6	1	1	
8		1	

21. attēls. Pagasti gradēti pēc tajos kopējā izbūvētā piekļuves punktu kopskaita

Katra piekļuves punkta izveide un “vidējās jūdzes” tīkla pagarināšana līdz elektronisko sakaru komersanta sakaru mezglam veido izmaksas, lai gan revīzijā neizdevās iegūt precīzus izmaksu aprēķinus viena piekļuves punkta izbūvei. LVRTC to skaidro, ka piekļuves punkta izmaksas ietekmē

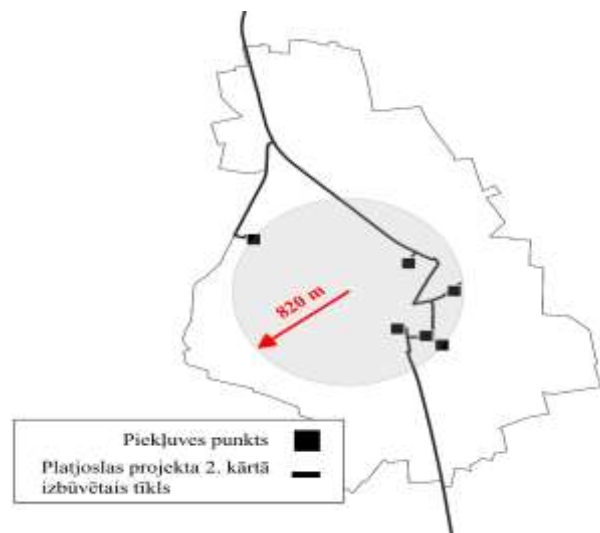
katra konkrētā būvniecības objekta un tīkla posma specifiskā situācija, t.i., Platjoslas projektā noslēgtie būvniecības līgumi var paredzēt gan viena piekļuves punkta un “vidējās jūdzes” tīkla trases līdz tam izbūvi, gan vairāku piekļuves punktu izbūvi, līdz ar to no būvniecības līgumiem ir iegūstamas tikai vidējās piekļuves punkta izmaksas.

Attiecībā uz vairāku piekļuves punktu izbūvi vienā administratīvajā teritorijā, LVRTC skaidroja¹⁸⁸, ka

- piekļuves punktu izbūves izmaksas ir salīdzinoši zemas un projekta kontekstā būtiskākās izmaksas veido trases izbūve;
- par optimālāko optiskā kabeļa trasi uzskatāma tāda, kurai pieslēgtos pēc iespējas lielāks skaits elektronisko sakaru komersantu objektu, kas, savukārt, veicinātu tīkla lietojamību nākotnē un apmierinātu dažādu pašvaldību atšķirīgās prasības.

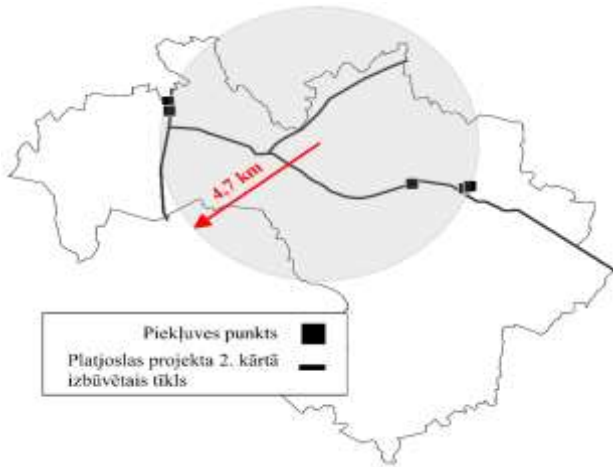
Tomēr Valsts kontroles ieskatā nav efektīvi veidot piekļuves punktu katrā pašvaldības vai komersanta ierosinātajā vietā bez iepriekšējas analīzes. Optimālākā adreses noteikšana nav tas pats, kas maksimāla visu ieinteresēto komersantu vēlmju apmierināšana, no publiskajiem līdzekļiem finansējot pagarinājumu izveidi līdz katram atsevišķam objektam.

Uzskatāmi to var redzēt, piemēram, Dundagas gadījumā (skatīt 22. attēlu), kur vienā ciemā mazāk nekā viena kilometra rādiusā ir izbūvēti kopumā seši piekļuves punkti: trīs piekļuves punkti ar pašvaldību saskaņotās adresēs vai blakus tām, viens piekļuves punkts pie LVRTC torņa, viens pie komersanta objekta un viens pie daudzdzīvokļu mājas.

22. attēls. Piekļuves punktu novietojums Dundagā

Isnaudas pagastā 4,7 km rādiusā ir izbūvēti pieci piekļuves punkti: viens piekļuves punkts pašvaldības objektā, viens – blakus “vidējās jūdzes” tīkla trasei, kā arī trīs piekļuves punkti elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos (skatīt 23. attēlu).

23. attēls. Piekļuves punktu novietojums Isnaudas pagastā

Vienlaikus, lai saglabātu Platjoslas projektam izvirzīto priekšnosacījumu¹⁸⁹, ka projektā izbūvētajiem piekļuves punktiem ir jābūt pieejamiem vismaz pieciem operatoriem, OTUK noteica, ka “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājuma izbūve ir pieļaujama, ja komersants ir parakstījis līgumu ar LVRTC par to, ka ne mazāk kā trīs gadus no piekļuves punkta izveides brīža komersants nodrošinās brīvu piekļuvi citiem komersantiem¹⁹⁰. Ar komersantiem noslēgtajos līgumos par piekļuves punkta izbūvi ir noteikta prasība nodrošināt citiem komersantiem piekļuvi interneta pakalpojumu sniegšanai galalietotājiem uz vienlīdzīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem neatkarīgi no pielietotās tehnoloģijas, līdz ar to visiem elektronisko sakaru komersantiem radot iespēju izmantot šos tīklus. Savukārt ar komersantiem noslēgtie līgumi par “vidējās jūdzes” tīkla nomu paredz, ka komersantam ir jāatļauj citiem elektronisko sakaru komersantiem komersanta izbūvētās infrastruktūras aizsargjoslas teritorijā veikt infrastruktūras izbūvi līdz “vidējās jūdzes” tīkla pieslēguma vietai.

Revīzijā netika gūti pierādījumi tam, ka pret visām potenciāli, izmantot Platjoslas projekta ietvaros izbūvēto tīklu, ieinteresētajām pusēm tiek nodrošināta vienāda attieksme izteikt LVRTC interesi - izbūvēt tīklu līdz attiecīgās puses objektam.

Vai, īstenojot Platjoslas projektu, tiek ievēroti valsts atbalsta programmas nosacījumi?

Lai gan ar EK 2011. gadā saskaņotās valsts atbalsta programmas ietvaros bija paredzēts attīstīt “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru atbalstāmajās (“baltajās”) teritorijās, tomēr LVRTC plānos tika konstatēta tīkla infrastruktūras izbūve līdz 6 elektronisko sakaru komersantu objektiem, kas atrodas neatbalstāmajās (“pelēkajās”) teritorijās. LVRTC apņēma risku novērst, šādus gadījumus finansējot no saviem līdzekļiem.

EK saskaņotā valsts atbalsta programma paredz, ka tiks izbūvēta “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, lai savienotu maģistrālo tīklu ar “pēdējās jūdzes” tīklu, tomēr LVRTC Platjoslas projekta 2. kārtā, neizbūvējot jaunus piekļuves punktus, ir izbūvējis

savienojumus vismaz 170 km kopgarumā, tikai lai savienotu projekta abās kārtās izveidoto infrastruktūru.

VALSTS ATBALSTA PROGRAMMAS 2011. – 2020. GADAM NOSACĪJUMI

EK 2011. gadā, saskaņojot valsts atbalsta programmu¹⁹¹, ne tikai piekrita ERAF līdzekļu izmantošanai “vidējās jūdzes” optiskā tīkla izbūvei, bet arī definēja vispārīgos valsts atbalsta piemērošanas nosacījumus, kā arī noteica iestāžu atbildību pār šo nosacījumu uzraudzību un projekta īstenošanu. Šie nosacījumi ir jāņem vērā gan Platjoslas projekta 1.kārtas, gan 2.kārtas īstenošanā (skatīt 13. tabulu).

13. tabula. Valsts atbalsta programmas 2011.–2020. gadam nosacījumi

Atbildīgais	Nosacījums
Vispārīgie nosacījumi ¹⁹²	<p>Valsts atbalstu drīkst sniegt tikai:</p> <ul style="list-style-type: none"> tādu platjoslas tīklu izbūvei, kas tiek izbūvēti teritorijās (“baltās teritorijas”¹⁹³), kurās pašlaik “vidējās jūdzes” tīkls nav pieejams un kurās tuvākajos trijos gados privāti ieguldītāji šādus tīklus neplāno. Atbalstu nedrīkst sniegt platjoslas tīklu izbūvei teritorijās (“pelēkās” un “melnās teritorijas”¹⁹⁴), kurās jau ir ierīkots “vidējās jūdzes” optiskās šķiedras tīkls; pasīvās infrastruktūras izveidei (kabeļu kanalizācijas kanālu, tumšajai optiskajai šķiedrai, āra vai iekšējai sadales skapju uzstādīšanai). <p>Platjoslas tīklam:</p> <ul style="list-style-type: none"> jāsavieno esošie pamata un “vidējās jūdzes” tīkli ar “baltajām teritorijām”¹⁹⁵. Tam jābūt tīklam starp maģistrālo tīklu un galalietotāja pieslēgumu, bet ne “pēdējās jūdzes” tīklam; jābūt ar pietiekamu jaudu, lai nodrošinātu, ka pat visattālākajos pieslēguma punktos pakalpojumu sniedzējiem būs pieejami vismaz 14 fiziski nošķirti pieslēgumi, lai pakalpojumu vienlaikus varētu sniegt vismaz 5 operatori; pabeigtajiem platjoslas tīkla pieslēguma punktiem jābūt neierobežoti pieejamiem visiem ieinteresētajiem operatoriem, lai nodrošinātu brīvu konkurenci attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem.
SM atbildība ¹⁹⁶	<ul style="list-style-type: none"> Koordinācijas komitejas izveide, kurā pārstāvētas citas ministrijas (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Finanšu ministrija) un lietotāji (Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācijas, interneta asociācijas un Patērētāju tiesību aizsardzības centrs). Šai komitejai ir jāuzrauga projekta īstenošana, t.sk. jānodrošina, ka LVRTC nodrošina brīvu piekļuvi izbūvētajai platjoslas infrastruktūrai un nosaka taisnīgus šīs infrastruktūras nomas tarifus; vairumtirdzniecības tarifu noteikšana un to ietekmes uz mazumtirdzniecības cenām uzraudzība (sadarbībā ar Konkurences padomi un Regulatoru); LVRTC ikgadējās uzskaites par ieņēmumiem no platjoslas tīklu nomas uzraudzība un valsts atbalsta apmēra pārskatīšana, ja LVRTC izveidosies jebkāds iespējamais pārpalikums, kas

- iegūts no tīkla izmantošanas;
- EK informēšana par jebkādiem valsts atbalsta pasākuma paplašināšanas vai grozīšanas plāniem

LVRTC
atbildība¹⁹⁷

- Platjoslas tīklu neizbūvē teritorijās, kur jau ierīkots optiskās šķiedras tīkls. Pēc iespējas jāizmanto esošā infrastruktūra. Jaunajai tīkla daļai jāpapildina jau esošie optiskās šķiedras pamata un “vidējās jūdzes” tīkli;
- jānodrošina platjoslas tīkla pārvaldība un vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšana pakalpojumu sniedzējiem pēc bezpeļņas principa un jāatmaksā jebkāds iespējamais pārpalikums, kas iegūts no tīkla izmantošanas;
- jāsedz visas platjoslas tīkla uzturēšanas izmaksas;
- jāuztur atsevišķa uzskaites sistēma par platjoslas tīklu attīstības projekta īstenošanu;
- nedrīkst piedāvāt mazumtirdzniecības pakalpojumus galalietotājiem (šis pienākums ir spēkā visu infrastruktūras ekspluatācijas laiku).

NOTEIKTO ATBALSTĀMO TERITORIJU SARAKSTA IEVĒROŠANA

Saskaņā ar valsts atbalsta programmu 2011.–2020. gadam¹⁹⁸ “vidējās jūdzes” tīklu izbūve ir atļauta tikai atbalstāmajās teritorijās, izņemot gadījumus, kad tiek veidoti pieslēgumi pamattīklam (maģistrālajam tīklam). Revīzijā, lai pārlicinātos, ka “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra tiek izbūvēta atbalstāmajās teritorijās, tika analizēta:

- LVRTC sniegtā informācija¹⁹⁹ par Platjoslas projekta 1. un 2. kārtā izbūvēto un plānoto piekļuves punktu atrašanās vietu;
- informācija par projekta 2. kārtas būvniecības līgumos obligāti izbūvējamiem “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumiem līdz elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu norādītajiem objektiem un objektu atrašanās vietu²⁰⁰;
- informācija par valsts administratīvo teritoriju zonējumu, kas noteikts SM 2011. un 2014. gada pasūtītajos pētījumos²⁰¹, kā arī informācija par izmaiņām tajā²⁰².

Veicot šo analīzi, tika konstatēts, ka, lai gan Platjoslas projekta 1. un 2. kārtā visi izbūvētie un plānotie piekļuves punkti, kas atrodas ar pašvaldību saskaņotās adresēs vai elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos, atrodas atbalstāmajās teritorijās, tomēr projekta 2. kārtā ir izbūvēti (vai plānota to izbūve) “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi līdz 6 elektronisko sakaru komersantu vai citu interesentu objektiem, kas atrodas neatbalstāmajās teritorijās (skatīt 14. tabulu).

14. tabula. Objektu skaits neatbalstāmajās teritorijās, līdz kuriem ir izbūvēti (vai plānota to izbūve) “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi

Administratīvā teritoriālā vienība	Objektu skaits “pelēkajā” teritorijā
Ciemos	1 (<i>Biksērē</i>)
Pilsētās	5 (<i>Viļakā; Priekulē; Zilupē - 3</i>)

Saskaņā ar EK pamatnostādņem²⁰³:

- “pelēkajās” teritorijās valsts atbalsts var tikt atļauts, ja ir pierādīts, ka netiek piedāvāti atbilstīgi pakalpojumi vai tie netiek piedāvāti par pieņemamu cenu tā, lai apmierinātu iedzīvotāju vai uzņēmumu vajadzības, un attiecīgos mērķus nav iespējams sasniegt ar mazāk kropļojošiem pasākumiem (tostarp *ex-ante* regulējumu);
- “melnajās” teritorijās valsts atbalsts izraisītu nepieņemamus konkurences kropļojumus un privāto ieguldītāju izstumšanu. Attiecīgi, ja nebūs skaidru pierādījumu par tirgus nepilnībām, fondu ieguldījumus infrastruktūras izvēšanai “melnajā zonā” EK vērtēs negatīvi.

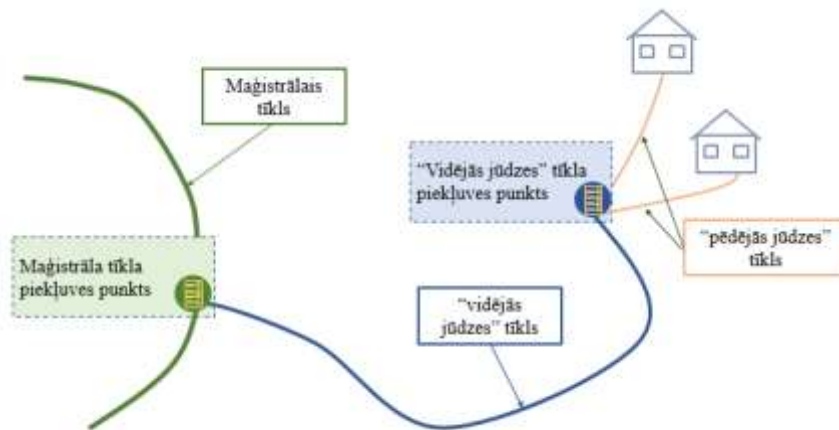
Revīzijā netika gūti pierādījumi tam, ka izņemot 2011.gadā un 2014.gadā veiktos pētījumus, lai identificētu atbalstāmās teritorijas, SM vai LVRTC būtu veikusi izvērtējumu par tirgus nepilnībām “pelēkajās” teritorijās, kur Platjoslas projekta ietvaros ir izbūvēti vai plānoti “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumi (skatīt 14.tabulu).

LVRTC, skaidrojot revīzijā konstatēto, norādīja²⁰⁴, ka:

- četros gadījumos “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūvi LVRTC neattiecinās uz Platjoslas projektu, bet finansēs no saviem līdzekļiem;
- divos gadījumos “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājuma izbūve vairs Platjoslas projektā nav paredzēta un līgumus grozīt nav nepieciešams.

NOSACĪJUMA PAR “VIDĒJĀS JŪDZES” TĪKLA KĀ STARPPOSMA STARP MAĢISTRĀLO TĪKLU UN “PĒDĒJO JŪDZI” IEVĒROŠANA

Atbilstoši valsts atbalsta programmas 2011.–2020. gadam nosacījumiem²⁰⁵ tiks attīstīta “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, kas savienos maģistrālo tīklu ar “pēdējās jūdzes” tīklu (skatīt 24. attēlu).

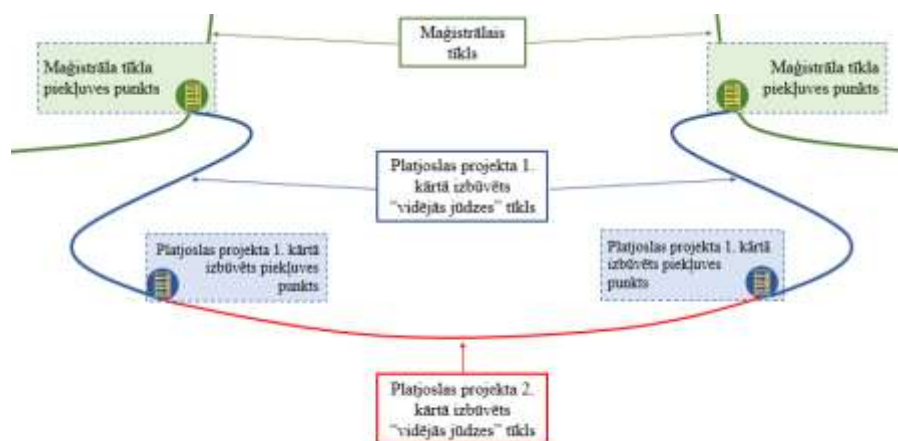

24. attēls. Ilustratīvs valsts atbalsta programmā 2011.–2020. gadam noteiktā “vidējās jūdzes” tīkla attēlojums

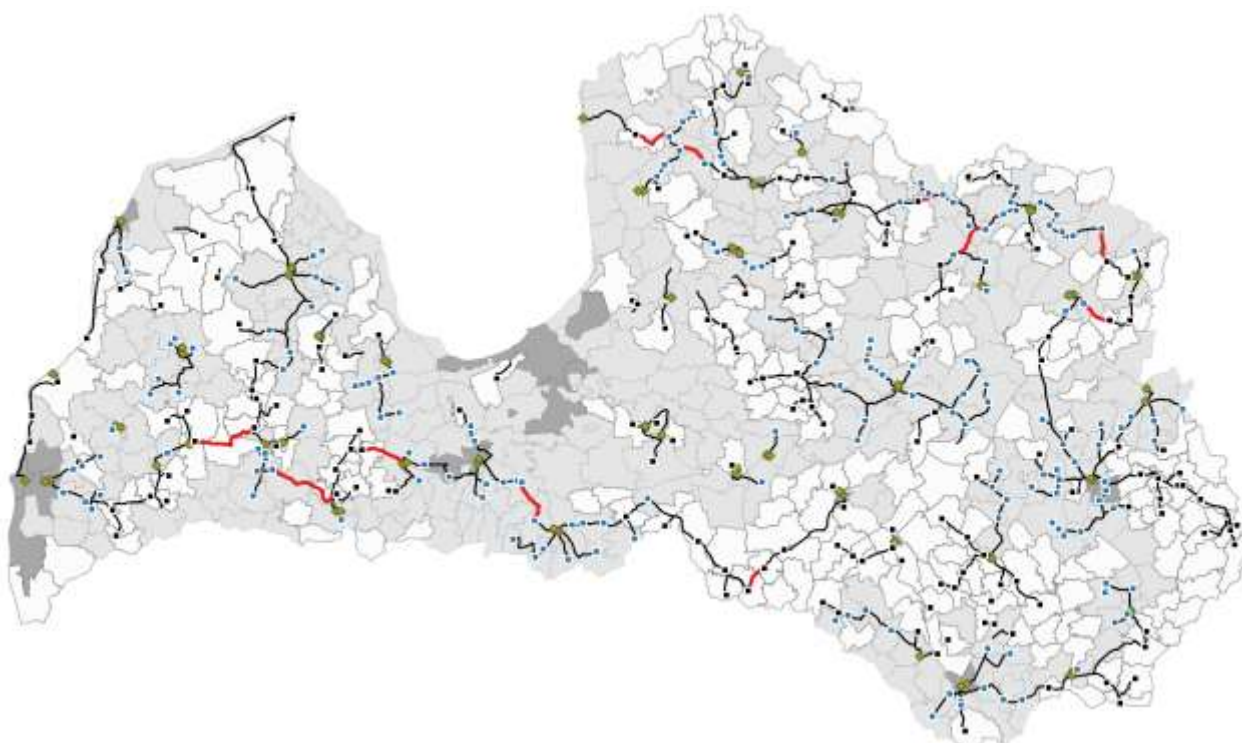
SM 2011. un 2014. gada pasūtītajos pētījumos²⁰⁶ bez valsts administratīvo teritoriju klasifikācijas atbalstāmajās un neatbalstāmajās teritorijās tika sagatavots arī kartogrāfisks materiāls²⁰⁷ ar provizorisku Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros izbūvējamās infrastruktūras novietojumu valsts teritorijā (skatīt 2. pielikumu), neparedzot, ka Platjoslas projektā tiks veidoti tīkla savienojumi ne starp projekta vienā kārtā, ne abās kārtās izbūvēto infrastruktūru. Revīzijā, veicot LVRTC sniegtās

informācijas²⁰⁸ par “vidējās jūdzes” tīkla novietojumu valsts teritorijā analīzi, tika konstatēts, ka 170 km kopgarumā (pieņemot, ka 1 km izbūve vidēji izmaksā 20 tūkst. *euro*²⁰⁹, tātad 170 km izbūvei izlietoti 3.4 milj. *euro*) projekta 2. kārtā ir izveidota tīkla infrastruktūra (skatīt 25. un 26. attēlu):

- lai savstarpēji savienotu projekta 1. kārtā izveidoto tīkla infrastruktūru;
- lai savstarpēji savienotu projekta 2. kārtas izveidoto/plānoto tīkla infrastruktūru, neveidojot jaunus piekļuves punktus;
- lai veidotu projekta 2. kārtas tīkla infrastruktūras savienojumus ar projekta 1. kārtas tīkla infrastruktūru, lai gan bez šī savienojuma projekta 2. kārtas tīklam ir jau izveidots savienojums ar maģistrālo tīklu.

25. attēls. Ilustratīvs attēlojums Platjoslas projekta 2. kārtā izbūvētajam “vidējās jūdzes” tīkla posmam, kas savieno Platjoslas projekta 1. kārtā izbūvēto tīkla infrastruktūru.

26. attēls. Izbūvētie “vidējās jūdzes” tīkla savienojumi

Attēlā: laukumi pelēkā, baltā un melnā krāsā – administratīvo teritoriju zonējums, kas bija saistošs, īstenojot projekta 2. kārtu; melnās līnijas – izveidotais un plānotais “vidējās jūdzes” tīkla maršruts projekta 1. un 2. kārtā; sarkanās līnijas – “vidējās jūdzes” tīkla posmi, kas izbūvēti, lai savienotu vai nu projekta 1. kārtas ietvaros izbūvēto tīklu, vai 2. kārtas dažādus objektus; zīlie un melnie punkti – izveidotie piekļuves punkti “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai, kas attiecīgi izbūvēta/plānota projekta 1. un 2. kārtā.

Kā revīzijā skaidroja LVRTC²¹⁰:

Šādi “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras savienojumi tiek veidoti, lai veicinātu “vidējās jūdzes” tīkla komercializāciju, kas savukārt veicina Platjoslas projekta 2. kārtas rezultātīvo un izpildes rādītāju sasniegšanu. Savienots “vidējās jūdzes” tīkls ir būtisks mobilo sakaru komersantiem to tīkla topoloģijas dēļ, un elektronisko sakaru komersantiem ir iespēja izveidot pieslēgumu Platjoslas projektā izbūvētajai infrastruktūrai jebkurā vietā “baltajā teritorijā” atbilstoši savām vajadzībām.

Jānorāda, ka, lai gan OTUK 2017. gada 15. decembra sēdē saskaņoja rezervēta tīkla topoloģijas izveidi, tomēr ES nosacījumos netiek atrunāta vai paredzēta savienojumu veidošana nedz tīkla rezervēšanas, nedz citiem mērķiem, bet primārais mērķis ir augstāka ātruma interneta piekļuves pakalpojumi.

IETEIKUMI PLATJOSLAS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UZLABOŠANAI

SM, plānojot turpmākās investīcijas platjoslas tīklu attīstībā un nosakot atbalstāmās teritorijas un to prioritāti, aktualizēt atbalstāmo teritoriju sarakstu, ņemot vērā ne tikai pašvaldību un komersantu sniegto informāciju, bet apzinot arī pārējo potenciālo galalietotāju (iedzīvotāju, uzņēmēju, valsts pārvaldes) vajadzības, kā arī atbilstoši EK rekomendācijai²¹¹ vērtējot administratīvās teritorijas sociālekonomiskās un demogrāfiskās iezīmes.

Lai nodrošinātu ES fondu finansējuma efektīvāku izmantošanu, uzlabotu uzraudzību pār Platjoslas projektā izbūvējamo trasi un piekļuves punktiem un lai veicinātu Platjoslas projekta īstenošanas caurspīdīgumu un vienlīdzīgu attieksmi pret visām ieinteresētajām pusēm, SM kā OTUK priekšsēdētājam jānodrošina informācijas izskatīšana OTUK par:

- katras atbalstāmās teritorijas atbilstību prioritārās secības kritērijiem, tostarp, par gadījumiem, kad prioritāte pamatota ar LVRTC kā elektronisko sakaru komersanta interesi;
- kritērijiem, kas izmantoti, lai noteiktu optimālu izbūvējamo piekļuves punktu skaitu atbalstāmajā teritorijā (pagastā, pilsētā, ciemā), un pieeju optimālākās atrašanās vietas noteikšanai starp ieinteresētajām pusēm;
- pamatojumu piekļuves punktu skaita un adreses izvēlei atbalstāmajā teritorijā, tostarp, kad tiek plānota “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūve līdz ieinteresēto pušu objektiem.

SM izvērtēt nepieciešamās darbības un sagatavot rīcības plānu, lai novērstu iespējamus riskus, kas saistīti ar veikto “vidējās jūdzes” tīkla izbūvi neatbilstoši nosacījumiem, kas paredz, ka tīkla

pagarinājumus var būvēt tikai atbalstāmajās teritorijās un tikai tādā gadījumā, lai savienotu maģistrālo tīklu ar piekļuves tīklu.

Ņemot vērā revīzijā konstatēto, ka OTUK sēdes vairumā gadījumu nenotiek pilnā sastāvā, lai nodrošinātu pamatotu, kvalitatīvu un visu iesaistīto pušu izsvērtu lēmumu pieņemšanu, SM izvērtēt un pilnveidot normatīvo regulējumu par OTUK sastāvu, OTUK nolikumā iekļautās dalību regulējošās normas un lēmumu pieņemšanas mehānismu.

Ieguvumi, īstenojot Platjoslas projektu

Platjoslas projekta 1. kārtai tika noteikti pārāk vispārīgi un projektam neatbilstoši sasniedzamie rādītāji: pirmkārt, tie tika noteikti valsts līmenī, neņemot vērā, ka projektu plānots īstenot tikai noteiktās teritorijās; otrkārt, projekta ieviešana pati par sevi negarantē, ka mājsaimniecības izvēlēšies abonēt interneta pakalpojumus; treškārt, projektā plānots attīstīt tikai “vidējo jūdzi”, kas bez investīcijām “pēdējā jūdzē” nesasniedz mājsaimniecību, līdz ar to rādītāji neizriet no projekta aktivitātēm pēc būtības un nav sasaistāmi ar projekta rezultātu.

Revīzijā tika arī konstatētas gandrīz piecas reizes augstākas rezultāta skaitliskās vērtības nekā teorētiski vislabvēlīgākajos apstākļos būtu iespējams projektā sasniegt. Pēc Valsts kontroles aplēses, projekts varēja ietekmēt 37 362 mājsaimniecības, nevis 176 836 mājsaimniecības, kā to paredz projektā izvirzītais rādītājs. Sasniedzamo rādītāju izpildi SM mērīja pret kopējo mājsaimniecību skaitu valstī ar interneta pieslēgumu 2015.gada sākumā, lai gan projekta 1. kārtā tika īstenota tikai atbalstāmajās teritorijās, nevis visā valstī kopumā, un ne visa izbūvētā infrastruktūra rādītāja izpildes vērtēšanas brīdī tika iznomāta elektronisko sakaru komersantiem “pēdējās jūdzes” attīstīšanai. Pēc Valsts kontroles aplēses, ņemot vērā teritorijas, kurās elektronisko sakaru komersants nomāja projektā izbūvēto tīklu, projekts 2015. gada sākumā varēja ietekmēt tikai 1% no 176 836 mājsaimniecībām.

Lai gan Platjoslas projekta 2. kārtai ir noteikti ar projekta rezultātu ciešāk sasaistāmi rādītāji, tomēr SM izmanto neatbilstošu pieeju šo rādītāju izpildes novērtēšanai. SM plāno mērīt rādītāju izpildi ar mājsaimniecību skaitu, kas atrodas administratīvajās teritorijās, kurās tiek izbūvēts “vidējās jūdzes” tīkls, neņemot vērā, ka tīkls var tikt izmantots ne tikai interneta pakalpojumu mājsaimniecībām nodrošināšanai, bet arī elektronisko sakaru komersantu citiem mērķiem, piemēram, komersanta maģistrālā tīkla posma darbībai.

Pēc Valsts kontroles aplēses situācijā, ja visa abu projekta kārtu infrastruktūra, kuras izbūve jau ir vai drīzumā tiks pabeigta, tiktu iznomāta elektronisko sakaru komersantiem jaunu vai esošu pieslēgumu nodrošināšanai ar ātrgaitas internetu, projekts 2019. gadā varēja ietekmēt 66 444 mājsaimniecības no projekta beigās, 2023. gadā, paredzētajām 147 000 mājsaimniecībām. Turklāt, nosakot Platjoslas projekta sasniedzamos rādītājus, SM neņēma vērā iespējamās demogrāfiskās izmaiņas administratīvajās teritorijās un ES

fondu finansējuma pieejamību, tā rezultātā SM un LVRTC šobrīd plāno projekta 2. kārtā sasniedzamo mājsaimniecību skaitu samazināt par 45 %.

Lai apzinātu Platjoslas projekta īstenošanas sagaidāmo ietekmi, SM Platjoslas projekta plānošanas posmā apkopoja Iedzīvotāju reģistra informāciju 2011. gada sākumā par iedzīvotāju skaitu administratīvajās teritorijās, kurās tika plānota projekta īstenošana. Tomēr ietekmes noteikšanā SM pieļāva kļūdu, nekorekti atlasot no Iedzīvotāju reģistra informāciju par iedzīvotāju skaitu administratīvajās teritorijās un nosakot mājsaimniecību skaitu. Tā rezultātā to mājsaimniecību skaits, kuras varēja tikt aptvertas Platjoslas projekta abu kārtu īstenošanas rezultātā, skaits tika noteikts par 16 210 lielāks nekā faktiski šajās teritorijās atradās. Nosakot aptveramo mājsaimniecību skaitu projekta 2. kārtai, iznākuma rādītājs tika izvirzīts pārāk optimistisks, nosakot to par 8173 mājsaimniecībām lielāku nekā administratīvajās teritorijās, kurās tika plānota projekta 2. kārtas īstenošana, faktiski atradās.

PLATJOSLAS PROJEKTAM NOTEIKTIE SASNIEDZAMIE RĀDĪTĀJI

Eiropas Parlaments un Padome, nosakot ES fondu 2007.–2013. gada un 2014.–2020. gada plānošanas perioda ietvaru, noteica arī sasniedzamos pamatrādītājus:

- 2007.–2013. gada plānošanas periodā²¹² – iedzīvotāju skaita palielinājums, kuriem ir piekļuve (*access*) platjoslas pakalpojumiem²¹³ ar lejupielādes ātrumu vismaz 256 Kbit/s un kuriem šāda piekļuve platjoslas pakalpojumiem iepriekš nebija vai tā bija ierobežota;
- 2014.–2020. gada plānošanas periodā²¹⁴ – mājsaimniecību skaita pieaugums, kurām ir piekļuve platjoslas pakalpojumiem ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu. Kā norāda EK²¹⁵, šis rādītājs mēra mājsaimniecības ar piekļuves iespēju, nevis to, vai mājsaimniecībās dzīvojošie patiešām izvēlas abonēt pakalpojumus vai ne.

ES fondu plānošanas periodiem izvirzītie pamatrādītāji Latvijas nacionālajos ES fondu ietvardokumentos²¹⁶ tika iestrādāti daļēji – 2007.–2013. gada plānošanas periodam noteiktie sasniedzamie rādītāji atšķirās no Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktā ES fondu pamatrādītāja, savukārt 2014.–2020. gada plānošanas periodam sasniedzamie rādītāji tika noteikti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktajam pamatrādītājam (skatīt 15. tabulu).

15. tabula. Platjoslas tīklu attīstības projektu sasniedzamie rādītāji

ES fondu 2007.–2013. gada plānošanas perioda aktivitāte Nr. 3.2.2.3. “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” (**Platjoslas projekta 1. kārtai**)

Rādītājs	Bāzes vērtība	Mērķis	Teritoriālais sadalījums mērķim	Aprēķina metodika
Iznākuma rādītājs Interneta lietotāju īpatsvars uz 100 iedzīvotājiem	50 (2009. gads)	75 (2013. gads)	Ir noteikts (Rīgas reģionā 90 %, pārējos – 60 %)	Rādītāja vērtība atbilstoši EK, CSP datiem
<i>Līgumā par Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanu precizēts rādītājs, t.i., rādītāja sasniegšana tiks mērīta pret situāciju uz 2010. gadu (62%) un rādītājs jāsasniedz līdz 2015. gadam</i>				
Rezultāta rādītājs Mājsaimniecības ar pieslēgumu internetam	45 % (2009. gads)	75 % (2013. gads)	Ir noteikts (Rīgas reģionā 85 %, pārējos – 55 %)	Rādītāja vērtība atbilstoši EK, CSP datiem
<i>Līgumā par Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanu precizēts rādītājs, t.i., rādītāja sasniegšana tiks mērīta pret situāciju 2010. gadā (53 %) un rādītājs jāsasniedz līdz 2015. gadam</i>				

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda 2.1.1. specifiskais atbalsta mērķis “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” (**Platjoslas projekta 2. kārtai**)

Iznākuma rādītājs Mājsaimniecību skaita pieaugums, kurām pieejami pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu	78 700 (2018. gads – starpposma rezultāts, kas veidojas no projekta 1. kārtas plānotā rādītāja un 2018. gada 2. kārtas ietvaros sasniegtā rādītāja)	83 800 (2023. gads)	“Baltās” teritorijas, kurās ir izveidota “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra	Iedzīvotāju skaits “baltajā” teritorijā (PMLP dati) dalīts ar vidējo mājsaimniecības lielumu (CSP dati) ²¹⁷
Rezultāta rādītājs Mājsaimniecības laukos, kurām pieejami pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu	59 000 (2012. gads)	206 000 (2023. gads)		
Rezultāta rādītājs Pieslēgumu ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu īpatsvars	51 % (no kopējā pieslēgumu skaita) (2012. gads)	75 % (no kopējā pieslēgumu skaita) (2023. gads)	Visa Latvijas teritorija	Rādītāja vērtība atbilstoši Regulatora datiem

Formāli gan ES fondu 2007. – 2013. gada, gan 2014. – 2020. gada plānošanas perioda starpposma rādītāji ir sasniegti:

- 2015. gadā atbilstoši EK datiem²¹⁸ interneta lietotāju īpatsvars uz 100 iedzīvotājiem bija 75 % un mājsaimniecību ar platjoslas interneta pieslēgumu īpatsvars – 74 %. Savukārt atbilstoši CSP datiem²¹⁹ šie rādītāji 2015.gada sākumā attiecīgi bija 74,9 % un 76 %;
- 2018. gadā, atbilstoši LVRTC informācijai²²⁰, Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanas rezultātā 81 856 mājsaimniecībām bija pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu.

Lai gan ES fondu 2007.–2013. gada plānošanas periodā nacionālā līmenī netika noteikts EK rekomendācijām atbilstošs pamatrādītājs – to iedzīvotāju skaita palielinājums, kuriem ir pieejami platjoslas pakalpojumi –, plānošanas perioda gala novērtējumā²²¹ SM norādīja, ka šis rādītājs ir sasniegts, jo Platjoslas projekta 1. kārtā izbūvētās “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras piekļuves punkti ļauj pie platjoslas interneta piekļūt 196 455 iedzīvotājiem, neskaidrojot, vai norādītajam skaitam cilvēku pirms projekta 1. kārtas īstenošanas bija vai nebija piekļuve platjoslas internetam.

Revīzijā tika konstatēts, ka SM pirms Platjoslas projekta īstenošanas, nosakot projekta kopējo ietekmi un projekta sasniedzamos rādītājus, ir balstījusies uz kļūdainiem pieņēmumiem par iedzīvotāju un attiecīgi mājsaimniecību skaitu atbalstāmajās teritorijās. Lai gan SM izmantoja²²² Iedzīvotāju reģistra datus par iedzīvotāju skaitu 2011. gada 1. janvārī, tomēr atsevišķos gadījumos tika kļūdaini noteikts iedzīvotāju skaits pagastos un pilsētās. Piemēram, Aizkraukles, Dobeles un Balvu pagasta gadījumā tika izmantots nevis iedzīvotāju skaits pagastos, bet gan iedzīvotāju skaits Aizkraukles, Dobeles un Balvu pilsētā. Tādējādi tika izmantota nekorekta informācija, lai noteiktu Platjoslas projekta ietvaros potenciāli ietekmēto iedzīvotāju un attiecīgi mājsaimniecību skaitu. (skatīt 16. tabulu). Turklāt Platjoslas projekta 2. kārtas iznākuma rādītājs – “*mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu, skaita pieaugums par 83 800*” – tika noteikts par 8173 mājsaimniecībām lielāks nekā faktiski atbalsta teritorijās 2011. gadā esošās mājsaimniecības (atbilstoši Iedzīvotāju reģistra datiem atbalstāmajās teritorijās, kurās tika plānota Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošana, 2011. gada sākumā bija 75 627 mājsaimniecības).

16. tabula. Iedzīvotāju skaita atšķirības 2011. gada pētījumā noteiktajās atbalstāmajās teritorijās

		SM aprēķins	Iedzīvotāju reģistra dati 01.01.2011.	Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaita atšķirība
Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaits noteiktajās 363 atbalstāmajās teritorijās	sākotnēji	416 611 (166 644)	376 085 (150 434)	40 526 (16 210)
Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaits projekta 1. kārtas prioritārajās teritorijās	Platjoslas	210 929 (84 372)	174 918 (69 967)	36 011 (14 404)

Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaits teritorijās, kurās tika attīstīta Platjoslas projekta 1. kārtas infrastruktūra (izbūvēti piekļuves punkti)	195 047 (78 019)	166 735 (66 694)	28 312 (11 325)
Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaits Platjoslas projekta 2. kārtas prioritārajās teritorijās	216 179 (86 472)	189 067 (75 627)	27 112 (10 845)
Iedzīvotāju (mājsaimniecību) skaits teritorijās, kurās tiek attīstīta Platjoslas projekta 2. kārtas infrastruktūra (izbūvēti piekļuves punkti)	187 462 (74 985)	169 317 (67 727)	18 145 (7 258)

Līdz ar to faktiski iedzīvotāju skaits sākotnēji noteiktajās 363 atbalstāmajās teritorijās bija par 10 % mazāks, nekā norādīts SM aprēķinos.

SM ziņojumā par specifisko atbalsta mērķu ieviešanu no 2015. līdz 2017. gadam²²³ norādīja, ka, attiecībā uz 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” rādītāju vērtību – mājsaimniecību skaitu - ir iespējamās izmaiņas, ņemot vērā demogrāfijas tendences Latvijā un izmaiņas kartējuma detalizācijas līmenī – atbalstāmās teritorijas nosakot ne tikai pagastu līmenī, bet arī apdzīvoto vietu līmenī.

LVRTC 2018. gada novembrī, sniedzot SM informāciju par Platjoslas projekta 2. kārtai noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem un to prognozētajām izmaiņām²²⁴, ierosināja rādītājus samazināt:

- rādītāju “*projektā izbūvējamo piekļuves punktu skaits*” no 220 uz 160;
- rādītāju “*atbalstāmo teritoriju skaits, kurās bija plānots izbūvēt “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru*” no 211 uz 155;
- rādītāju “*mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu, skaita pieaugums*” no 83 800 uz 42 064;
- rādītāju “*mājsaimniecības laukos, kurām pieejami platjoslas piekļuves pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu*” no 206 000 uz 187 527.

Izmaiņas rādītājos LVRTC pamato (skatīt 17. tabulu) ar:

- iedzīvotāju skaita samazinājumu “baltajās” teritorijās par 16,2%, salīdzinot 2011. ar 2018. gadu, kā arī sagaidāmo turpmāko iedzīvotāju samazinājumu vēl par 6 % līdz 2023. gadam;
- “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras izbūves sadārdzināšanos par 25 % uz vienu km;
- nepieciešamību izbūvēt par 32 % garākus “vidējās jūdzes” tīkla posmus kā Platjoslas projekta 1. kārtā, lai sasniegtu “baltās” teritorijas;
- pieejamā ES fondu finansējuma samazinājumu par 9,7 %.

17. tabula. LVRTC rosināto Platjoslas projekta 2. kārtas rezultatīvo rādītāju grozījumu pamatojošie kritēriji

Kritērijs	1. kārtas rādītājs	2. kārtas rādītājs	Izmaiņas % (2018. gads pret 2011. gadu)
Trases garums līdz vienam piekļuves punktam	10,2 km	13,37 km	+ 32 %

Projektēšanas un būvniecības izmaksas uz 1 km	16 tūkst. EUR/km	20 tūkst. EUR/km	+ 25 %
Kritērijs	2011. gads (iedzīvotāju skaits)	2018. gads (iedzīvotāju skaits)	Izmaiņas (%)
Iedzīvotāju skaita samazinājums "baltajās" teritorijās	189 263	158 585	- 16,2 %
Kritērijs	Plānotais ES fondu līdzfinansējums (EUR)	Pieejamais ES fondu līdzfinansējums (EUR)	Izmaiņas (%)
Platjoslas projekta 2. kārtai pieejamais finansējums	51,7 milj.	46,7 milj.	- 9,7%

SM pieņēma zināšanai ²²⁵ LVRTC argumentus par demogrāfiskajām izmaiņām un ES fondu pieejamā finansējuma samazinājumu, bet nepiekrīta argumentam par "vidējās jūdzes" tīkla infrastruktūras izbūves sadārdzinājumu. SM secināja, ka iznākuma rādītāja izmaiņas pamato šādi objektīvi aspekti:

- rādītājam "mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu, skaita pieaugums", nosakot sasniedzamo rādītāju – 54 092 (sākotnējais rādītājs – 83 800);
- rādītājam "mājsaimniecības laukos, kurām pieejami platjoslas piekļuves pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu", nosakot sasniedzamo rādītāju – 194 948, (sākotnējais rādītājs – 206 000);
- rādītājam "atbalstāmo teritoriju skaitus, kurās bija plānots izbūvēt "vidējās jūdzes" tīkla infrastruktūru", nosakot sasniedzamo rādītāju – 199 (sākotnējais rādītājs – 220).

Tāpat SM rosināja LVRTC sniegt informāciju par nepieciešamajiem grozījumiem, kas būtu virzāmi izskatīšanai Finanšu ministrijā kā ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadošajā iestādē.

2019. gada jūlijā LVRTC atkārtoti SM rosināja veikt grozījumus sasniedzamajos rādītājos²²⁶ un saistošajos normatīvajos aktos²²⁷, šoreiz:

- rādītāju "mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu, skaita pieaugums", nosakot nevis 42 064 (2018. gadā rosinātās sasniedzamā rādītāja izmaiņas), bet gan 46 066;
- rādītāju "projektā izbūvējamo piekļuves punktu skaits", nosakot nevis 160 (2018. gadā rosinātās sasniedzamā rādītāja izmaiņas), bet gan 196.

SM, atbildot uz atkārtoto LVRTC aicinājumu veikt grozījumus sasniedzamajos rādītājos, norādīja²²⁸, ka būtisks priekšnosacījums iznākuma rādītāja vērtības sasniegšanas izvērtēšanā ir skaidri apzināt faktisko "balto" teritoriju pārklājumu projekta ietvaros un to, kas ir izpildāms pēc visu projekta ietvaros plānoto līgumu par projektēšanu un būvniecības darbiem noslēgšanas.

Atbilstoši LVRTC sniegtajai informācijai²²⁹ 2020. gada sākumā vēl nav noslēgti visi būvniecības līgumi, tāpēc Platjoslas projekta 2. kārtai noteikto sasniedzamo rādītāju izmaiņas nav tikušas virzītas izskatīšanai Finanšu ministrijā. Papildus LVRTC ir iesniedzis grozījumus Platjoslas projekta

2. kārtas īstenošanas termiņā, to pagarinot par gadu – līdz 2021. gada 31. decembrim (ir saņemts Centrālās finanšu un līgumu aģentūras saskaņojums), kā arī ir nodoti publiskai apspriešanai normatīvā akta grozījumi, nosakot, ka projekta 2. kārtas īstenošana var noritēt līdz 2023. gada 31. decembrim.

ES FONDU IETVARDOKUMENTOS NOTEIKTO RĀDĪTĀJU SASNIEGŠANA PLATJOSLAS PROJEKTĀ

EK paredz²³⁰, ka gan ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā, gan 2014.-2020. gada plānošanas periodā noteiktie platjoslas tīklu attīstības projektu sasniedzamie platjoslas pakalpojumu pieejamības pieauguma rādītāji ir tiešs ES fondu finansēto projektu rezultāts (*must be a direct consequence of the support*). Savukārt atbilstoši valsts atbalsta programmā 2011.-2020. gadam noteiktajam²³¹ Platjoslas projekta 1. un 2. kārtā tiek veikta tikai pasīvās tīkla infrastruktūras (t.i., kabeļu kanalizācijas kanālu, optisko kabeļu, optiskā tīkla sadales skapju) izbūve, pie viena paredzot, ka LVRTC nedrīkst nodrošināt interneta piekļuves vai datu pārraides pakalpojumus galalietotājiem. Tas nozīmē, ka bez papildu investīcijām aktīvajā tīkla infrastruktūrā (t.i., retranslatoriem, maršrutētājiem un komutatoriem, kontroles un pārvaldības serveriem) un “pēdējās jūdzes” tīkla attīstībā (ja “pēdējās jūdzes” infrastruktūra nav pieejama) galalietotājiem netiek nodrošināta jebkādu elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamība. Līdz ar to, gan ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda, gan ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda sasniedzamo rādītāju izpilde ir tieši atkarīga no elektronisko sakaru komersantu ieinteresētības nomāt “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru un sniegt interneta piekļuves pakalpojumus galalietotājiem.

Jānorāda, ka arī situācijā, ja tiktu iznomāti visi LVRTC izbūvētie “vidējās jūdzes” tīkla posmi, tas negarantētu Platjoslas projekta mērķa sasniegšanu, t.i. to, ka galalietotājiem ir uzlabojusies piekļuve interneta pakalpojumiem vai arī saņemto interneta pakalpojumu kvalitāte. Platjoslas projekta ietvaros izbūvētās infrastruktūras nomas līgums²³² neietver ne tikai prasību nodrošināt interneta pakalpojumu pieejamību galalietotājiem (iznomātie “vidējās jūdzes” tīkla posmi var tikt izmantoti kā komersanta transporta vai maģistrālā tīkla daļa), bet arī neparedz nodrošināt paaugstinātas kvalitātes (ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s) interneta pakalpojumus.

LVRTC sniedza informāciju²³³, ka 2020. gadā, ieviešot teritoriālo atlaidi “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras nomai, ir paredzēts nomas līgumos iekļaut pienākumu elektronisko sakaru komersantiem nodrošināt pakalpojumus gala lietotājiem. Tomēr šāds pienākums tiks noteikts tikai tiem komersantiem, kuri nomās “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru posmos, kuriem tiks paredzēta teritoriālā atlaide.

Tāpat būtisks apstāklis, vērtējot Platjoslas projekta abu kārtu ietekmi uz tām noteiktajiem rādītājiem, ir tas, ka projekts tiek īstenots nevis visā valsts teritorijā kopumā, bet tikai teritorijās, kur iedzīvotājiem nav pieejami interneta piekļuves pakalpojumi ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s.

Saskaņā ar ģeodatiem abās Platjoslas projekta kārtās tika izbūvēti vai izbūve turpinās 3505,43 km tīkla. Par 850,42 km (24 %) noslēgti nomas līgumi par infrastruktūras izmantošanu, par 374 km - noslēgti priekšlīgumi. Tā kā iznomātie tīkla posmi pārklājas, t.i., vairāki komersanti var nomāt to pašu tīkla posmu, iznomātie posmi dublējas aptuveni 52 km garumā, līdz ar to var uzskatīt, ka tiek izmantoti 1172 km no izbūvētā tīkla jeb 33 %.

Tikai par 33 % no izbūvētā tīkla ir noslēgti nomas līgumi

Ņemot vērā to, lai vērtētu Platjoslas projekta abām kārtām noteikto sasniedzamo rādītāju izpildi, būtu jāapkopo un jāvērtē informācija par teritorijām, kurās ir izveidota “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, un teritorijām, kurās elektronisko sakaru komersanti, izmantojot šo infrastruktūru, nodrošina interneta piekļuves pakalpojumus galalietotājiem, tajā skaitā, analizējot:

- informāciju par faktisko interneta pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un mājsaimniecībām pirms un pēc Platjoslas projekta īstenošanas, kā arī šo pakalpojumu kvalitātes izmaiņām;
- informāciju par faktisko to iedzīvotāju skaitu, kuri uzsāka lietot internetu, jo kļuva pieejami interneta piekļuves pakalpojumi, kas tiek nodrošināti, izmantojot “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūru;
- informāciju par faktisko to mājsaimniecību skaitu, kuras uzsāka abonēt interneta piekļuves pakalpojumus, jo, pateicoties izbūvētajai “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai, tie kļuva pieejami.

Tomēr revīzijā tika konstatēts, ka ne visa no iepriekš minētās informācijas ir pieejama. Ja SM un LVRTC uzkrāj informāciju par teritorijām, kurās tiek attīstīta “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, un informāciju par elektronisko sakaru komersantu iznomātajiem šī tīkla posmiem, tad informācija par galalietotājiem pieejamiem pakalpojumiem, to kvalitāti, kā arī izmaiņām laika gaitā, netiek apkopota.

Gan CSP, gan Regulators, aptaujājot attiecīgi iedzīvotājus un elektronisko sakaru komersantus, uzkrāj vispārīgu informāciju par interneta lietošanu, interneta pakalpojumu pieejamību un to kvalitāti:

- CSP²³⁴ aptaujās par interneta izmantošanu un interneta pakalpojumu pieejamību (abonēšanu) izmanto statistiskās izlases metodi un valsts teritoriju sadala teritoriālajās vienībās – Rīga, lielpilsētas, mazpilsētas un lauku teritorijas, un statistisko reģionu vienībās – Rīga, Pierīga, Kurzeme, Latgale, Vidzeme un Latgale;
- Regulators apkopo²³⁵ elektronisko sakaru komersantu sniegto informāciju par platjoslas pakalpojumu pieejamību griezumā – Rīgā, ārpus Rīgas un Latvijas teritorija kopā.

Tomēr informācija netiek iegūta pietiekamā detalizācijā pa mājsaimniecībām un iedzīvotājiem, lai būtu iespējams vērtēt faktisko Platjoslas projekta abu kārtu sasniedzamo rādītāju izpildi. Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka 2011. gada pētījuma ietvaros komersanti sniedza informāciju, ka visos pagastos lielākā vai mazākā mērā tiek nodrošināti interneta piekļuves pakalpojumi, Platjoslas projekta 1. kārtai ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas periodā noteikto sasniedzamo rādītāju izpildi var novērtēt tikai teorētiskā līmenī.

Ņemot vērā, ka Platjoslas projekta 1. kārtai sasniedzamais rādītājs tika noteikts kā mājsaimniecību ar platjoslas interneta pieslēgumu īpatsvars no kopējā mājsaimniecību skaita valstī, revīzijā tika veikta aplēse (skatīt 18. tabulu), lai konstatētu:

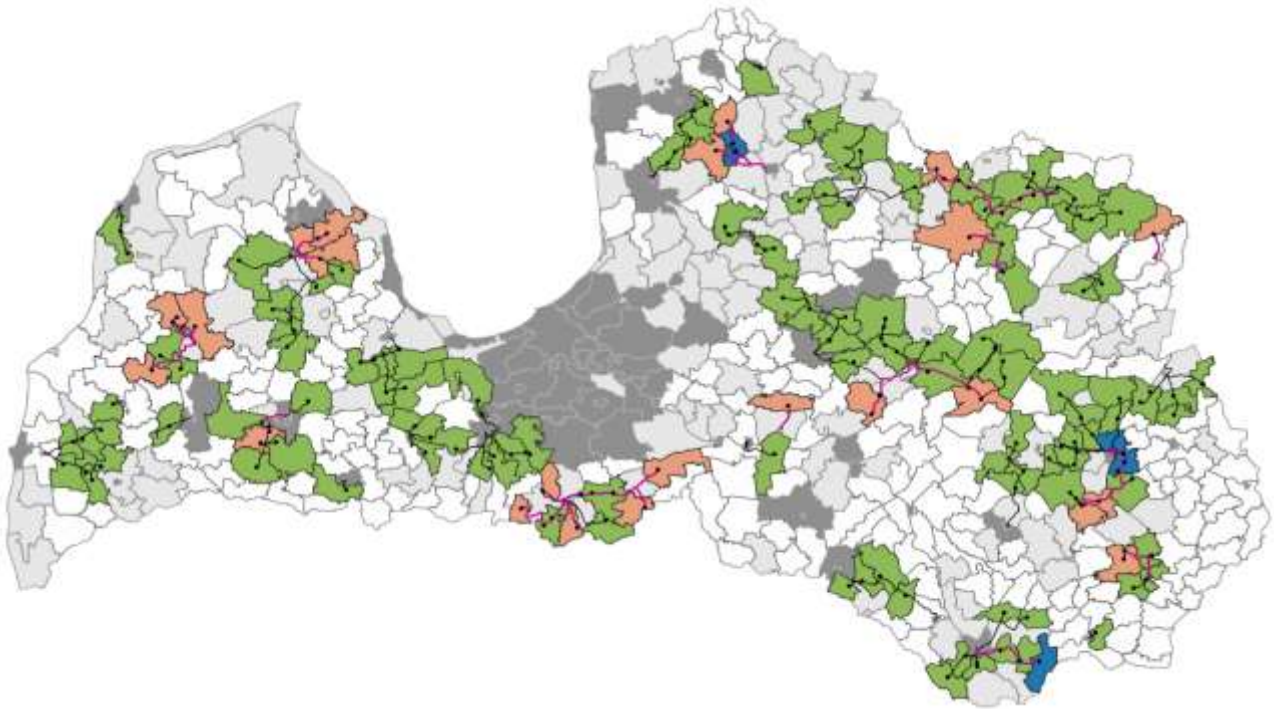
- mājsaimniecību skaitu, kas atbilst mājsaimniecības ar platjoslas pieslēgumu internetam īpatsvara pieaugumam;
- mājsaimniecību skaitu projekta 1. kārtas ietekmes zonā (skatīt 3. pielikumu, kur ir skaidrota Valsts kontroles izmantotā pieeja, nosakot Platjoslas projekta 1. ietekmes zonu), papildus ņemot vērā informāciju par noslēgtajiem nomas līgumiem projekta 1. kārtā izbūvētās infrastruktūras izmantošanai, tādējādi nosakot ne tikai kopējo iespējamo projekta 1. kārtas ietekmi, bet arī Platjoslas projekta ietekmi uz tam noteikto sasniedzamo rādītāju.

18. tabula. Platjoslas projekta 1. kārtas sasniedzamo rādītāju izpildes aplēse

	Mājsaimniecību skaits 2015. gadā	Mājsaimniecību skaita īpatsvars (%)	
		no kopējā mājsaimniecību skaita valstī	no sasniedzamā rādītāja
Mājsaimniecības	803 800 ²³⁶	100 %	
Sasniedzamais rādītājs: Mājsaimniecību ar platjoslas interneta pieslēgumu īpatsvara pieaugums	176 836	22 %	
	Pieaugums aprēķināts, atņemot no sasniedzamā rādītāja (75 %), rādītāja bāzes vērtību (53 %) uz 2010. gadu		
Mājsaimniecību skaits projekta 1. kārtas ietekmes zonā, t.sk.:	37 362	4,6 %	21,1 %
- ņemot vērā informāciju par noslēgtajiem nomas līgumiem līdz 2014. gada 31. decembrim	1 720	0,2 %	1,0 %
- ņemot vērā informāciju par noslēgtajiem nomas līgumiem līdz 2015. gada 31. decembrim	12 206	1,5 %	6,9 %

Kā redzams (18. tabulā), Platjoslas projekta 1. kārtas ietvaros izbūvētā infrastruktūra aptver gandrīz piecas reizes mazāk mājsaimniecību, nekā projektā tika plānots aptvert. Papildus tam, aplēšot mājsaimniecību skaitu, ko varēja aptvert noma nodotā platjoslas tīkla infrastruktūra, tika konstatēts, ka to skaits ir niecīga daļa no kopējā mājsaimniecību skaita valstī (skatīt 27. attēlu):

- 2015. gada 1. janvārī projekta 1. kārtas rezultātā izbūvētā infrastruktūra varēja aptvert tikai 0,2% mājsaimniecību no kopējā mājsaimniecību skaita valstī;
- 2015. gada 31. decembrī mājsaimniecību skaits, kurās interneta pakalpojumi varēja būt nodrošināti ar projekta 1. kārtā izbūvēto infrastruktūru, palielinājās līdz 1,5% mājsaimniecību no kopējā mājsaimniecību skaita valstī, jo pieauga nomas līgumu skaits.

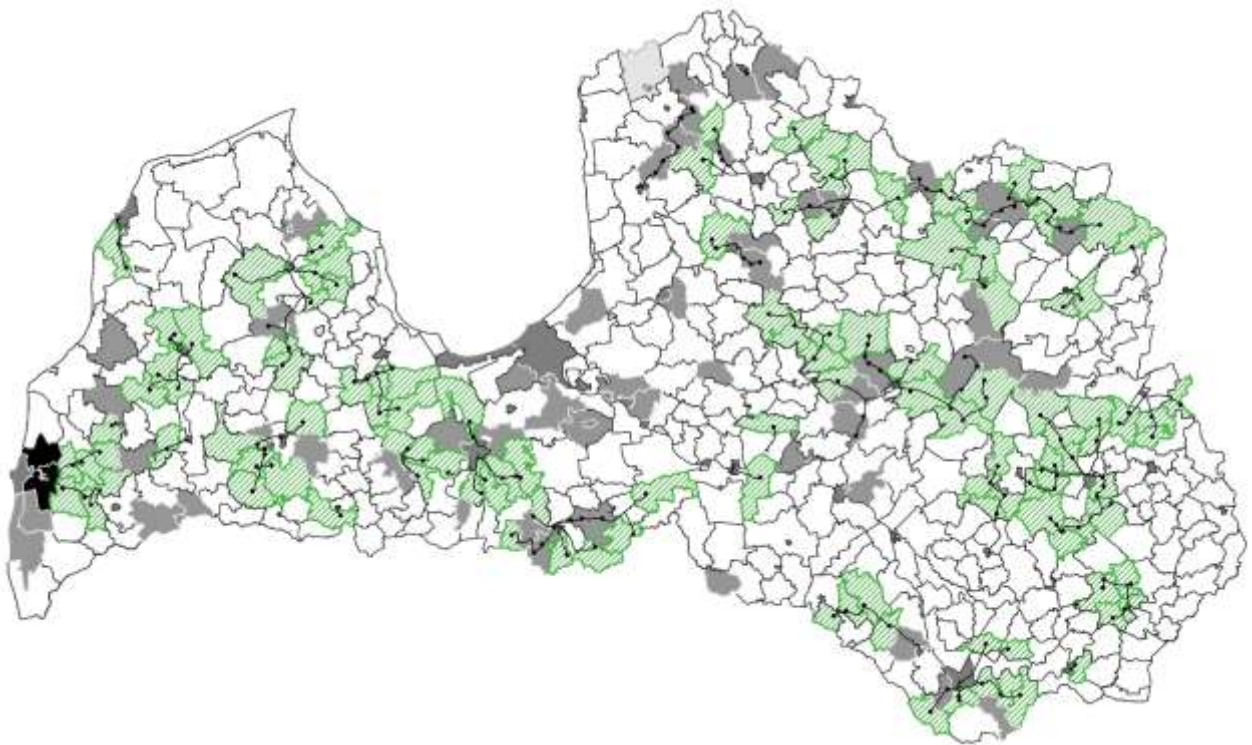
27. attēls. Platjoslas projektā izveidotā infrastruktūra un tās noma pagastu griezumā.

Attēlā: zaļā krāsā – pagasti, kuros tika izveidoti piekļuves punkti 1. kārtā; zilā krāsā – pagasti, kuros noslēgti līgumi par infrastruktūras nomu 2014. gadā; brūnā krāsā – pagasti, kuros noslēgti līgumi par infrastruktūras nomu 2015. gadā. melnās līnijas – tīkla maršruts 1. kārtā; violetās līnijas – iznomātie tīkla posmi.

Vērtējot Platjoslas projekta 2. kārtai ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas periodā noteiktos sasniedzamos rādītājus, kā arī izpildes novērtēšanas metodiku, tika konstatēts, ka:

- situācija ir līdzīga, kā vērtējot projekta 1. kārtā rādītāju izpildi, – bez detalizētas informācijas par interneta piekļuves pakalpojumu pieejamību mājsaimniecībām, rādītāju izpildi var noteikt tikai teorētiskā līmenī, jo projektā tiek izbūvēta “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra, savukārt sasniedzamais rādītājs ir saistīts ar pakalpojumu pieejamību mājsaimniecībām;
- salīdzinot ar projekta 1. kārtas rādītāju izpildes novērtēšanu, SM projekta 2. kārtas rādītāju izpildi vērtēs tikai pret mājsaimniecību skaitu apdzīvotās vietās, kurās tiek izbūvēti piekļuves punkti “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai, nevis pret mājsaimniecību skaitu valstī kopumā.

Valsts kontroles ieskatā, SM izmantotā pieeja Platjoslas projekta 2. kārtai noteikto sasniedzamo rādītāju izpildes novērtēšanā ir pārāk vienkāršota – informācijas apjoms un detalizācijas līmenis, kādā tiek vērtēta projektam noteikto rādītāju izpilde, ir pārāk vispārīgs. Par to liecina SM 2014. gadā pasūtītā pētījuma rezultāti²³⁷: pētījumā, nosakot atbalstāmās teritorijas ciemu līmenī, tika konstatēts, ka 117 pagastos, kuros bija izveidots tīkls 1. kārtā, tikai apdzīvotās vietās ir pieejami interneta pakalpojumi (skatīt 28. attēlu). Līdz ar to no šī pētījuma rezultātiem secināms, ka Platjoslas projekta 2. kārtas rādītāju izpilde būtu jāvērtē vismaz pēc mājsaimniecību skaita apdzīvotā vietā, kur ir izveidots piekļuves punkts “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai.

28. attēls. Atbalstāmās teritorijas, teritoriju ārpus ciemu robežām griezumā.

Attēlā: zaļie laukumi – pagasti, kuros izveidoti piekļuves punkti 1. kārtā un atkārtoti ietverti atbalstāmo teritoriju sarakstā 2. kārtai; melnās līnijas – izveidotais tīkla maršruts 1. kārtā; melnie punkti – izveidotie piekļuves punkti “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai.

Lai novērtētu aktuālo situāciju projekta sasniedzamo rādītāju izpildē, revidenti veica aplēsi, ņemot vērā Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros izbūvēto un vēl plānoto tīkla infrastruktūru un piekļuves punktu novietojumu, iedzīvotāju skaitu un blīvumu, faktiski iznomāto platjoslas tīkla infrastruktūru un administratīvo teritoriju zonējumu. Aplēsē tika provizoriski noteiktas Platjoslas projekta abu kārtu ietekmes zonas un māsaimniecību skaits tajās (skatīt 19. tabulu ar aprēķina rezultātu un 3. pielikumu, kur ir skaidrota Valsts kontroles izmantotā pieeja, nosakot Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietekmes zonas).

19. tabula. Valsts kontroles aplēse par Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietekme pagastu un apdzīvoto vietu griezumā

Platjoslas projekta 1. kārtā	<u>Neņemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu</u>		<u>Nemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu</u>	
	2011. gada dati	2019. gada dati	2011. gada dati	2019. gada dati
Iedzīvotāju skaits	99 199	87 301	54 083	47 826

Mājsaimniecību skaits	39 680	34 920	21 633	19 130
Platjoslas projekta 2. kārtā	Neņemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu*		Nemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu*	
	2011. gada dati	2019. gada dati	2011. gada dati	2019. gada dati
Iedzīvotāju skaits	89 815 (98 689)	78 811 (86 664)	31 285 (33 712)	27 152 (29 300)
Mājsaimniecību skaits	35 926 (39 476)	31 524 (34 666)	12 514 (13 485)	10 861 (11 720)
Platjoslas projekta 1. un 2. kārtā kopā	Neņemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu*		Nemot vērā informāciju par tīkla infrastruktūras nomu*	
	2011. gada dati	2019. gada dati	2011. gada dati	2019. gada dati
Iedzīvotāju skaits	189 014 (197 888)	166 112 (173 965)	85 368 (87 795)	74 978 (77 126)
Mājsaimniecību skaits	75 606 (79 156)	66 444 (69 586)	34 147 (35 118)	29 991 (30 850)

* Ārpus iekavām norādīts iedzīvotāju un mājsaimniecību skaits, ja ņem vērā administratīvo teritoriju zonējumu pagastu līmenī. Savukārt iekavās norādīts iedzīvotāju un mājsaimniecību skaits ciemu līmenī.

Atbilstoši revidentu aplēsei, novērtējot tīklu atrašanās vietu pret iedzīvotāju skaitu, kas varētu saņemt augstākas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumus, konstatēts, ka gan sākotnējie projekta sasniedzamie rādītāji, gan ierosinātās izmaiņas, nav sasniedzami. Valsts kontroles vērtējumā, projekta rezultātā varētu tikt uzlaboti pakalpojumi 66 444 mājsaimniecībām (neskaitot rādītāja bāzes vērtību), neņemot vērā, vai infrastruktūra tiek iznomāta, bet projektā tika paredzēts, ka līdz 2023. gadam tiks uzlabota pakalpojumu kvalitāte 206 000 mājsaimniecībās (t.sk. Platjoslas projekta rezultātā 147 000 mājsaimniecībās) (skatīt 20. tabulu).

Visoptimistiskākā gadījumā, pēc revidentu aplēsēm, mājsaimniecību skaita pieaugums varētu sasniegt tikai 45 % no plānotā

20. tabula. Platjoslas projekta 2. kārtai noteiktie sasniedzamie rādītāji pret Valsts kontroles aprēķināto provizorisko projekta ietekmi

	Projektam sākotnēji noteiktais sasniedzamais rādītājs	Projektam ierosinātais sasniedzamais rādītājs	Valsts kontroles aplēse par rādītāja sasniegšanu*	Starpība* (ņemot vērā bāzes vērtību)
Mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s ātrumu, skaita pieaugums	83 800	46 066	31 524 (34 666)	14 542 (11 400)
Mājsaimniecības laukos, kurām pieejami platjoslas piekļuves pakalpojumi ar vismaz 30 Mbit/s datu pārraides ātrumu	206 000 (<i>t.sk. 59 000 kā bāzes vērtība 2012. gadā</i>)	191 529 (<i>t.sk. 59 000 kā bāzes vērtība 2012. gadā</i>)	66 444 (69 586)	66 085 (62 943)

* Ārpus iekavām norādīts mājsaimniecību skaits, ja ņem vērā administratīvo teritoriju zonējumu pagastu līmenī. Savukārt iekavās norādīts mājsaimniecību skaits, ja ņem vērā administratīvo teritoriju zonējumu ciemu līmenī.

Novērtējot esošo dinamiku izbūvētās tīkla infrastruktūras nomā un noslēgtos priekšlīgumus par nomu, un salīdzinot iznomāto tīklu infrastruktūru ar aptverto iedzīvotāju skaitu, kam varētu tikt uzlabota pakalpojuma kvalitāte, konstatēts, ka faktiski tiek ietekmētas 29 991 mājsaimniecība. Jāatzīmē, ka Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošana vēl turpinās un infrastruktūras izbūve ir pabeigta par aptuveni 40 % (izlietoti 19 milj. *euro* no projekta plānotajiem 46,7 milj. *euro*)

Bez ES fondu aktivitāšu rādītājiem LVRTC īstenojamam Platjoslas projektam tika noteikti arī tādi papildus sasniedzamie rādītāji kā izbūvēto piekļuves punktu skaits un izbūvētās “vidējās tīkla” trases garums (skatīt 21. tabulu).

21. tabula. Līgumos par Platjoslas projekta īstenošanu noteiktie sasniedzamie rādītāji

	Izbūvējamo punktu skaits	Izbūvējamās “vidējās jūdzes” tīkla trases garums, km
Līgums par Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanu ²³⁸	177 ²³⁹ (<i>sākotnēji bija paredzēts izbūvēt 165 piekļuves punktus</i>)	~1900 (<i>var mainīties projekta īstenošanas gaitā</i>)

Līgums par Platjoslas projekta 2. kārtas īstenošanu ²⁴⁰	~ 220 (<i>LVRTC ir informējis SM par nepieciešamību samazināt šo rādītāju</i>)	2254 (<i>norādītais tīkla trases garums projekta finanšu analizē</i>)
--	--	---

Saskaņā ar Platjoslas projekta 1. kārtas noslēguma pārskatu²⁴¹ projektam noteiktie rādītāji ir sasniegti, proti, ir izbūvēti 177 piekļuves punkti un 1813 km “vidējās jūdzes” tīkla trases. Projekta 2. kārtas īstenošana vēl nav beigusies, līdz ar to vēl nav sasniegti paredzētie rādītāji. Līdz 2019. gada oktobrim²⁴² no sākotnēji plānotajiem 220 piekļuves punktiem LVRTC bija noslēdzis būvniecības līgumus par 165 piekļuves punktu izbūvi, kā arī plānojis noslēgt līgumus par 16 piekļuves punktu izbūvi.

NACIONĀLO POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS NOTEIKTIE RĀDĪTĀJI UN TO SASNIEGŠANA

Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādņu 2011.–2016. gadam viens no rīcības virzieniem ir “Sasmērēt noteikta līmeņa elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitāti un uz galalietotāja vajadzībām orientētu pakalpojumu sniegšanu”. Šim rīcības virzienam ir noteikti vairāki darbības rezultāti, kur viens no tiem ir “Ir attīstīta platjoslas infrastruktūra”. Lai sasniegtu šo rezultātu, pamatnostādnes paredz, ka ir veicami šādi uzdevumi:

- piesaistot darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3. apakšaktivitātes “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” līdzekļus, attīstīt platjoslas infrastruktūru;
- izstrādāt platjoslu attīstības koncepciju, ietverot rīcības virzienus stratēģijā “Eiropa 2020” noteikto mērķu sasniegšanai;
- tuvināt EK izstrādāto ES dalībvalstu elektronisko sakaru nozares statistikas datu uzskaites metodiku Latvijas Republikas interesēm.

Lai novērtētu šī darbības rezultāta sasniegšanu, pamatnostādnes ir noteikti trīs rezultatīvie rādītāji, kas jāsasniedz līdz 2016. gadam:

- realizēta Platjoslas projekta 1. kārtā;
- fiksēto platjoslas pieslēgumu skaits uz 100 cilvēkiem sasniedz 25%;
- mobilo platjoslas pieslēgumu īpatsvars uz 100 cilvēkiem sasniedz 30%.

Ņemot vērā, ka platjoslas attīstības koncepcijas izstrāde un ES dalībvalstu sakaru nozares statistikas datu metodikas tuvināšana Latvijas interesēm nenodrošina rezultatīvo rādītāju sasniegšanu, var uzskatīt, ka rezultatīvie rādītāji būtu jāsasniedz, īstenojot ES fondu aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”. Ja pirmais rezultatīvais rādītājs tika sasniegts tikai ar Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanu, tad pārējo rādītāju sasniegšanu Platjoslas projekts neietekmē. Kā norādīts EK datos²⁴³ par fiksētās un mobilās platjoslas pieslēgumu īpatsvaru Latvijā, jau 2014. gadā (tikai gada noslēgumā tika noslēgti pirmie līgumi par “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras nomu) fiksētās un mobilās platjoslas pieslēgumu īpatsvars bija attiecīgi 25,17 % un 63,28 % uz 100 iedzīvotājiem.

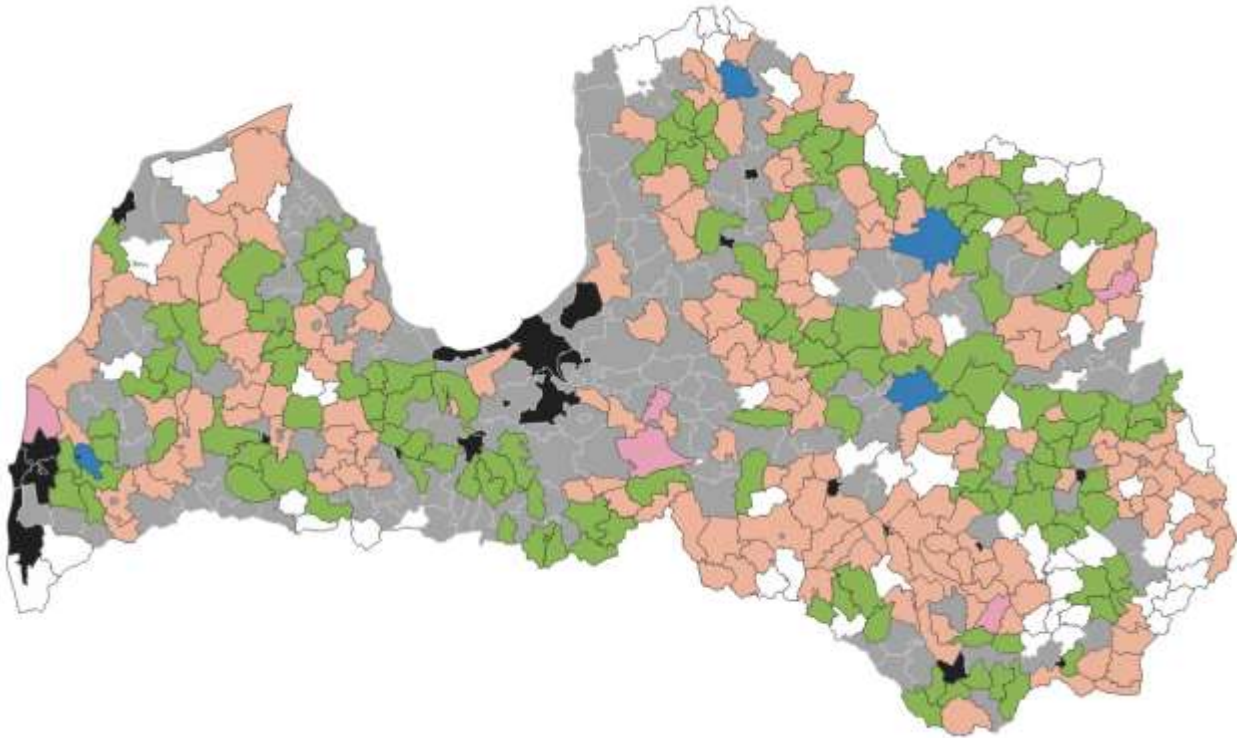
Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013.-2020. gadam paredz, ka, īstenojot Platjoslas projekta 1. un 2. kārtu:

- Latvijas reģionu iedzīvotājiem tiks nodrošināta ātra un kvalitatīva piekļuve interneta resursiem;
- palielināsies to administratīvo teritoriju (pagastu līmenī) īpatsvars, kurās ir izveidoti piekļuves punkti optiskajam tīklam un nodrošināts savienojums ar maģistrālo tīklu no 54,9 % 2016. gadā līdz 100 % 2020. gadā. Attiecīgais administratīvo teritoriju īpatsvars ir noteikts, pieņemot, ka 2011. gadā 38,8 % administratīvo teritoriju (147 pagastos) bija izveidoti piekļuves punkti optiskajam tīklam, kas savienots ar maģistrālo tīklu, Platjoslas projekta 1. kārtā šāda infrastruktūra tiks nodrošināta 16,1 % administratīvo teritoriju (82 pagastos) un projekta 2. kārtā – 55,1 % administratīvo teritoriju (281 pagastā).

Attiecībā uz pirmo sasniedzamo rādītāju, tas ir noteikts pārāk vispārīgs un, kā jau iepriekš norādīts, tā sasniegšana ir vairāk atkarīga no elektronisko sakaru komersantu intereses veikt investīcijas pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā nekā no Platjoslas projekta īstenošanas. Kā galvenais iemesls šim ir LVRTC noteiktais ierobežojums nodrošināt interneta un datu piekļuves pakalpojumu sniegšanu galalietotājiem, kā arī projektā attīstāmās tīklu infrastruktūras veids – “vidējās jūdzes” tīkls (pakalpojumu pieejamība galalietotājiem tiek nodrošināta ar “pēdējās jūdzes” tīklu).

Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanas rezultātā piekļuves punkti tika izveidoti 135 pagastos, tādējādi aptverot par 53 pagastiem vairāk nekā sākotnēji plānots. Tā rezultātā pagastu skaits, kuros jāizveido piekļuves punkti projekta 2. kārtā, samazinājās no 281 pagasta līdz 228 pagastiem. 2014. gadā, aktualizējot atbalstāmo teritoriju sarakstu, pagastu skaits, kuros projekta 2. kārtas ietvaros būtu jāizbūvē piekļuves punkti, tika samazināts atkārtoti – līdz 222 pagastiem, bet projekta 2. kārtas īstenošanas laikā, pamatojoties uz publisko aptauju rezultātiem, to pagastu skaits, kuros būtu nepieciešams izbūvēt piekļuves punktus, pieauga līdz 229. SM, apzinot ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda pieejamā finansējuma apmēru projekta 2. kārtas īstenošanai, norādīja²⁴⁴, ka infrastruktūra netiks izbūvēta visās atbalstāmajās teritorijās, bet aptuveni 180 teritorijās (pagastu līmenī), kā arī SM norādīja, ka teritoriju skaita izmaiņas vēl var ietekmēt, piemēram, iepirkumu rezultāti un privāto elektronisko sakaru komersantu investīcijas.

Atbilstoši LVRTC sniegtajai informācijai²⁴⁵ Platjoslas projekta 2. kārtā ir plānots izbūvēt piekļuves punktus 159 pagastos un divās pilsētās, tajā skaitā četros pagastos, kur jau projekta 1. kārtā tika izveidoti piekļuves punkti un piecos “baltajos” ciemos, kas atrodas “pelēkajos” pagastos. Tas nozīmē, ka pēc Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas īstenošanas joprojām būs 61 pagasts, kuros nav izveidoti piekļuves punkti optiskajam tīklam, kas savienots ar maģistrālo tīklu (skatīt 29. attēlu).

29. attēls. Pagasti, kuros Platjoslas projekta ietvaros ir izbūvēti vai plānoti “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punkti.

Attēlā: zaļā krāsā – pagasti, kuros tika izveidoti piekļuves punkti projekta 1. kārtā; brūnā krāsā – pagasti, kuros tika izveidoti vai ir plānoti piekļuves punkti projekta 2. kārtā; rozā krāsā – “pelēkie” pagasti, kuros tika izveidoti vai ir plānoti piekļuves punkti projekta 2. kārtā izbūvētajai tīklu infrastruktūrai (piekļuves punkti izveidoti “baltajos” ciemos); zilā krāsā – pagasti, kuros tika izveidoti vai ir plānoti piekļuves punkti projekta 1. un 2. kārtā izbūvētajai tīklu infrastruktūrai; laukumi pelēkā, baltā un melnā krāsā – aktuālais administratīvo teritoriju zonējums pagastu griezumā.

IETEIKUMI IEGULDĪJUMU PLATJOSLAS ATTĪSTĪBĀ ATDEVES NOVĒRTĒŠANAI

Lai novērtētu Platjoslas projektā sasniegto interneta piekļuves pakalpojumu ar ātrumu vismaz 30 Mbit/s nodrošināšanā un novērstu neatbilstošu vai pārāk optimistisku sasniedzamo rādītāju izvērzišanu turpmākajai platjoslas tīkla attīstībai, SM:

- iegūt un izvērtēt informāciju par izbūvētās “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras, tostarp, piekļuves punktu, nomu un faktisko māsaimniecību skaitu, kurām tiek nodrošināti uzlaboti interneta pieejamības pakalpojumi;
- noteikt nākamajā ES fondu plānošanas periodā sasniedzamos rādītājus atbilstoši projektā paredzētajām aktivitātēm un tādā apjomā, ko var panākt ar šo aktivitāšu īstenošanu.

Vai tiek veicināta tīklu infrastruktūras koplietošana?

SM veiktās darbības, lai nodrošinātu Eiropas direktīvā²⁴⁶ paredzētā vienotā informācijas punkta izveidi plašākai un vieglākai piekļuvei informācijai par dažāda veida ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu attīstībā izmantojamo jau esošo infrastruktūru, ir formālas un nenodrošina valsts pārvaldei un komersantiem ērtu pamata informācijas iegūšanu vienotā punktā. Latvijā izveidotais vienotais informācijas punkts ir salīdzinoši grūti atrodamas portālā www.latvija.lv, iestāžu mājaslapās vienotā informācijas punkta informāciju ir grūti identificēt, vai arī tā pašlaik nav vispār pieejama, turklāt Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likums jau sākotnēji paredz nepieciešamību vērsties pie individuāliem tīklu operatoriem, ja norādītajos reģistros likumā noteiktā informācija nav pieejama. Līdz ar to esošā situācija nepietiekami sekmē vienotā informācijas punkta izveides mērķi – infrastruktūras koplietošanas veicināšanu, tādējādi samazinot izmaksas un palīdzot gan jauniem pakalpojumu sniedzējiem ienākt tirgū, gan esošajiem pakalpojumu sniedzējiem paplašināt savu darbību.

Revīzijā tika konstatēta situācija, ka valsts pārvaldei un komersantiem vienuviet faktiski nav pieejama informācija par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru un citu infrastruktūru, kas būtu izmantojama ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanai, tādā apjomā, kādā to nosaka EK. Turklāt SM, kas ir par nozari atbildīgā ministrija, neuzskata, ka tai būtu jāatbalsta Valsts zemes dienests un Būvniecības valsts kontroles birojs šī jautājuma risināšanā.

EK kopš 2002. gada uzsver publiskās elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras koplietošanas nodrošināšanas nepieciešamību, cita starpā nosakot, ka dalībvalstis reglamentē piekļuvi elektroniskajiem komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un veicina šīs infrastruktūras koplietošanu²⁴⁷.

2014. gadā, lai veicinātu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu un koplietošanu, EK noteica²⁴⁸, ka dalībvalstīm:

- jārada vide, kurā tiek koplietota ne tikai elektronisko sakaru tīklu infrastruktūra, bet jebkura esošā fiziskā infrastruktūra, ja nolūks ir izvērst ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu elementus;
- ir jāizveido vienots informācijas punkts, kas nodrošina piekļuvi informācijai par jebkura tīkla operatora fizisko infrastruktūru un notiekošajiem vai plānotajiem inženiertehniskajiem darbiem (piemēram, esošās infrastruktūras atrašanās vieta un maršruts, veids un izmantojums, kontaktpunkts, kā arī informācija par plānotajiem būvdarbiem nākamajos sešos mēnešos).

SM 2015. gadā sagatavotajā konceptuālajā ziņojumā²⁴⁹ ierosināja vienoto informācijas punktu veidot valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv, no kura lietotājs pieslēgtos un iegūtu

informāciju no Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas par infrastruktūras objektiem un no Būvniecības informācijas sistēmas – par plānotajiem būvdarbiem. Ziņojumā tika arī norādīts uz risku, ka visas EK prasības noteiktajos termiņos varētu netikt īstenotas. Piemēram, Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas uzturēšanai trūkst finansējuma, nav uzkrāti visi nepieciešamie dati, nepieciešama arī papildu informācija par kontaktpunktiem no Uzņēmumu reģistra vai Valsts ieņēmumu dienesta, Būvniecības informācijas sistēmā jāpilnveido funkcionalitāte attiecībā uz plānotajiem infrastruktūras būvdarbiem.

Lai pārņemtu EK prasības, tika veikti grozījumi Elektronisko sakaru likumā²⁵⁰ un pieņemts Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likums²⁵¹. Tika noteikts²⁵², ka vienotais informācijas punkts tiek veidots portālā www.latvija.lv, ietverot hipersaites uz Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas datiem par tīkla operatora fizisko infrastruktūru un tās aizsargjoslām un Būvniecības informācijas sistēmas datiem par fiziskās infrastruktūras būvdarbiem. Tāpat Ātrdarbīga elektronisko sakaru likumā ir norādīts, ka komersantam kontaktinformācija saziņai ar tīklu operatoru jāmeklē ārpus Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas un Būvniecības informācijas sistēmas citos publiskos reģistros, nenorādot gan precīzi kuros, kā arī paredzot, ka informācija jāpieprasa no katra tīklu operatora, ja tā Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā nav pieejama (šāda informācija ir norādīta tikai Saeimā iesniegtā likumprojekta anotācijā, norādot uz iespēju datu sniedzēja kontaktinformāciju meklēt Uzņēmumu reģistra datu bāzē).

Revīzijas ietvaros, veicot informācijas meklēšanu valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv pēc atslēgas vārdiem – “vienotais informācijas punkts”, www.latvija.lv meklētājs neatrada informāciju, kas noteikta likumā²⁵³. Savukārt, izmantojot meklētājus ārpus portāla www.latvija.lv, meklēšanas rezultāts uzrāda saiti <https://www.latvija.lv/vienotais-informācijas-punkts>, kurā ir atrodama paredzētā informācija – hipersaites uz Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas un Būvniecības informācijas sistēmas datiem. Tāpat vienotajā informācijas punktā ir ievietota saite uz Uzņēmumu reģistra datubāzi, kurā var meklēt tīkla operatoru (uzņēmumu) kontaktinformāciju.

Aplūkojot tīmekļa vietnē https://www.latvija.lv/vienotais-informācijas-punkts_pieejamo informāciju, tika konstatēts, ka tā pēdējo reizi atjaunināta 2017. gadā, saite uz Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmu novirza uz Latvijas ģeoportālu, un nav skaidrota Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas informācijas nepieejamība. Pārbaudot informācijas pieejamību Būvniecības informācijas sistēmā, tika konstatēts, ka sistēmas portālā informācija par tīklu operatoru plānotajiem būvdarbiem nav publicēta.

Revīzijā Valsts zemes dienests kā Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas pārzinis attiecībā uz sistēmas nepieejamību valsts pārvaldei un elektronisko sakaru komersantiem, sniedza šādu skaidrojumu²⁵⁴:

Informāciju Vienotajā informācijas punktā pārstāja publicēt kopš 2017. gada decembra, balstoties uz Aizsardzības ministrijas norādījumiem attiecībā uz identificētiem riskiem valsts drošībai. Tāpēc elektronisko sakaru komersantiem uz doto brīdi Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas informācija nav pieejama, līdz tiks izstrādāts, notestēts un ieviests risinājums ierobežota apjoma Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas datu publicēšanai, ņemot vērā drošības iestāžu norādījumus.

Savukārt Būvniecības valsts kontroles birojs kā Būvniecības informācijas sistēmas turētājs informācijas nepieejamību skaidroja²⁵⁵, norādot, ka:

Būvniecības informācijas sistēmas funkcionalitāte paredz sistēmas portālā publicēt informāciju par nākamajos sešos mēnešos plānotajiem fiziskās infrastruktūras būvdarbiem, ja šāda informācija tiktu saņemta no tīklu operatoriem. Atbilstoši Būvniecības valsts kontroles biroja rīcībā esošajiem datiem tīklu operatori nebija informējuši biroju par nākamajos sešos mēnešos plānotajiem fiziskās infrastruktūras būvdarbiem.

Revīzijā, veicot Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas uzkrāto datu pilnīguma pārbaudi²⁵⁶ attiecībā uz informāciju par elektroniskajiem sakaru tīkliem un salīdzinot Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas ievadīto informāciju par infrastruktūras turētājiem, kas ir iesnieguši datus par izveidoto lidostu, ostu, autoceļu, gāzes, elektroenerģijas, siltumapgādes, ūdensapgādes un dzelzceļa infrastruktūru ar Regulatora rīcībā esošo informāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem regulējamās nozarēs (elektroniskie sakari, dabasgāzes apgāde, ūdenssaimniecība, elektroenerģija, siltumapgāde), tika konstatēts, ka:

- tikai seši no 58 jeb 10 % no elektronisko sakaru komersantiem, kuriem būtu jāsniedz informācija, to ir iesnieguši iekļaušanai Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā;
- tikai 29 no 65 jeb 45 % no visiem ūdensapgādes uzņēmumiem, kuriem būtu jāsniedz informācija, to ir iesnieguši iekļaušanai Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā;
- 19 no 196 jeb 10 % no visiem komersantiem enerģētikas nozarē, kuriem būtu jāsniedz informācija, to ir iesnieguši iekļaušanai Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā.

Valsts zemes dienests attiecībā uz Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā uzkrātās informācijas nepilnīgumu, sniedza šādu skaidrojumu²⁵⁷:

Skaidrojuma sniegšanas brīdī, Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā nav iekļauti visi dati, kuri noteikti Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumā, jo daļa datu sniedzēju nepilda normatīvos aktos noteikto. Virkne datu sniedzēju atsaucība datu sniegšanā ir vāja un liela daļa no tiem norāda, ka šī jautājuma risināšanai to rīcībā nav nepieciešamie naudas līdzekļi vai arī nav speciālista, kas varētu nodarboties ar minēto datu atlasīšanu, apstrādi un datu sagatavošanu iesniegšanai reģistrācijai Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā. Kā viena no lielākajām datu sniedzēju grupām tika apzinātas tieši pašvaldības un Valsts zemes dienests vairākkārt vērsās pie pašvaldībām ar lūgumu sniegt informāciju par pārziņā esošajiem inženiertīklu objektiem, tomēr sadarbības līgums par informācijas apmaiņu un sadarbību ir noslēgts tika ar 31 pašvaldību. Papildus atsevišķos gadījumos līgums noslēgts arī ar uzņēmumiem, kuri atbild par inženiertīklu (siltums, ūdensvads, kanalizācija) uzturēšanu un apsaimniekošanu.

Līdz ar to revīzijā konstatēts, ka valsts pārvaldē un komersantiem faktiski nav pieejama pilnīga informācija par elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru un citu infrastruktūru, kas būtu izmantojama ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanai, tādā apjomā, kā to nosaka EK un nacionālie normatīvie akti. Atbilstoši SM skaidrojumam²⁵⁸ datu nepieejamība ir pilnībā sistēmu turētāju atbildība, t.i.:

SM skaidroja, ka Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma tapšanas gaitā ar katru atbildīgo iestādi tika veiktas pārrunas par informācijas sistēmās pieejamās informācijas atbilstību EK prasībām. Valsts zemes dienests vēl pirms Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma pieņemšanas uzsāka individuālu darbu ar attiecīgās infrastruktūras turētājiem, lai dati savlaicīgi tiktu Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmā ietverti. Valsts zemes dienests arī ir atbildīgs par likumā minēto datu pieejamību šajā informācijas sistēmā. Savukārt Būvniecības informācijas sistēmā iesniedzamā informācija ir noteikta būvniecības normatīvajos aktos, un

SM veica izvērtējumu par šīs informācijas atbilstību direktīvas prasībām, secinot, ka tā ir sistēmā iegūstama. SM arī ir norādījusi, ka informāciju par turpmākajos sešos mēnešos plānotajiem būvdarbiem komersantam BIS ir jāiesniedz tikai tajā gadījumā, ja tas ir saņēmis elektronisko sakaru komersanta pieprasījumu šādu informāciju sniegt saskaņā ar Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma 5.panta piekto daļu.

Lai gan Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likums nosaka vienotā informācijas punkta darbības principus un datu avotus, Valsts kontroles ieskatā, SM būtu aktīvi jāiesaistās, lai nodrošinātu, ka vienotais informācijas punkts arī darbojas, nodrošinot kvalitatīvas informācijas pieejamību un samazinātu tīklu izvēršanas izmaksas, tostarp attiecībā uz ERAF finansēto tīklu izvēršanu.

Arī Regulatora ieskatā²⁵⁹, Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma noteiktie principi, tajā skaitā vienotā informācijas punkta darbības modelis, ir atbalstāmi, jo tas ir būtisks instruments komersantu ienākšanai elektronisko sakaru tirgū, elektronisko sakaru tīklu izvēršanai un infrastruktūras konkurences veicināšanai. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju Latvijā tiek koplietota gan elektronisko sakaru nozares, gan citu nozaru fiziskā infrastruktūra - 2017. gadā šādi bija 33 gadījumi, kuros koplietota infrastruktūra.

IETEIKUMI ELEKTRONISKO SAKARU INFRASTRUKTŪRAS KOPLIETOŠANAI

Lai veicinātu infrastruktūras, ko var izmantot elektronisko sakaru tīklu attīstībā, koplietošanu, atbilstoši EK direktīvā noteiktajām minimālās informācijas prasībām par tīkla infrastruktūru pieejamību, SM sadarbībā ar Valsts zemes dienestu, Būvniecības valsts kontroles biroju un Regulatoru izstrādāt konkrētu pasākumu plānu ar mērķi nodrošināt pilnīgas un kvalitatīvas informācijas pieejamību Vienotajā informācijas punktā.

Tarifu politika un Platjoslas projektā izveidoto pamatlīdzekļu uzskaitē

Vai tarifu aprēķins ir izsekojams?

Tarifu aprēķināšanas metodika nenosaka abonēšanas maksas aprēķināšanas kārtību un matemātisko aprēķinu, bet gan vispārīgi apraksta tarifos ietveramās izmaksas, kā rezultātā nav iespējams izsekot tarifu aprēķinam un tos pārrēķināt. Savukārt tarifs pieslēguma ierīkošanai, kas ir vienreizējs maksājums, ietver ne tikai izmaksas, bet arī peļņu 7 % apmērā, ko metodika skaidri neparedz.

Valsts kontroles ieskatā tarifu noteikšana bez detalizētu aprēķinu veikšanas liedz iespēju pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus. Revīzijā netika gūta pārliecība, ka LVRTC noteiktie abonēšanas tarifi ir optimāli, pamatoti un balstīti uz pakalpojumu sniegšanas

izmaksām. Tas atspoguļojas dažādos tarifu aprēķinos, jo pēc LVRTC aplēsēm²⁶⁰ abonēšanas tarifs var būt no 0,15 euro/km līdz pat 35 euro/km. Turklāt uz tarifu tiek attiecinātas izmaksas, kas saistītas ne tikai ar projekta īstenošanu, bet arī citu LVRTC biznesa virzienu nodrošināšanu (piemēram, datu pārraide un mākoņpakalpojumi), tādējādi LVRTC tarifos nomniekiem iekļauj ar pakalpojuma sniegšanu nesaistītas izmaksas.

Ņemot vērā, ka optiskā tīkla izmantošanas intensitāte ir tieši atkarīga no klientu pieprasījuma un pakalpojuma cenas, Valsts kontroles vērtējumā, tarifiem ir jābūt ne tikai izsekojamiem un aprēķinātiem saskaņā ar normatīvo aktu²⁶¹ prasībām, bet arī mērķtiecīgi plānotiem un vērstiem uz pieprasījuma un konkurētspējas palielināšanu.

LVRTC pakalpojuma “Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” tarifi²⁶² ir noteikti:

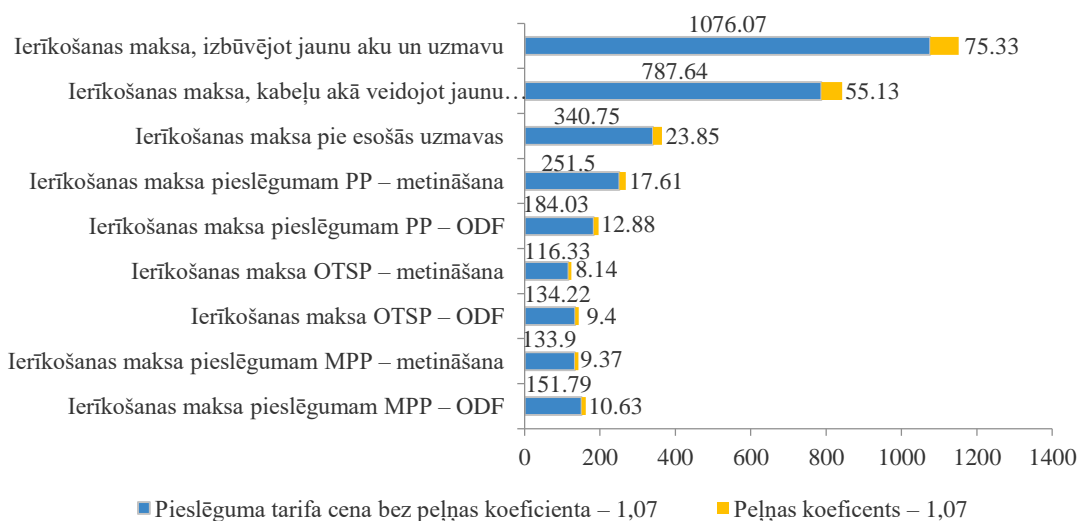
- pieslēguma ierīkošanai ar vienreizēju maksājumu;
- abonēšanas tarifi tīkla un piekļuves noma.

Lai aprēķinātu tarifus, LVRTC ir izstrādājis, iesniedzis OTUK izskatīšanai un saskaņošanai metodiku. Saskaņā ar OTUK uzdoto funkciju apstiprināt tīkla piekļuves metodiku²⁶³ OTUK ir akceptējusi un SM ir apstiprinājusi metodiku²⁶⁴.

TARIFI PIESLĒGUMA IERĪKOŠANAI

LVRTC pieslēguma ierīkošanai “vidējās jūdzes” tīklam ir noteikti deviņi tarifi - atkarībā no pieslēguma ierīkošanas veida.

Revīzijā, izvērtējot pieslēguma ierīkošanas tarifu atbilstību apstiprinātajai metodikai, tika konstatēts, ka tarifos līdz 2019. gadam tika iekļauts arī peļņas koeficients – 1,07 (jeb 7 %), kas nav apstiprināts metodikā, kā izmaksās ietveramā pozīcija. Neietverot aprēķinā peļņas koeficientu, tika konstatēts, ka pieslēguma tarifu cenas būtu nedaudz zemākas (skatīt 30. attēlu).

30. attēls. Tarifi pieslēguma ierīkošanai - ar un bez peļņas koeficienta (euro)

Vērtējot pamatotību peļņas koeficienta ietveršanai tarifu aprēķinā, tika konstatēts, ka EK regulējums neparedzēja peļņas iekļaušanu tarifā, bet to paredzēja Ministru kabineta noteikumi attiecībā uz Platjoslas projekta 1. kārtā izveidoto infrastruktūru:

- EK pamatnostādnes²⁶⁵ paredz, ka papildu peļņu, ko atgūst no izraudzītā pretendenta, var izmantot platjoslas tīkla turpmākai paplašināšanai pamatshēmas ietvaros ar tādiem pašiem nosacījumiem kā sākotnējam atbalsta pasākumam.
- Valsts atbalsta programma nosaka²⁶⁶, ka Platjoslas tīkla pārvaldību un vairumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanu veiks publisko tiesību juridiska persona pēc bezpeļņas principa un LVRTC neveic nekādas peļņu nesošas darbības, bet nodrošina, ka ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.
- Specifiskā atbalsta mērķa noteikumi attiecībā uz Platjoslas projekta:
 - 1. kārtu paredzēja, ka, ja finansējuma saņēmējam rodas peļņa no izveidotās infrastruktūras izmantošanas, izmantojot piekļuves tarifu, kas aprēķināts saskaņā ar tarifa aprēķināšanas metodiku (maksimālais aprēķinos izmantojamais peļņas apjoms – septiņi procenti), finansējuma saņēmējs peļņu novirza infrastruktūras turpmākai attīstībai²⁶⁷.
 - 2. kārtu paredzēja, ka finansējuma saņēmējs 20 gadus pēc projekta ietvaros izveidotā optiskā tīkla un piekļuves punktu pieņemšanas ekspluatācijā nedrīkst gūt peļņu no izveidotās infrastruktūras izmantošanas, nodrošinot, ka projekta ietvaros gūtie ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā²⁶⁸.

Minētais norāda, ka projekta 1. kārtā izbūvētās infrastruktūras pieslēguma tarifiem būtu jābūt atšķirīgiem vai nodalītiem no projekta 2. kārtas tarifiem, tomēr tarifi ir vienādi abām kārtām. Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju²⁶⁹ tarifi ir vienādi, lai nesarežģītu klientam tarifu par identiskiem pakalpojumiem. Vienlaikus LVRTC 2019. gadā informējis, ka, aktualizējot pieslēguma ierīkošanas tarifus, aprēķinā vairs nav ietverts peļņas koeficients. Jaunie tarifi ir iesniegti OTUK izvērtēšanai, kas paredzēta 2020. gada sākumā²⁷⁰.

TARIFI OPTISKO ŠĶIEDRU PĀRU POSMA NOMAI UN IZDALĪŠANAS PUNKTA NOMAI OPTISKĀ KABEĻU TRASES POSMĀ (ABONĒŠANAS TARIFI)

Piekļuves tarifu aprēķināšanas metodika²⁷¹ nosaka, ka optisko šķiedru pāru posma nomas pakalpojuma izmaksās iekļauj tiešās izmaksas, attiecinātās netiešās izmaksas un attiecinātās vispārējās izmaksas, kas saistītas ar šī pakalpojuma nodrošināšanu – nolietojums, darbības izmaksas, personāla izmaksas un saimnieciskās darbības izmaksas, bet metodikā nav noteikts, kāda matemātiska formula piemērojama tarifu aprēķinos. Tāpat metodika nosaka, ka izdalīšanas punkta optiskā kabeļu trases posmā izveides izmaksās iekļauj materiālu izmaksas, nepieciešamo darbu izmaksas, pieslēguma testēšanas un profilaktisko mērījumu darba izmaksas, kā arī transporta izmaksas. Izdalīšanas punktam faktiski ir noteikta nomas maksa, bet metodika neparedz, kāda matemātiska formula piemērojama nomas maksas aprēķinam.

Pēc LVRTC sniegtās informācijas²⁷²:

- *Platjoslas projekta sociālā rakstura specifikas dēļ optisko šķiedru pāru posma nomas tarifus un izdalīšanas punkta optiskā kabeļu trases posmā izveides tarifu nevar noteikt pēc matemātiskas formulas, jo tad tie būtu vidēji divas reizes augstāki, kas pieprasījumu samazinātu līdz nullei;*

- *LVRTC tarifu nosaka, pārbaudot, kā izvēlētajā tarifa vērtība ietekmē peļņas un zaudējumu aprēķinu piecu gadu laika periodam, un pārlicinoties, ka neto peļņas rentabilitāte piecos gados nepārsniegs 7%;*
- *tarifi noteikti, ņemot vērā faktisko ieņēmumu un izdevumu apjomu, nākotnes ieņēmumu prognozes, kas balstītas uz tirgus pieprasījumu pie noteiktiem tarifiem (priekšlīgumiem), izdevumu prognozi, tarifu struktūru Baltijas valstīs (noteiktās tarifu likmes), nozares pārstāvju viedokli par tarifa principiem. Tomēr tarifu noteikšanā nav izvērtētas un salīdzinātas tarifu veidošanās izmaksas vai tarifi ar vietējiem komersantiem. Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju²⁷³ LVRTC nav veicis tarifu salīdzināšanu, jo operatori nedalās ar informāciju par saviem tarifiem, tas ir komercnoslēpums;*
- *kopumā uz tarifiem iedarbojas divi mērķi – aptvert pēc iespējas lielāku gala klientu skaitu maksimāli plašākā atbalstāmajā teritorijā, samazinot tarifu uz leju, un panākt izņēmumu/izdevumu līdzsvaru (tas nozīmē sabalansētu tarifu un pārdošanas apjomu, kas ierobežotā tirgus situācijā ienes lielāko naudas apjomu), noturot tarifu noteiktā līmenī.*

Lai iestāde varētu sekmīgi pildīt savas funkcijas, pieņemot ekonomiski pamatotus lēmumus un nodrošināt cenu pamatošanu²⁷⁴, Valsts kontroles ieskatā, abonēšanas tarifiem būtu jābūt detalizēti aprēķinātiem un pārreķināmiem. Tāpat arī normatīvie akti paredz²⁷⁵, ka:

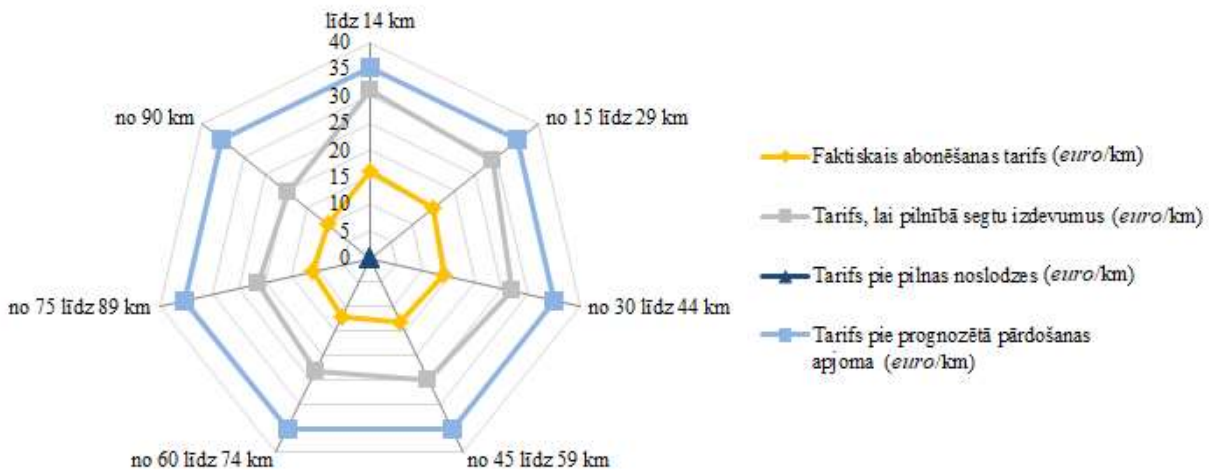
- visiem uzņēmuma saimnieciskajiem darījumiem jābūt patiesiem, salīdzināmiem, saprotamiem un pilnīgiem;
- lai noteiktu maksas pakalpojumu izcenojumu, iestāde katram maksas pakalpojuma veidam izstrādā maksas pakalpojuma izcenojuma aprēķinu. Minēto aprēķinu saskaņo vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona;
- maksas pakalpojuma izcenojums ietver visas izmaksas, kuras rodas, sniedzot maksas pakalpojumu, un to aprēķina, izmantojot formulu: $Imp = (Tizm + Nizm)/Vsk$, kur
 - Imp – viena sniegtā maksas pakalpojuma veida vienas vienības izcenojums;
 - Tizm – tiešās izmaksas jeb izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz maksas pakalpojuma sniegšanu;
 - Nizm – netiešās izmaksas jeb izmaksas, kas ir netieši saistītas ar attiecīgā maksas pakalpojuma sniegšanu;
 - Vsk – plānotais maksas pakalpojuma vienību skaits noteiktā laikposmā.

Pēc Valsts kontroles aicinājuma, izmantojot normatīvajā²⁷⁶ aktā apstiprināto formulu, LVRTC aplēsa²⁷⁷ optisko šķiedru pāru posma nomas pakalpojuma tarifu pie pilnas noslodzes (ņemot vērā faktiski izbūvētos kilometrus un maksimālo šķiedru pāru skaitu), kā arī pie vidēji pārdoto kilometru skaita gadā. Papildus tam, neizmantojot normatīvajā aktā²⁷⁸ noteikto formulu, LVRTC aprēķināja, kāds būtu tarifs²⁷⁹, lai pilnībā segtu uz tarifu attiecināmos izdevumus.

Salīdzinot faktiskos abonēšanas tarifus, kas ir noteikti atkarībā no nomāto km skaita (piemēram, noma posmiem no 0 līdz 14 km izmaksā 16 euro/km/mēnesī, noma posmiem no 15 līdz 29 km – 15 euro/km/mēnesī) ar LVRTC aplēstajiem tarifiem (skatīt 31. attēlu), konstatēts, ka:

- tarifs pie izveidotās infrastruktūras pilnas noslodzes būtu 0,15 euro/km/mēnesī²⁸⁰ jeb vairāk par 99 % zemāks nekā faktiskais tarifs;
- tarifs pie vidējā pārdoto km skaita gadā būtu 35,20 euro/km/mēnesī²⁸¹ jeb aptuveni trīs reizes lielāks nekā faktiskais tarifs;

- tarifs, lai pie esošās noslodzes pilnībā segtu uz tarifu attiecinātos izdevumus²⁸², būtu no 19,33 līdz 30,93 euro/km/mēnesī (atkarībā no nomāto km skaita) jeb aptuveni divas reizes lielāks nekā faktiskais tarifs.

31. attēls. Abonēšanas tarifa izmaiņas atkarībā no aprēķināšanas veida (pēc LVRTC aplēsēm).

TARIFĀ IEKĻAUTO IZMAKSU PAMATOTĪBA

Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju²⁸³ virkne informācijas sistēmu²⁸⁴, kuras iegādātas Platjoslas projektā, funkcionalitāte laika gaitā palielināta tā, ka tās tiek izmantotas ne tikai projekta īstenošanas nodrošināšanai, bet arī citiem LVRTC biznesa virzieniem²⁸⁵ (piemēram, datu pārraidei un mākoņpakalpojumiem). Funkcionalitātes palielināšanu LVRTC veicis par uzņēmuma finanšu līdzekļiem, tomēr programmatūras uzturēšanas izmaksas, kas no projekta sākuma līdz 2019.gada beigām sastāda 3.04% no visām uz Platjoslas projektu attiecinātajām izmaksām, tiek pilnībā attiecinātas uz Platjoslas projektu. Kā norāda LVRTC²⁸⁶:

- darba uzdevumu un incidentu pārvaldības apakšsistēma tiek izmantota piedāvājumu sagatavošanai, pakalpojumu piegādes, incidentu, problēmu, plānoto darbu, izmaiņu, klientu norēķinu, konsultāciju un citu darba uzdevumu vadībai. Laikā no 2016. līdz 2018. gadam sistēmā kopā tika izveidoti 138 746 darba uzdevumi, no kuriem tikai apmēram 20 % uzdevumu attiecināmi uz projektu;
- optiskā tīkla infrastruktūras darbības nodrošināšanas programmatūra sistēmas integrācijas, tehnoloģisko un kopīgo prasību ieviešanai ir universāla.

LVRTC tarifos nomniekiem iekļauj ar pakalpojuma sniegšanu nesaistītas izmaksas

Tāpat revīzijā konstatēts, ka, piemēram, 2016. gadā LVRTC Informācijas sistēmu daļa uz projektu norakstījusi 8701,5 stundas (103 072 euro vērtībā²⁸⁷ jeb aptuveni 59 %²⁸⁸ no kopējām uz tarifu attiecināmajām personāla izmaksām 2016. gadā²⁸⁹), lai, saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju²⁹⁰, veiktu projektā izveidoto informācijas sistēmu uzturēšanas darbus.

Vai tiek uzraudzīta nepieciešamība aktualizēt tarifus?

Izmaiņas tarifos līdz šim veiktas tikai vienu reizi ar mērķi izveidot ekonomiski izdevīgāku risinājumu elektronisko sakaru komersantiem pieslēgumu veidošanai pie optiskā tīkla infrastruktūras. Tomēr izvirzītais mērķis nav rezultējies ar panākumiem, kā liecina statistika par iznomāto jauno posmu apjomu – 2017. gadā iznomāto jauno posmu apjoms salīdzinājumā ar 2016. gadu ir samazinājies no 355,5 km uz 46,4 km. Arī pēdējā klientu aptauja, kas veikta 2017. gadā, liecina, ka komersantiem tieši tarifi šķiet pārāk augsti.

Ņemot vērā, ka revīzijas laikā nebija veikta un arī netika plānota komersantu aptauja, pastāv risks, ka arī jaunizveidotā tarifu struktūra un cenas neveicinās infrastruktūras izmantošanu.

Piekļuves pakalpojumu tarifi tika apstiprināti 2014. gadā²⁹¹, un 2017. gadā tajos tika veikti grozījumi²⁹², mainot piekļuves pakalpojumu abonēšanas maksu optisko šķiedru pāru posma nomai – ieviešot diferencētu abonēšanas maksu dažāda garuma optisko šķiedru pāru posmiem. Revīzijas laikā LVRTC iesniedza SM plānotās izmaiņas tarifā²⁹³, faktiski atgriežoties pie sākotnējās tarifu struktūras – ieviešot vienu abonēšanas tarifu²⁹⁴ posmiem līdz 1800 km ar iespēju piemērot teritoriālu atlaidi un fiksētu tarifu mēnesī posmam, sākot no 1800 km (skatīt 32. attēlu). Kā norādīja LVRTC²⁹⁵, teritoriālā atlaide tiks aktualizēta katru gadu, kopā ar tarifu pārskatīšanu.

2014. – 2017. gads	Mazāk par 12 km	Vairāk par 12 km
2017. gads – šodiena	0 – 12 km	15 – 29 km
	30 – 44 km	45 – 59 km
	60 – 74 km	75 – 89 km
	Sākot no 90 km	
Nākotne	Mazāk par 1800 km	Vairāk par 1800 km

32. attēls. Tarifi optisko šķiedru pāru posma nomai.

Grozījumu veikšanas nepieciešamību optisko šķiedru pāru posma nomas tarifos, kas bija spēkā no 2014. līdz 2017. gadam, LVRTC 2016. gada OTUK sēdē²⁹⁶ skaidroja ar to, ka:

- lielāko īpatsvaru no iznomātajiem posmiem (aptuveni 60 % no kopējā iznomātā infrastruktūras apjoma) veido posmi, kas pārsniedz 12 km, savukārt pieprasījums pēc posmiem, kas ir īsāki par

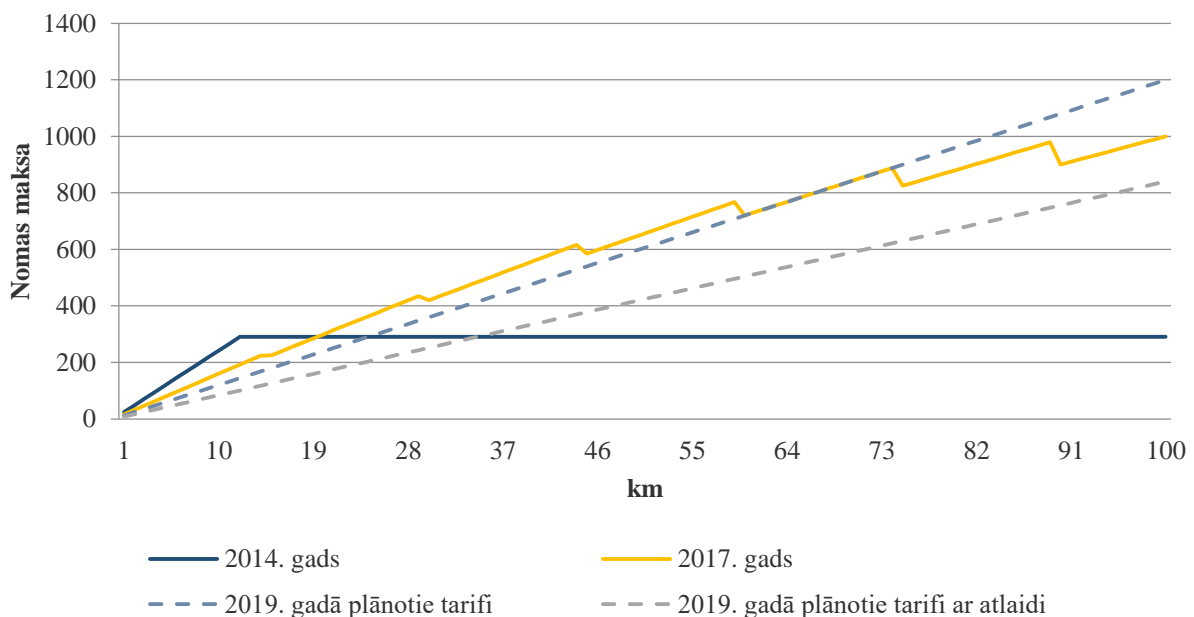
12 km sliekšni, ir zemāks. Līdz ar to LVRTC secina, ka tarifu sliekšņa piemērošana nav devusi vēlamo rezultātu;

- ir pamats domāt, ka attiecībā uz garo posmu nomu ir sasniegts piesātinājums un maz ticams, ka iznomāto posmu apjoms būtiski pieaugs.

Lai gan OTUK sēdē tika norādīts, ka attiecībā uz garo posmu nomu (>12 km) ir sasniegts piesātinājums, revīzijā tika konstatēts, ka no 2016. gada novembra līdz 2018. gada aprīlim priekšlīgumu par infrastruktūras nomu bija noslēguši par 26 posmiem, no tiem:

- tikai 7 priekšlīgumi ir noslēgti par attālumu līdz 12 km;
- 7 – par attālumu no 13 līdz 19 km;
- 12 – par attālumu no aptuveni 21 km – šiem komersantiem abonēšanas maksa pēc spēkā esošā tarifa sanāk dārgāka. Izmaksas ir lielākas no aptuveni 32 līdz 350 *euro*.

Līdz ar izmaiņu veikšanu tarīfos 2017. gadā, nomājot par 19 km garāku optisko šķiedru pāru posmu, abonēšanas maksa ir kļuvusi augstāka (skatīt 24. attēlu), piemēram, sākot ar 2017. gadu, 100 km gara posma noma izmaksā 1000 *euro* mēnesī (agrāko 290 *euro* vietā). Salīdzinot SM revīzijas laikā iesniegto²⁹⁷ tarifu projektu ar spēkā esošajiem tarīfiem no 2017. gada, tika konstatēts, ka ar konkrētās teritorijās piemērojamu atlaidi ir paredzētas zemākas izmaksas nekā pie spēkā esošajiem tarīfiem, savukārt bez atlaides - lielākas izmaksas posmiem no 75 km (skatīt 33. attēlu).

33. attēls. Optisko šķiedru pāru posmu (km) nomas izmaiņas.

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija, izvērtējot tarifu projektu²⁹⁸, norādīja, ka, piemērojot piekļuves tarifu projektā paredzētos tarifus, komersanta izmaksas pieaugtu par 24–25 %, kā rezultātā 1/3 no pieslēgumiem kļūtu nerentabli. Attiecīgi komersants īsā termiņā būtu spiests atteikties no LVRTC “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras nomas pakalpojuma un, iespējams, vietām arī no pakalpojumu sniegšanas gala klientam.

2017. gadā tarifos veikto izmaiņu mērķis²⁹⁹ – izveidot ekonomiski izdevīgāku risinājumu elektronisko sakaru komersantiem pieslēgumu veidošanai pie optiskā tīkla infrastruktūras – nav rezultējies ar komersantu intereses pieaugumu, ko apliecina:

- LVRTC sniegtā informācija par iznomāto posmu apjomu (km) sadalījumā pa gadiem³⁰⁰ – 2016. gadā tika iznomāti 355,5 km, savukārt 2017. gadā tikai 46,4 km un 2018. gadā – 27,8 km;
- komersantu aptaujas rezultāti³⁰¹, kur secināts, ka optikas īres tarifi ir pārāk augsti, lai komersanti nodrošinātu rentablus pakalpojumus gala klientiem.

Salīdzinot optisko šķiedru pāru posmu nomas tarifus ar Baltijas valstīm, tika konstatēts, ka tarifi ir zemāki nekā Lietuvā, bet augstāki nekā Igaunijā, taču saskaņā ar Regulatora skaidrojumu³⁰² ar citām valstīm nebūtu korekti salīdzināt tikai pašu tarifu, neveicot detalizētāku analīzi par tarifu veidojošām komponentēm (darba izmaksas, tumšās optiskās šķiedras izbūves izmaksas u.c.).

2019. gadā, plānojot izmaiņas tarifos, nav veikta operatoru aptauja. LVRTC norādīja³⁰³, ka nav resursu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu visu elektronisko sakaru komersantu interešu un vajadzību apkopošanu, vienlaikus jāņem vērā, ka tarifs tiek apstiprināts OTUK, kurā piedalās nozares pārstāvji un lemj par tarifa apstiprināšanu. Jānorāda, ka revīzijā tika konstatēts, ka 2017. gadā tarifi tika apstiprināti bez vairāku nozares pārstāvju atbalsta.

Tāpat revīzijā netika konstatēts, ka, LVRTC izstrādājot un OTUK vērtējot un apstiprinot metodiku un pašu tarifu, tiktu vērtētas izmaksas, kas rastos elektronisko sakaru komersantam, lai pieslēgtos izbūvētajai “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūrai, piemēram, uzstādot tīkla iekārtas un izbūvējot “pēdējās jūdzes” tīklu. Lai gan Platjoslas projekta attīstību reglamentējošos dokumentos³⁰⁴ kā viens no tiešajiem ieguvējiem ir iedzīvotāji, nosakot tarifu, netiek vērtēta tarifa ietekme uz abonentmaksu iedzīvotājam.

IETEIKUMS TARIFU NOTEIKŠANAS UZLABOŠANAI

Lai sekmētu tarifu aprēķina veikšanas pamatotību, izsekojamību un atbilstību elektronisko sakaru komersantu interesēm:

- veikt izmaiņas piekļuves tarifu aprēķināšanas metodikā, detalizēti nosakot tarifu aprēķinu un tajā ieveramās izmaksas, kā arī ienākumu un izdevumu prognozēs izmantojamās rādītājus;
- novērtēt tarifu ietekmi uz elektronisko sakaru komersantu plāniem “pēdējās jūdzes” attīstībai.

Vai Platjoslas projektā izbūvētā infrastruktūra ir identificējama grāmatvedības uzskaitē?

Lai gan Platjoslas projekta rezultātā ir paredzēts izbūvēt gan optisko tīklu, gan tā piekļuves punktus, LVRTC aktīvos uzskaitīti tikai optikas kabeļu tīkli, pēc kuriem identificēt izbūvētos piekļuves punktus nav iespējams. Detalizētāku informāciju var iegūt LVRTC Dokumentu vadības sistēmā, apskatot konkrētos tīklu posmu pieņemšanas-

nodošanas aktus. Ņemot vērā, ka piekļuves punkta infrastruktūra ir daļēji demontējama un pārvietojama uz citu vietu, līdz ar to, Valsts kontroles ieskatā, vēl jo būtiskāk ir nodrošināt piekļuves punktu uzskaiti grāmatvedībā, lai veiktu to atbilstošu inventarizēšanu un nodrošinātu pamatlīdzekļa saglabāšanu.

Platjoslas projekta 2. kārtā izveidotajiem pamatlīdzekļiem sākotnējo vērtību LVRTC ir noteicis par 15 % mazāku nekā faktiskās izveides izmaksas. Tas nav noteikts LVRTC grāmatvedības uzskaites politikā un arī neatbilst normatīvā akta prasībām³⁰⁵, jo tiek samazināta vēl nepabeigta pamatlīdzekļa vērtība rēķina uzskaites brīdī. Tādējādi, piemēram, 2018. gadā LVRTC ir samazinājis pamatlīdzekļu vērtību par 1 246 197 *euro*³⁰⁶. Turklāt tā rezultātā pēc revidenta aplēses LVRTC pēdējā gada peļņa ir samazināta par 21 %, un attiecīgi samazināts potenciāli izmaksājamo dividendžu apjoms, kā arī peļņas daļa LVRTC attīstībai un saistību izpildei uzsāktajos projektos³⁰⁷.

Platjoslas projekta 2. kārtas iesniegumā³⁰⁸ noteikts, ka projekta realizācijas rezultātā tiks izbūvēti optiskā tīkla piekļuves punkti un optiskais tīkls.

Lai identificētu, vai projektā tika pasūtīti un grāmatvedībā uzskaitīti projekta iesniegumā minētie piekļuves punkti un optiskais tīkls, tika analizēti Talsu, Ludzas un Kolkas objektu būvniecības līgumi³⁰⁹, pieņemšanas-nodošanas akti³¹⁰ un LVRTC grāmatvedības uzskaites dati par izveidotajiem ilgtermiņa ieguldījumiem³¹¹.

Papildus optiskā tīkla būvniecības darbiem un piekļuves punktu izbūvei līgumi paredzēja arī “vidējās jūdzes” tīkla pagarinājumu izbūvi līdz elektronisko sakaru komersantu vai citu tīkla lietotāju norādītajiem objektiem.

Lai gan Talsu, Ludzas un Kolkas objektos būvniecības līgumos ir paredzēti un ar pieņemšanas-nodošanas aktiem tika pieņemti gan optiskie tīkli, gan piekļuves punkti, LVRTC grāmatvedībā ir uzskaitīti tikai optiskie kabeļu tīkli, bet nav uzskaitīti piekļuves punkti, kuru sastāvā saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju³¹² ietilpst slēdzami skapji ar optikas sadales paneļiem. Minētais neatbilst normatīvā akta prasībām³¹³, kas nosaka, ka grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, saprotamai un pilnīgai. Turklāt objektiem piemērota atšķirīga pamatlīdzekļu kartīšu izveidošanas pieeja (skatīt 34. attēlu):

- Talsu objekta gadījumā tika pasūtīts viens būvobjekts, 10 piekļuves punkti, bet grāmatvedībā ir izveidotas trīs pamatlīdzekļu uzskaites kartītes (viena galvenā kartīte un divas apakškartītes) ar nosaukumu “Optikas kabeļu tīkls Talsi” bez detalizēta pamatlīdzekļu sastāva atšifrējuma;
- Ludzas objekta gadījumā tika pasūtīti septiņi būvobjekti, 23 piekļuves punkti, bet grāmatvedībā ir izveidotas piecas pamatlīdzekļu uzskaites kartītes (divas galvenās kartītes un trīs apakškartītes) ar nosaukumu “Optikas kabeļu tīkls Ludza” vai “Optikas kabeļu tīkls Ludza BO5” bez detalizēta pamatlīdzekļu sastāva atšifrējuma.

	Talsi	Ludza	Kolka
Pasūtīts	1 būvobjekts	7 būvobjekti	1 būvobjekts
	10 PP	23 PP	2 PP
Uzskaitīts	Optikas kabeļu tīkls, izveidojot 3 uzskaites kartītes	Optikas kabeļu tīkls, izveidojot 5 uzskaites kartītes	Optikas kabeļu tīkls, izveidojot 2 uzskaites kartītes

34. attēls. Vai Platjoslas projektā pasūtītais ir uzskaitīts LVRTC grāmatvedībā?

Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām³¹⁴:

- grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem;
- amatlīdzekli pieņem grāmatvedības uzskaitē atbilstoši tā sākotnējai vērtībai – iegādes izmaksām vai ražošanas pašizmaksai;
- amatlīdzekļa iegādes izmaksās iekļauj uz amatlīdzekli tieši attiecināmās izmaksas – pirkšanas cenu, izdevumus, kas tieši saistīti ar amatlīdzekļa piegādi līdz izmantošanas vietai un sagatavošanu paredzētajiem mērķiem.

Talsu, Ludzas un Kolkas objektu uzskaitē grāmatvedībā jeb amatlīdzekļu izveide ir pamatota ar LVRTC iekšēji sagatavotām izpildtāmēm³¹⁵ par iekārtu ieviešanu ekspluatācijā. Tās izvērtējot, konstatēts, ka izpildtāmēs:

- nav noformētas atbilstoši normatīvā akta prasībām³¹⁶, jo izpildtāmēs nav norādīts dokumenta datums un reģistrācijas numurs, bet tikai datums par amatlīdzekļa nodošanu ekspluatācijā. Līdz ar to pēc grāmatvedības reģistrā norādītajiem dokumentu numuriem, uz kā pamata veikti ieraksti grāmatvedības uzskaitē, nav viennozīmīgi identificējami attaisnojuma dokumenti;
- satur informāciju par dokumentiem ar nākotnes datumu, t.i., izpildtāmēs ir norādīta informācija par rēķiniem, kuri faktiski vēl nav izrakstīti, piemēram, izpildtāmē par Kolkas objektu norādīts datums objekta nodošanai ekspluatācijā – 18.04.2019., bet viens no rēķiniem izrakstīts tikai 03.05.2019.;
- satur informāciju par rēķiniem, kuru summas nesakrīt (ir par 15 % mazākas) par faktiski izrakstīto un apmaksāto rēķinu summām. Revīzijā konstatēts, ka 15 % no rēķinu summas uzreiz tiek norakstīti izdevumos (kontā 72604 “Platjoslas aktīvu vērtības samazinājums”)³¹⁷, savukārt tikai 85 % no rēķinu summas tiek ietverti amatlīdzekļa sākotnējā vērtībā. Turklāt LVRTC grāmatvedības uzskaites kārtība šādu procedūru neparedz³¹⁸.

Ņemot vērā, ka LVRTC ir samazinājis amatlīdzekļu sākotnējo vērtību par 15 %, 2018. gadā izdevumos neatbilstoši normatīvā akta prasībām³¹⁹ ir ietverti 1 246 197 euro³²⁰, tā rezultātā pēc revidenta aplēses ir samazināta pēdējā LVRTC gada pārskata peļņa par 21 % (skatīt 22. tabulu).

**LVRTC, samazinot
amatdarbības rādītājus,
samazina gan uzrādāmo
peļņu, gan izmaksājamo
dividenžu daļu**

22. tabula. Par cik lielu summu ir samazināta LVRTC 2018. pārskata gada peļņa?

Pozīcija	LVRTC aprēķins (euro) – kā ir šobrīd?	Revidentu aplēse ³²¹ (euro) – kā vajadzēja būt?
Kopējie ieņēmumi ³²²	25 531 437	25 531 437
Kopējās izmaksas ³²³ , t.sk. pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības samazināšana vai nolietojums	21 101 527 (t.sk. 1 246 197 jeb 15 % no izbūvētās platjoslas infrastruktūras)	21 101 527 – sākotnējā vērtība 1 246 197 (15 %, ko šobrīd LVRTC noraksta) + nolietojums, uzskaitot pamatlīdzekļi pilnā vērtībā (1 246 197/20) ³²⁴ = 19 917 640
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	4 429 910	5 613 797

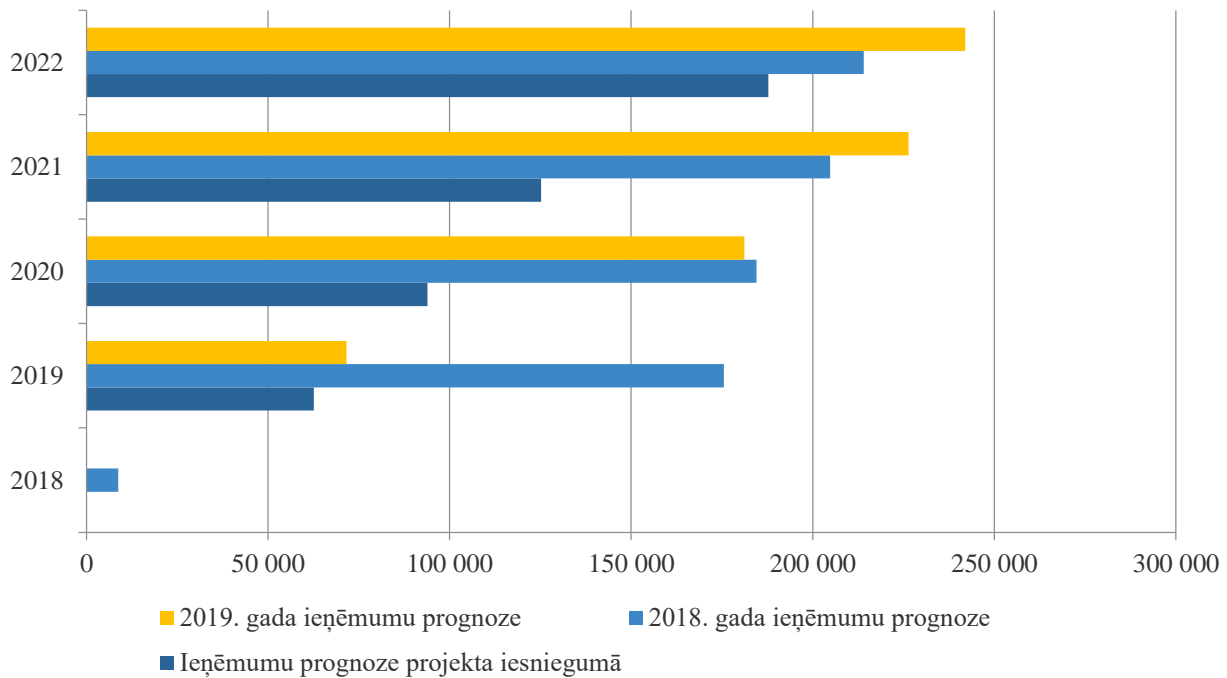
LVRTC skaidro³²⁵ nepieciešamību par 15% samazināt pamatlīdzekļu sākotnējo vērtību, kā iemeslu akcentējot:

- nepieciešamību nodrošināt ERAF līdzfinansējuma intensitātes saglabāšanu 85% apmērā, jo:
 - maksimālais ERAF līdzfinansējums pieejams, ja LVRTC visā projekta īstenošanas gaitā (20 gadi no optiskā tīkla infrastruktūras būvniecības darbu sākuma) negūst peļņu no operatīvās darbības;
 - veicot Platjoslas projekta 2.kārtas finanšu analīzi un aprēķinot ieņēmumu un izdevumu dinamiku 20 gadu periodā (neskaitot jebkādus amortizācijas izdevumus), tika secināts, ka projekta diskontētā naudas plūsma visam projekta dzīves ciklam ir negatīva, savukārt uzkrātā neto naudas plūsma – pozitīva.
- elektronisko sakaru komersantu intereses mazināšanos, salīdzinot ar sākotnējām prognozēm, piemēram, komersantu infrastruktūras attīstības plāni atšķiras no sākotnēji plānotā, vai arī komersanti sagaida, ka valsts līdzfinansēs “pēdējās jūdzes” tīkla izbūvi un mērķtiecīgi atliek savus ieguldījumus u.c. Revīzijā tika konstatēts, ka jau 2016. gadā LVRTC bija identificējis tieši to pašu situāciju, kas saistīta ar komersantu intereses mazināšanos attīstīt “pēdējās jūdzes” tīklu, ar to pamatojot nepieciešamību mainīt pieeju Platjoslas projekta 1.kārtā izbūvētās infrastruktūras tarifu noteikšanai³²⁶;
- izbūvētās infrastruktūras tirgus vērtības samazināšanos elektronisko sakaru komersantu intereses mazināšanās dēļ, kas attiecīgi arī ietekmē zemāku ieņēmumu prognozi.

Revīzijā, izvērtējot ieņēmumu prognozi no elektronisko sakaru komersantu aktivitātes pieauguma/samazināšanās, tika salīdzināta Platjoslas projekta 2. kārtas ieņēmumu prognoze projekta iesnieguma sagatavošanas brīdī – 2016. gada maijā³²⁷ ar 2018. un 2019. gadā aprēķināto ieņēmumu prognozi³²⁸ piecu gadu ilgā periodam (skatīt 35. attēlu), konstatējot, ka aprēķinos pie projekta

iesnieguma ieņēmumi minētajā periodā ir mazāki nekā 2018. un 2019. gadā aprēķinātie, kas pēc LVRTC sniegtās informācijas³²⁹ tiek aplēsti, balstoties uz tirgus pieprasījumu (noslēgtajiem priekšlīgumiem). Minētais liecina, ka sākotnējās ieņēmumu prognozes tomēr bija zemākas nekā faktiskās, uz reālu pieprasījumu balstītas prognozes.

Pēc LVRTC aplēsēm, 2016. gadā sagatavojot un iesniedzot projekta pieteikumu, pozitīva neto naudas plūsma tika prognozēta sākot ar 2024. gadu.

35. attēls. Vai Platjoslas projekta 2. kārtas ieņēmumu prognoze projekta iesnieguma sagatavošanas brīdī ir zemāka salīdzinājumā ar 2018. un 2019. gadā izstrādātajām prognozēm?

IETEIKUMS GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES PILNVEIDOŠANAI

Lai nodrošinātu Platjoslas projektā izbūvēto tīklu un piekļuves punktu inventarizēšanu un saglabāšanu, LVRTC pilnveidot grāmatvedības uzskaiti, nosakot kārtību, kādā tiek uzskaitīti Platjoslas projektā izveidotie pamatlīdzekļi, to sastāvs un vērtība atbilstoši izveidotā pamatlīdzekļa izmaksas vērtībai.

Satiksmes ministrijas viedoklis

Ministrija un LVRTC izsaka pateicību Valsts kontrolei par ieguldīto darbu veiktās revīzijas ietvaros.

PAR VEIKTO REVĪZIJU

Ministrija un LVRTC novērtē revīzijas ziņojuma projektā atspoguļoto informāciju, kas kopumā ir lietderīga un norāda uz dažiem procesiem, kas turpmāk būtu jāuzlabo un jāpilnveido, īstenojot gan projektu Nr. 2.1.1.0/16/I/001 “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (turpmāk – Platjoslas projekta 2.kārta), gan izstrādājot jaunus, gan turpinot nodrošināt spēkā esošo elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos noteikto.

Ņemot vērā, ka revīzija ir veikta laikā, kad uzsākta elektronisko sakaru nozares politikas aktivitāšu izstrāde nākošajam plānošanas periodam (2021.-2027.g.), atbilstošos Valsts kontroles ieteikumus ministrija ņems vērā elektronisko sakaru nozares politikas plānošanā.

Ministrija un LVRTC atzīst, ka revīzijas gaitā izdarītie secinājumi un ieteikumi atsevišķos gadījumos palīdzēs efektīvāk īstenot Platjoslas projekta 2.kārtu un aktualizēs būtisku jautājumu risināšanu dažādu institūciju līmeņos. Vienlaikus ministrija un LVRTC uzsver, ka vērtēt ar Eiropas Komisijas 2011.gada 9.novembra lēmumu Nr. C(2011)7699 apstiprinātās valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 “Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” (turpmāk – VAP) ietvaros īstenoto projektu ieguvumus ir pārāk priekšlaicīgi, jo šī ir ilgtermiņa investīcija un izveidojamās platjoslas infrastruktūras lietderība būs atkarīga ne tikai no finansēšanas vai izbūves efektivitātes, bet arī no citiem aspektiem, kā piemēram, no jauno tehnoloģiju pielietojuma, no kopējās valsts elektronisko pakalpojumu pieejamības, digitālās integritātes dažādos valsts un privātā segmenta līmeņos, lietotāju paradumiem, bet kā vissvarīgāko aspektu jāatzīmē – kopējā ekonomiskā un sociālā attīstība valstī.

PAR REVĪZIJAS SECINĀJUMIEM

Revīzijas ziņojuma projektā izteiktie secinājumi tiks ņemti vērā risku minimizēšanā platjoslas attīstībai nākošajā plānošanas periodā. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka konstatētajām problēmām kā iemesli ir arī dažādi citi aspekti. Kā piemēram, attiecībā uz platjoslas kartēšanas nodrošināšanu minams finansējuma trūkums, kā arī elektronisko sakaru komersantu iebildumi saistībā ar informācijas sniegšanu (norādot kā komercinformāciju). Turklāt VAP ietvaros īstenoto projektu ietekme ir vērtējama ilgtermiņā, ņemot vērā elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu attīstības tendences (īpaši mobilo sakaru straujo attīstību) un lietojumu attiecībā no brīža, kad tika plānots VAP.

Valsts kontroles revīzijas ziņojuma projekta secinājumi balstīti ne tikai uz līdz šim VAP ietvaros izveidotās un plānotās elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras, bet visu tīkla līmeņu – maģistrālajā tīklā, “vidējā jūdzē” un “pēdējā jūdzē” izmantojamību, vērtējot lietderīgumu no izmantojamības aspektiem. Ministrija un LVRTC atzīst, ka atsevišķi secinājumi revīzijas ietvaros veicinās revīzijas ziņojuma projektā identificēto pārvaldības trūkumu, kas radies līdz revīzijas veikšanas brīdim, novēršanu.

Atzīmējams, ka revīzijas ietvaros, vērtējot kopējo platjoslas infrastruktūru un interneta pieejamību gala lietotājiem, liels uzsvars tika veltīts “vidējās jūdzēs” infrastruktūras analīzei, piemērojot “pēdējās jūdzēs” kritērijus, kas nav VAP ietvaros īstenojamo projektu mērķis, līdz ar to radot iespēju nepamatoti secinājumiem.

Ministrijas un LVRTC ieskatā revīzijas ietvaros izdarītie secinājumi attiecībā uz VAP ietvaros izbūvētās infrastruktūras komercializāciju būtu pozitīvāki, ja rezultātu vērtēšana notiktu laikā pēc VAP īstenošanas pabeigšanas.

PAR REVĪZIJAS IETEIKUMIEM

Revīzijas ziņojuma projektā izteiktie ieteikumi kopumā ir saprotami, taču, ievērojot to sniegto pamatojumu, ne visiem ministrija piekrīt. Vēršam uzmanību, ka elektronisko sakaru politikas plānošanā ļoti būtiski ir ievērot to, ka Latvijā kopš 2003.gada elektronisko sakaru pakalpojumi tiek sniegti brīvā tirgū konkurences apstākļos un nav pieļaujami konkurences kropļojumi, kas pārsniedz VAP ietvaru, kā arī jāievēro atbilstošo iestāžu kompetence, kas nosaka stratēģiju (plānošanu) attiecībā uz ārkārtas situācijām valstī.

Ministrija un LVRTC plāno īstenot tos ieteikumus, kas kopumā palīdzēs uzlabot platjoslas politikas izstrādi nākošajam plānošanas periodam, tostarp ar valsts atbalstu īstenoto projektu ieviešanu un pārvaldību, vienlaikus vēršot uzmanību, ka būs iespējamas atšķirīgas aktivitātes attiecībā uz tiem ieteikumiem, par kuriem ministrijas viedoklis atšķiras no revīzijas ziņojuma projekta ieteikumiem.

Atzīmējams, ka atsevišķos gadījumos ieteikumiem ir vispārīgs raksturs, neminot konkrētus pasākumus, kas ir veicami, lai palielinātu platjoslas infrastruktūras lietojamību valstī tuvākajā nākotnē. Kā piemēram, valsts atbalsts “pēdējās jūdzes” izveidošanai tiek pieminēts kā būtisks faktors situācijas uzlabošanai, bet nav apskatīts pēc būtības, vai pie esošās tirgus situācijas un normatīvo aktu kopuma tas ir iespējams, konkrēti, kurā no reģioniem, pēc kāda finansēšanas modeļa un gūstot pārlicību, ka gala rezultātā tas tik tiešām nodrošinās mājsaimniecību pieslēgumus un lietojamību.

Vienlaikus ministrija un LVRTC atzīmē, ka revīzijas ziņojuma projektā daži norādītie ieteikumi ir aktuāli un to ieviešana varētu nodrošināt turpmākās elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras izbūves risku minimizēšanu, kā arī veicinās efektīvu finanšu pārvaldību.

Lai arī Valsts kontrole būtisku uzsvāru revīzijas ziņojuma projektā liek uz mājsaimniecību pieslēgšanas mērķa sasniegšanu un vērtē LVRTC atbildību konkrēti šī mērķa sasniegšanā, ministrijas un LVRTC ieskatā nepietiekami ir novērtēta “vidējās jūdzes” pieejamība mobilo sakaru operatoriem, kas tādējādi pēc pieslēgšanās jaunajai infrastruktūrai nodrošina pakalpojumu pieejamību arī tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas apmeklē šīs teritorijas (nav to pastāvīgie iedzīvotāji), kā arī nodrošina kvalitatīvus interneta piekļuves pakalpojumus attālinātajās teritorijās, tādējādi veicinot konkrēto teritoriju attīstību kopumā, kā arī būtiski uzlabojot teritorijas digitalizācijas iespējas nākotnē.

PAR REVĪZIJAS IETEIKUMU IEVIEŠANU

Ministrija un LVRTC veiks revīzijas ieteikumu ieviešanas grafikā paredzētās darbības elektronisko sakaru nozares attīstības plānošanas un īstenošanas procesa pilnveidošanā, ka arī, lai uzlabotu Platjoslas projekta 2. kārtas ieviešanu un turpmāk nodrošinātu platjoslas infrastruktūras attīstību atbilstoši elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos noteiktajam un veicinātu Eiropas Savienības (turpmāk – ES) stratēģiskajos dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu.

Ieteikumu ieviešana tiks īstenota gan, izvērtējot esošā Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros Optiskā tīkla uzraudzības komitejā pieņemtos lēmumus, noslēgtos būvniecības līgumus un līdzšinējo pieredzi, gan, plānojot projektus ar valsts atbalstu nākošā ES fondu plānošanas perioda (2021.-2027.g.) ietvaros. Iespēju robežās tiks veikti atbilstoši uzlabojumi ES fondu finansējuma efektīvākai izmantošanai, tādējādi uzlabojot uzraudzību platjoslas infrastruktūras izvēršanai, ņemot vērā visu ieinteresēto pušu intereses.

Lai uzlabotu platjoslas piekļuves pakalpojumu pieejamību galalietotājiem, tostarp valsts iestādēm, kā arī, lai paaugstinātu VAP ietvaros izbūvētās infrastruktūras lietderību, ministrija 2021.-2027.gada plānošanas periodā pieejamā finansējuma ietvaros plāno īstenot valsts atbalstu “pēdējās jūdzes” nodrošināšanai atbalstāmajās teritorijās, pamatojoties uz 2020.gadā ministrijas organizētā pētījuma par elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamību adrešu līmenī rezultātiem.

Izstrādājot elektronisko sakaru politikas plānu, lai noteiktu visaptverošu valsts politiku elektronisko sakaru tīklu attīstībai, tiks veikta VAS “Latvijas Dzelzceļš” un AS “Latvenergo” aptauja par plānotajām investīcijām elektronisko sakaru maģistrālo tīklu izbūvē periodā no 2021. līdz 2027.gadam.

Turpmākai valsts politikas un investīciju plānošanai platjoslas attīstībai 2023.gadā paredzēta platjoslas kartēšanas rīka ieviešana.

Tiks izvērtēti arī Valsts kontroles ieteikumi attiecībā uz platjoslas projektu rādītāju noteikšanu valsts atbalsta plānošanā un īstenošanā nākošā ES fondu plānošanas perioda (2021.-2027.g.) ietvaros, ja tajā tiks turpināts “vidējās jūdzes” izvēršanas projekts.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

REVĪZIJAS MĒRĶIS

Revīzijas mērķis ir pārliecināties, ka ieguldījumi valsts elektronisko sakaru infrastruktūras attīstībā, kas nodrošina fiksētu privātā vai publiskā tīkla piekļuvi, ir veikti lietderīgi.

REVĪZIJAS PIEEJA

Ņemot vērā elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos ietvertās aktivitātes, t.sk. valsts īstenotos platjoslas tīklu attīstības projektus, tika izstrādāta revīzijas pieeja un kritēriji lietderīgiem valsts ieguldījumiem elektronisko sakaru tīklu attīstībā:

- vienota valsts politika un rīcība valsts elektronisko sakaru tīklu attīstībai un koplietošanai, nosakot sasniedzamos mērķus un izmērāmus, ar politikas mērķi saistītus rezultatīvos rādītājus;
- valsts politika paredz aktivitātes un finansējumu ES stratēģisko mērķu interneta pieejamībā sasniegšanai;
- valstī ir apzināta esošā elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamība un kvalitāte visās valsts pārvaldes iestādēs, identificētas problēmas un izstrādāts rīcības plāns interneta pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai;
- valsts ieguldījumi platjoslas tīklu attīstībā norit saskaņā ar EK 2011. gadā apstiprināto Valsts atbalsta programmu un ievērojot nacionālos normatīvos aktus; īstenotie projekti sasniedz tiem noteiktos rādītājus un dod ieguldījumu valsts politikas mērķu sasniegšanā.

JURIDISKAIS PAMATOJUMS

Lietderības revīzija “Vai ieguldījumi elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošanā ir veikti lietderīgi?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 2018. gada 13. jūnija revīzijas uzdevumu Nr. 2.4.1-21/2018.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs informācijas sistēmu auditors Jānis Silinieks, informācijas sistēmu auditors Rolands Avišāns, informācijas sistēmu auditors Mārtiņš Vilmanis un informācijas sistēmu auditore Līga Nagle.

REVIDENTA UN REVIDĒJAMĀS VIENĪBAS ATBILDĪBA

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

SM un LVRTC ir atbildīgi par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

REVĪZIJAS APJOMS UN IEROBEŽOJUMI

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka valsts ieguldījumi elektronisko sakaru tīklu, kas nodrošina fiksētu publiska vai privāta tīkla piekļuvi, infrastruktūrā ir lietderīgi – ieguldījumi tiek vienoti koordinēti un no jauna attīstītā tīklu infrastruktūra nedublē jau esošo tīklu infrastruktūru.

Revīzija veikta par laika posmu no 2006. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. decembrim, tomēr politikas plānošanas dokumentos noteikto valsts ieguldījumu elektronisko sakaru tīklu attīstībā uzdevumu izpildes novērtēšanai izmantoti dati arī no citiem periodiem.

Revīzijas apjomā iekļauta:

- SM kā vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts elektronisko sakaru apakšnozarē, kuras kompetencē ir izstrādāt un īstenot politiku Latvijas valsts elektronisko sakaru tīklu attīstības jomā;
- LVRTC kā 2011. gada valsts atbalsta programmas īstenotājs un ĀSVEST uzturētājs un attīstītājs;
- valsts elektronisko sakaru tīklu turētāji (VAS “Latvijas dzelzceļš”, AS “Latvenergo” u.c.), lai iegūtu ģeotelpisko informāciju par izveidotajiem tīkliem.

Revīzijas ierobežojumi:

- revidenti vērtēja SM rīcību, nosakot valsts politiku fiksēto elektronisko sakaru tīklu attīstības jomā un SM, un LVRTC rīcību, īstenojot Platjoslas projektus. Revīzijā netika vērtēta valsts politika radiofrekvenču spektra joslu pārvaldības jomā un tās īstenošana;
- datus par valsts iestādēs pieejamo interneta piekļuves pakalpojumu kvalitāti revidenti ieguvuši, aptaujājot valsts iestādes. Revidenti neveica interneta piekļuves pakalpojumu mērījumus, kā arī neveica pārbaudes iestādēs;
- revīzijā tika izmantota Valsts zemes dienesta sniegtā informācija par AS “Latvenergo” tīkla novietojumu, administratīvo teritoriju robežām un iestāžu adresu koordinātām, kā arī VAS “Latvijas dzelzceļš” sniegtā informācija par tā attīstīto elektronisko sakaru tīklu. Revidenti neveica šīs informācijas kvalitātes kontroli un pilnībā paļāvās uz šīs informācijas atbilstību faktiskajai situācijai informācijas sniegšanas brīdī;
- revidenti neveica Platjoslas projekta ietvaros veikto būvniecības iepirkumu procesa pārbaudi, Platjoslas projektā izmantoto materiālu atbilstības pārbaudi vai citas pārbaudes, kas saistītas ar būvniecības procesa atbilstību līgumam vai normatīvajiem aktiem;
- revīzijā veiktie aprēķini par Platjoslas projektā attīstīto infrastruktūru, pamatojas uz LVRTC sniegto ģeotelpisko informāciju, un revidenti neveica faktisku projektā izbūvētā tīkla novietojuma pārbaudi dabā.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- analizētas ES noteiktās prasības, rekomendācijas un stratēģiskie mērķi attiecībā uz platjoslas tīklu izvēršanu, elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumenti un normatīvo aktu prasības attiecībā uz Platjoslas projekta īstenošanu, tarifu noteikšanu, ĀSVEST attīstību u.c.;
- vērtēta SM un LVRTC darbības, īstenojot elektronisko sakaru nozares politikā noteiktās aktivitātes;
- piesaistīti eksperti, ar kuru atbalstu tika veikta LVRTC, Valsts zemes dienesta, AS “Latvenergo” un VAS “Latvijas dzelzceļš” sniegtās ģeotelpiskās informācijas par elektronisko sakaru tīkliem un Valsts zemes dienesta sniegtās informācijas par administratīvajām teritorijām un to robežām, analīze;
- veikta aplēse par Platjoslas projekta ietekmi uz tam noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem;

- veiktas detalizētas pārbaudes LVRTC par tarifu noteikšanas principiem un tajos iekļautajām izmaksām, par atbalstāmo teritoriju prioritārās kārtības noteikšanas procesu u.c.;
- veiktas intervijas ar SM un LVRTC atbildīgajām personām;
- revīzijas mērķa sasniegšanai tika iegūta informācija no visām valsts iestādēm.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts?
1. Vai elektronisko sakaru nozares politika sekmē tīklu attīstību un platjoslas pakalpojumu pieejamību dažādām mērķa grupām, vienlaikus nodrošinot ne tikai Eiropas mērķu sasniegšanu un norādījumu ievērošanu, bet arī nacionālo problēmu risināšanu?		
1.1. Vai ar elektronisko sakaru attīstību saistītajos politikas plānošanas dokumentos ir ietverti tīklu un platjoslas pakalpojumu attīstības jautājumi un konkrēti to risinājumi, lai sasniegtu ES stratēģiskos mērķus un veicinātu nacionālo attīstību?	Elektronisko sakaru nozares politikā ir ietverta tīklu un platjoslas pakalpojumu attīstība, tai ir noteikti ES prasībām atbilstoši sasniedzamie mērķi: <ul style="list-style-type: none"> līdz 2013.gadam nodrošināt piekļuvi platjoslai; līdz 2020.gadam nodrošināt piekļuvi ātrdarbīgam internetam (>30 Mbit/s) un to, lai 50% mājsaimniecību abonē internetu ar ātrumu >100 Mbit/s. 	<p>☑ Kritērijs ir sasniegts daļēji. ES stratēģisko mērķu sasniegšanai SM 2013. gadā izstrādāja un Ministru kabinets apstiprināja <i>Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepciju 2013.–2020. gadam</i>. Lai gan koncepcijā ir ietvertas aktivitātes, kas var veicināt ES stratēģiskā mērķa “līdz 2020. gadam nodrošināt piekļuvi ātrdarbīgam internetam (>30Mbit/s)” sasniegšanu, tomēr nav ietvertas aktivitātes mērķa “līdz 2020. gadam 50% mājsaimniecību abonē internetu ar ātrumu >100Mbit/s” sasniegšanai.</p>
	Tīklu un platjoslas pakalpojumu attīstībai noteikti izmērāmi rezultatīvie rādītāji, atbildīgās iestādes un tiek plānots nepieciešamais finansējums.	☑ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Lai gan <i>Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam</i> ietvertajām aktivitātēm ir noteikti izmērāmi rezultatīvie rādītāji, noteiktas atbildīgās iestādes un tiek plānots nepieciešamais finansējums, tomēr netiek skaidrota rādītāju izvēle un nav nosakāma ietekme uz politikas un ES mērķu sasniegšanu.
	Platjoslas attīstībā ir ņemti vērā EK	☑ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Pirms platjoslas tīklu attīstības projekta 1. un 2. kārtas īstenošanas (<i>attiecīgi 2011. un 2014. gadā</i>). SM, pamatojoties uz aptaujās iegūto informāciju

norādījumi:

- tīklu kartēšanai un koplietošanai (skatīt 2.1.1. punktu kritēriju tabulā);
- “vidējās jūdzes” tīkla attīstītājs nesniedz interneta pakalpojumus galalietotājam, lai nekropļotu konkurenci;
- ekonomiski neaktīvo reģionu atbalsts, kur trūkst komersantu intereses attīstīt platjoslas pakalpojumus.

no elektronisko sakaru komersantiem un pašvaldībām, noteica atbalstāmās teritorijas, ņemot vērā gan komersantu un pašvaldību sniegto informāciju par tīklu un pakalpojumu pieejamību konkrētajās administratīvajās teritorijās, gan komersantu plānus izvērst savu tīklu tuvāko triju gadu laikā.

Tomēr ne 2011., ne 2014. gada pētījumos netika apzināts galalietotāju viedoklis par interneta pakalpojumu pieejamību konkrētajā administratīvajā teritorijā, kā arī vēlamā pakalpojumu kvalitāti. Galalietotāju viedoklis tika aizstāts ar pašvaldību sniegto informāciju, kas atsevišķos gadījumos norādīja, ka informācija var būt neprecīza, un CSP datiem par situāciju valstī kopumā nevis konkrētām administratīvajām teritorijām.

Attiecībā uz nosacījumu – projekta īstenotājs nesniedz pakalpojumus galalietotājiem, šāds nosacījums ir ietverts gan ar EK 2011. gada saskaņotajā Valsts atbalsta programmā, gan normatīvajos aktos, kas nosaka Platjoslas projekta īstenošanas kārtību.

Politikas plānošanas dokumentos ir apzinātas nacionālās problēmas, kā arī tiek ietverti iespējamie risinājumi.

- ☑ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Lai gan SM pirms elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentu izstrādes un tās laikā organizē tikšanās ar nozares asociācijām un Regulatoru, lai apzinātu politikas plānošanas dokumentos ietveramās aktivitātes, tomēr politikas plānošanas dokumentos netiek aptverta visu valsts elektronisko sakaru tīklu attīstība un risināta elektronisko sakaru pakalpojumu pieejamība valsts iestādēs.

Platjoslas attīstība ir integrēta ar citām politikas plānošanas jomām – informācijas sabiedrība, valsts pārvalde, izglītība, veselība, pašvaldības, reģionu attīstība u.c.

- ☑ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Platjoslas tīklu attīstība ir ietverta nacionālajos politikas plānošanas dokumentos, kā *Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam* un *Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam*, bet tai nav sasaistes ar citās nozarēs, piemēram, izglītības, iekšlietu un veselības jomā plānotajām interneta pieejamības aktivitātēm.

Tiek analizēta un ņemta vērā citu valstu pieredze, t.sk. EK rokasgrāmata par ieguldījumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu attīstībā.

- ☑ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Lai gan SM pamatā ir ievērojusi EK rekomendācijas attiecībā uz valsts ieguldījumu plānošanu platjoslas tīklu attīstībā (izvēlējusies tīkla veidu, finansējumu un projekta attīstītāju), tomēr, nosakot intervences zonas, netika apzināta galalietotāju sniegtā informācija par pieejamiem elektronisko sakaru pakalpojumiem attiecīgajā administratīvajā teritorijā, kā arī vērtētas katras konkrētās administratīvās teritorijas sociālekonomiskās un demogrāfiskās iezīmes (piemēram, ienākumu, izglītības,

IKT prasmju līmenis, vecuma sadalījums, uzņēmumu skaits), kas ļautu gūt priekšstatu par pieprasījumu pēc uzlabotiem interneta piekļuves pakalpojumiem.

Politikas plānošanas dokumentos bez ERAF finansējuma platjoslas tīklu attīstībai ir vērtēti arī citi iespējamie finansējuma avoti, attiecīgi vērtējot arī īstenojamās aktivitātes

- ✔ **Kritērijs ir sasniegts.** EK paredzēja³³⁰, ka ES stratēģisko mērķu sasniegšanai ES dalībvalstis var izmantot gan ERAF, gan ELFLA finansējumu, un lai gan Latvijā šo mērķu sasniegšanai izmanto tikai ERAF finansējumu, tomēr atbilstoši Zemkopības ministrijas sniegtajai informācijai, kas ir atbildīga par ELFLA finansējuma administrēšanu, gan pirms ES fondu 2007.–2013. gada plānošanas perioda, gan pirms 2014.–2020. gada – tika vērtēta šī fonda finansējuma izmantošana platjoslas tīklu attīstībai, tika pieņemts politisks lēmums finansējumu tai nenovirzīt.

1.2 Vai valstī ir izveidoti ar elektronisko sakaru tīklu attīstību saistītie procesi un nepieciešamie resursi?

Darbības stratēģijās un darba plānos ir noteikti uzdevumi un izpildes termiņi

- ✔ **Kritērijs ir sasniegts.** SM, sagatavojot un nosakot ikgadējos darba plānus, tajos ietver arī politikas plānošanas dokumentus un ar Ministru kabineta rīkojumu tai uzdotos uzdevumus attiecībā uz platjoslas tīklu attīstību

Izveidots izvirzīto mērķu un rezultātu uzraudzības mehānisms

- ✔ **Kritērijs ir sasniegts.** SM veic ikceturkšņa gada darba plāna izpildes analīzi

2. | Vai ir izveidoti visi priekšnosacījumi (zonēšana) un mehānismi (LVRTC projekts), lai nodrošinātu politikas mērķu sasniegšanu?

2.1. Vai ir veikta zonēšana, ņemot vērā Latvijā esošo platjoslas tīklu infrastruktūru, galalietotāju pieprasījumu un pieprasījumu “pēdējās jūdzes” infrastruktūrai?

SM ir veikusi zonēšanu, lai noteiktu platjoslas politikas attīstības virzienus, kas tajā skaitā ir vērsti uz interneta piekļuves un pieprasījuma nodrošināšanu, infrastruktūras koplietošanu un “pēdējās jūdzes” tīkla attīstīšanu

- ✔ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** SM, lai noteiktu administratīvās teritorijas, kurās attīstīt platjoslas tīklu infrastruktūru, veica pētījumus 2011. un 2014. gadā. Pētījumu rezultātā valsts teritorija tika sadalīta atbalstāmajās un neatbalstāmajās teritorijās. Šie rezultāti turpmāk tika izmantoti, lai Platjoslas projekta ietvaros attīstītu “vidējās jūdzes” tīklu. Savukārt teritoriju identificēšanu, kurās nepieciešams ar valsts atbalstu izvērst “pēdējās jūdzes” tīklu, SM nav veikusi, jo jau no 2013. gada, kad *Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepcijā 2013.-2020. gadam* tika noteikta nepieciešamība ar valsts finansējumu atbalstīt “pēdējās jūdzes” tīklu izvēršanu, līdz 2019. gada nogalei valstiski nav pieņemts lēmums par iespējamo intervences veidu.

SM, nosakot teritorijas, kurās attīstīt platjoslas tīklus, ir ņēmusi vērā EK vadlīnijās noteiktos teritoriju noteikšanas kritērijus:

- pašreizējā platjoslas pārklājuma kvalitāte;
- privātā sektora plānotie ieguldījumi platjoslas tīklu attīstībā;
- demogrāfiskās iezīmes;
- elektronisko sakaru tīklu koplietošanas iespējas;
- galalietotāju (iedzīvotāji, elektronisko sakaru komersanti, valsts iestādes) pieprasījums u.c.

⊗ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Pirms platjoslas tīklu attīstības projekta 1. un 2. kārtas īstenošanas (*attiecīgi 2011. un 2014. gadā*). SM, pamatojoties uz aptaujās iegūto informāciju no elektronisko sakaru komersantiem, noteica atbalstāmās teritorijas, ņemot vērā gan komersantu sniegto informāciju par tīklu un pakalpojumu pieejamību konkrētajās administratīvajās teritorijās, gan to plānus izvērst savu tīklu tuvāko triju gadu laikā.

Tomēr ne 2011., ne 2014. gada pētījumos netika apzināts galalietotāju viedoklis par interneta pakalpojumu pieejamību konkrētajā administratīvajā teritorijā, kā arī vēlamā pakalpojumu kvalitāti. Galalietotāju viedoklis tika aizstāts ar pašvaldību sniegto informāciju, kas atsevišķos gadījumos norādīja, ka informācija var būt neprecīza, un CSP datiem par situāciju valstī kopumā nevis konkrētām administratīvajām teritorijām.

Tāpat pētījumos nav vērtēta katras konkrētās administratīvās teritorijas sociālekonomiskās un demogrāfiskās iezīmes (piemēram, ienākumu, izglītības, IKT prasmju līmenis, vecuma sadalījums, uzņēmumu skaits), kas ļautu gūt priekšstatu par pieprasījumu pēc uzlabotiem interneta pakalpojumiem. Turklāt, nosakot Platjoslas projekta 2. kārtas sasniedzamos rādītājus, SM bija kļūdaini uzskaitījusi iedzīvotāju skaitu atbalstāmajās teritorijās, un nebija ņēmusi vērā demogrāfiskās izmaiņas laika gaitā, kā rezultātā LVRTC ir rosinājis grozīt sasniedzamos rādītājus.

SM ir skaidrs rīcības plāns, lai novērstu “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punktu dīkstāvi, piemēram, gadījumos, kad mainās komersanta interese par konkrēto teritoriju

⊗ **Kritērijs nav sasniegts.** Lai gan SM regulāri analizē LVRTC sniegto informāciju par platjoslas tīklu noslodzi, tomēr sagatavotajos pārskatos tiek identificēta tikai problēma, neizvirzot rīcības plānu tās novēršanai. Piemēram, tiek norādīts, ka LVRTC jāturpina aktīvi piesaistīt komersantu interesi Platjoslas projektā izbūvētās infrastruktūras nomai.

Jānorāda, ka 2017. gadā pēc LVRTC rosinājuma tika mainīta piekļuves punktu izbūves prioritārās kārtības noteikšana, par galveno prioritāti nosakot pierādāmu elektronisko sakaru komersantu interesi, un SM 2018. gada augustā ar EK komisiju saskaņoja piekļuves punktu izveidi elektronisko sakaru komersantu objektos. Tomēr tas neuzlabo Platjoslas projekta 1. kārtā izbūvētās “vidējās jūdzes” tīkla kapacitātes pilnvērtīgu izmantošanu.

2.1.1. Vai, valstī plānojot elektronisko sakaru tīklu attīstību, tiek plānota un ņemta vērā to

Saskaņā ar ES norādījumiem ir izveidota Optisko tīklu infrastruktūras datubāze (vienots informācijas punkts), kas ietver gan elektronisko

⊗ **Kritērijs nav sasniegts.** Lai gan ir bijušas vairākas SM iniciatīvas vairāku gadu garumā, tās arī vairākkārt tiek mainītas, līdz ar to visaptveroša centrāla elektronisko sakaru infrastruktūras datu bāze nav izveidota. Politikas veidošanā tiek izmantota aptaujās un pētījumos iegūtā informācija, kas netiek apkopota datu bāzēs. Daļu no informācijas

koplietošana?	sakarų komersantu tīklus, gan valsts tīklus.	paredzēts nodrošināt ar vienotā informācijas piekļuves punkta starpniecību, tomēr arī šeit būtiskākā informācija ir grūti atrodamā, turklāt tā nav pilnīga un ilgstoši nav pieejama sabiedrībai.
	Valstī tiek plānota un veicināta valsts elektronisko sakaru tīklu koplietošana (LVRTC, VAS “Latvijas dzelzceļš”, AS “Latvenergo”).	⊗ Kritērijs nav sasniegts. Ne elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos, ne SM gada plānos nav ietvertas aktivitātes valsts elektronisko sakaru tīklu koplietošanai
	Valstī tiek saskaņota valsts elektronisko sakaru tīklu attīstība	⊗ Kritērijs nav sasniegts. Valstī netiek saskaņota valsts elektronisko sakaru tīklu attīstība.
2.1.2. Vai, sagatavojot politikas plānošanas dokumentus, tiek apzināts un ņemtas vērā dažādu lietotāju grupu (iedzīvotāji, valsts pārvalde, uzņēmēji) vajadzības un pieprasījums pēc platjoslas pakalpojumiem?	Politikas plānošanas dokumentos ir analizētas dažādu lietotāju grupu piekļuves problēmas internetam (valsts iestādes, uzņēmumi, iedzīvotāji) un paredzēta rīcība šo problēmu risināšanai, katrai grupai nosakot sasniedzamos mērķus, rezultātīvos rādītājus un finansējumu.	⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos tiek vispārīgi (izmantojot CSP datus par interneta pieejamību mājāsaimniecībās un datus par iemesliem interneta nepieejamībai) analizētas problēmas par iedzīvotāju piekļuvi internetam. Pārējo lietotāju grupu piekļuves problēmas politikas plānošanas dokumentos netiek analizētas. <i>Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepcija 2013.-2020. gadam</i> ietvēra aktivitātes – maģistrālā tīkla, “vidējās jūdzes” tīkla un “pēdējās jūdzes” tīkla attīstību, kas varētu risināt daļu no piekļuves problēmām (piekļuves tīkla esamību), tomēr līdz 2019. gada nogalei tiek īstenota tikai “vidējās jūdzes” tīkla attīstība.
	Ir noteikta atbildīgā iestāde, kas kopumā apzina valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu problēmas tām nepieciešamā ātrdarbīga interneta pieejamībā un sniedz priekšlikumus ietveršanai politikas plānošanas dokumentos	⊗ Kritērijs nav sasniegts. Valstī nav noteikta viena atbildīgā iestāde, kas apzinātu valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu problēmas tām nepieciešamā ātrdarbīga interneta pieejamībā.
2.2. Vai LVRTC ir	“Vidējās jūdzes” tīkla piekļuves	⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Platjoslas projekta abās kārtās primāri piekļuves punkti tiek

Istenojīs Platjoslas projektus atbilstoši projekta pieteikumam? Platjoslas atbilstoši punktu atrašanās vietas ir izvēlētas tā, lai nodrošinātu pēc iespējas labvēlīgākus apstākļus platjoslas tīkla turpmākai izmantošanai, aktīvi sadarbojoties ar pašvaldībām un komersantiem (LVRTC atbildība)

izbūvēti ar pašvaldību saskaņotās adresēs, turklāt projekta 2. kārtā piekļuves punkti papildus tiek veidoti elektronisko sakaru komersantu tīklu mezglos. Tomēr, ņemot vērā iznomāto piekļuves punktu statistiku – no 358 izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem, līdz 2019. gada septembrim bija iznomāti tikai 26 piekļuves punkti, pastāv risks, ka piekļuves punkti netiek veidoti optimālākajā vietā. Jānorāda, ka revīzijā nebija pieejama informācija par visu komersantu elektronisko sakaru tīkliem, līdz ar to nevar tieši pateikt, ka esošā piekļuves punktu atrašanās vieta ir ierobežojošs faktors platjoslas tīklu infrastruktūras nomai un “pēdējās jūdzes” attīstībai.

Tāpat jānorāda, ka, lai gan Platjoslas projekta 2. kārtā LVRTC var veidot piekļuves punktus arī elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos, ko LVRTC arī atsevišķos gadījumos dara, tomēr revīzijā netika gūti pierādījumi tam, ka visiem elektronisko sakaru komersantiem ir nodrošināta vienāda iespēja izteikties par piekļuves punktu atrašanās vietu.

Projekts tiek īstenots atbilstoši pieteikumam un laika grafikam:

- 1. kārtā izbūvējot 1900 km un 171 piekļuves punktu, 16 optiskās dzīslas, iegādājoties programmatūru;
- 2. kārtā – 220 piekļuves punktus, neprecizējot km skaitu

🕒 **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Platjoslas projekta 1. kārtā tika īstenota līdz 31.08.2015. un tajā tika izbūvēts līgumā par projekta īstenošanu paredzētais piekļuves punktu skaits (kopā izbūvēti 177 piekļuves punkti), nedaudz atpaliekot no plānotā trases garuma (ieguldīti 1813 km optiskā kabeļa trases). Tāpat iegādāta paredzētā programmatūra un iekārtas.

Savukārt projekta 2. kārtas norise vēl turpinās un visi piekļuves punkti vēl nav identificēti un izbūvēti (līdz 04.10.2019. par 165 piekļuves punktu izbūvi bija noslēgti būvniecības līgumi un par 16 piekļuves punktu izbūvi tika plānots slēgt līgumus), tomēr LVRTC ir rosinājis samazināt izbūvējamo piekļuves punktu skaitu līdz 196 punktiem. Revīzijas veikšanas brīdī šis samazinājums nav ticis virzīts izskatīšanai Finanšu ministrijā, jo vēl ir paredzēts slēgt jaunus būvniecības līgumus.

Jānorāda, ka 2019. gada nogalē Centrālā finanšu un līguma aģentūra, pēc LVRTC rosinājuma, pagarināja projekta 2. kārtas īstenošanas termiņu par vienu gadu – līdz 2021. 31. decembrim

Tā īstenošanas izmaksas ir pamatotas un izsekojamas, tostarp atkāpju gadījumā.

🕒 **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Platjoslas projekta 1. kārtā nekādas būtiskas novirzes un atkāpes projektu pārskatos un pārbaudēs netiek konstatētas (*t.sk. izmaksu sadaļā*), tomēr projekta 2. kārtā, ņemot vērā projektam noteikto risku līmeni, Centrālā finanšu un līguma aģentūra uz laiku bija apturējusi maksājumus, tos atjaunojot tikai 2019. gada nogalē.

Turklāt, līdz projekta īstenošanas noslēgumam, CFLA, lai samazinātu neatbilstoši veiktu izdevumu riskus projektā un nodrošinot drošas finanšu vadības principa ievērošanu, ieturēs 25 % no LVRTC deklarētajiem izdevumiem.

Attiecināmajās izmaksās netiek ietverti specifiskā atbalsta mērķī (SAM) neatbalstīti pasākumi (piemēram, uzturēšana).

☑ **Kritērijs ir sasniegts.** Platjoslas projekta izmaksās tiek ietvertas tikai normatīvajos aktos atbalstītās izmaksas. Par izmaksu atbilstību Platjoslas projekta 1. kārtas īstenošanas gaitā pārliicinājās SM, savukārt 2. kārtas izmaksu atbilstību pārbauda Centrālā finanšu un līguma aģentūra.

2.3. Vai LVRTC noteiktie “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras izmantošanas tarifi būtiski ietekmē “pēdējās jūdzes” tīklu izmantošanu un operatoru vēlmi “pēdējās jūdzes” tīklu attīstībai, un vai tie ir pamatoti?

SM, nosakot piekļuves tarifu attīstītajai “vidējās jūdzes” tīklu infrastruktūrai, ņēmusi vērā EK rekomendācijas par to, ka vairumtirdzniecības piekļuves cenām jābalstās uz valsts regulatīvo iestāžu cenu noteikšanas principiem un salīdzinošajām cenām (vidējām cenām, ko piemēro citās, konkurētspējīgākās teritorijās)

☑ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Tarifu noteikšanā ir ņemta vērā Baltijas valstu pieredze (Baltijas valstīs noteiktās tarifu likmes) un nozares pārstāvju viedoklis par tarifa principiem, tomēr nav izvērtētas un salīdzinātas tarifu veidošanās izmaksas vai tarifi ar vietējiem komersantiem. Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju LVRTC nav veicis tarifu salīdzināšanu, jo operatori nedalās ar informāciju par saviem tarifiem, tas ir komercnoslēpums.

Atbilstošā līmenī ir apstiprināta tarifa veidošanās metodika un pats tarifs

☑ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Piekļuves tarifu aprēķināšanas metodiku un tarifus apstiprina OTUK, kuras sastāvā ar balsstiesībām ir ietvertas vairākas institūcijas, revīzijā konstatētā komitejas locekļu iesaiste metodikas un tarifu izvērtēšanā un apstiprināšanā ir formāla, jo lēmuma pieņemšana tiek noteikta pēc balsu vairākuma un balsis tiek skaitītas pēc principa “klusēšana – piekrišana”.

Metodika un tarifs tiek regulāri pārskatīti

☑ **Kritērijs ir sasniegts.** Piekļuves tarifu aprēķināšanas metodika un tarifi tiek regulāri pārskatīti.

Tarifā iekļauto izmaksu veidošanās ir izsekojama

☑ **Kritērijs nav sasniegts.** Izstrādātā Piekļuves tarifu aprēķināšanas metodika tieši nenosaka tarifu aprēķināšanas kārtību un matemātisko aprēķinu, bet gan vispārīgi apraksta tarifos

ietveramās izmaksas, kā rezultātā nav iespējams izsekot tarifu aprēķinam un pārreķināt tos.

Tarifā nav iekļautas nepamatotas izmaksas. **⊗ Kritērijs nav sasniegts.** Uz tarifu tiek attiecinātas izmaksas, kas saistītas ne tikai ar projekta īstenošanu, bet arī citu LVRTC biznesa virzienu nodrošināšanu, piemēram, datu pārraide un mākoņpakalpojumi.

3. | Vai Platjoslas projektam ir ietekme uz elektronisko sakaru nozares politikas mērķu sasniegšanu un šo ietekmi var izmērīt?

3.1. Vai, īstenojot LVRTC projektu, tiek sasniegti ne tikai projektam noteiktie mērķi un rezultātīvie rādītāji, bet tie dod ietekmi koncepcijā noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju sasniegšanai?

Tiek veikts regulārs politikas ietekmes izvērtējums, un tiek veiktas nepieciešamās izmaiņas tajā. **⊗ Kritērijs nav sasniegts.** SM neveic Platjoslas projekta ietekmes uz elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentu mērķiem un rādītājiem novērtēšanu. Tiek vērtēta katras konkrētās aktivitātes rādītāju sasniegšana, tomēr SM šo novērtēšanu veic pamatojoties uz neatbilstošiem datiem, piemēram, tiek izmantoti vispārīgi dati par interneta pieejamību, lai gan Platjoslas projekta ietvaros bez elektronisko sakaru komersantu iesaistes, netiek nodrošināti interneta piekļuves pakalpojumi.

Tiek vērtēti gan elektronisko nozares plānošanas dokumentos noteikto, gan LVRTC platjoslas projektiem noteikto uzdevumu izpildes vai neizpildes iemesli, paredzētas korektīvās darbības, un tiek vērtēti izlietotie finanšu resursi. **⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Lai gan SM un OTUK regulāri analizē LVRTC sniegto informāciju par Platjoslas projektā izlietoto finansējumu, projektā izbūvētā tīkla noslodzi, sagatavo informatīvos ziņojumus par elektronisko sakaru nozares politikas plānošanas dokumentos noteikto uzdevumu izpildi, tomēr iepriekš minētās darbības vairāk ietver fakta konstatāciju, nevis neizpildes iemeslu analīzi, paredzot korektīvās darbības. Turklāt uzraudzība tiek organizēta pārāk vispārīgā līmenī, kas neļauj izsekot resursu optimālu izmantošanu, t.i., optimālu adreses izvēli, optimālu piekļuves punktu skaita un trases maršruta noteikšanu.

Papildus jānorāda, ka 2018. gadā ar EK tika saskaņota pieeja Platjoslas projekta ietvaros veidot piekļuves punktus elektronisko sakaru komersantu tīkla mezglos, lai veicinātu projekta ietvaros izbūvētās infrastruktūras izmantošanu. Tomēr iniciators šīm izmaiņām bija LVRTC, nevis SM kā valsts atbalsta programmas 2011.–2020. gadam saskaņotājs.

SM un LVRTC īstenoto projektu ieguldījums mērķu sasniegšanā ir **⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji.** Projektiem tiek izvirzīti izmērāmi mērķi un iznākuma rādītāji, kas tiek arī uzraudzīti. Tomēr nav iespējams tiešā veidā novērtēt, vai un kā tieši šie projekti veicina, piemēram, platjoslas interneta pieejamību un lietojamību Latvijā, jo uzraudzībai tiek

izmērāms.

izmantoti neatbilstoši statistikas rādītāji, piemēram, lai novērtētu Platjoslas projekta 1. kārtas ieguldījumus, SM izmantoja datus par visu Latviju, t.sk. lielajām pilsētām un neatbalstāmajām teritorijām, kurās platjoslas projekts nemaz netiek attīstīts.

LVRTC īstenoto projektu mērķis ir sasaistīts ar projektu rezultatīvajiem rādītājiem

⊗ **Kritērijs nav sasniegts.** Projektos izvirzītie rezultatīvie rādītāji raksturo tikai infrastruktūras izbūvi, bet netiek papildus izvirzīti rādītāji citām LVRTC aktivitātēm, kas veicinātu pašu pakalpojumu izmantošanu (piemēram, noslēgtie līgumi utt.), lai veicinātu kopējos mērķus par platjoslas pieejamību un izmantošanu.

SM ir sagatavojusi informatīvos ziņojumus par platjoslas attīstību, detalizēti analizējot progresu problēmjautājumu risināšanā – koplietošanas un “pēdējās jūdzes” nodrošināšanā.

⊗ **Kritērijs ir sasniegts daļēji.** SM, sagatavojot informatīvos ziņojumus par *Nākamās paaudzes tīklu attīstības koncepcijas 2013.-2020. gadam* ieviešanas gaitu (*sagatavoti 2014., 2016. un 2018. gadā*), tajos ietver arī informāciju par Platjoslas projekta īstenošanas gaitu un “pēdējās jūdzes” tīklu attīstības aktivitāti. Tiek norādīts, ka aktivitātes īstenošanas lietderība tiks vērtēta pēc Finanšu ministrijas pasūtītā ES fondu 2007.–2013. gada plānošanas perioda aktivitātes Nr. 3.2.2.3. “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” izvērtējuma rezultātu analīzes (pētījums noslēdzās 2019. gada novembrī).

Par katras projekta ietvaros izstrādātās infrastruktūras vienības (piekļuves punkta, optiskās dzīslas) izmantošanu ir noslēgts vismaz viens īres līgums

⊗ **Kritērijs nav sasniegts.** Rādītājs nav sasniegts, jo no 2019. gada septembrī izbūvētā/plānotā platjoslas tīkla kopgaruma – 3505,43 km – par 1172 km no izbūvētā tīkla jeb 33 % ir noslēgti nomas līgumi, un no 358 izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem līdz 2019. gada septembrim bija iznomāti tikai 26 piekļuves punkti. Jānorāda, ka šobrīd vēl turpinās Platjoslas projekta 2. kārtā un tikai pēc tās pilnīgas pabeigšanas varēs faktiski vērtēt projektā attīstītās infrastruktūras nomas rādītājus.

4. | Vai Ārkārtas situāciju valsts elektronisko sakaru tīkla attīstība tiek plānota?

4.1. Vai ĀSVEST tiek attīstīts plānveidīgi atbilstoši valstiski noteiktajām vajadzībām? Ir izstrādāts ĀSVEST attīstības plāns, kurā ir noteikti sasniedzami mērķi, izmērāmi rezultatīvie rādītāji, atbildīgās iestādes un tiek plānots tam nepieciešamais finansējums. [IP]

SM ir vērtējusi un apzinājusi iestādes, kurām jābūt pieslēgtām ĀSVEST. [IP]

Investīcijas ĀSVEST tiek veiktas ne tikai atsevišķu valsts iestāžu interesēs, bet visas valsts interesēs. [IP]

ĀSVEST izbūvē tikai vietās, kur nav citas valsts fiksēto elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras [IP]

Sektora vadītāja

I. Kalniņa-Junga

Departamenta direktore

Z. Zariņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Termins vai saīsinājums	Skaidrojums
Abonentlīnija	Elektronisko sakaru tīkla daļa no piekļuves punkta līdz gala lietotājam
Administratīvā teritorija	Latvijas teritoriālā iedalījuma vienība (pilsēta, ciems, pagasts, novads)
Apdzīvotā vieta	Teritorija, kurā dzīvo cilvēki, ir izveidoti materiālie priekšnoteikumi tās apdzīvošanai un kurai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piešķirts attiecīgais apdzīvotās vietas statuss (pilsēta, ciems)
AS	Akciju sabiedrība
ĀSVEST	Ārkārtas situāciju valsts elektronisko sakaru tīkls
Ātrdarbīgs elektronisko sakaru tīkls/ Ātrdarbīga platjosla/ Ātrdarbīgs (platjoslas) internets	Šīs revīzijas kontekstā - elektronisko sakaru tīkls ar datu pārraides ātrumu vismaz 30 Mbit/s
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
Elektronisko sakaru komersants	Komersants, kas sniedz elektronisko sakaru pakalpojumus
Elektronisko sakaru pakalpojums	Signālu pārraidīšana elektronisko sakaru tīklos (balss, datu pārraides, e-pasts u.c.)
Elektronisko sakaru tīkls	<p>Pārraides sistēmas, komutācijas, maršrutēšanas iekārtas un citi resursi, kas neatkarīgi no pārraidītās informācijas veida ļauj pārraidīt signālus, izmantojot vadus, radioviļņus, optiskos vai citus elektromagnētiskos līdzekļus tīklos, tajā skaitā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ satelītu tīklos, fiksētos tīklos (kanālu un pakešu komutācijas tīklos, ieskaitot internetu) un mobilos zemes elektronisko sakaru tīklos, ▪ tīklos, kurus izmanto radio un televīzijas signāla izplatīšanai, ▪ kabeļtelevīzijas un kabeļradio tīklos, elektrības kabeļu sistēmās, ciktāl tās ir izmantotas, lai pārraidītu signālus
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
Fiksētais (elektronisko sakaru) tīkls	Šīs revīzijas kontekstā – “pēdējās jūdzes” tīkls, kas tiek nodrošināts ar optisko šķiedru vai vara vadu kabeļiem
Galalietotājs	Elektronisko sakaru pakalpojumu lietotājs, kas šos pakalpojumus neizmanto elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai citām personām
Gbit/s	Datu pārsūtīšanas vienība, kas vienlīdzīga 1 000 000 000 bitu sekundē
Interneta piekļuve	Piekļuve interneta resursiem
Interneta piekļuves pakalpojums	Publiskais interneta piekļuves pakalpojums
Kabeļu kanalizācija /	Zemē vai būvju konstrukcijās izvietotas caurules vai to kopums un kabeļu akas vai citas apakšzemes telpas, kas paredzētas elektronisko sakaru kabeļu līniju

Kabeļu kanalizācijas kanāls	ierīkošanai un ekspluatācijai
Kbit/s	Datu pārsūtīšanas vienība, kas vienlīdzīga 1000 bitu sekundē
LVRTC	Valsts akciju sabiedrība “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”
Maģistrālais tīkls	Elektronisko sakaru tīkla daļa (t.sk., tā iekārtas) ar lielu datu caurlaidspēju, veidota datu pārraidei starp nacionālo transporta tīklu piekļuves punktiem nacionālajam maģistrālajam tīklam.
Maģistrālā tīkla piekļuves punkts	Šīs revīzijas kontekstā – ārtelpu vai iekštelpu skapis, kurā tiek nodrošināta piekļuve maģistrālajam tīklam savienojumu un pieslēgumu veikšanai
Mbit/s	Datu pārsūtīšanas vienība, kas vienlīdzīga 1 000 000 bitu sekundē
Mobilais (elektronisko sakaru) tīkls	Šīs revīzijas kontekstā ar terminu “pēdējās jūdzes” tīkls, kas tiek nodrošināts ar mobilajām tehnoloģijām (3G, 4G vai LTE)
Mobilās platjoslas pieslēgums	Šīs revīzijas kontekstā piekļuve interneta resursiem no pārvietojamas galiekārtas, izmantojot 3G vai nākamās paaudzes tehnoloģijas (piemēram, LTE).
Nākamās paaudzes (piekļuves) tīkls	Pilnībā vai daļēji no optiskās šķiedras elementiem sastāvoši platjoslas piekļuves tīkli, kas galalietotājiem spēj nodrošināt interneta piekļuves pakalpojumus ar uzlabotiem datu pārraides parametriem salīdzinājumā ar esošajiem vara kabeļu tīkliem
OTUK	Optiskā tīkla uzraudzības komiteja
Pamattīkls	Šīs revīzijas kontekstā skatīt skaidrojumu <i>Maģistrālais tīkls</i>
“Pēdējā jūdze”/ “pēdējās jūdzes” tīkls / “pēdējās jūdzes” tīkla infrastruktūra	Šīs revīzijas kontekstā skatīt skaidrojumu <i>Piekļuves tīkls</i> un <i>Abonentlīnija</i>
Piekļuves mezgls	Piekļuves mezgls ir piekļuves tīkla sastāvdaļa, kura ietver centralizējošas funkcijas, kas nodrošina informācijas plūsmu apstrādi to pārveidošanai transportēšanai tīklā
Piekļuves punkts	Šīs revīzijas kontekstā – “vidējās jūdzes” tīkla sastāvdaļa – ārtelpu vai iekštelpu skapis vai kabeļu kanalizācijas aka, kurā ir uzstādīts optisko šķiedru savienojumu panelis un tiek nodrošināta piekļuve savienojumu un pieslēgumu veikšanai.
Piekļuves tīkls	Elektronisko sakaru tīkla daļa, kas savieno pamattīklu ar pieslēguma punktu
Pieslēguma ātrums	Parametrs, kas kilobitos vai megabitos sekundē raksturo augšupielādes un lejupielādes ātrumu no lietotāja līdz Latvijas interneta apmaiņas punktam
Platjosla	Šīs revīzijas kontekstā gan elektronisko sakaru tīklu infrastruktūra, ko izmanto piekļuvei ātrdarbīgam internetam, gan internets ar ātrumu vismaz 256 Kbit/s
Platjoslas internets	Internets ar augšupielādes un lejupielādes ātrumu starp elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktu un Latvijas interneta apmaiņas punktu ne mazāku kā 256 Kbit/s
Platjoslas piekļuve	Piekļuve interneta resursiem ar augšupielādes un lejupielādes ātrumu starp elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktu un Latvijas interneta apmaiņas punktu ne mazāku kā 256 Kbit/s
Platjoslas interneta piekļuves pakalpojums / Platjoslas pakalpojums	Publiskais interneta piekļuves pakalpojums ar datu augšupielādes un lejupielādes ātrumu starp elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktu un Latvijas interneta apmaiņas punktu, ne mazāku kā 256 Kbit/s

Platjoslas projekta 1. kārtā	ES fondu 2007. -2013. gada plānošanas perioda 3.2.2.3.aktivitātes “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” ietvaros īstenotais projekts “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos”
Platjoslas projekta 2. kārtā	ES fondu 2014. -2020. gada plānošanas perioda 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” ietvaros īstenotais projekts “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās”
Platjoslas tīkls	Elektronisko sakaru infrastruktūra, ko izmanto platjoslas piekļuvei
Publisks elektronisko sakaru tīkls	Elektronisko sakaru tīkls, kas tiek izmantots publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai
Regulators	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
Sakaru mezgls	Šīs revīzijas kontekstā – elektronisko sakaru komersanta mobilo sakaru bāzes stacija un fiksētās piekļuves mezgls.
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SM	Satiksmes ministrija
Stratēģija „Eiropa 2020”	EK 03.03.2010. paziņojums Nr. COM (2010) 2020 „Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei”
Teritoriālā vienība	Šī revīzijas kontekstā – skatīt skaidrojumu <i>Administratīvā teritorija</i>
Transporta tīkls	Elektronisko sakaru tīkla daļa ar lielu caurlaidspēju, veidota datu pārraides nodrošināšanai starp maģistrālo tīklu un “pēdējo jūdži” (abonentlīniju)
Tumšā optiskā šķiedra	Optiskā šķiedra ierīkotā vai izbūvētā kabelī, kas nav aktīva, tas ir, tās abos galos nav pieslēgtas darbojošās optoelektroniskas iekārtas
Uzņēmums	Šīs revīzijas kontekstā – jebkura juridiska persona, kas nav elektronisko sakaru komersants
Vairumtirdzniecības pakalpojums	Elektronisko sakaru pakalpojums, ko komersants sniedz citam elektronisko sakaru komersantam
VAS	Valsts akciju sabiedrība
“Vidējās jūdzes” tīkls / “Vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūra / “Vidējās jūdzes” tīkla trase	Skatīt skaidrojumu <i>Transporta tīkls</i>
www.latvija.lv	Valsts pārvaldes pakalpojumu portāls

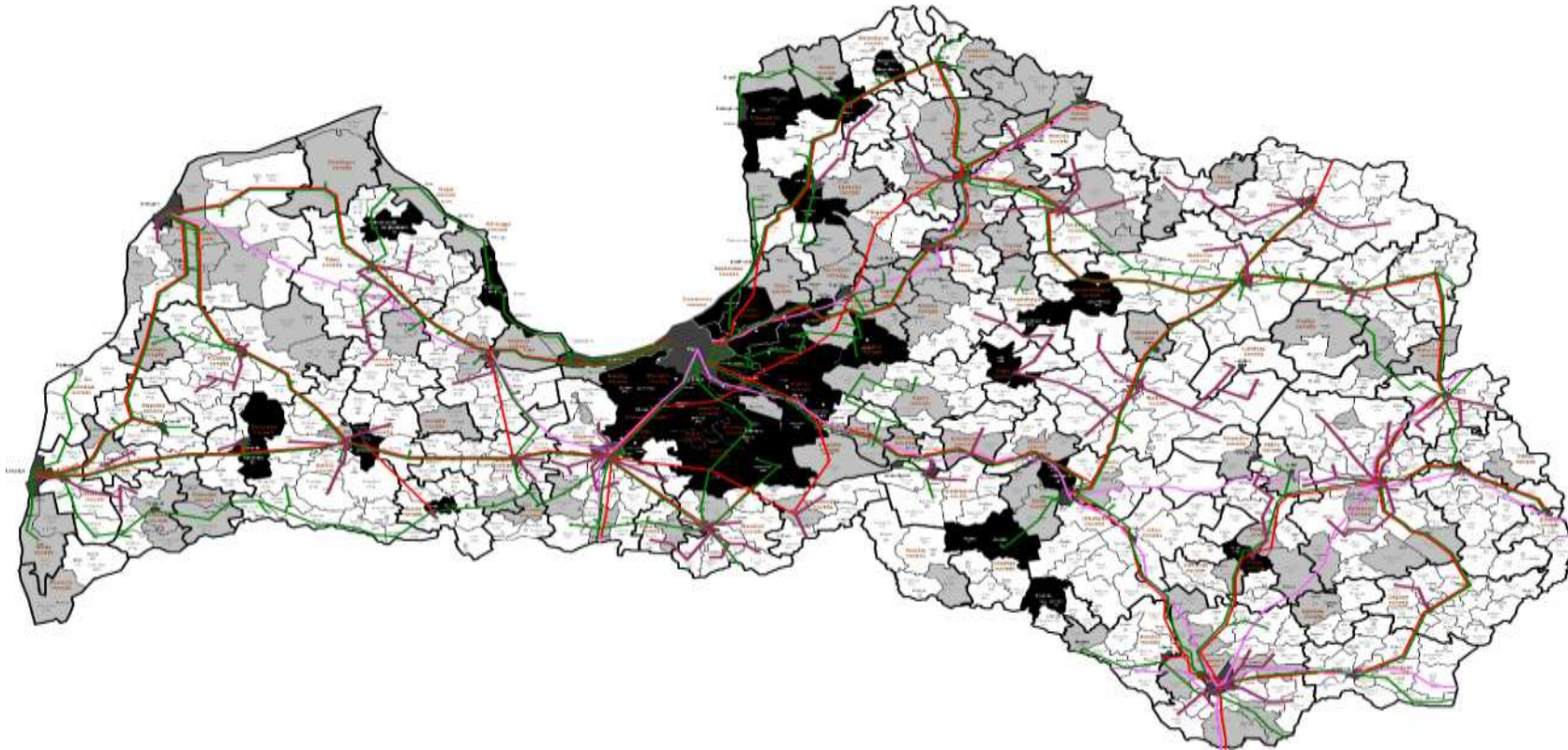
1. pielikums. ES labās prakses un Latvijas salīdzinājums kartēšanas jomā

Kartēšanas veids / ES rekomendācijas	Revīzijā konstatētais Latvijā
<i>Infrastruktūras kartēšana</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Sākotnēji informācijas apkopošana pašvaldības līmenī statistikas datu veidā ar kontaktinformāciju 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ Latvijā nav padarīti pieejami šādi risinājumi, lai gan katrā pašvaldībā tiek uzturēta arī augstas detalizācijas topogrāfiskā informācija, kas ietver arī izbūvētos komunikāciju tīklus
<ul style="list-style-type: none"> Centralizēta GIS ar sakaru operatoru un citu operatoru infrastruktūras atrašanās vietu, maršrutu, veidu, pašreizējā izmantošana, kontaktinformācija 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ ATIS ir paredzēts uzkrāt datus par elektronisko sakaru un citu operatoru infrastruktūras izvietojumu un datu sniedzēju, tomēr tā nav pilnīga un ilgstoši nav pieejama
<ul style="list-style-type: none"> Papildu informācija centralizētajā GIS par tehniskajiem parametriem (kapacitāte u.c.) 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ Šāda informācija netiek centralizēti uzkrāta nekur, izņemot tehnisko informāciju katrā būvniecības lietā
<ul style="list-style-type: none"> Infrastruktūras informācijas publiska atspoguļošana kartes veidā (piesaiste ģeotelpiskajiem datiem) 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ ATIS uzkrāto informāciju paredzēts attēlot arī uz kartes ģeoportālā, tomēr minētais pakalpojums ilgstoši nav pieejams
<ul style="list-style-type: none"> Piekļuve infrastruktūras informācijai tiek ierobežota/uzraudzīta, iespējams, arī noteiktu reģionu līmenī 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ Piekļuve ATIS datiem tiek uzraudzīta, tomēr bija plānots nodrošināt piekļuvi datiem par visu Latviju kopumā
<ul style="list-style-type: none"> Par infrastruktūras kartēšanu atbild Regulators ar atbilstošām pilnvarām normatīvajos aktos 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ Par infrastruktūras kartēšanas iniciatīvām atbild VZD (ATIS, centralizētā augstas detalizācijas topogrāfiskā informācija) un pašvaldības (augstas detalizācijas topogrāfiskā informācija katrā pašvaldībā)
<i>Pakalpojumu kartēšana</i>	

▪ Noteiktā vietā piedāvātie pakalpojumi (operators, tehnoloģijas veids, lejupielādes ātrums)	☉ Latvijā nav izveidoti šādi centralizēti risinājumi
▪ Papildus informācija par pakalpojumu (augšupielādes ātrums, pakalpojuma kvalitāte u.c.)	☉ Latvijā nav izveidoti šādi centralizēti risinājumi
▪ Pakalpojumu informācijas publiska atspoguļošana dinamiskas kartes veidā (piesaiste ģeotelpiskajiem datiem) – precīza adrese vai režģa formātā	☉ Latvijā nav izveidoti šādi centralizēti risinājumi
▪ Ziņojumi un pārskati par pakalpojumu pieejamību	☉ Latvijā nav izveidoti šādi centralizēti risinājumi
▪ Par pakalpojumu kartēšanu atbild Regulators ar atbilstošām pilnvarām normatīvajos aktos	☉ Latvijā nav izveidoti šādi centralizēti risinājumi
<i>Pieprasījuma kartēšana</i>	
▪ Baltās, pelēkās un melnās teritorijas	☑ Valsts atbalsta ietvaros pētījumos tiek veikta Latvijas teritorijas kartēšana baltajās, pelēkajās un melnajās teritorijās
▪ Pieprasījuma lielums un vēlme maksāt par platjoslas pakalpojumiem šajās teritorijās	☑ Valsts atbalsta vajadzībām tiek analizēts, piemēram, arī iedzīvotāju skaits šajās teritorijās, bet tas dažkārt tiek veikts, izmantojot novecojušus datus, un tas netiek sasaistīts ar gatavību maksāt
▪ Identificētās tirgus nepilnības un nepieciešamās izmaiņas tirgos noteiktās teritorijās	☑ Lai gan valsts atbalsta ietvaros tiek pārvērtēta situācija baltajās, pelēkajās un melnajās teritorijās, starp projekta kārtām netiek, piemēram, detalizēti pētīta nepietiekama pakalpojumu pieejamība un kvalitāte pelēkajās un melnajās teritorijās, kur būtu nepieciešamas papildus valsts aktivitātes
▪ Datu kvalitāte pēc valstī definētiem kritērijiem noteiktos punktos vai apgabalos	☑ Regulators nosaka un uzrauga elektronisko sakaru komersantu pakalpojumu kvalitāti interneta jomā, tomēr pamatā tas aprobežojas ar pašu komersantu iesniegtajām deklarācijām

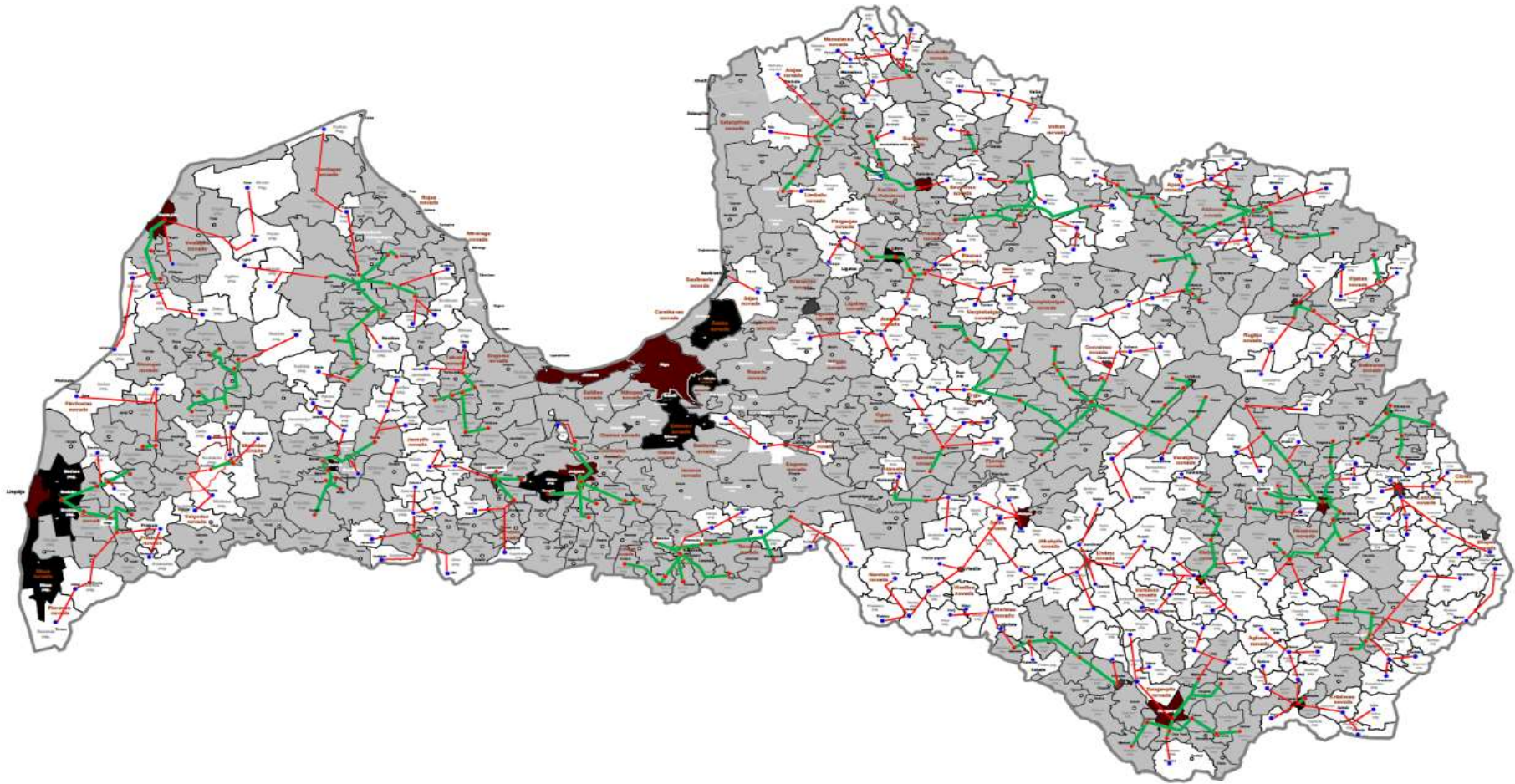
	(komersantu solījumi), jo Regulators pats mērījumus veic tikai mobilā interneta pakalpojumiem (fiksētam internetam mērījumi tiek veikti tikai sūdzību gadījumā)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dažādi pieprasījuma datu iegūšanas mehānismi (internets, aptaujas, pētījumi, mērījumi utt.) 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Regulators gan apkopo komersantu deklarācijas par pakalpojumu kvalitāti, gan veic savus mērījumus, gan piedāvā veikt pašam mērījumu. Tomēr ne visu veidu pakalpojumiem šie mērījumi tiek apkopoti un reģistrēti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Datu ierobežota/iekšēja attēlošana kartē (piesaiste ģeotelpiskiem datiem) vai vismaz piesaiste noteiktai pašvaldībai 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Regulators savus mērījumus veic ar speciālas informācijas sistēmu starpniecību, kura nav publiski pieejama, reģistrējot datus konkrētās mērījuma vietās pa visu Latviju, t.sk. attēlojot šīs vietas kartē
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Datu apkopošana pārskatos un statistikas ziņojumos publiskai piekļuvei 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Regulators sniedz regulārus ikgadējos pārskatus par elektronisko sakaru kvalitāti
<i>Investīciju kartēšana</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Publiskā finansējuma (valsts atbalsta) plānoto investīciju informācija (kartēšana) 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ LVRTC kā valsts atbalsta saņēmējs pašlaik publisko informāciju par jau izbūvēto platjoslas tīklu (t.sk. kartē), tomēr netiek attēlota vēl tikai plānotā infrastruktūra, kā arī konkrēti piekļuves punkti (tie ir pieejami tekstuālā veidā)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iekšējas lietošanas apkopotā informācija (kartēšana) par apkopotajām komersantu investīcijām nākamo triju gadu laikā 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Valsts atbalsta ietvaros iekšējai lietošanai ar atsevišķu pētījumu starpniecību tiek apkopota informācija arī par komersantu investīciju plāniem noteiktās teritorijās, bet tā netiek kartēta

2. pielikums. SM pētījumos sagatavotais kartogrāfiskais materiāls

36. attēls. Provizorisks Platjoslas projekta 1. kārtā izbūvējamās infrastruktūras novietojums valsts teritorijā

Attēlā: violetās līnijas – plānotais “vidējās jūdzes” tīkla maršruts projekta 1. kārtā; sarkanās, rozā un zaļās līnijas – elektronisko sakaru komersanta “maģistrālā” tīkla maršruts.

37. attēls. Provizorisks Platjoslas projekta 2. kārtā izbūvējamās infrastruktūras novietojums valsts teritorijā

Attēlā: zaļās līnijas – izveidotais “vidējās jūdzes” tīkla maršruts projekta 1. kārtā; sarkanās līnijas – plānotais “vidējās jūdzes” tīkla maršruts projekta 2. kārtā.

3. pielikums. Platjoslas projekta ietekmes aplēse

Izmantotās aprēķina metodikas apraksts

Lai noteiktu Platjoslas projekta ietekmi – to iedzīvotāju skaitu, kuriem potenciāli būtu pieejami platjoslas pakalpojumi –, tika izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu 1×1 km režģa šūnās (2019. gada dati)³³¹ un dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (dati 2011. un 2019. gada sākumā)³³². Papildus tika izmantota Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras informācija par iedzīvotāju skaitu ciemos (2019. gada dati)³³³.

Lai noteiktu Platjoslas projekta ietekmi, atbilstoši iedzīvotāju skaitam 2011. gada sākumā tika pieņemts, ka apdzīvoto vietu, kurās izbūvēti/plānoti piekļuves punkti, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas (salīdzinot 2011. un 2019. gada datus) vienādi ietekmē iedzīvotāju skaitu katrā attiecīgajā 1×1 km režģa šūnā (iedzīvotāju skaita izmaiņas vienādi sadalās uz visām 1×1 km režģa šūnām). Attiecīgi pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas 1×1 km režģa šūnās, salīdzinot 2011. un 2019. gada datus, ir aptuveni 13 %, t.i., aprēķinot pastāvīgo iedzīvotāju skaitu 1×1 km režģa šūnās 2011. gadā, attiecīgajā režģa šūnā norādītajam iedzīvotāju skaitam tika pieskatīts skaitlis, kas atbilst 13 % (projekta no attiecīgajai režģa šūnas piesaistīto iedzīvotāju skaita).

Platjoslas projekta ietekmi var ietekmēt gan izbūvētā/plānotā piekļuves punkta atrašanās vieta (apdzīvotā vietā vai ārpus tās, blakus ēkai (ēkā) vai elektronisko sakaru komersantu bāzes stacijai vai platjoslas tīkla trasei), gan izbūvētā/plānotā platjoslas tīkla novietojums (maršruts) valsts teritorijā (tīkls izbūvēts/plānots atbalstāmajās vai neatbalstāmajās teritorijās). Ņemot vērā šo, Platjoslas projekta ietekmes noteikšana atsevišķi tika veikta izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem un platjoslas tīkla trasei.

VISPĀRĪGS DATU ANALĪZES GAITAS APRAKSTS

Lai noteiktu Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros izbūvēto/plānoto piekļuves punktu ietekmi, LVRTC sniegtā informācija³³⁴ par piekļuves punktiem tika salīdzināta ar:

- Valsts zemes dienesta sniegto informāciju par valsts administratīvajām teritoriālajām vienībām un to robežām³³⁵, lai noteiktu, vai piekļuves punkts atrodas apdzīvotās vietās (pilsētā vai ciemā) vai ārpus tām;
- SM 2011. un 2014. gada pasūtīto pētījumu par atbalstāmo teritoriju noteikšanu informāciju un OTUK sēžu protokoliem un pieņemtajiem lēmumiem, lai noteiktu, vai piekļuves punkts ir izbūvēts atbalstāmajās teritorijās vai ārpus tām;
- ja piekļuves punkts ir izbūvēts/ plānots atbalstāmajā teritorijā – pilsētas vai ciema administratīvās teritorijas robežās –, informācija par piekļuves punktiem tika salīdzināta ar CSP informāciju par iedzīvotāju skaitu republikas pilsētās, novadu pilsētās un ciemos³³⁶, lai noteiktu ietekmēto to iedzīvotāju skaitu, kuriem potenciāli ir/būs pieejami nākamās paaudzes piekļuves platjoslas pakalpojumi;
- ja piekļuves punkts ir izbūvēts/plānots ārpus pilsētas vai ciema administratīvās teritorijas robežām:
 - informācija par piekļuves punktiem tika salīdzināta ar būvniecības līgumos ietverto būvniecības uzdevumu, lai klasificētu piekļuves punktus pēc to izbūves vietas – blakus

- ēkai vai elektronisko sakaru komersantu bāzes stacijai (*sakaru tornim/mastam, ūdenstornim*) vai platjoslas tīkla trasei;
- informācija par piekļuves punktiem un izbūvēto “vidējās jūdzes” tīklu tika salīdzināta ar CSP informāciju par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu 1×1 km režģa šūnās³³⁷, lai noteiktu ietekmēto to iedzīvotāju skaitu, kuriem potenciāli ir/būs pieejami nākamās paaudzes piekļuves platjoslas pakalpojumi.

PIEŅĒMUMI

Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros izbūvēto/plānoto piekļuves punktu ietekme tika noteikta, balstoties uz šādiem pieņēmumiem:

- ja piekļuves punkts ir izbūvēts/plānots pilsētā vai ciemā (atbalstāmajā teritorijā) un atrodas:
 - vai nu ēkā (blakus tai), vai blakus platjoslas tīkla trasei, **ietekmēto iedzīvotāju skaits ir vienāds ar CSP informāciju par iedzīvotāju skaitu attiecīgajā apdzīvotā vietā** (pilsētā vai ciemā);
 - blakus elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglam (sakaru tornim/mastam, ūdenstornim), **ietekmēto iedzīvotāju skaits ir vienāds ar pilsētas vai ciema iedzīvotāju skaitu un iedzīvotāju skaitu piekļuves punkta “papildus ietekmes zonā”**.

Piekļuves punkta “papildus ietekmes zona” tika noteikta, izmantojot šādus kritērijus:

- sākotnēji piekļuves punkta “papildus ietekmes zonas” rādiuss ir 6000 m. Šāds lielums izvēlēts, pamatojoties uz EK sniegto izvērtējumu par sakaru tehnoloģiju efektīvo pārklājuma rādiusu LTE (*Advanced*) (4G) datu pārraides tehnoloģijai, kas attiecīgi ir no 3 līdz 6 km³³⁸;
- piekļuves punkta “papildus ietekmes zonā” neietilpst:
 - apdzīvotā vieta, kur piekļuves punkts ir izbūvēts;
 - platjoslas tīkla ietekmes zona;
 - neatbalstāmās administratīvās teritorijas.

Piemērs piekļuves punkta “papildus ietekmes zonas” noteikšanai, kur: zaļais punkts – piekļuves punkts; zaļais aplis – sākotnēji noteiktā piekļuves punkta “papildus ietekmes zona”; sarkanā līnija – Platjoslas projekta ietvaros izbūvētā/plānotā tīkla trase; sarkanais laukums – platjoslas tīkla “ietekmes zona”; pelēks/melns laukums – neatbalstāmā teritorija; zilais laukums – piekļuves punkta “papildus ietekmes zona”, kas tiek izmantota iedzīvotāju skaita noteikšanai; fona karte – *OpenStreetMap* (skatīt 38. attēlu).

38. attēls. Platjoslas projektā izbūvētā “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punkta ietekmes zonas noteikšanas soli

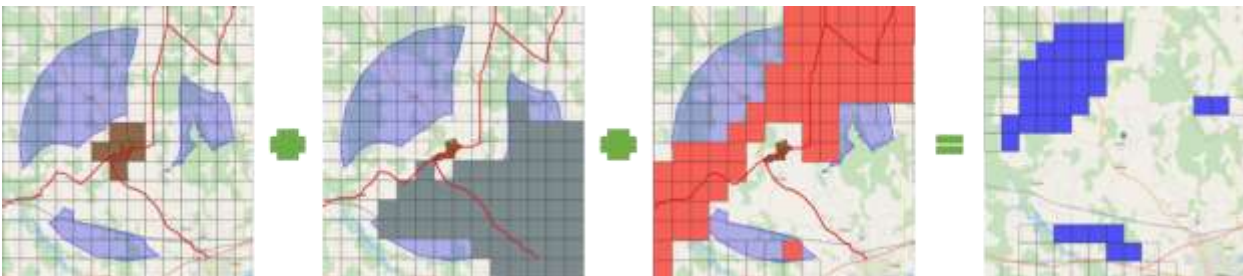
Piekļuves punktu “papildus ietekmes zonas” tiek savstarpēji salīdzinātas, un to pārklāšanās gadījumā tās tiek sapludinātas, lai izvairītos no iedzīvotāju skaita dublēšanās.

Iedzīvotāju skaits piekļuves punkta “papildus ietekmes zonā” ir vienāds ar iedzīvotāju skaita kopsummu CSP informācijā par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu 1×1 km režģa šūnās, ko šķērso šī “papildus ietekmes zona”.

Lai noteiktu uz “papildus ietekmes zonu” attiecošās 1×1 km režģa šūnas, tiek veiktas šādas darbības:

- no CSP 1×1 km režģa šūnām tiek izslēgtas (netiek izmantotas ietekmes noteikšanā) tās režģa šūnas, kas pilnībā vai daļēji pārklājas ar:
 - apdzīvotajām vietām (pilsētām, ciemiem), kurās ir izbūvēti piekļuves punkti;
 - neatbalstāmajām administratīvajām teritorijām (pagasts, pilsēta, ciems);
 - platjoslas tīkla “ietekmes zonu”.
- CSP 1x1 km režģa atlikušās (pēc iepriekšējām darbībām) šūnas tiek salīdzinātas ar piekļuves punkta “papildus ietekmes zonu”, atlasot šūnas, kas pilnībā vai daļēji pārklājas ar “papildus ietekmes zonu”.

Piemērs piekļuves punkta “papildus ietekmes zonas” noteikšanai, kur: zaļais punkts – piekļuves punkts; zilais laukums – noteiktā piekļuves punkta “papildus ietekmes zona”; sarkanā līnija – Platjoslas projekta ietvaros izbūvētā/plānotā tīkla trase; pelēkais rūtotais laukums – neatbalstāmajai teritorijai atbilstošās CSP 1×1 km režģa šūnas; sarkanais rūtotais laukums – platjoslas tīkla “ietekmes zonai” atbilstošās CSP 1×1 km režģa šūnas; zilais rūtotais laukums – piekļuves punkta “papildus ietekmes zonai” atbilstošās CSP 1×1 km režģa šūnas (režģa šūnām piesaistīto iedzīvotāju kopsumma veido piekļuves punkta “papildus ietekmi”); fona karte – *OpenStreetMap* (skatīt 39. attēlu).

39. attēls. Platjoslas projektā izbūvētā “vidējās jūdzes” tīkla piekļuves punkta ietekmēto iedzīvotāju skaita noteikšanas soļi

- ja piekļuves punkts ir izbūvēts/plānots ārpus pilsētas vai ciema (*atbalstāmajā teritorijā*) un atrodas:
 - vai nu ēkā (blakus tai), vai blakus platjoslas tīkla trasei, **ietekmēto iedzīvotāju skaits ir vienāds ar tīkla “ietekmes zonai” atbilstošo CSP 1×1 km režģa šūnām piesaistīto iedzīvotāju kopsummu 1500 m rādiusā ap piekļuves punktu;**
 - blakus elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglam (sakaru tornim/mastam, ūdenstornim), **ietekmēto iedzīvotāju skaits ir vienāds ar tīkla “ietekmes zonai” atbilstošo CSP 1×1 km režģa šūnām piesaistīto iedzīvotāju kopsummu 6000 m rādiusā ap piekļuves punktu un iedzīvotāju skaitu piekļuves punkta “papildus ietekmes zonā”.**

Piekļuves punkta “papildus ietekmes zona” tika noteikta, izmantojot tādu pašu pieeju kā gadījumos, ja piekļuves punkts ir izbūvēts/plānots apdzīvotā vietā (pilsētā, ciemā).

Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros izbūvētās/plānotās platjoslas tīkla trases ietekme tika noteikta, balstoties uz šādiem pieņēmumiem:

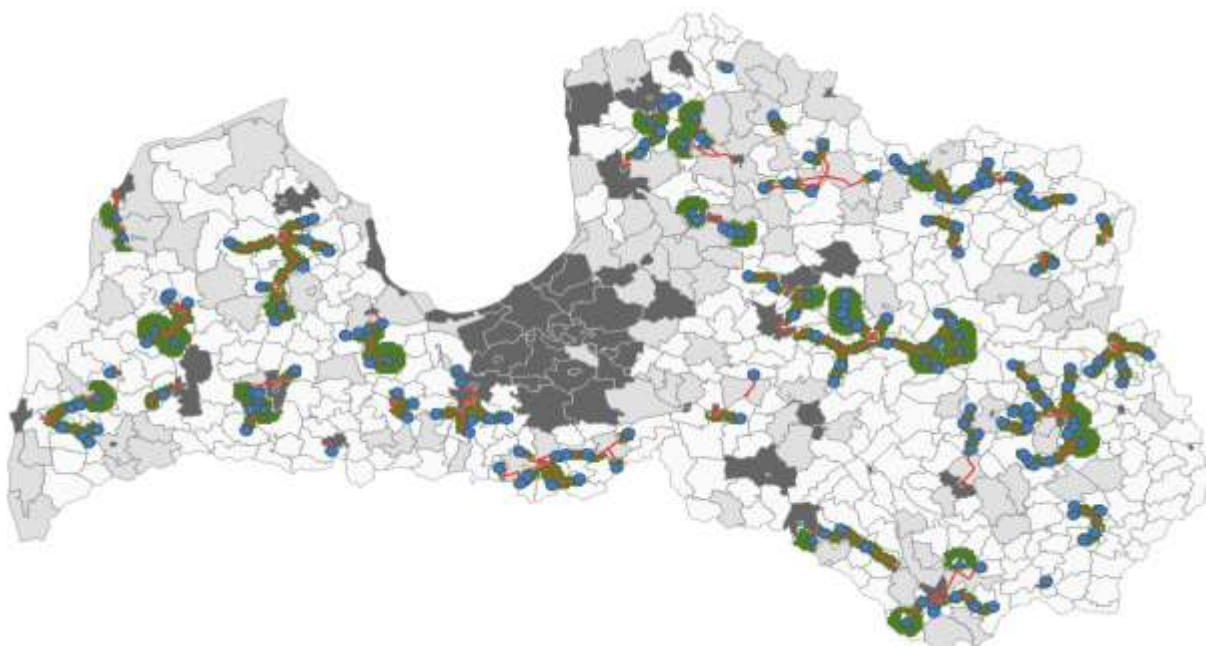
- ņemot vērā, ka LVRTC nodrošina par atsevišķu samaksu pieslēgties platjoslas tīkla infrastruktūrai ne tikai piekļuves punktā, bet arī jau izbūvētajās/plānotajās kabeļu kanalizācijas akās vai veidojot jaunus pieslēgumus tīklam, lai noteiktu tīkla ietekmi – to iedzīvotāju skaitu, kuriem potenciāli būs pieejami nākamās paaudzes piekļuves platjoslas pakalpojumi, tīklā tika noteikta “ietekmes zona”. Šīs zonas lielums ir 1500 m no tīkla vidus līnijas (noteikts, balstoties uz revidentu subjektīvo pieņēmumu pamata par komersantu ieinteresētību būvēt savu tīkla infrastruktūru līdz Platjoslas projekta ietvaros izbūvētajai/plānotajai infrastruktūrai un galalietotāju iespējām segt šādas izbūves izmaksas);
- nosakot Platjoslas projekta 2. kārtas tīkla izvietojumu valsts teritorijā, tika izmantota LVRTC sniegtā informācija gan par izbūvēto tīklu, gan par tīklu, kura būvniecībai ir noslēgti būvniecības līgumi, kā arī par plānoto tīklu (nav noslēgti būvniecības līgumi par tā būvniecību). Jānorāda, ka attiecībā uz 2. kārtas ietvaros izbūvējamo platjoslas tīklu, pastāv risks, ka būvniecības vai līguma par būvniecību slēgšanas laikā var mainīties tīkla novietojums (atsevišķus posmus var nepasūtīt, saskaņošanas ar būvvaldi laikā var mainīties tīkla novietojums ārēju apstākļu dēļ, vai arī var tikt pasūtīta papildus tīkla izbūve);
- potenciāli ietekmēto iedzīvotāju skaita noteikšanai tika izmantoti līdzīgi principi, kā nosakot piekļuves punktu “papildus ietekmes zonu”.

Platjoslas projekta ietvaros izbūvētās/plānotās tīkla infrastruktūras potenciāli radītās ietekmes novērtēšana tika veikta, ievērojot šādu principu: Platjoslas projekta 1. kārtas ietvaros izbūvētās tīkla infrastruktūras potenciālo ietekmi neietekmē Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros izbūvētās/plānotās tīkla infrastruktūras novietojums, savukārt Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros izbūvētās/plānotās tīkla infrastruktūras potenciālo ietekmi papildus iepriekš minētajiem apstākļiem ietekmē arī Platjoslas projekta 1. kārtas ietvaros izbūvētā tīkla infrastruktūra.

REZULTĀTS

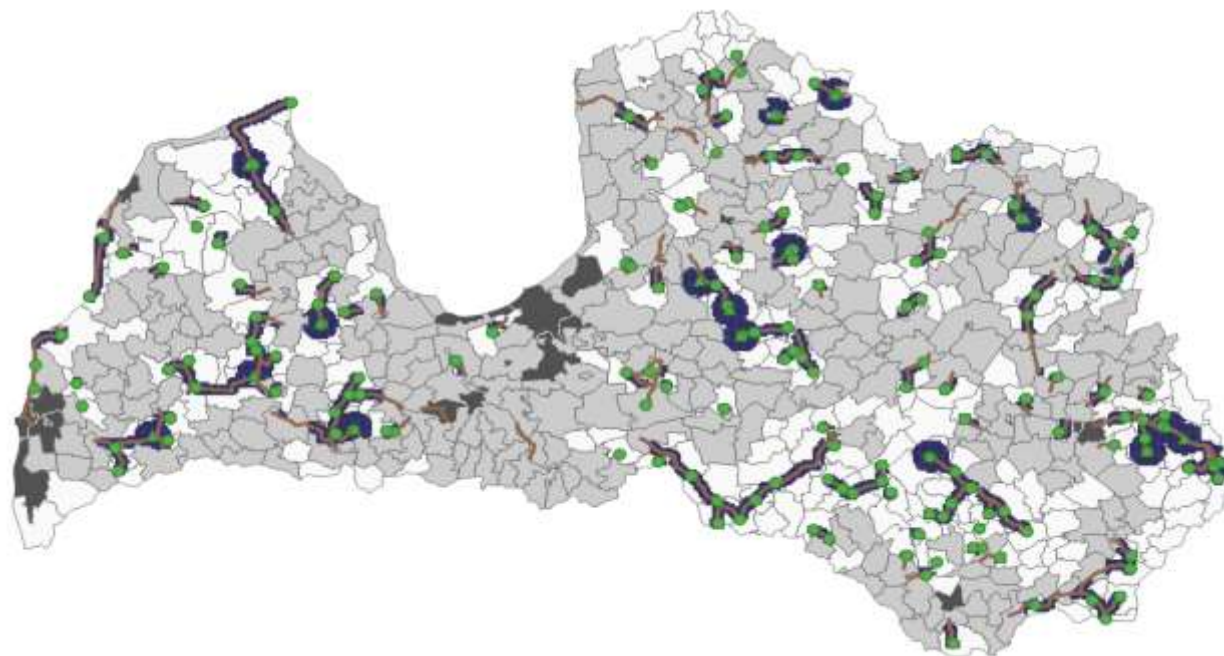
Ņemot vērā iepriekš minēto, tika noteikts:

- Platjoslas projekta 1. kārtas potenciāli ietekmēto iedzīvotāju izvietojums valsts teritorijā 1×1 km režģa šūnas (1. kārtas ietekmes zona) (skatīt 40. attēlu);
- Platjoslas projekta 2. kārtas potenciāli ietekmēto iedzīvotāju izvietojums valsts teritorijā 1×1 km režģa šūnas (2. kārtas ietekmes zona) (skatīt 41. attēlu).

40. attēls. Platjoslas projekta 1. kārtas ietekmes zona

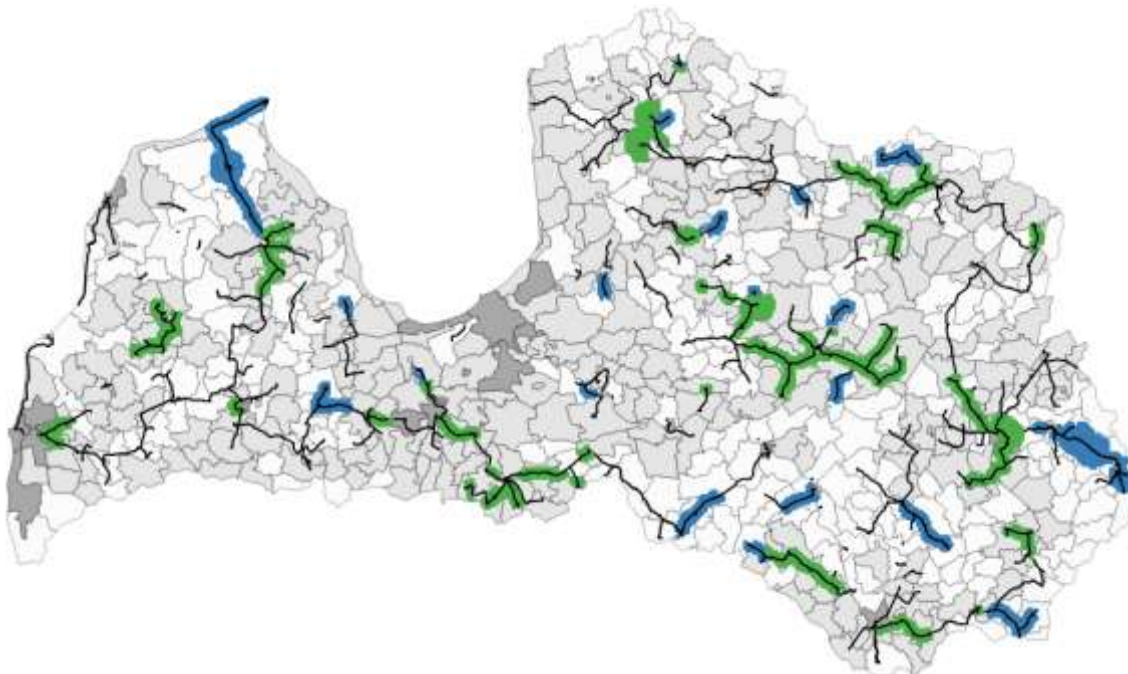
Attēlā: zilie laukumi – Platjoslas projekta 1. kārtas izbūvētā tīkla trases un piekļuves punktu ietekmes zonas; zilie apli – piekļuves punkti ārtelpu vai iekštelpu skapjos; zilie trīsstūri – piekļuves punkti blakus ūdenstorniņiem vai elektronisko sakaru komersantu sakaru mezgliem; sarkanā līnija – izbūvētā tīkla trase; fona karte – administratīvo teritoriju zonējums atbilstoši SM 2011. gadā pasūtītā pētījuma rezultātiem un OTUK pieņemtajiem lēmumiem par atbalstāmajām teritorijām.

41. attēls. Platjoslas projekta 2. kārtas ietekmes zona

Attēlā: zilie laukumi – Platjoslas projekta 2. kārtas izbūvētā tīkla trases un piekļuves punktu ietekmes zonas; zilie apli – piekļuves punkti ārtelpu vai iekštelpu skapjos; zilie trīsstūri – piekļuves punkti blakus ūdenstorniņiem vai elektronisko sakaru komersantu sakaru mezgliem; brūnā līnija – izbūvētā tīkla trase; fona karte – administratīvo teritoriju zonējums atbilstoši SM 2014. gadā pasūtītā pētījuma rezultātiem un OTUK pieņemtajiem lēmumiem par atbalstāmajām teritorijām.

Izmantojot iepriekš aprakstītos principus un ņemot vērā informāciju par faktisko “vidējās jūdzes” tīkla infrastruktūras nomu, tika aprēķināta Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietekme teritorijās, kurās ir noslēgti līgumi par tīkla infrastruktūras nomu (skatīt 42. attēlu).

42. attēls. Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietekmes zonas, ņemot vērā informāciju par noslēgtajiem nomas līgumiem

Attēlā: zaļie laukumi – Platjoslas projekta 1. kārtas izbūvētā tīkla trases un piekļuves punktu ietekmes zonas iznomātajos posmos; zilie laukumi – Platjoslas projekta 2. kārtas izbūvētā tīkla trases un piekļuves punktu ietekmes zonas iznomātajos posmos; melnā līnija – izbūvētā tīkla trase; fona karte – administratīvo teritoriju zonējums atbilstoši SM 2014. gadā pasūtītā pētījuma rezultātiem un OTUK pieņemtajiem lēmumiem par atbalstāmajām teritorijām.

Atsauces

- ¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2019.gada 11.aprīļa “Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes pārskats par 2018. gadu” 18. lpp.
- ² Nacionālās attīstības padomes 13.02.2020. gada sēdē atbalstītā Latvijas Nacionālo attīstības plāna 2021. - 2027. gadam pielikums “Indikatīvo investīciju projektu kopums NAP2027 īstenošanai” (Pārresoru koordinācijas centra tīmekļa vietne: <https://www.pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/nacionalas-attistibas-padome>, resurss skatīts 12.02.2020.)
- ³ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” - 72., 73.punkts
- ⁴ EK “Platjoslas vārdnīca” (EK tīmekļa vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-glossary>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁵ Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums “Platjosla ES dalībvalstīs: neraugoties uz gūtajiem panākumiem, ne visi stratēģijas “Eiropa 2020” mērķi tiks sasniegti” (Eiropas Revīzijas palātas tīmekļa vietne: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/broadband-12-2018/lv/>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁶ Edvīns Karnītis, Andris Virtmanis. “Platjoslas sakari Latvijā: attīstība un perspektīvas”, Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015, 10. lpp.
- ⁷ EK 26.08.2010 paziņojums Nr. COM(2010) 245 “Digitālā programma Eiropai” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R(01)), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁸ Platjoslas sakaru skaidrojums (SM tīmekļa vietne: <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=323>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁹ Eiropas Revīzijas palātas īpašais ziņojums “Platjosla ES dalībvalstīs: neraugoties uz gūtajiem panākumiem, ne visi stratēģijas “Eiropa 2020” mērķi tiks sasniegti” (Eiropas Revīzijas palātas tīmekļa vietne: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/broadband-12-2018/lv/>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹⁰ Starptautiskās Telesakaru savienības 2019. gada septembra ziņojums “The State of Broadband: Broadband as a Foundation for Sustainable Development” (Starptautiskās Telesakaru savienības tīmekļa vietne: https://www.itu.int/dms_pub/itu-s/opb/pol/S-POL-BROADBAND.20-2019-PDF-E.pdf, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹ Valsts atbalsts Nr. N 118/2006 “Latvija Platjoslas komunikācijas tīklu attīstība lauku apvidos” (EK tīmekļa vietne - VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/203894/203894_613792_23_2.pdf, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹² SM un AS “Telekom Baltija” 2007.gada 9.marta līgums Nr. SM 2007/26 “Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos. Platjoslas pieslēgumu punktu projektēšana un izbūve”, ņemot vērā 2007.gada 9.novembra grozījumus. AS “Telekom Baltija” apņēmas veikt ieguldījumus 21 875 488,76 euro, no tiem 18 290 933,18 euro attiecināmās izmaksas, un valsts piešķirt līdzfinansējumu ne vairāk kā 35% apmērā no projekta attiecināmajām izmaksām, bet ne vairāk kā 6 562 579,33 euro.
- ¹³ 2011.gada 9.novembrī EK atbalstītais valsts atbalsts Nr. SA.33324 (2011/N) “Latvija - Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹⁴ 28.05.2012. SM ar LVRTC noslēgtais līgums Nr. SM 2012/-37 “Par Eiropas Savienības fonda projekta Nr.3DP/3.2.2.3.0./12/IPIA/SM/001 “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos””, ņemot vērā grozījumus 24.03.2014., 30.05.2014., 16.03.2015., 05.10.2015.,17.12.2015. un 20.06.2018..
- ¹⁵ Starp Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un LVRTC 06.07.2016. noslēgtais līgums Nr. 2.1.1.0/16/I/001 par ES fondu projekta “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” īstenošanu.

- ¹⁶ Reģistrēto elektronisko sakaru komersantu saraksts (Regulatora tīmekļa vietne: <https://www.sprk.gov.lv/content/registresana-0>, resurss skatīts 13.01.2020.).
- ¹⁷ Elektronisko sakaru nozares rādītāji faktos un skaitļos. 2018. gads (Regulatora tīmekļa vietne: <https://www.sprk.gov.lv/index.php/content/nozares-raditaji-9>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹⁸ CSP 01.11.2019. preses relīze “Turpina pieaugt interneta izmantošana māsaimniecībās” (CSP tīmekļa vietne: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/zinatne-ikt/datori-internets/meklet-tema/2580-iedzivotaju-interneta-lietosanas-paradumi>, resurss skatīts 01.11.2019.).
- ¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), Preambulas 5. un 10. punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32002L0021>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²⁰ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikums Nr. 242 “Satiksmes ministrijas nolikums”, 4. punkts.
- ²¹ SM 10.03.2010. rīkojums Nr.01.-03/66.
- ²² SM 13.04.2010. rīkojums Nr.01.1.03/71.
- ²³ Ar Ministru kabineta 09.03.2004. rīkojumu Nr.154 apstiprinātās Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādnes 2004.-2008.gadam.
- ²⁴ Latvijas nacionālā Lisabonas programma 2005.-2008.gadam.
- ²⁵ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam.
- ²⁶ Konceptija “Platjoslu tīklu attīstības stratēģija 2006.-2012.gadam”.
- ²⁷ SM un AS “Telekom Baltija” 2007.gada 9.marta līgums Nr. SM 2007/26 “Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos. Platjoslas pieslēgumu punktu projektēšana un izbūve”, ņemot vērā 2007.gada 9.novembra grozījumus.
- ²⁸ Informatīvais ziņojums par „Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādņu 2004.-2008.gadam īstenošanas programmas” pasākumu īstenošanu” (par periodu no 01.06.2007. – 31.12.2008.).
- ²⁹ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam.
- ³⁰ Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013.gadam.
- ³¹ Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādnes 2011. - 2016.gadam.
- ³² Ministru kabineta 07.12.2012. rīkojums Nr.589 “Par Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam”.
- ³³ Ministru kabineta 23.03.2015. rīkojums Nr.139 “Grozījumi Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam”.
- ³⁴ Ministru kabineta 16.08.2016. rīkojums Nr.454 “Grozījums Ministru kabineta 2012.gada 7. decembra rīkojumā Nr. 589 “Par Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam””.
- ³⁵ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra rīkojuma Nr.806 “Par konceptuālo ziņojumu “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai”” 4.punkts.
- ³⁶ Ministru kabineta 22.12.2015. rīkojums Nr.806 “Par konceptuālo ziņojumu “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai””.
- ³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvas Nr.2014/61/ES par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/ELI/?eliuri=eli:dir:2014:61:oj>, resurss skatīts 11.10.2019.).

- ³⁸ Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādnes 2011. - 2016.gadam un SM 15.07.2016. informatīvais ziņojums "Par Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādņu 2011.-2016.gadam īstenošanu".
- ³⁹ AS "Latvenergo" sniegtā informācija un VAS "Latvijas Dzelzceļš" sniegtā informācija
- ⁴⁰ Labklājības ministrijas sniegtā informācija un Iekšlietu ministrijas Informācijas centra sniegtā informācija
- ⁴¹ Ventpils Augstskolas sniegtā informācija, Latvijas Universitātes sniegtā informācija, Rīgas Tehniskās universitātes sniegtā informācija, Ventpils tehnikuma sniegtā informācija, Latvijas Lauksaimniecības universitātes sniegtā informācija, Daugavpils Universitāte, Smiltenes tehnikums, PIKC "Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums", Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija, Ogres tehnikums, Banku augstskola PIKC "Rīgas dizaina un mākslas vidusskola" u.c.
- ⁴² Likuma Par telekomunikācijām 5.panta ceturtā daļa (spēkā līdz 30.11.2001.) un šī likuma Pārejas noteikumu 1. un 2.punkts (spēkā no 30.11.2001. līdz 01.05.2004.).
- ⁴³ Regulatora padomes 04.10.2018. lēmuma Nr.115 "Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Lattelecom" būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa vietējās piekļuves fiksētā vietā tirgū un plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizētas piekļuves fiksētā vietā tirgū" daļas Regulators secina 8. un 10. punkts, Regulatora 2018.gada 4.oktobra ziņojuma par tirgus analīzi 81.lpp.
- ⁴⁴ AS "Possessor" tīmekļa vietne (<https://www.possessor.gov.lv/sia-lattelecom-51/>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁴⁵ Elektronisko sakaru nozares politikas plāns 2018.-2020.gadam. Kopsavilkums.
- ⁴⁶ Eiropadomes 23.-24.03.2000. Lisabonas tikšanās kopsavilkums (Eiropadomes tīmekļa vietne: https://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/00100-r1.en0.htm, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁴⁷ EK 24.05.2000 paziņojums Nr. COM (2000) 330 "e-Eiropa 2002: Informācijas sabiedrība visiem" (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0330:FIN :EN:PDF>, resurss skatīts 11.10.2019).
- ⁴⁸ EK 28.05.2002. paziņojums Nr. COM(2002) 263 "eEiropa 2005: Informācijas sabiedrība visiem. Rīcības plāns, kas tiks prezentēts Eiropas Padomei Seviljā 2002.gada 21/22 jūnijā" (eEurope 2005: An information society for all. An Action Plan to be presented in view of the Sevilla European Council, 21/22 June 2002) (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52002DC0263>, resurss skatīts 11.10.2019).
- ⁴⁹ EK 14.09.2016. paziņojums Nr. COM/2016/0587 "Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību" (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52016DC0587>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁵⁰ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam.
- ⁵¹ Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.-2013.gadam.
- ⁵² Publisko bibliotēku attīstības projekts "Trešais tēva dēls" (Kultūras informācijas sistēmu centra tīmekļa vietne: <http://www.kis.gov.lv/projekti/bibliotekam/publisko-biblioteku-attistibas-projekts/>, resurss skatīts 11.10.2019).
- ⁵³ 17.04.2008. raksts "Savu darbību uzsācis jaunizveidotais Latvijas skolu portāls" (VSIA "Latvijas Vēstnesis" tīmekļa vietne: <https://lvportals.lv/dienaskartiba/174084-savu-darbibu-uzsacis-jaunizveidotais-latvijas-skolu-portals-2008>, resurss skatīts 11.10.2019).
- ⁵⁴ Par projekta "Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai izveide" īstenošanas gaitu (Izglītības un zinātnes ministrijas tīmekļa vietne: <https://izm.gov.lv/lv/par-projekta-istenosanas-gaitu-30062015>, resurss skatīts 11.10.2019)
- ⁵⁵ Ministru kabineta 1997.gada 19.marta rīkojums Nr.83 "Par valsts nozīmes datu pārraides tīkla otrās kārtas izveidošanas nodrošināšanu".

- ⁵⁶ VAS “Valsts informācijas tīkla aģentūra” 10.07.2000. darbības un attīstības koncepcija.
- ⁵⁷ Elektronisko sakaru likuma 1.pants, 5.panta pirmā un otrā daļa.
- ⁵⁸ Valsts kontroles 27.12.2018. informācijas pieprasījums Nr. 6-2.3.1e/1127 “Par informācijas pieprasījumu”.
- ⁵⁹ Kultūras informācijas sistēmu centra 11.02.2019. elektroniski Valsts kontrolei sniegtā informācija.
- ⁶⁰ Ministru kabineta 29.04.2009. noteikumi Nr.242 “Satiksmes ministrijas nolikums” 5.2.¹ un 5.6.punkts.
- ⁶¹ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ⁶² EK 03.03.2010 paziņojums Nr. COM(2010) 2020 “EIROPA 2020 Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522314011840&uri=CELEX:52010DC2020>, resurss skatīts 11.10.2019.)
- ⁶³ EK 26.08.2010 paziņojums Nr. COM(2010) 245 “Digitālā programma Eiropai” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R(01)), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁶⁴ Ar Ministru kabineta 2012.gada 7.decembra rīkojumu Nr.589 apstiprinātā „Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013.-2020.gadam”.
- ⁶⁵ Ar Ministru kabineta 09.01.2019. rīkojumu Nr. 453 “Grozījumi Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam” šī aktivitāte tiek svītrotā, jo 1) nav pieejams ES fondu finansējums, 2) nepieciešams izvērtēt pasākuma lietderību pēc Platjoslas projekta īstenošanas, un 3) atbilstoši Regulatora sniegtajai informācijai šobrīd nav novērojama tirgus nepietiekamība.
- ⁶⁶ Ar Ministru kabineta 09.01.2019. rīkojumu Nr. 453 “Grozījumi Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam” šī aktivitāte tiek svītrotā, jo 1) nav pieejams ES fondu finansējums, 2) nepieciešams izvērtēt pasākuma lietderību pēc Platjoslas projekta īstenošanas, un 3) no EK tika saņemts saskaņojums, ka piekļuves punktu izveide elektronisko sakaru komersantu sakaru mezglos var tikt īstenota Platjoslas projekta ietvaros.
- ⁶⁷ Ar Ministru kabineta 16.08.2016. rīkojumu Nr. 453 “Grozījumi Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijā 2013.–2020. gadam” šī aktivitāte tiek svītrotā, jo konceptuālajā ziņojumā “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai” izvērtējot iespējamus risinājumus optisko tīklu infrastruktūras kartēšanas sistēmas izveidei, tika atbalstīts risinājums - pētījumu veikšanu ar mērķi apkopot noteiktu informāciju par elektronisko sakaru tīkliem atkarībā no nepieciešamības (piemēram, „pēdējās jūdzes” vai „vidējās jūdzes” tīkliem) vai pat noteiktu tehnoloģiju pieejamību.
- ⁶⁸ Ar 31.07.2018. informatīvo ziņojumu par koncepcijas „Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013.-2020.gadam” īstenošanas gaitu, aktivitāte tiek atzīta par aktualitāti zaudējušu.
- ⁶⁹ Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam, 34. lpp.
- ⁷⁰ Ministru kabineta 24.11.2015. sēdes Nr. 60 17.§ 2.punkts.
- ⁷¹ Ministru kabineta 23.08.2018. rīkojuma projekta “Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 7.decembra rīkojumā Nr. 589 “Par Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.-2020.gadam”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)
- ⁷² Finanšu ministrijas pētījums “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”.
- ⁷³ Regulatora 2013. gada 28. augusta lēmums Nr. 1/10 “Nolikums radiofrekvenču spektra joslu 791,0 MHz - 821,0 MHz/832,0 MHz - 862,0 MHz lietošanas tiesību piešķiršanai izsoles kārtībā”, 78.punkts.

- ⁷⁴ 2011.gada 9.novembrī EK atbalstītais valsts atbalsts Nr. SA.33324 (2011/N) “Latvija - Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” 25. punkts (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁷⁵ EK 26.08.2010 paziņojums Nr. COM(2010) 245 “Digitālā programma Eiropai” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R(01)), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁷⁶ Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013.–2020.gadam; SM 04.07.2014. informatīvais ziņojums “Par elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas informācijas sistēmas izveidi”; SM 27.07.2016. informatīvais ziņojums “Konceptijas „Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijas 2013.-2020.gadam” izpildes gaita”.
- ⁷⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2009/140/EK ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu un Direktīvā 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu, 14. punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/140/oj/?locale=LV>, resurss skatīts 11.10.2019.), EK 30.09.2009. paziņojums Nr. 2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu”, 51.punkta “a” apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29>, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 23.01.2013. paziņojums Nr. 2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu”, 78.punkta “a” un “f” apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126(01)&from=EN), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁷⁸ EK 20.09.2010. ieteikums Nr. 2010/572/ES par regulētu piekļuvi nākamās paaudzes piekļuves (NGA) tīkliem, 17. punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A32010H0572>, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 23.01.2013. paziņojums Nr. 2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu”, 78.punkta “a” un “f” apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126(01)&from=EN), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁷⁹ EK pētījums “Mapping of Broadband and Infrastructure” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mapping-broadband-and-infrastructure-study-smart-20120022>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁸⁰ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ⁸¹ Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013. – 2020. gadam.
- ⁸² Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcija 2013. – 2020. gadam, 1.2.4. apakšpunkts.
- ⁸³ Ministru kabineta 07.12.2012.rīkojums Nr. 589 “Par Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam”, 1.7. un 3.1. apakšpunkts.
- ⁸⁴ SM 04.07.2014. informatīvais ziņojums “Par elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas informācijas sistēmas izveidi” (MK interneta vietne: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40327605&mode=vss&date=2015-01-22>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁸⁵ SM 27.07.2016. informatīvais ziņojums “Konceptijas „Nākamās paaudzes platjoslas elektronisko sakaru tīklu attīstības koncepcijas 2013.-2020.gadam” izpildes gaita”.
- ⁸⁶ Ministru kabineta 22.12.2015. rīkojums Nr.806 “Par konceptuālo ziņojumu “Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai””.
- ⁸⁷ SM 27.05.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ⁸⁸ Regulatora 16.04.2019. vēstule Nr.2-2.79/1209 “Par informācijas sniegšanu”.

- ⁸⁹ SM 18.06.2018. prioritārā pasākuma pieteikums vidējam termiņam “Elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas informācijas sistēmas izveide” un SM 18.06.2019. prioritārā pasākuma pieteikums vidējam termiņam “Elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas informācijas sistēmas izveide”.
- ⁹⁰ SM 18.06.2019. prioritārā pasākuma pieteikums vidējam termiņam “Elektronisko sakaru infrastruktūras kartēšanas risinājuma priekšizpēte” un Ministru kabineta 17.09.2019. sēdes Nr.42 34.§. 2.punkts.
- ⁹¹ Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likuma 7. un 8. pants.
- ⁹² SM 27.05.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ⁹³ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ⁹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi, preambulas 58.punkts un 22.pants (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L1972&from=en>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁹⁵ SM 27.05.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ⁹⁶ EK priekšlikums Nr. 2018/0196 (COD) ST 9511/2018, Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A375%3AFIN>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁹⁷ EK 14.09.2016. paziņojums Nr. COM/2016/0587 “Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52016DC0587>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ⁹⁸ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ⁹⁹ Igaunijas Platjoslas projekts (tīmekļa vietnes: <https://www.elasa.ee/vork/> un <http://ela12.elasa.ee/elakaart/>) un Lietuvas Platjoslas projekts (tīmekļa vietne: <https://www.placiajuostis.lt/en/network-map/>)(resursi skatīti 10.04.2019.).
- ¹⁰⁰ Igaunija regulatora uzturētā elektronisko sakaru pakalpojuma karte (tīmekļa vietne: <https://www.netikaart.ee/tsaApp/>, resurss skatīts 09.04.2019.).
- ¹⁰¹ Lietuvas regulatora uzturētais vienotais informācijas ieguves punkts elektronisko sakaru tīklu infrastruktūras novietojumam (tīmekļa vietne: <http://e-infrastruktura.lt/lt/titulinis.html>, resurss skatīts 09.04.2019.).
- ¹⁰² Lietuvas regulatora prezentācija “Broadband service and infrastructure mapping initiatives in Lithuania” (tīmekļa vietne: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Regional-Presence/Europe/Documents/Events/2016/Broadband%20Mapping/2.%20Evladas%20Smakusta-Lithuania%20-%20Broadband%20service%20and%20infrastructure%20mapping%20initiatives%20in%20Lithuania.pdf>, resurss skatīts 10.04.2019.) un Lietuvas regulatora interneta vietne (tīmekļa vietne: <http://old.rtt.lt/lt/pranesimai-spaudai/archive/p130/startuoja-naujas-projektas-ye2n.html>, resurss skatīts 10.04.2019.).
- ¹⁰³ EK pētījums “Mapping of Broadband and Infrastructure” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mapping-broadband-and-infrastructure-study-smart-20120022>, resurss skatīts 11.10.2019.)
- ¹⁰⁴ Ziņojums “eGovernment in Finland” (tīmekļa vietne: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGovernmnen%20in%20Finland%20-%20February%202016%20-%2018_00%20-%20v2_00.pdf, resurss skatīts 25.06.2019.).
- ¹⁰⁵ “Lag om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät” (Somijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietne: <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2015/20150010>, resurss skatīts 25.06.2019.).
- ¹⁰⁶ Interneta resurss: <http://kvtc.gov.lt/en/home.html>, resurss skatīts 22.08.2018.

- ¹⁰⁷ Interneta resursi: <http://kvtc.gov.lt/en/home.html> un <https://kvtc.gov.lt/lt/kodel-mes/st.html>, resursi skatīti 22.08.2018.
- ¹⁰⁸ Interneta resurss: <https://www.ria.ee/en/state-information-system/data-communication-public-administration-aso.html> un <https://www.ria.ee/et/riigi-infosustem/riigiasutuste-andmesidevork.html>, resursi skatīti 25.06.2019.
- ¹⁰⁹ Ziņojums “eGovernment in Estonia” (tīmekļa vietne: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGovernment_in_Estonia_2018_0.pdf, resurss skatīts 25.06.2019.).
- ¹¹⁰ EK 30.09.2009. paziņojums Nr. 2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1537091679762&uri=CELEX:52009XC0930\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1537091679762&uri=CELEX:52009XC0930(02)), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹¹ EK 23.01.2013. paziņojuma Nr. 2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013XC0126(01)&from=EN), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹² EK 30.09.2009. paziņojuma Nr. 2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 58.punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹³ EK rokasgrāmata “Guide to broadband investment” (EK tīmekļa vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-broadband-investment-0>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹⁴ EK rokasgrāmata “Broadband Investment Guide” (EK tīmekļa vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹⁵ Valsts atbalsta programma Nr.SA.33324 (2011/N) “Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/eojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹⁶ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) “Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” 8., 29. un 51.d.punkti (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/eojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ¹¹⁷ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” – 70.punkts; Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” – 26.punkts.
- ¹¹⁸ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” – 26.3.punkts.
- ¹¹⁹ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” – 72., 79.punkts; Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” – 29.punkts.
- ¹²⁰ OTUK 10.10.2013. sēdes protokols Nr.4; OTUK 07.03.2014. sēdes protokols Nr.6.
- ¹²¹ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” – 73.punkts; Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi

Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” – 30.punkts.

¹²² 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹²³ 21.04.2016. SM apstiprinātais OTUK reglaments – 5. un 21.punkts.

¹²⁴ OTUK 15.03.2016. lēmums Nr.2/2016 “Par piekļuves tarifu pakalpojumam “Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu” noma” un tā aprēķināšanas metodikas atbalstīšanu.

¹²⁵ 21.04.2016. SM apstiprinātais OTUK reglaments – 25.punkts.

¹²⁶ SM 21.06.2019. elektroniskā pasta vēstule “FW: Par papildus nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā”.

¹²⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumu Nr.79 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”” 72.punktu, kā arī Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” 29.punktu OTUK ar balsstiesībām ir arī SM pārstāvji. Ņemot vērā, ka SM organizē OTUK sēdes, kā arī nodrošina elektronisko saraksti starp OTUK dalībniekiem, SM iesaiste netiek atsevišķi analizēta.

¹²⁸ OTUK 08.12.2016. lēmums Nr.4/2016.

¹²⁹ Latvijas Darba devēju konfederācijas un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras 28.11.2016. vēstule LDDK Nr.2-9/183, LTRK Nr.2016/1176 “Par piekļuves tarifu aprēķināšanas metodikas un piekļuves tarifu projektu”.

¹³⁰ Biedrības “Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācija” 13.10.2016. vēstule Nr.2016/10-03 “Par piekļuves tarifu aprēķināšanas metodikas projektu”.

¹³¹ SM 08.12.2016. elektroniskā pasta vēstule “OTUK lēmums un iebildumu apkopojums”.

¹³² EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 2.3. iedaļa, 2.3.2., 3.3. iedaļa un 51.punkta “a)” apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX_%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 3.4. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹³³ EK 2011. gada rokasgrāmata “Guide to broadband investment” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-broadband-investment-0>, resurss skatīts 12.10.2019.) un 2014. gada rokasgrāmata “Broadband Investment Guide” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹³⁴ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 2.3. iedaļa, 2.3.2., 3.3. iedaļa un 51.punkta “a)” apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX_%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹³⁵ EK 2011. gada rokasgrāmata “Guide to broadband investment” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-broadband-investment-0>, resurss skatīts 12.10.2019.) un 2014. gada rokasgrāmata “Broadband Investment Guide” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹³⁶ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 2.3.2. un 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX_%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072)

lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086 , resurss skatīts 11.10.2019.).

¹³⁷ Pētījums “Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana” (SM interneta vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 12.10.2019.).

¹³⁸ Ministru kabineta 04.02.2014. sēdes protokola Nr. 7 48. § 3.2. apakšpunkts.

¹³⁹ EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 3.4. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁰ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁴¹ Pētījums “Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴² SIA “Tet” reģistrācijas Nr.40003052786.

¹⁴³ EK 2014. gada rokasgrāmata “Broadband Investment Guide”, 14. lpp. (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁴ EK 2014. gada rokasgrāmata “Broadband Investment Guide” (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁵ SM 2012. gada publiskā apspriešanās (SM tīmekļa vietne, http://www.sam.gov.lv/satmin/preview/?cat=451&art_id=2864&action=print&, resurss skatīts 11.10.2019.) un 2014. gada publiskā apspriešanās (SM tīmekļa vietne, <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=555>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁶ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 2.3. iedaļa, 2.3.2., 3.3. iedaļa un 51.punkta “a”) apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁷ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 “Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 2.3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 “ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu” 3.4. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁸ SM interneta vietne ar tās kapitālsabiedrībām deleģētajiem līgumiem (SM interneta vietne: <http://sam.gov.lv/sm/content/?cat=477>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁴⁹ Pētījums “Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana” (SM interneta vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.).

Pētījums "Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁵⁰ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 9. un 19.punkti (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁵¹ OTUK 18.07.2012. sēdes protokols Nr.1 un 21.04.2016. sēdes protokols Nr.13

¹⁵² Pētījums "Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana" (SM interneta vietne, dokuments "Vidējas jūdzes optiskā tīkla izvērtēšanas secības izvēle (prioritāšu noteikšana)": http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁵³ Pētījums "Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai”, dokuments (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁵⁴ OTUK 15.12.207. sēdes protokols Nr.12.

¹⁵⁵ OTUK 18.07.2012. sēdes protokols Nr. 1.

¹⁵⁶ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 664 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi" 26.punkts.

¹⁵⁷ LVRTC 29.04.2019. VK elektroniski sniegtā informācija, dokuments "Skaidrojums_PP izvēles kritēriju tabula_29.04.2019".

¹⁵⁸ SM un LVRTC 20.12.2019. deleģēšanas līgums par ārkārtas situāciju valsts elektronisko sakaru tīkla nodrošināšanu (Nr. SM2019/48); SM un LVRTC 23.09.2016. deleģēšanas līgums Nr.SM2016/36

¹⁵⁹ SM un LVRTC 12.08.2019. deleģēšanas līgums par valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra izveidošanu, uzturēšanu un darbības nodrošināšanu (Nr.SAM2019/31)

¹⁶⁰ SM un LVRTC 31.05.2016. deleģēšanas līgums par EK EuroDomain telekomunikāciju tīkla TESTA-ng lokālā domēna pieslēguma punkta piekļuvei pie TESTA-ng tīkla administrēšanu un uzraudzību (Nr.SM2016/26).

¹⁶¹ SM interneta vietne ar tās kapitālsabiedrībām deleģētajiem līgumiem (SM interneta vietne: <http://sam.gov.lv/sm/content/?cat=477>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁶² 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁶³ LVRTC 29.04.2019. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁶⁴ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁶⁵ SM interneta vietne ar tās kapitālsabiedrībām deleģētajiem līgumiem (SM interneta vietne: <http://sam.gov.lv/sm/content/?cat=477>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁶⁶ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁶⁷ LVRTC un SIA "Energoceltnieks" 2014. gada 24. martā noslēgtā vienošanās pie 2013. gada 22. aprīļa līguma Nr. LVRTC-2012/2 ESP/ERAF – 1 "Par projektēšanas un būvniecības darbiem Alūksnes objektā" Pielikums Nr. 4 "Būvniecības darbu darba uzdevums objektā Alūksne".

¹⁶⁸ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti "Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības

nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”” 64., 65. un 66. punkts un Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 664 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” 21.1. apakšpunkts.

¹⁶⁹ Valsts atbalsta programma Nr.SA.33324 (2011/N) “Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁷⁰ OTUK 18.07.2012. sēdes protokols Nr. 1, 10.10.2013. sēdes protokols Nr. 4, 23.02.2018. sēdes protokols Nr.13 un OTUK 10.06.2019. lēmums Nr. 10-04/01.

¹⁷¹ Šeit un turpmāk piekļuves punkta nosaukums ir atbilstoši LVRTC 12.08.2019. un 16.08.2019. sniegtajā ģeotelpiskajā informācijā norādītajiem piekļuves punktu nosaukumiem.

¹⁷² 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁷³ OTUK 23.02.2018. sēdes protokols Nr. 13.

¹⁷⁴ OTUK 21.04.2016. sēdes protokols Nr. 10.

¹⁷⁵ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 664 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” anotācija.

¹⁷⁶ SM 2018. gada dienesta ziņojuma par valsts atbalsta programmas Nr.SA. 33324 “Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” ietvaros izbūvētās optiskā tīkla infrastruktūras izmantošanu, 2.1. apakšpunkts.

¹⁷⁷ SM 20.06.2018. vēstule EK Konkurences ģenerāldirektorātam Nr.10-01/1778 “Questions for clarification on the State aid case SA.33324 – Latvia Next generation network for rural areas”.

¹⁷⁸ EK Konkurences ģenerāldirektorāta 29.08.2018. atbildes vēstule Nr.136509 “SA.33324 - Next Generation Network for rural areas”.

¹⁷⁹ SM 20.06.2018. vēstule EK Konkurences ģenerāldirektorātam Nr.10-01/1778 “Questions for clarification on the State aid case SA.33324 – Latvia Next generation network for rural areas”

¹⁸⁰ Starp LVRTC un komercsabiedrību PS “CC&DP” 16.03.2017. noslēgtās vispārīgās vienošanās Nr. 2017-32 “Iepirkuma procedūras Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta Nr. 2.1.1.0/16/I/001 “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” atbalsta pakalpojumu ID Nr. LVRTC 2016/2/ERAF” 1. pielikuma “Atbalsta pakalpojumu tehniskā specifikācija” 2.1. apakšpunkts.

¹⁸¹ Piemēram, LVRTC un SIA “Citrus Solutions” 10.10.2017. līgums Nr. 2017-118-2 “Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Kolka” un 29.08.2017. līgums Nr.2017-118-1 “Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Talsi” (ar 29.01.2018. grozījumiem).

¹⁸² LVRTC 07.09.2018. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 1. un 2.kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 02.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 04.10.2019. Valsts kontrolei iesniegtie precizētie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem un noslēgtajiem būvniecības līgumiem un Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā pieejamā informācija par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros noslēgtajiem būvniecības līgumiem un to grozījumiem.

¹⁸³ OTUK 15.12.2017. sēdes protokols Nr.12.

¹⁸⁴ SM 20.06.2018. vēstule EK Konkurences ģenerāldirektorātam Nr.10-01/1778 “Questions for clarification on the State aid case SA.33324 – Latvia Next generation network for rural areas” un EK Konkurences ģenerāldirektorāta 29.08.2018. atbildes vēstule Nr.136509 “SA.33324 - Next Generation Network for rural areas”.

¹⁸⁵ Piemēram, LVRTC un SIA "Citrus Solutions" 10.10.2017. līgums Nr. 2017-118-2 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Kolka" un 29.08.2017. līgums Nr. 2017-118-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Talsi" (ar 29.01.2018. grozījumiem).

¹⁸⁶ OTUK 10.06.2019. lēmums Nr. 10-04/1.

¹⁸⁷ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁸⁸ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

¹⁸⁹ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumu Nr.79 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti "Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)", 2. pielikums un Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 664 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi", 14.punkts.

¹⁹⁰ OTUK 15.12.2017. sēdes protokols Nr.12.

¹⁹¹ Valsts atbalsta programma Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" (EK tīmekļa vietne - VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹² Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 13., 16., 20., 21., 22., 23., 26., 29., 33. un punkts (EK tīmekļa vietne - VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹³ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 "Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 2.3.2. un 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 "ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁴ EK 30.09.2009 paziņojuma Nr.2009/C 235/04 "Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0930%2802%29#ntc72-C_2009235LV.01000701-E0072, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 "ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 3.3. iedaļa (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁵ Pētījums "Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana" (SM tīmekļa vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.).

Pētījums "Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM tīmekļa vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁶ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 24., 31., 33. un 61. punkts (EK tīmekļa vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁷ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 21., 23., 26., 29. un 33. punkts (EK tīmekļa vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁸ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 20. punkts (EK tīmekļa vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

¹⁹⁹ LVRTC 19.06.2019. Valsts kontrolei iesniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 12.08.2019. Valsts kontrolei sniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 1.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 16.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie precizētie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem un 04.10.2019. Valsts kontrolei precizētie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem.

²⁰⁰ LVRTC 07.09.2018. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 1. un 2.kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 02.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 04.10.2019. Valsts kontrolei precizētie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem un noslēgtajiem būvniecības līgumiem un Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā pieejamā informācija par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros noslēgtajiem būvniecības līgumiem un to grozījumiem.

²⁰¹ Pētījums "Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana" (SM interneta vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.).

Pētījums "Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²⁰² OTUK 18.07.2012. sēdes protokols Nr.1, 10.10.2013. sēdes protokols Nr.4, 15.12.2017. sēdes protokols Nr.12 un 23.02.2018. sēdes protokols Nr.13.

²⁰³ EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 "ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 69. un 72. punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).

²⁰⁴ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

²⁰⁵ Valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" 20. un 29.punkts (EK interneta vietne Valsts atbalsta programmu datubāze: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

²⁰⁶ Pētījums "Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana" (SM interneta vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.).

Pētījums "Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²⁰⁷ Pētījumā "Nākamās paaudzes tīklu pieejamības un attīstības analīze, tehniski – ekonomiskā pamatojuma un valsts atbalsta pieteikuma dokumentācijas sagatavošana" sagatavotais kartogrāfiskais materiāls (SM interneta vietne: http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=451&art_id=2384, resurss skatīts 11.10.2019.) un pētījumā "Atbalstāmo

teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” sagatavotais kartogrāfiskais materiāls (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=555>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²⁰⁸ LVRTC 19.06.2019. Valsts kontrolei iesniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 12.08.2019. Valsts kontrolei sniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 1.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 16.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie precizētie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem un 04.10.2019. Valsts kontrolei precizētie dati par Platjoslas projekta 2.kārtas ietvaros izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem.

²⁰⁹ LVRTC 23.11.2018. vēstule SM Nr. IAD16.03-01/15/03/2638 “Par 2.1.1.specifiska atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskas sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijas” uzraudzības rādītājiem”.

²¹⁰ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.

²¹¹ EK 2014. gada rokasgrāmata “*Broadband Investment Guide*”, 14. lpp. (EK interneta vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹² Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1083/2006 ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999, 9. pants un IV pielikums (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2006/1083/oj/?locale=LV>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹³ EK 01.08.2006. vadlīnijas “Indicative guidelines on evaluation methods: monitoring and evaluation indicators” (EK interneta vietne: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/cocof-guidance-documents/2006/indicative-guidelines-on-evaluation-methods-monitoring-and-evaluation-indicators_0, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1303/2013 ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 9. pants un XI pielikums (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹⁵ EK vadlīniju “Guidance document on Monitoring and Evaluation” 1.pielikums (Eiropadomes interneta vietne: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_20_14_en.pdf, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹⁶ Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājums, 70. – 72. lpp un Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība”, 162. punkts.

²¹⁷ Rādītāju pase investīciju prioritātes Nr. 2.1.1. specifiskajam atbalsta mērķim “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” (ES fondu interneta vietne: <https://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹⁸ Noslēguma ziņojuma EK par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” īstenošanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā, 3. pielikums (ES fondu interneta vietne: <https://www.esfondi.lv/es-fondu-slegsana>, resurss skatīts 11.10.2019.).

²¹⁹ CSP datu tabula Nr. ITMG040 “Iedzīvotāji, kuri lieto datoru/ internetu gada sākumā (% no iedzīvotāju kopskaita attiecīgajā grupā)” un Nr. ITMG010 “Datoru / interneta pieejamība dažāda tipa māsaimniecībās gada sākumā (% no māsaimniecību kopskaita attiecīgajā grupā)”.

²²⁰ LVRTC 23.11.2018. vēstule SM Nr. IAD16.03-01/15/03/2638 “Par 2.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” uzraudzības rādītājiem”.

- ²²¹ Noslēguma ziņojuma EK par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” īstenošanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā, 3. pielikums (ES fondu interneta vietne: <https://www.esfondi.lv/es-fondu-slegsana>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²²² SM 23.07.2019. Valsts kontrolei elektronisko sniegtā informācija par administratīvo teritoriju zonējumu, atbilstoši 2011. gada pētījumam.
- ²²³ SM ziņojums par ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifisko atbalsta mērķu ieviešanu par pārskata periodu no 01.01.2017. līdz 31.12.2017. (tīmekļa vietne: <https://komitejas.esfondi.lv/AI%20ziojumi/Forms/AllItems.aspx>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²²⁴ LVRTC 23.11.2018. vēstule SM Nr. IAD16.03-01/15/03/2638 “Par 2.1.1.specifiska atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskas sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijas” uzraudzības radītājiem”.
- ²²⁵ SM 05.02.2019 vēstule LVRTC Nr. 12-13/348 “Par 2.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” uzraudzības rādītāju izmaiņām”
- ²²⁶ LVRTC 10.07.2019. vēstule SM Nr. IAD16.03-01/15/03/1786 “Par Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.664 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumu” grozījumu pieprasījumu”.
- ²²⁷ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” 4. punkts.
- ²²⁸ SM 29.07.2019. vēstule LVRTC “Par 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.664 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība”2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” grozījuma ierosinājumu”
- ²²⁹ LVRTC 30.12.2019. elektroniski sniegtā informācija.
- ²³⁰ EK 13.05.2009. vadlīnijas “Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Reporting on Core Indicators for the European Regional Development Fund and the Cohesion Fund (2007-2013)” (EK interneta vietne: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/cocof-guidance-documents/2009/indicative-guidelines-on-evaluation-methods-reporting-on-core-indicators-for-the-european-regional-development-fund-and-the-cohesion-fund-2007-2013, resurss skatīts 11.10.2019.) un EK vadlīniju “Guidance document on Monitoring and Evaluation” 1.pielikums (Eiropadomes interneta vietne: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/wd_20_14_en.pdf, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³¹ Valsts atbalsta programmas Nr. SA.33324 (2011/N) “Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās”, 21. punkts (EK interneta vietne VAP datubāze https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³² Pakalpojuma Līguma un tā 1.pielikuma „Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” paraugs (LVRTC interneta vietne: <https://www.lvrtc.lv/pakalpojumi1.html>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³³ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ²³⁴ CSP statistiskās tabulas “Datoru / interneta pieejamība dažāda tipa māsasaimniecībās gada sākumā” metadati (CSP tīmekļa vietne: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/zinatne-ikt/datori-internets/tabulas/metadati-datoru-un-interneta-lietosana>, resurss skatīts 11.10.2019.) un statistiskās tabulas “Iedzīvotāji, kuri lieto datoru/ internetu gada sākumā” metadati (CSP tīmekļa vietne: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/zinatne-ikt/datori-internets/tabulas/itmg040/iedzivotaji-kuri-lieto-datoru-internetu-gada>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³⁵ Regulatora 25.08.2016. lēmums Nr. 1/15 “Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību” un Regulatora 21.12.2017. lēmums Nr. 1/40 “Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē”.

- ²³⁶ CSP statistiskā tabula “Mājsaimniecību kopējais skaits un mājsaimniecības vidējais lielums statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, laukos/ pilsētās” (CSP tīmekļa vietne: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_iedzskaits_ikgad/ISG060.px/, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³⁷ Pētījums “Atbalstāmo teritoriju saraksta aktualizācija un ar to saistītie pasākumi darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020.gada plānošanas periodam specifiskā atbalsta mērķa „uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” sasniegšanai” (SM interneta vietne: <http://www.sam.gov.lv/sam/content/?cat=451>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²³⁸ Starp SM un LVRTC 28.05.2012. noslēgtais līgums Nr. SM2012/-27 par ES fondu projekta Nr. 3DP/3.2.2.3.0/12/IPLA/SM/001 “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos īstenošanu.
- ²³⁹ 30.05.2014. līguma Nr. SM 2012/-27 par ES fondu projekta Nr. 3DP/3.2.2.3.0/12/IPLA/SM/001 “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos īstenošanu grozījumi Nr.2.
- ²⁴⁰ Starp Centrālo finanšu un līgumu aģentūru un LVRTC 06.07.2016. noslēgtais līgums Nr. 2.1.1.0/16/I/001 par ES fondu projekta “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” īstenošanu.
- ²⁴¹ LVRTC 11.09.2015. “Progresa pārskats par Eiropas Savienības fondu līdzfinansētā projekta Nr.3DP/3.2.2.3.0/12/IPIA/SM/001 “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos” ieviešanu par pārskata periodu no 2015.gada 16.jūnija līdz 2015.gada 5.augustam”.
- ²⁴² LVRTC 04.10.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ²⁴³ EK Digitālās programmas rezultātu apkopojuma galvenie rādītāji (EK tīmekļa vietne: <https://digital-agenda-data.eu/charts/country-profiles-the-relative-position-against-all-other-european-countries#chart={%22indicator-group%22:%22broadband%22,%22ref-area%22:%22LV%22,%22time-period%22:%222014%22}> un <https://digital-agenda-data.eu/charts/country-profiles-the-relative-position-against-all-other-european-countries#chart={%22indicator-group%22:%22mobile%22,%22ref-area%22:%22LV%22,%22time-period%22:%222014%22}>, resursi skatīti 11.10.2019.).
- ²⁴⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ²⁴⁵ LVRTC 04.10.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ²⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvas Nr.2014/61/ES par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai 3.panta 1.punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/ELI/?eliuri=eli:dir:2014:61:oj>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), 12. pants (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2002/21/oj/?locale=LV>, resurss skatīts 11.10.2019.), Direktīva Nr. 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva), 12. pants (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32002L0019>, resurss skatīts 11.10.2019.) un Direktīva Nr. 2009/140/EK ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu un Direktīvā 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu, 14. punkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/140/oj/?locale=LV>, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr.2014/61/ES par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/ELI/?eliuri=eli:dir:2014:61:oj>, resurss skatīts 11.10.2019.).

- ²⁴⁹ Ministru kabineta 22.12.2015. rīkojums Nr.806 "Par konceptuālo ziņojumu "Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai"".
- ²⁵⁰ 19.05.2011. Grozījumi Elektronisko sakaru likumā un 23.03.2017. Grozījumi Elektronisko sakaru likumā.
- ²⁵¹ Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likums.
- ²⁵² Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma 4. pants.
- ²⁵³ Ātrdarbīga elektronisko sakaru tīkla likuma 1. panta pirmā daļa.
- ²⁵⁴ VZD 17.05.2019. vēstule Nr. 2-06/477 "Par informācijas sniegšanu".
- ²⁵⁵ Būvniecības valsts kontroles biroja 18.04.2019 vēstule Valsts kontrolei Nr. 2-1.2/2019/605-nd "Par informācijas sniegšanu".
- ²⁵⁶ Revīzijas ietvaros, lai pārliccinātos par Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmā esošo datu pilnīgumu, kas kalpo par datu avotu vienotā informācijas punktā Latvijā, tika salīdzināta:
- Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmā ievadītā informācija par tiem infrastruktūras turētājiem, kas ir snieguši informāciju par izveidoto lidostu, ostu, autoceļu, gāzes, elektroenerģijas, siltumapgādes, ūdensapgādes un dzelzceļa infrastruktūru.
 - Regulatora rīcībā esošā informācija par sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem pa regulējamajām nozarēm (elektroniskie sakari, dabasgāzes apgāde, ūdenssaimniecība, elektroenerģija, siltumapgāde), kuriem pieder sava fiziskā infrastruktūra.
- ²⁵⁷ Valsts zemes dienesta 18.06.2019. e-pasta vēstule "FW: ATIS dati".
- ²⁵⁸ SM 22.02.2019. Valsts kontrolei elektroniski sniegtā informācija.
- ²⁵⁹ Regulatora 16.04.2019. vēstule Nr.2-2.79/1209 "Par informācijas sniegšanu".
- ²⁶⁰ LVRTC 06.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁶¹ Likums par grāmatvedību - 2.pants; 03.05.2011. Ministru kabineta 03.05.2011. noteikumi Nr.333 "Kārtība, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība" – 9., 10.punkts.
- ²⁶² 14.03.2019. SM apstiprinātie Piekļuves pakalpojumu tarifi valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 "Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" īstenošanas rezultātā izveidotajai infrastruktūrai (Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma).
- ²⁶³ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi" - 26.3.punkts.
- ²⁶⁴ 14.03.2019. SM apstiprinātā "Piekļuves pakalpojumu tarifu valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 "Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" īstenošanas rezultātā izveidotajai infrastruktūrai (Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma) aprēķināšanas metodika".
- ²⁶⁵ EK 26.01.2013. paziņojuma Nr.2013/C 25/01 "ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" 3.4.iedaļa, 78.punkta "i" apakšpunkts (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52013XC0126%2801%29#ntc86-C_2013025LV.01000101-E0086, resurss skatīts 11.10.2019.).
- ²⁶⁶ Valsts atbalsta programma Nr.SA.33324 (2011/N) "Latvija. Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās", 23. un 51. punkts (EK interneta vietne -VAP datubāze: https://ec.europa.eu/competition/eojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33324, resurss skatīts 11.10.2019.).

- ²⁶⁷ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti "Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)" – 68.punkts.
- ²⁶⁸ Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr.664 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi" - 21.punkts.
- ²⁶⁹ LVRTC 26.04.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju".
- ²⁷⁰ LVRTC 22.01.2020. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Platjoslas projektu".
- ²⁷¹ 14.03.2019. SM apstiprinātās Piekļuves pakalpojumu tarifu valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 "Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās" īstenošanas rezultātā izveidotajai infrastruktūrai (Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma) aprēķināšanas metodikas - 8.lp.
- ²⁷² LVRTC 17.04.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju"; LVRTC 07.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Fwd: Par papildus nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā"; 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un Valsts kontroli.
- ²⁷³ LVRTC 07.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par papildus nepieciešamo informāciju".
- ²⁷⁴ R.Alsiņa, K.Marinska, J.Bojarenko "Vadības grāmatvedība: teorija un prakse" - 7.lp.
- ²⁷⁵ Likums par grāmatvedību - 2.pants; 03.05.2011. Ministru kabineta 03.05.2011. noteikumi Nr.333 "Kārtība, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība" – 9., 10.punkts.
- ²⁷⁶ Ministru kabineta 03.05.2011. noteikumi Nr.333 "Kārtība, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība" – 9., 10.punkts.
- ²⁷⁷ LVRTC 06.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁷⁸ Ministru kabineta 03.05.2011. noteikumi Nr.333 "Kārtība, kādā plānojami un uzskaitāmi ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ar šo pakalpojumu sniegšanu saistītie izdevumi, kā arī maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodika un izcenojumu apstiprināšanas kārtība" – 9., 10.punkts.
- ²⁷⁹ LVRTC 17.04.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju".
- ²⁸⁰ LVRTC 06.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁸¹ LVRTC 06.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁸² LVRTC 17.04.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju".
- ²⁸³ LVRTC 16.05.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā nepieciešamo informāciju"; LVRTC 03.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁸⁴ Projektā iegādātās informācijas sistēmas - Optiskā tīkla infrastruktūras darbības nodrošināšanas programmatūra sistēmas integrācijas, tehnoloģisko un kopīgo prasību ieviešanai (programmatūra TEH), Koplietošanas servisu programmatūra (programmatūra KLS), Datu noliktavas/ biznesa inteliģences programmatūra (programmatūra BIZ), Klientu un pakalpojumu pārvaldības programmatūra (programmatūra KPP), Ģeogrāfiskā informācijas sistēma (programmatūra ĢIS), Darba uzdevumu un incidentu pārvaldības apakšsistēma (programmatūra DUP).
- ²⁸⁵ LVRTC 10.07.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par papildus nepieciešamo informāciju".
- ²⁸⁶ LVRTC 16.05.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par Valsts kontroles revīzijā nepieciešamo informāciju"; LVRTC 03.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".
- ²⁸⁷ LVRTC 12.06.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".

- ²⁸⁸ 103 072 euro/175 652 euro
- ²⁸⁹ LVRTC 17.04.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju”.
- ²⁹⁰ LVRTC 06.06.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā”.
- ²⁹¹ 20.01.2014. SM apstiprinātie Piekļuves pakalpojumu tarifi valsts atbalsta programmas Nr.SA.33324 “Nākamās paaudzes tīkli lauku teritorijās” īstenošanas rezultātā izveidotajai infrastruktūrai (Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma).
- ²⁹² 05.06.2019. SM elektroniskā pasta vēstule “RE: Precizējošie jautājumi Valsts kontroles revīzijā”.
- ²⁹³ LVRTC 03.10.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Atb.: Par piekļuves pakalpojuma tarifu projektu un metodiku”.
- ²⁹⁴ LVRTC 03.10.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Atb.: Par piekļuves pakalpojuma tarifu projektu un metodiku”.
- ²⁹⁵ 2020. gada 24. marta revīzijas ziņojuma projekta saskaņošanas sanāksme starp SM, LVRTC un valsts kontroli.
- ²⁹⁶ OTUK 03.11.2016. sēdes protokols Nr.11.
- ²⁹⁷ LVRTC 03.10.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Atb.: Par piekļuves pakalpojuma tarifu projektu un metodiku”.
- ²⁹⁸ Biedrības “Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācija” 13.10.2016. vēstule Nr.2016/10-03 “Par piekļuves tarifu aprēķināšanas metodikas projektu”.
- ²⁹⁹ LVRTC 16.09.2016. vēstule SM - Nr. 30.04-01/15/00/2024 “Par pakalpojuma “Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” tarifiem”.
- ³⁰⁰ LVRTC 15.02.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par tikšanos revīzijā "Vai ieguldījumi elektronisko sakaru infrastruktūras pieejamības?”.
- ³⁰¹ LVRTC 07.06.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par papildus nepieciešamo informāciju”; Pakalpojuma līguma Nr.FM2018/35 “3.2.2.3.aktivitātes “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” izvērtējums” ietvaros SIA “Cetera” izstrādātais izvērtējuma ziņojums.
- ³⁰² Regulatora 20.05.2019. elektroniskā pasta vēstule “Atb.: informācija no SPRK”.
- ³⁰³ LVRTC 14.06.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par papildus nepieciešamo informāciju”.
- ³⁰⁴ Ministru kabineta 24.01.2012. noteikumi Nr.79 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti “Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)” un Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumi Nr. 664 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamību lauku teritorijās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi”.
- ³⁰⁵ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” - 72., 73.punkts
- ³⁰⁶ LVRTC 2018.gada pārskats (LVRTC tīmekļa vietne: https://www.lvrtc.lv/uploads/4/2/4/6/42463025/lvrtc_2018_gada_parskats.pdf, resurss apskatīts: 15.10.2019.).
- ³⁰⁷ SM 16.10.2019. elektroniskā pasta vēstule “RE: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā”.
- ³⁰⁸ Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta Nr.2.1.1.0/16/1/001 “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” iesniegums (iesniegšanas datums 23.05.2016.) – 4.lp.
- ³⁰⁹ LVRTC un SIA “Citrus Solutions” 29.08.2017. līgums par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Talsi Nr.2017-118-1 un līguma grozījumi; LVRTC un SIA “Citrus Solutions” 06.10.2017. līgums par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Kolka Nr.2017-118-2 un līguma grozījumi; LVRTC un SIA “Latvijas Enerģoceltnieks” 24.08.2017. līgums par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza Nr.2017-116-1 un līguma grozījumi.

³¹⁰ LVRTC un SIA "Citrus Solutions" 03.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-118-1/2 29.08.2017. līgumam Nr.2017-118-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Talsi"; LVRTC un SIA "Citrus Solutions" 18.04.2019. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-118-2/2 06.10.2017. līgumam Nr.2017-118-2 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Kolka"; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/9 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 1, posms Rēzekne-Tutāni; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/8 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 2, posms Tutāni-Ludza-Martiši; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/12 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 3, posms Tutāni-Ludza-Martiši; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/10 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 4, posms Martiši-Istalsna-Zilupe; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 20.02.2019. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/14 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 5, posms Martiši-Istalsna-Zilupe; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/13 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 6, posms Zilupe-Terehova-Lauderi-Zaļesje-Pasiene; LVRTC un SIA "Latvijas Energoceļnieks" 19.12.2018. pieņemšanas nodošanas akts Nr.2017-116-1/11 24.08.2017. līgumam Nr.2017-116-1 "Par projektēšanas un būvniecības darbu pasūtījumu objektā Ludza, būvobjekts 7, posms A/C P52-Lauderi.

³¹¹ Konta Nr.12401 un 72604 apgrozījuma pārskats par laika periodu no 2018.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.augustam; Pamatlīdzekļu uzskaites kartiņa Nr.ERAF12102-02825 "Optikas kabeļu tīkls Talsi (platjosla; galvenā kartiņa)" un divas apakškartiņas; Pamatlīdzekļu uzskaites kartiņa Nr.ERAF12102-02827 "Optikas kabeļu tīkls Kolka (platjosla; galvenā kartiņa)" un viena apakškartiņa; Pamatlīdzekļu uzskaites kartiņa Nr.ERAF12102-02823 "Optikas kabeļu tīkls Ludza (platjosla; galvenā kartiņa)" un divas apakškartiņas; Pamatlīdzekļu uzskaites kartiņa Nr.ERAF12102-02829 "Optikas kabeļu tīkls Ludza BO5 (platjosla; galvenā kartiņa)" un viena apakškartiņa.

³¹² LVRTC 12.09.2019. elektroniskā pasta vēstule "Fwd: Re: Par nepieciešamo informāciju Valsts kontroles revīzijā".

³¹³ Likuma „Par grāmatvedību” 2.pants.

³¹⁴ Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants; Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" - 72., 73.punkts.

³¹⁵ LVRTC 30.09.2019. elektroniskā pasta vēstule "Fwd: Re: FW: Par papildus nepieciešamo informāciju".

³¹⁶ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" - 72., 73.punkts.

³¹⁷ Konta Nr.12401 un 72604 apgrozījuma pārskats par laika periodu no 2018.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.augustam.

³¹⁸ LVRTC 19.09.2019. elektroniskā pasta vēstule "Re: pieprasītā informācija"; LVRTC 30.09.2019. elektroniskā pasta vēstule "Fwd: Re: FW: Par papildus nepieciešamo informāciju".

³¹⁹ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" - 72., 73.punkts.

³²⁰ LVRTC 2018.gada pārskats (LVRTC tīmekļa vietne: https://www.lvrtc.lv/uploads/4/2/4/6/42463025/lvrtc_2018_gada_parskats.pdf, resurss apskatīts: 15.10.2019.).

³²¹ Ministru kabineta 22.12.2015. noteikumi Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" - 72., 73.punkts.

³²² 2018.gada LVRTC Peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītais neto apgrozījums, pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi, ieņēmumi no līdzdalības asociēto sabiedrību kapitālos, procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi.

- ³²³ 2018.gada LVRTC Peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītās sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas, pārdošanas izmaksas, administrācijas izmaksas, pārējās saimnieciskās darbības izmaksas, procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas.
- ³²⁴ Pārskata gada pamatlīdzekļu nolietojums, kas aprēķināts pēc lineārās nolietojuma metodes, pieņemot, ka pamatlīdzekļu vērtība samazinās vienmērīgi visu derīgās lietošanas laiku jeb 20 gadus.
- ³²⁵ LVRTC 11.04.2018. Ziņojums par Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku teritorijās” un “Elektronisko sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” pamatlīdzekļu, nemateriālo ieguldījumu un uzkrāto pamatlīdzekļu izveidošanas izmaksu uzskaites vērtības norakstījumu.
- ³²⁶ LVRTC 16.09.2016. vēstule Nr.30.04.-01/15/00/2024 “Par pakalpojuma “Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” tarifiem”.
- ³²⁷ LVRTC 30.09.2019. elektroniskā pasta vēstule “Fwd: Re: FW: Par papildus nepieciešamo informāciju”, ar kuru saņemts pielikums projekta iesniegumam Centrālā un finanšu līgumu aģentūrai – faila “finansu_analize original PLS 2” darba lapa “Finanšu analīze”.
- ³²⁸ Platjoslas projekta 2.kārta.
- ³²⁹ LVRTC 17.04.2019. elektroniskā pasta vēstule “Re: Par Valsts kontroles revīzijā pieprasīto informāciju”.
- ³³⁰ EK 26.08.2010 paziņojums Nr. COM(2010) 245 “Digitālā programma Eiropai” (EK likumdošanas datubāze EUR-Lex: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1522231641609&uri=CELEX:52010DC0245R(01)), resurss skatīts 11.10.2019.).
- ³³¹ CSP dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu Latvijā 1×1 km režģa šūnās (CSP interneta vietne: https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/meklet-tema/433-pastavigo-iedzivotaju-blivums-2019-gada_dati_lejupieladeti_2019_gada_augusta).
- ³³² CSP dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (CSP interneta vietne: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz__riga/RIG010.px, dati lejupielādēti 2019. gada martā).
- ³³³ Vietvārdu datubāzes publiskā versija (LĢIA uzturētā interneta vietne: http://vietvardi.lgia.gov.lv/vv/to_www.sakt, dati izgūti 29.03.2019.).
- ³³⁴ LVRTC 07.09.2018. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 1. un 2. kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 19.06.2019. Valsts kontrolei iesniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 02.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros noslēgtie būvniecības līgumi, 12.08.2019. Valsts kontrolei sniegtie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 1. kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 16.08.2019. Valsts kontrolei iesniegtie precizētie ģeotelpiskie dati par Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros izbūvēto un plānoto tīkla infrastruktūru un plānotajiem/izbūvētajiem piekļuves punktiem, 04.10.2019. Valsts kontrolei precizētie dati par Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros izbūvētajiem/plānotajiem piekļuves punktiem un noslēgtajiem būvniecības līgumiem un Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmā pieejamā informācija par Platjoslas projekta 2. kārtas ietvaros noslēgtajiem būvniecības līgumiem un to grozījumiem.
- ³³⁵ VZD 14.05.2019. Valsts kontrolei sniegtā informācija par Valsts adrešu reģistrā reģistrēto republikas pilsētu, novadu, novadu pilsētu, novada pagastu un ciemu robežām teksta un telpisko datu formā.
- ³³⁶ CSP dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (CSP interneta vietne: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz__riga/RIG010.px, dati lejupielādēti 2019. gada martā).

³³⁷ CSP dati par pastāvīgo iedzīvotāju skaitu Latvijā 1×1 km režģa šūnās (CSP interneta vietne: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/meklet-tema/433-pastavigo-iedzivotaju-blivums-2019-gada>, dati lejupielādēti 2019. gada augustā).

³³⁸ 10.01.2019. raksts “Comparison of technologies” (EK tīmekļa vietne: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/comparison-technologies>, skatīts 11.10.2019.).